

Mandag den 3. juni 2013 (D)

1

107. møde

Mandag den 3. juni 2013 kl. 10.00

Dagsorden

1) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse:

Godkendelse af stedfortræder som ordinært medlem af Folketinget for Lykke Friis (V).

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 45 [afstemning]:

Forespørgsel til handels- og investeringsministeren om en forstærket dansk indsats på det internationale handelspolitiske område.

Af Steen Gade (SF), Jakob Ellemann-Jensen (V), Jens Joel (S), Lone Loklindt (RV) og Lene Espersen (KF).

(Anmeldelse 16.05.2013. Fremme 21.05.2013. Forhandling 31.05.2013. Forslag til vedtagelse nr. V 83 af Steen Gade (SF), Jakob Ellemann-Jensen (V), Jens Joel (S), Hans Kristian Skibby (DF), Lone Loklindt (RV) og Per Stig Møller (KF). Forslag til vedtagelse nr. V 85 af Mette Bock (LA). Forslag til vedtagelse nr. V 84 af Nikolaj Villumsen (EL)).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 208 A:

Forslag til lov om ændring af lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder. (Forstærket indsats mod uroligheder i forbindelse med fodboldkampe).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(2. behandling 30.05.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 208 B:

Forslag til lov om ændring af lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder. (Sikkerhedsmæssig afvikling af bestemte idrætsbegivenheder).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(2. behandling 30.05.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Ændringsforslag nr. 1-3 af 31.05.2013 til 3. behandlingen af justitsministeren (Morten Bødskov)).

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 141:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning og lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Seksuualforbrydelser).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 06.02.2013. 1. behandling 22.02.2013. Betænkning 23.05.2013. 2. behandling 28.05.2013).

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 142:

Forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lov-

overtrædere til Finland, Island, Norge og Sverige. (Ændring af revisionsbestemmelse).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 06.02.2013. 1. behandling 22.02.2013. Betænkning 23.05.2013. 2. behandling 30.05.2013).

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 164:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love. (Styrket indsats over for økonomisk kriminalitet).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 28.02.2013. 1. behandling 19.03.2013. Betænkning 23.05.2013. 2. behandling 30.05.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 211:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 19.04.2013. 1. behandling 25.04.2013. Betænkning 23.05.2013. 2. behandling 30.05.2013. Tillægsbetænkning 31.05.2013).

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 200 A:

Forslag til lov om ændring af lov om forsvarrets formål, opgaver og organisation m.v. (Ændringer vedrørende forsvarrets uddannelser).

Af forsvarsministeren (Nick Hækkerup).

(2. behandling 30.05.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 31.05.2013).

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 200 B:

Forslag til lov om ændring af lov om forsvarrets formål, opgaver og organisation m.v. (Ændringer af organiseringen af ledelsen af forsvaret).

Af forsvarsministeren (Nick Hækkerup).

(2. behandling 30.05.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 31.05.2013).

11) 3. behandling af lovforslag nr. L 214:

Forslag til lov om ændring af lov om kolonihaver. (Udlejning af arealer til kolonihaveformål under markedsprisen og efter venteliste og ændring af ikkevarige kolonihaveområder til varige m.v.).

Af miljøministeren (Ida Auken).

(Fremsættelse 25.04.2013. 1. behandling 02.05.2013. Betænkning 23.05.2013. 2. behandling 30.05.2013).

12) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 97:

Forslag til folketingsbeslutning om en konsekvent linje over for asylansøgere, der begår kriminalitet i Danmark.

Af Martin Henriksen (DF) m.fl.

(Fremsættelse 03.04.2013. 1. behandling 02.05.2013. Betænkning 30.05.2013).

13) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre, at den nuværende frist for sletning af fingeraftryk i Danmark bibeholdes.

Af Peter Skaarup (DF) og Tom Behnke (KF) m.fl. (Omtrykt).
(Fremsættelse 19.02.2013. 1. behandling 23.04.2013. Betænkning 30.05.2013).

14) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 69:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af forældelsesfristen i pædofilisager.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Fremsættelse 26.02.2013. 1. behandling 23.04.2013. Betænkning 07.05.2013).

15) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 54:

Forslag til folketingsbeslutning om forhøjelse af straffen i sager om ærekrænkelse.

Af Peter Skaarup (DF), Preben Bang Henriksen (V), Tom Behnke (KF) m.fl.

(Fremsættelse 25.01.2013. 1. behandling 07.05.2013. Betænkning 16.05.2013).

16) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af rockerloven.

Af Peter Skaarup (DF) og Tom Behnke (KF) m.fl.

(Fremsættelse 12.03.2013. 1. behandling 21.05.2013. Betænkning 23.05.2013).

17) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 78:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en undersøgelseskommission vedrørende Morten Storms aktiviteter for PET og andre vestlige efterretningstjenester.

Af Pernille Skipper (EL) m.fl.

(Fremsættelse 14.03.2013. 1. behandling 03.05.2013. Betænkning 30.05.2013).

18) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 116:

Forslag til folketingsbeslutning om fjernelse af transkønnede fra sygdomslisten over psykiske lidelser.

Af Stine Brix (EL) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL).

(Fremsættelse 10.04.2013. 1. behandling 17.05.2013. Betænkning 30.05.2013).

19) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 133:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsordenen for Folketinget. (Spørgetime med statsministeren m.v.).

Af Udvalget for Forretningsordenen.

(Fremsættelse i betænkning fra Udvalget for Forretningsordenen 30.05.2013. Anmeldelse 31.05.2013).

20) 1. behandling af lovforslag nr. L 225:

Forslag til lov om ændring af SU-loven, lov om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser og lov om befordringsrabat til uddannelsessøgende i ungdomsuddannelser m.v. (Ændring af reglerne om støttetid, begrænsninger i adgangen til Statens Uddannelsesstøtte til ungdomsuddannelser, nye støttesatser for hjemmeboende, ændret satsregulering i perioden 2014-2021, øget støtte til befordringsgodtgørelse m.v.).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 28.05.2013).

21) 1. behandling af lovforslag nr. L 226:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven, lov om erhvervsakademiuuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner, lov om maritime uddannelser og lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU). (Obligatorisk tilmelding til fag og prøver svarende til et fuldt studieår, af-

skaffelse af muligheden for at melde fra prøver, etablering af bedre rammer for merit ved studieophold på en anden institution eller studieskift og bedre overgange mellem bachelor- og kandidatuddannelser m.v.).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 28.05.2013).

22) 1. behandling af lovforslag nr. L 222:

Forslag til lov om ændring af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. (Betalingsstruktur for vandafledningsbidrag, bemyndigelse til opgørelse af særbidrag for behandling af særlig forurenede spildevand m.v.).

Af miljøministeren (Pia Olsen Dyhr fg.).

(Fremsættelse 28.05.2013).

23) 1. behandling af lovforslag nr. L 227:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. (Ændring af rammerne for almene medicinske ydelser m.v. i praksissektoren, herunder styrkelse af regionernes planlægnings- og styringsmuligheder, ensartet kvalitet, systematisk patientinddragelse, erstatningspligt m.v.).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag).

(Fremsættelse 28.05.2013).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Formanden :

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelse:

Martin Henriksen (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 134 (Forslag til folketingsbeslutning om at føre asyl- og familiesammenføringspolitikken tilbage til 2011-niveau).

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Jeg gør opmærksom på, at der er afgivet tillæggsbetænkning på L 211, L 200 A og L 200 B, som ikke fremgår af dagsordenen.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse:

Godkendelse af stedfortræder som ordinært medlem af Folketinget for Lykke Friis (V).

Kl. 10:00

Forhandling

Formanden :

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Venstre i Østjyllands Storkreds, Finn Thranum,

godkendes som ordinært medlem af Folketinget fra og med den 1. juni 2013, hvor Lykke Friis nedlagde sit mandat.

Er der nogen, der ønsker ordet?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:01

Afstemning

Formanden :

Der stemmes om udvalgets indstilling, og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

Udvalgets indstilling er enstemmigt vedtaget med 108 stemmer.

[For stemte 108 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.]

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 45 [afstemning]: Forespørgsel til handels- og investeringsministeren om en forstærket dansk indsats på det internationale handelspolitiske område.

Af Steen Gade (SF), Jakob Ellemann-Jensen (V), Jens Joel (S), Lone Loklindt (RV) og Lene Espersen (KF).

(Anmeldelse 16.05.2013. Fremme 21.05.2013. Forhandling 31.05.2013. Forslag til vedtagelse nr. V 83 af Steen Gade (SF), Jakob Ellemann-Jensen (V), Jens Joel (S), Hans Kristian Skibby (DF), Lone Loklindt (RV) og Per Stig Møller (KF). Forslag til vedtagelse nr. V 85 af Mette Bock (LA). Forslag til vedtagelse nr. V 84 af Nikolaj Villumsen (EL)).

Kl. 10:02

Afstemning

Formanden :

Forhandlingen er sluttet. Vi går til afstemning om de stillede forslag til vedtagelse. Der foreligger tre forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 83 af Steen Gade (SF), Jakob Ellemann-Jensen (V), Jens Joel (S), Hans Kristian Skibby (DF), Lone Loklindt (RV) og Per Stig Møller (KF). Og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 95 (V, S, DF, SF, RV og KF), imod stemte 13 (EL og LA), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 83 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 84 af Nikolaj Villumsen (EL) og nr. V 85 af Mette Bock (LA) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 208 A:

Forslag til lov om ændring af lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder. (Forstærket indsats mod uroligheder i forbindelse med fodboldkampe).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(2. behandling 30.05.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:03

Forhandling

Formanden :

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning

Formanden :

Der stemmes om forslagens endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 96 (V, S, DF, RV, SF og KF), imod stemte 13 (EL og LA), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 208 B:

Forslag til lov om ændring af lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder. (Sikkerhedsmæssig afvikling af bestemte idrætsbegivenheder).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(2. behandling 30.05.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Ændringsforslag nr. 1-3 af 31.05.2013 til 3. behandlingen af justitsministeren (Morten Bødskov)).

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden :

Forhandlingen drejer sig i første omgang om de stillede ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og forhandlingen om ændringsforslagene er sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:04

Afstemning

Formanden :

Hvis ikke afstemning begæres, betragter jeg ændringsforslag nr. 1-3 af justitsministerens som vedtaget.

De er vedtaget.

Forhandling**Formanden :**

Forhandlingen drejer sig herefter om lovforslaget som helhed.

Er der nogen, der ønsker at udtale sig?

Det er heller ikke tilfældet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:04

for en anden forbrydelse. Det var en øvelse, vi gerne havde set man i forlængelse af Straffelovrådets betænkningovre hos justitsministeren havde lavet til en politisk forhandling, så vi kunne sikre et bredt politisk flertal for de her væsentlige ændringer af straffeloven.

Det har man ikke ønsket fra regeringens side, og det tager vi selvfølgelig til efterretning, men det gør så, at vi i Venstre ikke kan stemme for lovforslaget, og vi stemmer derfor gult, og det gør vi som sagt, fordi der er nogle ting, vi er positive over for, bl.a. en forlængelse af forældelsesfristerne i forbindelse med pædofilisager og nogle af de her mindre straffeskærpelser. Men der er også en lang række ting, hvor vi ikke synes lovforslaget går langt nok, og så er der en lang række ting, hvor vi må sige, at vi i hvert fald ikke har fuldstændig overblik over, og kan heller ikke se, vi har fået det i lovbehandlingen, hvad de længererækkende konsekvenser kommer til at være af det her lovforslag.

Kl. 10:04

Derfor kan man komme til at stå i en situation, som man f.eks. har set med knivloven og andre love, hvor lovgiver vedtager én ting i én tro, men så viser det sig at forholde sig anderledes ude i virkeligheden, når nogle af de her ting bliver præsenteret for domstolene og de første domme falder. Derfor havde vi i Venstre gerne set, at det her lovforslag havde oversomret til den næste samling, hvor vi i fællesskab kunne dyrke det mere i Folketingets Retsudvalg, skaffe den politiske forhandling hos justitsministeren og sikret, at det her ikke blot bliver en jurateknisk øvelse, men også en politisk diskussion om, hvor strafværdig en forbrydelse er over for en anden i straffelovens kapitel 24.

Men på nuværende grundlag kan Venstre ikke støtte lovforslaget. Vi er på den anden side heller ikke imod, og derfor benytter vi os en sjælden gang af muligheden for at stemme gult.

Kl. 10:08

Formanden :

Tak til ordføreren. Er der flere, der ønsker ordet?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:09

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 141:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning og lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Seksuualforbrydelser).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 06.02.2013. 1. behandling 22.02.2013. Betænkning 23.05.2013. 2. behandling 28.05.2013).

Kl. 10:05

Forhandling**Formanden :**

Hr. Karsten Lauritzen som ordfører for Venstre.

Kl. 10:05

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

Tak for ordet, formand. Det er jo et stort lovforslag, vi tredjebehandler her i dag, og som vi andenbehandlede i sidste uge med en række ændringsforslag, bl.a. stillet af Venstre og en række andre borgerlige partier, som blev stemt ned.

Lovforslaget bygger jo på Straffelovrådets store betænkning om straffelovens kapitel 24 om seksualforbrydelser, og lovforslaget afspejler et stykke hen ad vejen Straffelovrådets anbefalinger, men på en række centrale områder fraviger man også fra det, og der havde vi i Venstre gerne set, at det havde været sendt i høring, så man kunne høre høringsparterne om de her dele. Jeg skal også sige, at derudover indeholder lovforslaget en række straffeskærpelser, som vi sådan set er positive over for, på tre, fire områder – nogle mindre skærpelser. Derudover indeholder lovforslaget altså 35 ændringer af straffelovens kapitel 24 og også en række principielle ændringer.

I Venstre finder vi det problematisk, at en række alvorlige forbrydelser med lovforslaget løftes op i kategorien voldtægt, uden at man ændrer på de idømte straffe. Man laver altså det, der mere har karakter af en jurateknisk øvelse end en øvelse, hvor man som lovgiver sætter sig ned og siger, hvor strafværdig en forbrydelse er over

Afstemning**Formanden :**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 72 (S, DF, RV, SF og EL), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 39 (V, LA og KF).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 142:

Forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering

af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige. (Ændring af revisionsbestemmelse).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 06.02.2013. 1. behandling 22.02.2013. Betænkning 23.05.2013. 2. behandling 30.05.2013).

Kl. 10:09

Forhandling**Formanden :**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Vi går til afstemning.

Kl. 10:10

Afstemning**Formanden :**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 97 (V, S, DF, RV, SF og KF), imod stemte 13 (EL og LA), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 164:**Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love. (Styrket indsats over for økonomisk kriminalitet).**

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 28.02.2013. 1. behandling 19.03.2013. Betænkning 23.05.2013. 2. behandling 30.05.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:11

Forhandling**Formanden :**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Så går vi til afstemning.

Kl. 10:11

Afstemning**Formanden :**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 105 (V, S, DF, RV, SF, EL og KF), imod stemte 5 (LA), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 211:**Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.**

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 19.04.2013. 1. behandling 25.04.2013. Betænkning 23.05.2013. 2. behandling 30.05.2013. Tillægsbetænkning 31.05.2013).

Kl. 10:11

Forhandling**Formanden :**

Hr. Christian Langballe som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:12

(Ordfører)

Christian Langballe (DF):

Alle de politiske partier på nær Dansk Folkeparti tildeler i dag en mulig terrorist statsborgerskab. Politiets Efterretningstjeneste har ellers advaret om, at den pågældende person er mistænkt for at være til fare for rigets sikkerhed. Ethvert fornuftigt tænkende menneske må tage sig til hovedet og spørge, hvorfor politikerne har taget dette uhyrlige skridt. Svaret er, at den mulige terrorist er statsløs og omfattet af FN's statsløsekonvention og børnekonvention.

Normalt ville alle andre, som PET mistænker, bare blive pillet af, men det gælder ikke her, for et flertal i Folketinget mener, at konventionerne vejer tungere end grundloven og hensynet til Danmarks sikkerhed og danskernes tryghed. Det er klart i strid med grundloven, at man sætter disse konventioner over Folketinget. Tænk i øvrigt, hvis den pågældende person om en måned eller om et halvt år øvede en terrorhandling ved at sprænge en bombe på Rådhuspladsen. Tænk, hvis den pågældende person gjorde, som de to islamister i London, der slagtede en soldat på åben gade. Danskerne ville med rette kunne spørge os om, hvorfor Folketinget belønner vedkommede med et statsborgerskab.

Vi har forsøgt alle muligheder – alle muligheder – for at undgå dette. Vi har bedt justitsministeren om hjælp til at få pillet personen af loven. Han har svaret nej, fordi det ifølge ham vil kompromittere PET's arbejde. Sikke noget snak! Hvis justitsministeren havde fulgt PET's advarsel og undladt at sætte personen på listen, havde vi aldrig haft den her diskussion. Vi mener, at det er i strid med grundloven, og det er igen justitsministeren, der er den skyldige. For at kunne tildele statsborgerskab må vi have adgang til alle relevante oplysninger. Det har vi ikke fået. Vi har klaget til Folketingets Præsidium i to omgange, hvilket vi ikke har fået noget ud af, og ja, vi har ladet en annonce indrykke for at gøre opmærksom på sagens alvor.

Mistænkeliggør vi de knap 700 personer på listen? Nej, det gør justitsministeren, det er ham, der burde sættes på anklagebænken og ikke os. Lad mig minde om, at alle navnene er offentligt tilgængelige. Det kræver to klik, og så er man inde og kan se dem. I gamle dage var hver enkelt person sat på én lov, og man diskuterede alle forhold. Bl.a. Enhedslisten har valgt at forvrænge debatten i en sådan grad, at partiet faktisk burde have en pris for taktisk og velgenemført misinformation. Partiet hævder, at jeg skulle have gjort mig skyldig i en meget alvorlig lækage ved fra Folketingets talerstol at tale højt om det forhold, at et flertal på nær DF er ved at give en potentiel terrorist statsborgerskab. Partiet vil gerne have mørkelagt debatten, så det ikke kommer til kendskab, at det sker.

Jeg er fuldt ud klar over, at der gælder visse fortrolighedsforhold i denne sag, men jeg nægter at anerkende, at vi i Folketinget ikke må drøfte denne sag, og at danskerne ikke må vide, hvad der foregår. Det er jo selve formålet med at drøfte statsborgerskab her i salen, ellers er det jo bare en teaterforestilling. Det mener ikke kun jeg og DF. Juraprofessor Gorm Toftegaard Nielsen udtaler den 29. maj til Politiken: Det, Dansk Folkeparti gør, er det, der er meningen med § 44. Han tilføjer: Mener vi virkelig, at man skal straffe medlemmer af Dansk Folkeparti for på den måde at give mulighed for en vis politisk debat? Hvis man ikke kan sige det, DF siger, kan man overhovedet ikke have nogen debat om det. Er det dansk demokrati? spørger han.

Han afslutter med følgende svada: Man kan ikke sige: Du må ikke stille et ændringsforslag. Hvad er så meningen med at få det i Folketinget? Ja, hvad er meningen? Det kunne man med rette spørge justitsministeren om. Vi stemmer nej til loven.

Kl. 10:17

Formanden :

Der er en kort bemærkning fra hr. Lennart Damsbo-Andersen. Værsgo.

Kl. 10:17

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak. Under andenbehandlingen havde Dansk Folkepartis ordfører travlt med at fremføre de samme argumenter som i dag. Der var en meget lang og grundig debat om det forhold, som Dansk Folkeparti diskuterer her. Det, som står tilbage for mig oven på alt det her, er to spørgsmål. For det første: Hvordan kan det være, at Dansk Folkeparti mener, at man kan diskutere fortrolige oplysninger fra Folketingets talerstol? Hvordan kan det forekomme? For det andet: Hvordan gradbøjer man fortrolighed? Hvornår er noget fortroligt, og hvornår er det ikke fortroligt? Det kunne jeg godt tænke mig at ordføreren svarede på.

Kl. 10:17

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:18

Christian Langballe (DF):

Jeg mener, at jeg har min grundlovssikrede ret til at nævne og sige højt her fra Folketingets talerstol, at et flertal i Folketinget nu er ved at tildele en potentiel terrorist statsborgerskab.

Kl. 10:18

Formanden :

Hr. Lennart Damsbo-Andersen.

Kl. 10:18

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Det er åbenbart ordføreren hensigt igen og igen at udtale sig om fortrolige oplysninger. Jeg vil godt spørge en gang til: Hvordan kan man gradbøje fortrolighed? Jeg går ud fra, at Folketingets medlemmer her i alle mulige sammenhænge bliver mødt med papirer, der er stemplet som fortrolige, så hvordan kan man så lige pludselig stå her som repræsentant for Dansk Folkeparti og sige, at man lige i den her sag sagtens kan gradbøje fortroligheden og fortælle om det? Hvad er det så ellers for sager, der kan blive taget op? Hvor er fortroligheden overhovedet henne?

Kl. 10:18

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:18

Christian Langballe (DF):

Jeg vil godt henholde mig til et notat, som Justitsministeriet har udfærdiget den 10. maj 1989. Her står der:

Justitsministeriet har tidligere i forbindelse med Folketingets drøftelser af formen for behandlingen af indfødsretssager givet udtryk for, at det må anses for tvivlsomt, om et medlem af Folketinget begår en strafbar handling med hensyn til de almindelige regler om tavshedspligt, hvis fremdragelsen af de pågældende oplysninger sker som led i den pågældendes redegørelse for sin opfattelse af et lovforslag eller dele heraf med henblik på at orientere de øvrige medlemmer af Folketinget om lovforslagets konsekvenser.

Videre står der: Justitsministeren henviser i den forbindelse til folketingsmedlemmernes ytringsfrihed, der har fundet udtryk i grundlovens § 57, punkt 2. Det følger i øvrigt af den bestemmelse, at intet folketingsmedlem kan drages retsligt til ansvar for sine ytringer uden samtykke fra denne.

Kl. 10:20

Formanden :

Fru Johanne Schmidt-Nielsen, kort bemærkning.

Kl. 10:20

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Det er jo lidt morsomt, at ordføreren er nødt til at henvise til et notat fra 1989, før den her problemstilling var til stede, frem for at henvise til det brev, som Folketingets formand sendte til udvalget sidste år, og hvor konklusionen er en anden.

Men jeg vil gerne spørge ordføreren, om ikke det er korrekt, altså om ordføreren ikke er enig med mig i, at den information, der diskuteres her i dag – nemlig at ordføreren på talerstolen hævder, at der findes en person på det her lovforslag, som er i PET's søgelys og i parentes bemærket derved hverken sigtet eller dømt for noget som helst – ikke er offentligt tilgængelig noget sted, men derimod er fortrolighedsstempelt og udelukkende kommet frem til offentlighedens kendskab, fordi medlemmer af Indfødsretsudvalget, som har modtaget det her fortrolige dokument, herunder udvalgets formand, hr. Langballe, har valgt at lække denne fortrolige information.

Er det korrekt, at informationen aldrig har været og ikke er offentligt tilgængelig, men udelukkende er kommet ud, fordi personer, der har fået et fortroligt dokument, har valgt at lække fortrolige informationer?

Kl. 10:21

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:21

Christian Langballe (DF):

Jeg er fuldstændig klar over, at Enhedslisten jo gerne vil mørklægge det forhold, at man nu giver en potentiel terrorist statsborgerskab. Men forskellen på en totalitær stat og et demokrati er, at sådan noget kan siges højt i Folketinget. Det er forskellen.

Kl. 10:21

Formanden :

Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 10:21

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Se, det var jo ikke et svar. Og mon ikke de fleste, som følger den her debat, kunne høre, at det ikke var et svar? For mit spørgsmål var meget simpelt: Er det ikke korrekt, at de fortroligstemplede oplysninger, som er kommet fra PET, udelukkende er tilgængelige for offentligheden nu, fordi medlemmer af Indfødsretsudvalget, herunder for-

manden for udvalget, hr. Langballe, har valgt at offentliggøre disse fortroligstemplede oplysninger fra PET? Det er et simpelt spørgsmål, som det burde være muligt at svare på. Det er det ene. Jeg håber at få et svar, og det tror jeg også at andre gør.

Kl. 10:24

Det andet er: Tror ordføreren, at det hjælper PET i deres arbejde, at bl.a. ordføreren har valgt at fortælle, at en person på det her lovforslag er i PET's søgelys? Tror ordføreren, at det hjælper PET i deres arbejde?

Kl. 10:22

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 10:22

Christian Langballe (DF):

Altså, nu er Enhedslistens omsorg for PET jo ganske rørende, al den stund at man jo normalt gerne vil have nedlagt både militæret og politiet. Men jeg vil da gerne lige i øvrigt svare, og mit svar er: Jeg fastholder, at det er min grundlovssikrede ret, og at det er selve meningen med § 44, at alle forhold vedrørende de personer, der tildeles statsborgerskab, skal kunne drøftes her i salen.

Kl. 10:23

Formanden :

Fru Zenia Stampe for en kort bemærkning.

Kl. 10:23

Zenia Stampe (RV):

Nu er det jo ikke for ingenting, at vi er så optaget af bruddet på fortrolighed. Det er jo ikke kun af hensyn til privatlivets fred, ikke at det ikke også i sig selv er vigtigt, det er jo også af hensyn til rigets sikkerhed. Det er jo et faktum, at Dansk Folkeparti og Venstre har lækket fortrolige oplysninger, som er fortrolige af hensyn til statens sikkerhed, og derfor vil jeg godt spørge hr. Langballe, ordføreren, om man vurderer, at det, at man har lækket de her oplysninger, øger risikoen for rigets sikkerhed, eller om det mindsker risikoen for statens sikkerhed. Øger eller mindsker? Det er et meget enkelt spørgsmål.

Kl. 10:23

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:23

Christian Langballe (DF):

Jeg mener at kunne huske, at fru Zenia Stampe har gjort sig til talskvinde for, at en potentiel terrorist skal have statsborgerskab? Er det rigtigt?

Kl. 10:24

Formanden :

Fru Zenia Stampe.

Kl. 10:24

Zenia Stampe (RV):

Det var simpelt hen ikke et svar, og det er så afslørende. Ikke alene tager Dansk Folkeparti en masse uskyldige nye borgere til indtægt, man skalter og valter med rigets sikkerhed af ren og skær populisme. Det er så usmageligt, at det ikke burde finde sted her fra landets fornemste talerstol.

Kl. 10:24

Formanden :

Ordføreren.

Christian Langballe (DF):

Det ligger i § 44, at alle relevante forhold skal kunne diskuteres her i salen, også det forhold, at et flertal i Folketinget nu er ved at give en potentiel terrorist statsborgerskab.

Kl. 10:24

Formanden :

Der er en lang række, der har bedt om korte bemærkninger.

Jeg vil godt give den bemærkning til den her diskussion, at hele det juridiske spørgsmål omkring det har jeg taget initiativ til at vi får en fornyet diskussion af i Folketingets Præsidium.

Så er det hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 10:25

Karsten Lauritzen (V):

Det er jo en mærkelig diskussion, som hr. Christian Langballe er havnet midt i, og det er helt tydeligt, at der er nogle, der hellere vil diskutere procedure og jura end det, det egentlig handler om. Venstre og Dansk Folkeparti er ikke enige om, hvordan vi forholder os til lovforslaget, men vi er sådan set enige i – det mener jeg i hvert fald personligt – at det er en vigtig debat, som hr. Christian Langballe rejser.

Jeg vil godt spørge hr. Christian Langballe, om han er bekendt med det, der står i »Håndbog i folketingsarbejdet«, for det er der jo en del medlemmer, der ikke er. Der står, og nu skal jeg læse op:

»Når en minister sender et fortroligt dokument til Folketinget, er det som regel et af Folketingets udvalg, som modtager dokumentet. Ministeren bør vejlede udvalget om, at dokumentet efter ministerens opfattelse indeholder fortrolige oplysninger.«

Der står altså: » ... efter ministerens opfattelse«. Og det fortsætter:

» ... men i princippet kan ministeren ikke pålægge Folketinget (udvalget) at behandle dokumentet som fortroligt, da en minister ikke har beføjelse til at give Folketinget tjenesteordrer.«

Jeg forstår, at hr. Christian Langballe er bekendt med det, men tror hr. Christian Langballe, at de mange medlemmer, der har spurgt og vil spørge, er bekendt med det her afsnit, som er helt basalt i »Håndbog i folketingsarbejdet«?

Kl. 10:26

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:26

Christian Langballe (DF):

Næh, det tror jeg ikke. Altså, det kører jo i tomgang med de samme spørgsmål, så det tror jeg ikke de er bekendt med.

Kl. 10:26

Formanden :

Hr. Karsten Lauritzen har flere bemærkninger.

Kl. 10:26

Karsten Lauritzen (V):

Jamen så kan vi jo ikke diskutere det ret meget længere. Så vil jeg godt spørge hr. Christian Langballe om, hvad der adskiller den her situation fra andre situationer i Folketinget. Er hr. Christian Langballe bekendt med, at der nogen sinde er faldet en dom, eller at der nogen sinde har været en situation, hvor der var noget, man ikke kunne sige fra Folketingets talerstol? Det kan man mene om, hvad man vil, altså om det skal være sådan, og der er nogle, der mener, at man skal begrænse folketingsmedlemmers mulighed for at ytre sig fra Folketingets talerstol. Men det sætter grundloven jo heldigvis en begrænsning for, for det må man nemlig godt.

Jeg vil høre, om hr. Christian Langballe ikke synes, at det er så-dan lidt et mærkeligt redskab at tage som gidsel i en politisk diskussion. Synes hr. Christian Langballe ikke, det kunne være bedre, hvis dem, der var uenige med hr. Christian Langballe og til dels Venstre, tog en politisk diskussion i stedet for at gøre det til en diskussion om, om hr. Christian Langballe har lækket noget, som hr. Christian Langballe ikke kan lække, fordi han er fuldt berettiget til at fortælle det fra Folketingets talerstol, hvis hr. Christian Langballe ønsker det?

Kl. 10:27

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 10:27

Christian Langballe (DF):

Jeg vil da utrolig gerne have diskuteret det forhold, at et flertal i Folketinget nu er ved at give en potentiel terrorist statsborgerskab. Men det er man jo ikke interesseret i at diskutere. Man vil jo bare have givet mig og Dansk Folkeparti mundkurv på. Det er jo det, det drejer sig om. Man vil have mørkelagt sagen, så den overhovedet ikke bliver diskuteret her i salen. Det er jo det, det drejer sig om, altså rent mørklægning.

Kl. 10:28

Formanden :

Hr. Jan E. Jørgensen for en kort bemærkning.

Kl. 10:28

Jan E. Jørgensen (V):

Venstre og Dansk Folkeparti ser forskelligt på spørgsmålet om, om vi skal stemme ja eller nej til den her lov. Venstre synes heller ikke, at Dansk Folkepartis annonce, hvor man nævnte navnene på alle de her personer, var udtryk for særlig god stil, men vi må samtidig erkende, at det er lykkedes for Dansk Folkeparti at sætte fingeren på et ømt punkt. Jeg vil godt sige her fra salen, at Venstre støtter Dansk Folkeparti i, at befolkningen har krav på, har ret til at få at vide, hvem vi giver statsborgerskab, herunder at vi giver statsborgerskab til en person, som af PET vurderes at kunne udgøre en fare for nationens sikkerhed.

Jeg synes, at det er utroligt, jeg synes, at det er beskæmmende, at partier, som ellers bryster sig af at være tilhængere af offentlighed, mener, at befolkningen ikke har ret til at få noget så væsentligt at vide vedrørende personer, som vi tildeler dansk statsborgerskab, og jeg gør også opmærksom på, at ifølge grundloven er det os, ingen andre end os, der tildeler statsborgerskab. At vi ikke skulle have mulighed for at diskutere, hvem vi tildeler statsborgerskab, er utroligt. Så i den kamp har Dansk Folkeparti Venstres støtte.

Kl. 10:29

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 10:29

Christian Langballe (DF):

Jeg kan kun give ordføreren fuldstændig ret. Jeg synes, det er uhyrligt, at der er partier og personer herinde, som forsøger at mørklægge den her sag. Jeg synes, det er uhyrligt. Det er altså trist for demokratiet.

Kl. 10:29

Formanden :

Hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 10:29

Jan E. Jørgensen (V):

Selv om der selvfølgelig er, mener jeg, en væsentlig forskel på at fortælle, at der er en person, som udgør et problem, og så sætte en annonce i avisen, vedrører den henvendelse, der nu går fra Indfødsretsudvalget til Folketingets Præsidium, jo også Venstre, helt præcis mig som indfødsretsordfører, og vi bliver et eller andet sted indirekte eller direkte, om man vil, truet med straf og politianmeldelse osv. Jeg tror ikke, der kommer mere ud af det, men jeg synes alligevel, at det er en særlig debat, at vi skal stå her og diskutere, om der skal trues med straf og den slags for at komme med nogle fuldstændig relevante oplysninger til befolkningen.

Kl. 10:30

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 10:30

Christian Langballe (DF):

Jeg kunne ikke være mere enig. Den slags trusler preller også af på mig. Jeg mener, at alle relevante oplysninger skal frem, navnlig det forhold, at man giver en potentiel terrorist statsborgerskab. Jeg synes simpelt hen, at det er en uhyrlig diskussion, og jeg synes, at det er en uhyrlig beslutning, som Folketinget nu er ved at tage. Jeg tænker bare på, at der kan ske det, at den pågældende går hen i morgen og slagter en soldat eller gør noget andet, begår en terrorhandling, og vi har her i Folketinget belønnet vedkommende med et statsborgerskab, og vi må ikke engang diskutere det ifølge visse personer her i Folketinget. Det er da uhyrligt.

Kl. 10:31

Formanden :

Fru Pia Kjærsgaard for en kort bemærkning.

Kl. 10:31

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg vil bare spørge ordføreren – der er jo også andre, der har været inde på det – om ikke det her har været en højst besynderlig debat. Altså, jeg har fulgt det lige fra førstebehandlingen over andenbehandlingen og nu den sidste behandling i dag, og jeg må sige, at jeg da forventer, at justitsministeren i dag går på talerstolen med en modsat holdning af den, han gav udtryk for ved førstebehandlingen i forbindelse med at gøre indsigelse i forhold til det, der ligger i Indfødsretsudvalget, nemlig at PET, Politiets Efterretningstjeneste, advarer mod en person på det her forslag, fordi vedkommende er til fare for statens sikkerhed. Da sagde ministeren til folk, der gjorde indsigelse, til folketingsmedlemmer, der gjorde indsigelse, at man bare kunne stemme imod det hele: Hvad var problemet, man kunne bare stemme imod?

Det agter Dansk Folkeparti ikke fuldstændig bare at rette sig efter. Vi agter at gøre indsigelse, vi stemmer imod, vi er simpelt hen nødt til at stemme imod hele forslaget. Der er desværre andre partier, der har valgt at stemme for, men klogeligt nok med de indsigelser, der er kommet, men er det ikke en elendig bemærkning fra landets justitsminister?

Kl. 10:32

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 10:32

Christian Langballe (DF):

Jo, det er, og det er så dybt elendigt med den måde, som det hele er foregået på. Det er jo, som om vi overhovedet ikke må diskutere, hvem det er, vi giver statsborgerskab, og selvfølgelig må vi det. Det

er vores fornemste pligt at gennemgå, hvis det skulle være, hver enkelt person og diskutere alle relevante forhold. Sådan er indfødsretsloven skruet sammen, sådan er § 44 skruet sammen.

Kl. 10:33

Formanden :

Fru Pia Kjærsgaard.

Kl. 10:33

Pia Kjærsgaard (DF):

Så er jeg bare nødt til at tilføje – fordi det er blevet sagt her i Folketingssalen i dag, og jeg synes, det er meget fornuftigt – at det godt kan være, man ikke er enig i Dansk Folkepartis måde at gøre det på, men vi er i hvert fald i stand til at sætte fingeren på et ømt punkt. Er ordføreren ikke enig i, at det skal vi blive ved med at gøre, uanset om der er nogle andre politiske partier, der ikke er enige i den måde, vi gør det på?

Så skal jeg også bare lige spørge om ordførerens holdning til, at eksempelvis fru Johanne Schmidt-Nielsen og fru Zenia Stampe – sidstnævnte sagde under førstebehandlingen, at hun syntes, det var helt i orden at give en potentiel terrorist statsborgerskab – nu begynder at forsvare Politiets Efterretningstjeneste, om det ikke er hykleri af værste skuffe. Det er jo næsten ikke til at holde ud at høre på, er ordføreren ikke enig i det?

Kl. 10:34

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:34

Christian Langballe (DF):

Jeg vil sige, at det var et ledende spørgsmål. Og jeg svarer ja, men det dækker over noget nok så alvorligt, nemlig at det jo er det rene hykleri, når Enhedslisten nu begynder at forsvare PET og vil være PET's beskytter. Vorherre bevares, altså.

Kl. 10:34

Formanden :

Jeg må jo medgive, at forretningsordenen ikke har nogen bestemmelse imod, at man diskuterer med sine egne partifæller i korte bemærkninger, men det er ikke så almindeligt.

Hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 10:34

Per Clausen (EL):

Men det er dog set før. Særlig når man er i slem nød, kan det jo være meget rart. Så det er godt.

Nu kan man jo altid diskutere graden af hykleri i Folketinget, og det bliver vi næppe enige om. Men jeg vil bare spørge hr. Christian Langballe, om jeg skal forstå det sådan, at Dansk Folkeparti nu indtager det standpunkt, at information, man har fået i fortrolighed om PET's arbejde, videregiver man, når man synes, det er politisk oportunt. For hvis det er det, Dansk Folkeparti mener, så giver det jo helt nye perspektiver for det politiske arbejde.

Kl. 10:35

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:35

Christian Langballe (DF):

Jeg vil nævne, og jeg vil fortsat nævne, når man er ved at tildele en person, som er til fare for rigets sikkerhed, statsborgerskab. Så mener jeg faktisk at det kan drøftes her i salen, ja, det gør jeg.

Formanden :

Hr. Per Clausen.

Kl. 10:35

Kl. 10:35

Per Clausen (EL):

Det er jo rart at få gjort helt klart, at alt, hvad Dansk Folkeparti snakker om, i forbindelse med hvordan man skal støtte op om PET og bakke PET op, og hvordan man kan være bekymret, hvis Enhedslisten skulle komme til at sidde i nogle udvalg, hvor vi fik adgang til nogle informationer, er det rendyrkede hykleri, for når det skal bruges i Dansk Folkepartis eget politiske spil, er hensynet til PET's arbejde fuldstændig ligegyldigt. Det er det, hr. Christian Langballe har understreget i dag, og så tror jeg nok, hykleriets pris er tildelt hr. Christian Langballe og Dansk Folkeparti.

Kl. 10:36

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:36

Christian Langballe (DF):

Næh, altså, det er ikke mig, der hykler på nogen måde. Det er Enhedslisten. Jeg synes, det er utroligt. Altså, man har jo et partiprogram i Enhedslisten, hvor der står, at militæret og politiet skal nedlægges, og så optræder man nu lige pludselig som riddere for PET. Det er dog utroligt. Så vil jeg sige samtidig, at den her sag er så alvorlig, at jeg mener, at det selvfølgelig kan siges fra Folketingets talerstol, og at det er af almen interesse, ja.

Kl. 10:36

Formanden :

Hr. Søren Pind for en kort bemærkning.

Kl. 10:36

Søren Pind (V):

Jeg vil gerne spørge ordføreren, om han kender til en særlig lov, som jeg ikke kender til. Det er altså en lov, som tilsidesætter grundloven og giver landets justitsminister beføjelser til at tilbageholde information for Folketinget og f.eks. skaber den situation, at jeg som et almindeligt folketingsmedlem, eller i hvert fald et relativt almindeligt folketingsmedlem, ikke ved, hvem den pågældende person, der omtales her, er, men ikke desto mindre i kraft af grundloven skal tage stilling til vedkommendes statsborgerskab.

Kl. 10:37

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:37

Christian Langballe (DF):

Vi har fra begyndelsen af syntes, at det er dybt utilfredsstillende og grundlovsstridigt, at vi ikke kan få adgang til de relevante oplysninger, der måtte være om den her person, så vedkommende kan blive pillet af loven. Vi har klaget til Folketingets Præsidium i to omgange. Vi mener simpelt hen, at det er utroligt, at vi ikke kan få adgang til de oplysninger, der gør, at vi kan få personen af loven.

I øvrigt vil jeg sige, at det er justitsministeren, der er den skyldige. Justitsministeren kunne have ladet være med overhovedet at sætte den her person på loven. Men når vedkommende er der, forbeholder vi os retten til at få de oplysninger, som gør, at vi kan pille vedkommende af loven.

	Kl. 10:38		Kl. 10:40
Formanden : Hr. Søren Pind.		Christian Langballe (DF): Det har jeg da vist svaret på. Det er jo meget, meget enkelt. Jeg ved godt, at Enhedslisten forsøger at mørklægge det forhold, at Folketinget her inklusive Enhedslisten er i færd med at give en potentiel terrorist statsborgerskab. Så enkelt er det.	
Søren Pind (V): Er ordføreren til gengæld bekendt med, hvad ministeransvarlighedsloven siger om ministre, der forholder Folketinget information i sager, som Folketinget skal tage stilling til?	Kl. 10:38		Kl. 10:40
	Kl. 10:38	Formanden : Fru Mette Bock for en kort bemærkning.	Kl. 10:40
Formanden : Ordføreren.		Mette Bock (LA): Tak for det. Vi er enige i, at det er forkert, at Danmark er bundet af konventioner, som gør, at vi ikke kan udskyde ansøgning om statsborgerskab, når vi får en meddelelse som den, vi her har fået fra PET. Jeg vil derfor spørge, om Dansk Folkeparti er med på, at vi igangsætter et arbejde for at få ændret de konventioner, der tilsyneladende gør, at vi ikke kan udskyde ansøgninger af den karakter.	Kl. 10:41
Christian Langballe (DF): Ja, i sidste instans kan det føre til en sag ved Rigsretten.	Kl. 10:38	Formanden : Ordføreren.	Kl. 10:41
Formanden : Hr. Jørgen Arbo-Bæhr for en kort bemærkning.	Kl. 10:38	Christian Langballe (DF): Vi er meget interesserede i at se på den her støvede statsløsekonvention fra 1961, som tiden for længst er løbet fra, og da særligt, når vi så ender i en situation som nu, hvor konventionerne står over grundloven og man derfor tildeler en potentiel terrorist statsborgerskab. Det er helt klart, at vi er villige til at se på det forhold. Så vil jeg da i øvrigt sige, at vi også nu med hensyn til justitsministeren vil granske, om der er fortilfælde, hvad angår de her sager. Vi vil ned og kigge i dokumenter. Vi vil finde ud af, hvad der er sket tidligere, sådan at vi har helt klarhed over, om der måske skulle være et tilfælde, der ligner det her, hvor det er gået den anden vej, og hvor man har fået de oplysninger, man havde brug for. For vi mener, at vi har krav på de oplysninger, vi har brug for i Dansk Folkeparti, også om det her forhold fra PET.	Kl. 10:42
Jørgen Arbo-Bæhr (EL): Jeg undrede mig lidt over hr. Christian Langballes ordførertale. Jeg har jo siddet i Indfødsretsudvalget tidligere. Jeg sad i Indfødsretsudvalget i 2006. Dengang var der en journalist, der havde fået fat i nogle sager, som var fortrolige. Hvordan vedkommende havde fået fat på dem, ved man ikke. Jeg kan huske, at Dansk Folkeparti sagde, at det er for galt. F.eks. sagde ordførerens far og dennes fætter, at de syntes, at det var utroligt, at man kunne komme med nogle fortrolige oplysninger til pressen, så derfor vil jeg prøve at stille et spørgsmål til hr. Christian Langballe. Jeg har forstået, at han synes, at det er fortrolige oplysninger, men at det jo er ministeren, der siger, at de er fortrolige, og at hr. Christian Langballe vil ikke overholde det. Derfor skal jeg spørge hr. Christian Langballe: Synes han, at fortrolige oplysninger skal holdes tæt til kroppen, eller skal man udbasunere dem for hele befolkningen?	Kl. 10:39	Formanden : Fru Mette Bock.	Kl. 10:42
Formanden : Ordføreren.	Kl. 10:39	Mette Bock (LA): Det glæder mig meget, og det arbejde synes jeg vi må prøve at få sat i system. Det næste, jeg vil spørge om, er, om ordføreren synes, det er moralsk korrekt generelt, at vi bryder fortroligheden, når vi får tilsendt papirer i Folketinget. Dernæst vil jeg spørge, om det er moralsk i orden, at man faktisk udsætter flere hundrede mennesker for en mistanke, som de ikke kan forsvare sig imod.	Kl. 10:42
Christian Langballe (DF): Nu er det jo gode og noble mænd, der nævnes. Men jeg vil bare sige noget, og jeg er i fare for at gentage mig selv, jeg ved det godt: Når det drejer sig om § 44 i grundloven, skal alle relevante forhold kunne diskuteres her i Folketinget. Slut.	Kl. 10:39	Formanden : Ordføreren.	Kl. 10:42
Formanden : Hr. Jørgen Arbo-Bæhr.	Kl. 10:39	Christian Langballe (DF): Jamen altså, det, vi har gjort, er, at vi har understreget sagens alvor. Vi har sagt, at der er en potentiel terrorist på indfødsretsloven. De knap 700 navne, som er blevet offentliggjort, er alment tilgængelige. Alle kan se dem. Der er navn, og der er bopæl, og der er alder. Det er alment tilgængeligt.	
Jørgen Arbo-Bæhr (EL): Så vil jeg prøve at præcisere det lidt mere. Mener hr. Christian Langballe, at fortrolige oplysninger skal holdes som fortrolige oplysninger, eller mener han, som han har gjort det nu, at de skal siges offentligt? Går han ind for fortrolige oplysninger også som udvalgsformand i Indfødsretsudvalget?	Kl. 10:40		
Formanden : Ordføreren.			

	Kl. 10:43	forbehold i lige nøjagtigt den type sager, som vi taler om i dag, men at der var et flertal i Folketinget, der stemte beslutningsforslaget ned.	Kl. 10:45
Formanden : Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.			
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg synes, Dansk Folkepartis kampagne denne gang er gået for vidt. Men jeg vil gerne spørge hr. Christian Langballe, om han ikke synes, at man med den opmærksomhed, som man fra Dansk Folkepartis side har givet det her lovforslag, har kunnet risikere at besværliggøre den efterforskning, som faktisk kunne føre til, at en person kunne blive dømt. Altså, tænker Dansk Folkeparti ikke over, at det her faktisk kunne have givet den person på listen gode kort til at beskytte sig mod PET's interesse i ham?	Kl. 10:43	Formanden : Ordføreren.	Kl. 10:45
		Christian Langballe (DF): Det er jo fuldstændig rigtigt. Det var jo regeringspartierne og regeringens støtteparti, der, så vidt jeg husker, stemte imod det. Vi synes, at det var et enormt godt forslag. Vi ville godt have været med-forslagsstillere, fordi det selvfølgelig er rimeligt. Det er så i øvrigt det, vi altid har hævdet. De her konventioner er mellemstatslige aftaler, og selvfølgelig kan de laves om, og selvfølgelig kan vi træde ud af dem.	Kl. 10:46
Formanden : Ordføreren.	Kl. 10:44	Formanden : Hr. Tom Behnke.	Kl. 10:46
Christian Langballe (DF): Jamen er det da ikke mageløst! Der er et stort flertal i Folketinget, som nu beslutter sig for at tildele en potentiel terrorist statsborgerskab. Den person skulle aldrig nogen sinde have været på listen. Det er der en, der er ansvarlig for, og det er justitsministeren. Så jeg synes faktisk, at fru Karina Lorentzen Dehnhardt skulle spørge ham.	Kl. 10:44	Tom Behnke (KF): Men når det er sagt, er det så ikke også et faktum, at vi rent faktisk stadig væk er med i konventionen? Også selv om ordføreren og jeg er uenig i konventionens ordlyd og mener, at vi skulle træde ud af den eller i hvert fald få den modificeret eller tage forbehold for den, er det vel rent faktisk sådan, at i og med at et flertal i Folketinget har sagt, at man stadig ønsker at være med i den konvention, er Danmark stadig omfattet af konventionen? Er det ikke korrekt?	Kl. 10:46
Formanden : Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.	Kl. 10:44	Formanden : Ordføreren.	Kl. 10:46
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): Jeg synes ikke, at hr. Christian Langballe svarede på spørgsmålet. Kan jeg ikke godt få et klart svar på, om det, Dansk Folkeparti har gjort i den her sag, og om den måde, man har ageret på, har været hjælpsomt for PET eller ikke har været hjælpsomt for PET?	Kl. 10:44	Christian Langballe (DF): Det er selvfølgelig korrekt. Men på den anden side vil vi jo fastholde, at grundloven står over konventionen, og det forhold, at det er Folketinget og Folketinget alene, der tildeler statsborgerskab, er det afgørende. Det er ikke konventionerne.	Kl. 10:47
Formanden : Ordføreren.	Kl. 10:44	Formanden : Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger, så jeg siger tak til Dansk Folkepartis ordfører. Er der flere, der ønsker ordet? Det er ikke tilfældet, så går vi til afstemning.	Kl. 10:47
Christian Langballe (DF): I alle andre tilfælde tager man PET's advarsel alvorligt, og personen bliver simpelt hen bare fjernet fra lovforslaget. I det her tilfælde er der PET's advarsel, men personen står også på lovforslaget. Hvorfor? Fordi personen er omfattet af en støvet statsløsekonvention. Og vi mener simpelt hen, at det skal kunne drøftes her i Folketinget, hvad der er ved at ske nu, hvilket uhyrligt skridt Folketinget er ved at tage nu.	Kl. 10:45	Afstemning Formanden : Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Jeg slutter afstemningen.	
Formanden : Hr. Tom Behnke for en kort bemærkning.	Kl. 10:45	For stemte 95 (V, S, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 13 (DF), hverken for eller imod stemte 0. Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.	
Tom Behnke (KF): I forhold til, hvad der er blevet nævnt tidligere i debatten, vil jeg bare høre, om hr. Christian Langballe kan bekræfte, at Folketinget faktisk tidligere har behandlet et beslutningsforslag fremsat af De Konservative m.fl., der netop gik ind og pålagde regeringen, at man enten skulle træde ud af statsløsekonventionen eller i det mindste tage			

Det næste punkt på dagsordenen er:

Kl. 10:50

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 200 A:

Forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Ændringer vedrørende forsvarets uddannelser).

Af forsvarsministeren (Nick Hækkerup).

(2. behandling 30.05.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 31.05.2013).

Kl. 10:48

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet forslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Så er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning om lovforslagets endelige vedtagelse.

Kl. 10:48

Afstemning

Formanden :

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Jeg slutter afstemningen.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget med 109 stemmer.

[For stemte 109 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.]

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 200 B:

Forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Ændringer af organiseringen af ledelsen af forsvaret).

Af forsvarsministeren (Nick Hækkerup).

(2. behandling 30.05.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 31.05.2013).

Kl. 10:49

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Hr. Troels Lund Poulsen som Venstres ordfører.

Kl. 10:49

(Ordfører)

Troels Lund Poulsen (V):

Folketingets Forsvarsudvalg har her til morgen haft et samråd med forsvarsministeren, hvor vi har stillet yderligere spørgsmål til L 200, som vi nu diskuterer, og på den baggrund vil vi foreslå, at vi afbryder tredjebehandlingen, indtil Forsvarsudvalget har fået svar på alle de spørgsmål, som er stillet.

Forslag om standsning af sagens behandling

Formanden :

Der er nu af hr. Troels Lund Poulsen stillet forslag om, at behandlingen standses, og at forslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling. Forhandlingen om afbrydelse foregår efter reglerne om korte bemærkninger.

Hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 10:50

Bjarne Laustsen (S):

Tak. Vi har ikke bare haft et enkelt samråd, men vi har haft mange, og ministeren har svaret på alle spørgsmål. Så det er udelukkende rent politisk drilleri, når man kommer her ved tredjebehandlingen og beder om at få sagen sendt tilbage. Vi har endda lige delt lovforslaget og har stemt, som man gerne ville have det. Så derfor er der simpelt hen ingen saglige begrundelser for, at den her sag skulle sættes i stå.

Det er bare sådan – vi kommer formodentlig til at snakke om det lidt senere – at Venstre har skrevet en bog om, hvor klogt det her forslag er. Der ligger rigtig mange gode begrundelser for at gøre det, og det er en bemyndigelseslov. En af de ting, der har været brugt som begrundelse for, at sagen skulle tages tilbage, var, at man kædede den sammen med den nye offentlighedslov. Og der har ministeren også svaret på spørgsmål 72, så der er heller ingen saglig begrundelse for det. Der står:

»Der er således ingen sammenhæng mellem forslaget til en ny offentlighedslov (L 144) og den særlige adgang for Folketinget til at modtage skriftlige oplysninger om den militærfaglige rådgivning, som er omtalt i det nævnte notat.«

Så der er ingen saglige begrundelser for det, og derfor skal jeg foreslå, at vi fortsætter behandlingen, som det hidtil var tilsigtet.

Kl. 10:51

Formanden :

Er der andre, der ønsker at udtale sig om spørgsmålet om at standse behandlingen?

Det synes ikke at være tilfældet. Så går vi til afstemning om det stillede forslag om fornyet udvalgsbehandling.

Kl. 10:51

Afstemning om standsning af sagens behandling

Formanden :

Hvis man stemmer for, stemmer man for at afbryde behandlingen, og hvis man stemmer imod, stemmer man for at fortsætte behandlingen af lovforslaget. Er det helt klart? Det er en ikke så ofte brugt bemærkelse. Vi stemmer.

Her slutter afstemningen.

For stemte 52 (V, DF, LA og KF), imod stemte 57 (S, RV, SF og EL), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget om afbrydelse er forkastet, og vi genoptager herefter forhandlingen om forslaget.

Kl. 10:52

Forhandling

Formanden :

Hr. Troels Lund Poulsen som ordfører for Venstre.

Kl. 10:52

(Ordfører)

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for det. Vi har haft en lang diskussion i Forsvarsudvalget omkring L 200 A om organiseringen af det danske forsvar, og ikke mindst om, hvordan fremtidens forsvar skal indrettes. På den baggrund har Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti lavet et betækningsbidrag, hvor vi meget klart redegør for, hvordan vi mener fremtidens indretning af det danske forsvar skal være.

Vi skal heller ikke udelukke, at der kommer fremtidige diskussioner om hele indretningen af det danske forsvar, alene af den grund at forsvarsministeren jo nu vælger at knæsatte et helt nyt princip i dansk forsvarspolitik, nemlig at der bliver lavet en aftale, som nu bliver stemt igennem med Enhedslisten, hvor der bliver givet en bemyndigelse til, at den til enhver tid siddende forsvarsminister kan indrette forswarets organisation, som forsvarsministeren vil.

Det mener vi er forkert, og vi mener også, det er et skridt væk fra den brede enighed, man har haft i mange, mange år på forsvarsområdet, og det er jo i bund og grund også et skridt, der signalerer, at forsvarsministeren ønsker at basere dansk forsvarspolitik på Enhedslisten. Enhedslisten er et parti, i hvis principprogram der står, at man arbejder for, at politiet og militæret skal opløses, og at man i bund og grund ikke ser nogen grund til at have et forsvar i Danmark. Det er selvfølgelig stærk kost, og det kan i dag konstateres, at Socialdemokratiet, som har forsvarsministerposten, vælger at gå den vej.

Lad mig også sige i dag ved tredjebehandlingen, at Venstre jo helt klart støtter, at alle dele af forsvaret skal effektiviseres. Det er nu engang sådan, at vi har lavet en meget omfattende effektivisering af det danske forsvar, og den øvelse skal ikke kun gælde bestemte dele af forsvaret. Det skal naturligvis være alle dele, herunder også toppen af det danske forsvar.

Når vi så har diskuteret med regeringen, hvordan man vil lave udmøntningen, og hvordan man vil bruge bemyndigelsen, så står det fuldstændig uklart for os, hvordan den bemyndigelse skal bruges til at effektivisere det danske forsvar. Derfor har vi jo heller ikke kunnet få nogen økonomiske oplysninger om, hvor meget man ønsker at slanke ledelsen i toppen, for ministeren siger, at det findes der ikke økonomiske beregninger for. Det har vi så valgt at efterspørge i dag, og desværre er det jo sådan, at vi ikke når at få det svar, inden loven bliver tredjebehandlet.

Af samme grund ønskede vi også, at der skulle være mulighed for, at behandlingen her i salen skulle kunne afbrydes, men det skete desværre ikke. Det skal vi beklage, specielt fordi der jo er parter, der lægger meget vægt på det brede samarbejde i Folketinget, og at Folketinget har de bedste arbejdsvilkår. Det er så nogle af de partier, der i dag har valgt ikke at støtte det.

Derudover har der jo selvfølgelig også været en diskussion om, hvordan vi fremover vil stille os. Der synes jeg, det er vigtigt at sige, at vi har lavet et betækningsbidrag, der meget klart siger, at vi er enige i, at der er behov for en mere smidig koordination mellem Forsvarskommandoen og departementet, og vi vil i udgangspunktet foreslå en samplacering, fuldstændig som man kender det fra USA, hvor man har det, der hedder Pentagonmodellen.

Det er en rigtig fin model, som sikrer, at der er gennemsigtighed i de beslutninger, der bliver taget militærfagligt, og at de gives videre til det politiske niveau.

Vi må jo også gøre opmærksom på her under tredjebehandlingen, at det nu er ministeren, der skal sikre, at Folketinget bliver orienteret om de militærfaglige spørgsmål, som forsvarsministeren finder at Folketinget skal have kendskab til. Med andre ord bliver det altså forsvarsministeren, der skal beslutte, hvilke råd fra forsvarschefen der skal oversendes til Folketinget. Det er en ting, som vi er meget imod.

Her ved tredjebehandlingen vil jeg gerne slutte af med at beklage, at det er endt der, hvor det er, men det må så nu engang være konsekvensen, når forsvarsministeren vælger at gå en ny vej, nemlig ikke at basere forsvarspolitik på forligskredsen, men på Enhedslisten.

Kl. 10:56

Formanden :

Der er tre, der har indskrevet sig: Bjarne Laustsen, Nikolaj Villumsen og Pia Adelsteen, er det korte bemærkninger alle sammen? Det er det, først hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 10:56

Bjarne Laustsen (S):

Jeg er meget spændt på, om jeg kan få et svar på et meget konkret spørgsmål. Det fremgår af den her bog, »Den forandrede verden«, at hr. Troels Lund Poulsen sammen med hr. Søren Gade har sat pen til papiret. Er det hr. Troels Lund Poulsen, der selv har skrevet den her bog? Den siger jo i al sin væsentlighed nøjagtig det, som ligger i det her lovforslag, nemlig at der skal ske en modernisering af forswarets ledelse, at der er dobbeltarbejde, og at der er en usund konkurrence – det påpeger ordføreren – imellem departementet og kommandoen.

Derfor kan jeg heller ikke forstå, at når det er, man kommer med en mindretalsudtalelse, så siger man, bare for at nævne to punkter, at forsvarschefens opgaver bliver ændret, at de ikke er fastlagt ved lov. Og der står også heri, at det er forligsbrud. Står der nogen steder i forsvarsforliget, at ministeren ikke kan ændre i forswarets ledelse?

Kl. 10:57

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:57

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for den store interesse for debatbogen, der jo er en god bog, som jeg kunne anbefale hr. Bjarne Laustsen at købe i stedet for kun at tage kopier fra den, men lad det være. Sådan er der så meget, men det har jeg sagt til hr. Bjarne Laustsen før.

Det, der står i den bog, er jo, at vi foreslår en Pentagonmodel. Det er lige præcis det, der er foreslået, og det, som ministeren i dag har svaret, er jo så også, at en Pentagonmodel ikke er den sammen-smeltning, som ministeren lægger op til. Som vi har hørt så sent som for få timer siden, ønsker forsvarsministeren jo at lave en sammen-smeltning af kommandoen og ministeriet, og det er ikke det, som står i bogen. Det tror jeg også er tydeligt for hr. Bjarne Laustsen, hvis han har læst de svar, der er kommet på udvalsspørgsmålene.

Kl. 10:58

Formanden :

Hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 10:58

Bjarne Laustsen (S):

Nu ved jeg så ikke lige, hvad det går ud på, og min taletid er nok heller ikke til, at jeg remser et halvt hundrede punkter op, hvor Venstre har skiftet holdning eller standpunkt, eller hvordan det nu er med det. Men det står klart og tydeligt i den debatbog her, og Venstre har også tidligere fremsat forslag om det, at man skal lave en modernisering af forswarets ledelse.

Ministeren har gjort det, at han har sørget for, at der har været ført forhandlinger, det står endda i regeringsgrundlaget, det er ikke en del af forsvarsforliget – fik jeg det bekræftet? Ellers vil jeg gerne lige have det bekræftet – og ministeren har sagt, at når det lovforslag her er vedtaget, vil han indbyde Folketingets partier, modsat den tid-

ligere regering, der, da man sendte forsvaret i krig i Irak, brugte det snævrere mulige flertal med Dansk Folkeparti.

Så jeg synes, man skal passe lidt på, når man siger, hvad det er, der bliver lavet her. Der er blevet budt op til dans. At så Venstre har fortrudt alt, hvad de tidligere har sagt og ment, kan jo ikke være vores skyld.

Kl. 10:59

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:59

Troels Lund Poulsen (V):

Man skal selvfølgelig lytte meget nøje, når en ekspert i løftebrud taler, og det anser jeg hr. Bjarne Laustsen for, i hvert fald det parti, han kommer fra. Som hr. Bjarne Laustsen siger, står det i regeringsgrundlaget. Der står ret mange ting i det regeringsgrundlag, som ikke er blevet til noget. Nogle ting er det helt fornuftigt at man har valgt at droppe, fordi man er blevet klogere.

Det, som der så står i det betækningsbidrag, som jeg kan konstatere at hr. Bjarne Laustsen ikke har læst, men som jeg gerne vil læse højt, er:

»Såfremt forsvarsministeren udnytter sin bemyndigelse i lovforslaget« – L 200 – »sammen med Enhedslisten uden om den eksisterende forsvarsforligskreds, er partierne af den opfattelse, at der tale om et brud på det eksisterende forsvarsforlig.«

Det står sort på hvidt, vil jeg sige til hr. Bjarne Laustsen. Det er trist, at hr. Bjarne Laustsen ikke har læst det.

Kl. 11:00

Formanden :

Hr. Nikolaj Villumsen for en kort bemærkning.

Kl. 11:00

Nikolaj Villumsen (EL):

Tusind tak. Nu er der jo nogle ting – det er rigtigt nok – i regeringsgrundlaget, der ikke er blevet virkelighed, men i dag er der så en ting fra regeringsgrundlaget, der bliver virkelighed med Enhedslistens stemmer, og det glæder jeg mig selvfølgelig over som forsvarsordfører for Enhedslisten.

Jeg kunne høre på ordføreren fra Venstre, at Venstre ønsker effektiviseringer i toppen af forsvaret. Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre, om Venstre deler De Konservatives løfte om at tilbagerulle de ændringer, der bliver lavet nu. Og hvis Venstre deler det løfte, hvordan kan Venstre så skaffe og sikre, at der bliver foretaget effektiviseringer i forsvarets ledelse? Ellers er der jo bare tale om, at Venstre med forsvarsforliget har bidraget til at skære ned på mekanikere, rengøringsfolk, sergenter og 3F'ere i forsvaret, men nægter at være med til at skære ned, når der skal skæres ned på oberster og generaler.

Kl. 11:00

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:00

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg vil gerne starte med at lykønske hr. Nikolaj Villumsen med en stor politisk sejr i dag – det er sjældent, man skal sige det til Enhedslisten. Men det er en stor sejr. Det er lykkedes Enhedslisten fuldstændig at trække regeringen rundt ved næsen og sikre, at man nu baserer forsvarspolitik på Enhedslisten – det skal man kvittere for. Det er da en bedrift, som jeg ikke havde troet Enhedslisten ville være i stand til at udføre.

Så må man sige, at det jo er noget af en heroisk tale, hr. Nikolaj Villumsen holder. Altså, jeg kan forstå, at hr. Nikolaj Villumsen virkeligt er en af dem, der står for effektiviseringer af den offentlige sektor. Han strør om sig med løfter om, hvordan og hvorledes man skal få den offentlige sektor til at køre længere på literen. Da vi skulle finde besparelser på forsvarsområdet, var det jo den eksisterende forsvarsforligskreds, der leverede besparelser på 2,7 mia. kr., så at stå og sige, at Venstre og Konservative ikke er interesserede i at finde penge i forsvaret er simpelt hen notorisk forkert.

Så spørger hr. Nikolaj Villumsen, hvordan man vil sikre, at man også finder besparelser i den øverste del af forsvaret. Det er der jo nu forskellige modeller for; man kan jo bl.a. lave en samplacering, det vil frigøre midler. Derudover kan man jo også lave en sammenlægning af de tre operative kommandoer – for at nævne et andet forslag – som vi har skrevet i vores forsvarsforlig, og som er en ganske udmærket model, hvorfra der jo også kunne videreføres stillinger, som ikke længere skal bruges.

Kl. 11:02

Formanden :

Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 11:02

Nikolaj Villumsen (EL):

Jeg vil starte med at sige tusind tak til ordføreren for rosen til Enhedslisten, den er jeg selvfølgelig glad for. Men ordføreren svarer jo ikke på spørgsmålet. Altså, er Venstre og De Konservative lodret uenige, når De Konservative siger, at de vil tilbagerulle den her ændring, eller er Venstre og Konservative enige og vil tilbagerulle den her ændring og dermed ikke være med til at levere effektiviseringer i forsvarets ledelse, hvilket ganske rigtigt vil føre til fyringer af oberster og generaler?

Kl. 11:02

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:02

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg anser hr. Nikolaj Villumsen for at være en relativt dygtig politiker, og derfor er jeg også overbevist om, at hr. Nikolaj Villumsen har læst alle af de betækningsbidrag, der er kommet. Men nu tillader jeg mig alligevel så at læse højt, fordi hr. Nikolaj Villumsen måske ikke har læst det, for deri står svaret på det, hr. Nikolaj Villumsen spørger om:

»Partierne er enige om, at der er behov for en mere smidig koordinering mellem Forsvarskommandoen og departementet og vil derfor som udgangspunkt foreslå en samplacering«.

Så det vil sige, at hvis det er sådan, at der kommer et flertal efter et valg, så er det en samplacering, og så kommer man til at sidde i det samme hus, men med en myndighed, der hedder Forsvarskommandoen og så et forsvarsministerielt departement. Men det vil altså være i samme hus, og dermed vil der jo selvfølgelig også være en lang række effektiviseringer til gavn for økonomien.

Kl. 11:03

Formanden :

Fru Pia Adelsteen for en kort bemærkning.

Kl. 11:03

Pia Adelsteen (DF):

Jeg vil måske spørge lidt mere overordnet til Venstres generelle holdning til to spørgsmål. Dels vil jeg spørge om Venstres holdning til, at ministre får de her bemyndigelser. Vi har set det på flere områder, men i det her eksempel får ministeren bemyndigelse til at ændre

på strukturen i forsvaret. Det er den ene ting, som jeg gerne vil høre Venstres generelle holdning til. Synes Venstre, at det er i orden?

Kl. 11:06

Dels vil jeg gerne høre Venstres generelle holdning til den her manglende åbenhed, som ordføreren også påpegede. Når man lægger det sammen, er det ministeren, der ligesom afgør, hvornår Folketinget kan få at vide, hvilke faglige råd der er blevet givet i den endelige form. Her tænker jeg selvfølgelig på offentlighedsloven.

Men er der også en principiel holdning til det, eller er det blot, fordi det er i forsvaret, det er et problem, og ellers er det ikke noget problem?

Kl. 11:04

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:04

Troels Lund Poulsen (V):

Hvad angår hele spørgsmålet om offentlighedsloven, er der blevet svaret på en lang række spørgsmål. Det får man jo rig lejlighed til at diskutere i morgen. Jeg kan bare konstatere, at det, at man gør forsvarsministeren til den person, der skal vurdere, hvilke militærfaglige råd der skal oversendes til Folketinget, gør jo, at Folketinget får meget svært ved at finde ud af, hvilke råd forsvarschefen giver. Det synes vi selvfølgelig er dybt beklageligt. Det kommer også til at påvirke forsvarschefens arbejde, det er der ingen tvivl om.

Med hensyn til bemyndigelser er jeg jo helt enig i, at bemyndigelser gør, at der ikke på samme måde bliver et forslag til vedtagelse her i Folketinget, som man så kan holde ministeren op på. Det er jo en meget, meget vid form for magt, der gives til ministeren. Det mener jeg også at den nuværende regering var meget imod, da den sad i opposition.

Kl. 11:05

Formanden :
Fru Pia Adelsteen.

Kl. 11:05

Pia Adelsteen (DF):

Jeg er lidt glad for at høre det om Venstres holdning til ministerbemyndigelser. Det kan bare godt undre mig, for Dansk Folkeparti har faktisk fremsat et forslag om at fjerne en ministerbemyndigelse i forhold til Bruxelles 1-forordningen, hvor Venstre stemte imod, så det afhænger altså åbenbart også af sagen, og der er ikke så meget tale om et princip.

I Dansk Folkeparti synes vi faktisk, at tingene skal vedtages i Folketinget. Det er ret væsentligt, også selv om det nogle gange er småændringer, men så ved vi alle sammen, hvad der foregår, og så er det, hvad kan man sige, et flertal hernede, der ligesom vedtager det. Det er derfor, jeg studser lidt.

Som punkt 2 vil jeg bare sige med hensyn til det med offentlighedsloven, at det undrer mig lidt, at man synes, at det er så stort problem, når det drejer sig om gode råd fra Forsvarskommandoen til ministeren, som Folketinget så ikke kan få, når man f.eks. på beskæftigelsesområdet synes, at det er helt i orden, at der lukkes ned for de gode råd, som Arbejdsmarkedsstyrelsen osv. sender beskæftigelsesministeren. Det gør man jo, når man siger ja til offentlighedsloven.

Kl. 11:06

Formanden :
Ordføreren.

Troels Lund Poulsen (V):

Angående det sidste synes jeg først og fremmest, at det er vigtigt at huske på, at det nu engang altså er Folketinget, der sender danske soldater i krig. Det er her, beslutningen bliver taget. Hvis Folketinget ikke er orienteret om, hvilke militærfaglige råd der er blevet givet fra forsvarschefen, bliver det også svært for politikerne at tage de rigtige beslutninger og i hvert fald gøre det på et oplyst grundlag.

Med hensyn til bemyndigelser er der aldrig en regel uden undtagelse. Jeg vil også tro, at spørgeren kunne have fundet eksempler på, at den tidligere regering har lavet bemyndigelseslovgivning. Det er ganske korrekt, men der er jo ikke nogen grund til, at man fortsætter ud ad et spor, hvor man bliver ved med at give sig selv flere bemyndigelser. Det er ikke godt.

Kl. 11:07

Formanden :

Fru Trine Bramsen for en kort bemærkning.

Kl. 11:07

Trine Bramsen (S):

Hr. Troels Lund Poulsen kom ikke med et konkret svar til min kollega, hr. Bjarne Laustsen, så derfor må jeg jo prøve at spørge igen. Har Venstres ordfører skiftet holdning til effektivisering af forsvarets øverste ledelse, siden han foreslog en sammenlægning i sin bogudgivelse fra 2003?

Kl. 11:07

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:07

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg kan henvise fru Trine Bramsen til at læse kapitlet i sin fulde længde, for så vil der findes et svar på spørgsmålet der.

Kl. 11:07

Formanden :

Fru Trine Bramsen.

Kl. 11:07

Trine Bramsen (S):

Det er det, jeg har gjort, og der blev jeg ikke meget klogere. Men hr. Troels Lund Poulsen svarede faktisk heller ikke på hr. Nikolaj Vil-lumsens spørgsmål: Er det en erklæret politisk målsætning for Venstre at genansætte de forsvarsgeneraler, som måtte blive afskediget som følge af en effektivisering af forsvarets øverste ledelse?

Kl. 11:07

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:07

Troels Lund Poulsen (V):

Mig bekendt har forsvarsministeren for få timer siden – og jeg tror, at også fru Tine Bramsen var til stede i hvert fald under dele af samrådet – svaret, at han slet ikke har nogen idé om, hvordan og hvorledes man skal udnytte den bemyndigelse, der er givet. Det tror jeg er, om man så må sige, decideret forkert. Men nu må vi jo så tage ministeren på ordet, når han siger, at han vil indbyde til politiske for-handlinger. Jeg er helt overbevist om, at ministeren vil være klog nok til ikke at lave fremtidig forsvarspolitik baseret på Enhedslisten. En ting er, at man gør det med en bemyndigelse, noget andet er, hvis man vælger at lave den deciderede indretning med Enhedslisten. Det

håber jeg og tror også ministeren vil være klog nok til lade være med.

Kl. 11:08

Formanden :

Hr. John Dyrby Paulsen for en kort bemærkning.

Kl. 11:08

John Dyrby Paulsen (S):

Tak. Det er jo rørende og lidt tankevækkende at høre, at hr. Troels Lund Poulsen bekymrer sig for en ministers politiske indblanding i en underliggende myndigheds arbejde, men lad det nu ligge.

Jeg vil godt høre ordføreren om en meget konkret formulering i det betækningsbidrag, som ordføreren formentlig har været forfatter til. I betækningsbidraget nævner de tre partier, der stemmer imod, at såfremt forsvarsministeren udnytter sin bemyndigelse i lovforlaget, vil partierne betragte det som et brud på det eksisterende forsvarsforlig. Hvordan skal man forstå den formulering? Hvad er konsekvenserne, hvis forsvarsministeren udnytter den her mulighed?

Kl. 11:09

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:09

Troels Lund Poulsen (V):

Det vil man jo først og fremmest få meddelt, hvis vi har en forsvarsminister, der vil gå så langt. Indtil videre har forsvarsministeren jo gjort meget ud af at understrege, at han ikke ønsker at gå så langt. Forsvarsministeren har jo netop gjort noget ud af at sige, at der vil blive indbudt til politiske forhandlinger, og at han gerne vil have et bredt mandat. Det var det, forsvarsministeren sagde i dag under det samråd, hvor hr. John Dyrby Paulsen så desværre ikke havde mulighed for at være til stede. Så vi tror faktisk på, at forsvarsministeren har en eller anden interesse i at lave en bred aftale. Men det kan jo være, at det ikke er tilfældet, og så må vi selvfølgelig tage bestik af situationen på det tidspunkt.

Kl. 11:09

Formanden :

Hr. John Dyrby Paulsen.

Kl. 11:09

John Dyrby Paulsen (S):

Men det er jo et meget simpelt spørgsmål: Hvad mener hr. Troels Lund Poulsen med det, der er skrevet i betækningsbidraget? Hvad betyder det med, at det er et brud på eksisterende forsvarsforlig? Og hvad er argumentet for det? Hvor står det i forsvarsforliget, at man ikke kan gøre det her?

Så jeg spørger endnu en gang: Hvad betyder det, når det er formuleret, at det er et brud på forsvarsforliget, hvis forsvarsministeren gør det? Det må man da for søren have tænkt over. Det er da ikke noget, man bare skriver for sjov, og så må vi finde ud af det bagefter. Det er da temmelig alvorligt, hvis det er et brud på et forlig. Så hvilke konsekvenser har det? Og hvad er den direkte årsag til, at det her, hvis forsvarsministeren udnytter sin bemyndigelse, er et brud på forsvarsforliget?

Kl. 11:10

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:10

Troels Lund Poulsen (V):

Altså, vi har bl.a. en aftale i forsvarsforligskredsen om, at der skal ske en analyse af det, der hedder de operative kommandoer, som har

en fuldstændig sammenhæng til Forsvarskommandoen. Det tror jeg også at hr. John Dyrby Paulsen er klar over. Man kan ikke lave en omlægning af Forsvarskommandoen uden at se på de underliggende myndigheder. Det siger sig selv. Vi har det sort på hvidt, at vi skal lave en analyse af de operative kommandoer. Så der er selvfølgelig en sammenhæng mellem de ting.

Med hvad vi tænker os at gøre, hvis forsvarsministeren vælger at gå sammen med Enhedslisten i organiseringen af det, vil hr. John Dyrby Paulsen jo så få at høre, hvis vi måtte have en minister, der er så tonedøv. Det håber og tror jeg ikke at vi har.

Kl. 11:11

Formanden :

Fru Zenia Stampe for en kort bemærkning.

Kl. 11:11

Zenia Stampe (RV):

Jeg er ligesom hr. John Dyrby Paulsen meget rørt over Venstres optræden i dag. Jeg er især rørt over de flotte ord om åbenhed. Jeg kunne derfor godt tænke mig at spørge Venstre, om man mener, at åbenhed og klar ansvarsplacering er ord, som karakteriserede den forsvarspolitik, der blev ført under VKO.

Kl. 11:11

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:11

Troels Lund Poulsen (V):

Svaret er ja.

Kl. 11:11

Formanden :

Fru Zenia Stampe.

Kl. 11:11

Zenia Stampe (RV):

Jamen så kunne jeg godt tænke mig at høre, hvad forklaringen er på de mange enkeltsager, der har været på forsvarsområdet, som netop har været karakteriseret ved manglende åbenhed, mangel på klar ansvarsfordeling. Hvad er forklaringen på det?

Kl. 11:12

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:12

Troels Lund Poulsen (V):

Altså, jeg ved ikke helt præcis, hvilke sager fru Zenia Stampe tænker på. Jeg kan se, fru Zenia Stampe sidder og griner meget, men jeg kan da i hvert fald bare huske, at for en måned eller halvanden siden var det jo desværre sådan, at forsvarsministeren flere gange afgav urigtige oplysninger til Folketinget. Det er vist ikke noget, man kan anklage Forsvarskommandoen for at have noget med at gøre.

Kl. 11:12

Formanden :

Fru Marie Krarup for en kort bemærkning.

Kl. 11:12

Marie Krarup (DF):

Tak. Jeg vil høre, om ordføreren for Venstre kan bekræfte mig i, at Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti i processen op til den forhandling, vi har i dag, har udtrykt stor bekymring for, hvad det var, forsvarsministeren ville bruge sin bemyndigelse til, og at forsvarsministeren er kommet os delvis i møde ved at sige, at

han ønskede at bruge sin bemyndigelse til at indføre en model C. Men kan forsvarsordføreren for Venstre bekræfte mig i, at når vi har spurgt om, præcis hvorfor der skal indføres en model C – hvilke forbedringer det giver, hvilke besparelser det giver – har vi ikke kunnet få noget som helst svar? Der har ikke kunnet gives svar på, hvordan man vil komme frem til 15 pct. besparelser. Kan Venstres ordfører bekræfte mig i, at det er tilfældet?

Kl. 11:13

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:13

Troels Lund Poulsen (V):

Ja, jeg må desværre bekræfte ordføreren i, at hver gang, man har stillet forsvarsministeren også det her spørgsmål, har det været umuligt at finde ud af, hvad forsvarsministeren mener, og der er ikke kommet et svar.

Kl. 11:13

Formanden :
Fru Marie Krarup.

Kl. 11:13

Marie Krarup (DF):

Kan Venstres ordfører så derudover bekræfte mig i, at når Folketinget om et øjeblik giver forsvarsministeren bemyndigelse til at ændre forswarets ledelse, giver Folketinget dermed forsvarsministeren carte blanche til at gøre ting, som vi ikke nødvendigvis kan begrunde hverken økonomisk eller kvalitetsmæssigt, og at forsvarsministeren samtidig lader et parti, som traditionelt ikke har været tilhængere af et forsvar – i hvert fald slet ikke et stærkt forsvar – få indflydelse på dansk forsvarspolitik? Kan Venstre bekræfte mig i, at dette i sidste ende kan føre til en svækkelse af vores forsvar og kan være til skade for vores soldater?

Kl. 11:14

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:14

Troels Lund Poulsen (V):

Ja, jeg kan bekræfte, at regeringen nu vælger at basere sin forsvarspolitik på Enhedslisten. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at der har været en lang række høringssvar, der har sagt, at hvis man vælger at gå den her vej, kan det betyde, at soldaternes sikkerhed kommer i fare. Så det er desværre det, der står tilbage: Dem, der bliver tabere her, er det danske forsvar.

Kl. 11:14

Formanden :
Fru Pernille Skipper for en kort bemærkning.

Kl. 11:14

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at spørge om noget, for jeg kan forstå, at Venstre er bekymret for åbenheden omkring forsvarret som følge af det her lovforslag. Kunne ordføreren ikke bekræfte, at åbenheden og indsigten i forhold til den militærfaglige rådgivning vil være større med det her lovforslag, end den ellers ville have været, hvis forslaget til en offentlighedslov ellers bliver vedtaget i morgen?

Kl. 11:15

Formanden :
Ordføreren.

Troels Lund Poulsen (V):

Nej, det kan jeg ikke bekræfte, for det svar, vi får fra forsvarsministeren med hensyn til, under hvilke vilkår dokumenter skal oversendes, er ren sort snak. Så det, der kommer til at ske, er, at Folketinget ikke får den viden om den militærfaglige indstilling.

Kl. 11:15

Formanden :
Fru Pernille Skipper.

Kl. 11:15

Pernille Skipper (EL):

O.k., så jeg kan forstå på Venstres ordfører nu, at det faktum, at det er et skøn, der skal foretagesovre i ministeriet, betyder, at man ikke kan stole på, om man får de oplysninger udleveret, som der ellers er krav på efter loven. Det synes jeg er vældig interessant, for det er jo lige præcis den problematik, som vi står over for, også når det gælder offentlighedsloven, hvor det netop også er embedsmænd, der skal afgøre skønnet. Vil den her bekymring give sig udslag i noget som helst, når det gælder Venstres holdning til det forslag om en offentlighedslov, som skal tredjebehandles i morgen?

Kl. 11:16

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:16

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg ved, hvor brændende fru Pernille Skipper ønsker at diskutere offentlighedslov, og fuld respekt for det, men nu diskuterer vi L 200, og det er ikke offentlighedsloven. Jeg tror, offentlighedsloven diskuteres i morgen, og der vil fru Pernille Skipper have mulighed for at diskutere det med Venstres ordfører. Men jeg vil bare sige til fru Pernille Skipper, at den såkaldte åbenhed, som man har givet Enhedslisten for at stemme for det her lovforslag, ikke er andet end et mørkt hul, og der vil vi, på det tidspunkt, når Enhedslisten finder ud af det, selvfølgelig gerne diskutere med Enhedslisten, hvad det skal have af konsekvenser for fremtiden. Men det er lykkedes forsvarsministeren at lave en aftale, hvor Enhedslistens forsvarsordfører, hr. Nikolaj Villumsen, om man så må sige, har fået lovning på noget, der bestemt ikke giver indsigt på en tilfredsstillende måde for Folketinget, når der træffes beslutning om at udsende danske soldater.

Kl. 11:17

Formanden :

Tak til Venstres ordfører. Er der flere, der ønsker ordet? Det gør hr. Bjarne Laustsen som ordfører for Socialdemokratiet.

Kl. 11:17

(Ordfører)

Bjarne Laustsen (S):

Jeg synes jo, at hr. Troels Lund Poulsen skulle være glad. Det er da sjældent, at nogen har fået så meget reklame og omtale af en bog, som man har fået her i den her sag. Modsat synes jeg faktisk han skylder lidt i forhold til det her, men jeg kan godt forstå, at der måske ikke er grund til lige at trykke på knappen og sige: Skal vi ikke lige have optrykt 10.000 nye eksemplarer? for det betyder jo ikke noget, hvad der står deri. Det er jo det der med, at Venstre har skiftet holdning eller standpunkt, og vi kan ikke få at vide, hvad det er. Jeg plejer at sige, at det er sådan ligesom at sælge elastik i metermål.

Det, der er interessant, er jo, at man også beskylder regeringen for ikke at komme med svar. Man har fået alle de svar, man har bedt om. Det, vi til gengæld har spurgt rigtig mange gange om, er, hvad

det er, de borgerlige vil med det her, for vi kan ikke finde ud af, om der skal ske nogle besparelser.

Vi oplever, at der ved fælles hjælp bliver sparet 15 pct. på forsvarsbudgettet, 2,7 mia. kr. Der skal afskediges rigtig mange mennesker, og det bliver rigtig mange civile arbejdere. Det er både smede, HK'ere, ufraglærte og 3F'ere, civile arbejdere i det hele taget, men også militærfolk, som skal afskediges, fordi vi skal have et mere moderne forsvar. Det er vi alle sammen enige om.

Vi synes også, det er underligt, at vi bare skulle friholde forsvarrets ledelse, forsvarrets top, og derfor skal vi jo i dag sammen tage stilling til det forslag, som ministeren er kommet med, om at lave en bemyndigelseslov, der siger noget om, hvordan det her kan lade sig gøre. Der ligger et stort analysearbejde til baggrund for det her, og det peger i al væsentlighed på, at det er fornuftigt at gøre det.

Jeg kan da også bare lige citere fra bogen, for jeg synes faktisk, det om noget er meget, meget væsentligt, for der er da ingen i den offentlige sektor, der bryder sig om at have dobbeltarbejde, og hvis man kan spare i den offentlige sektor, spare på skattekronerne og få et mere gennemsigtigt forsvar, en mere moderne ledelse, ja, så skal man da gøre det. Derfor vil jeg da gerne citere fra bogen, hvor der står:

»Men intentionerne er de samme; nemlig at slanke og rationalisere stabene og dermed undgå, at det samme arbejde udføres på flere niveauer uden den fornødne værditilvækst.«

Man siger også et andet sted i bogen:

»... at der i tidens løb har været – om ikke et modsætningsforhold – så dog "en usund konkurrence" mellem Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen,« og man nævner konkrete eksempler på, hvor det er.

Man siger også:

»I de senere år har den øverste ledelse i Forsvaret haft vokseværk. Ganske vist er kravene til de øverste stabe – og dermed behovet for mere personel – steget i kølvandet på Danmarks stadig større engagement på den internationale scene. Alligevel vil vi hævde, at Forsvarets hoved er blevet uforholdsmæssigt stort i forhold til "kroppen",« og det er altså hr. Troels Lund Poulsen og hr. Søren Gade, der har skrevet det. Det har vi jo fået bekræftet her i dag.

Så derfor er der kun et at gøre, og det er jo at sørge for, at vi slanker forsvarrets top, samtidig med at vi tager fat på de andre steder i systemet, og at det kommer til at foregå på en sådan måde, at der er sammenhæng i det. Det får vi gjort med det her lovforslag, og vi har som sagt delt det, sådan at man kunne få lov at stemme for det forslag, der handler om uddannelserne, og det er passé.

Jeg synes heller ikke, at der er noget med, at regeringen har spillet med lukkede kort her. Tværtimod har det været åbent, det stod i regeringsgrundlaget, der er ført mange drøftelser omkring det, og partierne, der er med i forsvarsforligskredsen, accepterede jo også, at der ikke står et ord om det her i forsvarsforliget, og derfor kan der jo heller ikke være tale om forligsbrud overhovedet, når der slet ikke står noget om det.

Når man så harcelerer over, at ministeren får Enhedslistens opbakning til det her forslag, jamen så er det jo helt galt. For vi har jo set, at Venstre, når det passer dem, bruger og i forhold til Irakkrigen ingen problemer havde med at bruge de smalleste flertal i Folketinget, nemlig Dansk Folkeparti. Og i en tidligere sag om veteranerne, ja, da kunne hr. Jakob Ellemann-Jensen gå ud og fortælle, at nu havde man et flertal uden om regeringen sammen med netop Enhedslisten.

Når vi nu gør det meget klogt, og vi gerne vil arbejde sammen med alle partier, der vil noget fornuftigt, om også at slanke forsvarrets top for at spare på skattekronerne og få et mere moderne forsvar, jamen så ville det da virke underligt, hvis vi ikke gjorde det. Det, vi mangler at få at vide, og det er ikke sikkert, vi får det at vide i dag, er jo, om fru Lene Espersen fra De Konservative går ud og siger: I

kan gøre det, som I vil, men hvis vi kommer til igen, laver vi det om. Og så er det jo svært at finde ud af, hvor den besparelse er henne.

Hr. Troels Lund Poulsen skriver også i dagbladene rundtomkring, at man godt kan acceptere, at forsvarrets ledelse og departementet kommer ind i det samme hus, men at de ikke skal have noget med hinanden at gøre. Vi har så fået det uddybet i dag og fået at vide, at de godt må have fælles kantine, måske også noget fælles rengøring, men ellers skal de ikke have noget med hinanden at gøre; det er lidt svært at forstå, hvorvidt de må have lov at gå ind ad den samme dør, men altså godt må være i det samme hus.

Så det er bare, for at den store offentlighed kan forstå, hvad det her drejer sig om. Man har altså foreslået nøjagtig det samme, som man vil forhindre os i at gøre. Det synes jeg ikke virker særlig klogt. Så derfor er der selvfølgelig fuld opbakning til lovforslaget.

Kl. 11:22

Formanden :

Der er en kort bemærkning fra fru Marie Krarup.

Kl. 11:22

Marie Krarup (DF):

Tak for ordet.

Det er måske dumt at stille et spørgsmål nu, for det er så anstrengende at høre på ordførerens mange fraser, men alligevel kunne jeg godt tænke mig at bede ordføreren forholde sig til det konkrete. Venstre, Dansk Folkeparti og Konservative Folkeparti har ikke på noget tidspunkt modsat sig, at der spares lige så meget i forsvarrets top som i forsvarrets bund. Det ved ordføreren også, så det burde man måske rette, næste gang man udtaler sig.

Men derudover kunne jeg godt tænke mig at bede ordføreren om at forholde sig til det konkrete, som jo er, at forsvarsministeren har sagt, at han efter at have fået denne bemyndigelse, som L 200 skal give ham, ønsker at gennemføre en model, som kaldes model C. Hvilke konkrete, og jeg siger konkrete, argumenter er der for, at det skulle være det mest moderne og det mest praktiske og det mest besparende? Det vil jeg bede ordføreren om at forholde sig til i stedet for at gentage de her tomme fraser uden belæg.

Kl. 11:23

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:23

Bjarne Laustsen (S):

Normalt forholder jeg mig til konkrete problemstillinger og faktuelle kendsgerninger, men nu kan jeg så også forstå, at Dansk Folkeparti, selv når det drejer sig om ikkefortrolige dokumenter, ønsker fuld åbenhed. Men når vi spørger f.eks. Dansk Folkeparti om, hvad det så er, der skal spares på forsvarrets top, og hvordan det skal ske, får vi ingenting at vide. Derfor er det jo som med de blinde i den her sag. Og når dem, der gerne vil gøre noget på det her område, langt om længe har fundet ud af, at det er fornuftigt at modernisere forsvarrets ledelse, så kan vi ikke få at vide, hvad det er, de vil.

Derfor skylder Dansk Folkeparti da først og fremmest at fortælle, hvad det er, de mener der skal ske på det her område. Det er da fint nok, at man kommer her i ellefte time og siger: Jamen det kan godt være, det kan lade sig gøre at spare noget, men vi ved bare ikke, hvor meget det er. Kan vi ikke få det at vide i dag? Fru Marie Krarup kunne jo tage ordet efterfølgende, hvis det var det.

Kl. 11:24

Formanden :

Fru Marie Krarup.

Kl. 11:24

Marie Krarup (DF):

Det bekræfter mig i, at det ikke var så klogt at stille det spørgsmål. Vi får bare endnu en omgang fraser fra ordføreren.

Hvori består det praktiske eller det gode i at gennemføre model C i forhold til model B? Hvori består de besparelser og de effektiviseringer, man kan få der? Får vi ikke et konkret svar på det?

Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti har gjort sig til talsmænd for model B af forskellige årsager. Der har vi argumenteret konkret, men jeg ser ikke nogen som helst konkrete argumenter for, hvorfor model C skulle være bedre. Kunne man ikke begynde at forholde sig konkret til det i stedet for at komme med de her løse fraser?

Kl. 11:25

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:25

Bjarne Laustsen (S):

Det er jo helt fantastisk, at vi nu har behandlet det her flere gange, og at vi har haft adskillige samråd, og så har Dansk Folkeparti ikke fundet ud af, hvad det går ud på. Det går ud på at give ministeren en bemyndigelse til at gennemføre en ændring af forsvarrets ledelse, således at vi får nøjagtig det, som jeg tidligere har refereret der lå Venstre meget på sinde.

Det, som ministeren også har sagt i dag, er jo, at når det her er blevet vedtaget i dag, vil han indbyde alle Folketingets partier til en drøftelse af det. Men hvis man ikke vil være med, bliver det jo svært at få indflydelse på det. Jeg oplever, at ministeren i alle væsentlige spørgsmål omkring forsvaret meget gerne vil have brede aftaler og forlig, og derfor har han jo budt op til dans om det her. Og det kan man jo først tage fat på, når bemyndigelsesloven vedtaget.

Kl. 11:26

Formanden :

Tak til ordføreren. Er der flere, der ønsker at udtale sig? Det gør hr. Nikolaj Villumsen som ordfører.

Kl. 11:26

(Ordfører)

Nikolaj Villumsen (EL):

Jeg tror, at vi alle sammen er bekendt med de mange skandaler, som har ramt forsvaret de seneste år. Den falske oversættelse af jægerbogen; usandheder om antallet af fanger; usandheder om, hvem der filmede fangemishandling i Irak. Det er alt sammen skandaler, som hverken befolkningen, forsvaret eller Folketinget kan være tjent med. Derfor mener vi fra Enhedslistens side, at det er på tide at prøve noget nyt. Med den ny forsvarslov åbnes der op for, at man kan prøve med en strammere demokratisk kontrol gennem en nedlæggelse af Forsvarskommandoen. Det er klart, at det ikke er en garanti imod fremtidige skandaler i forsvaret, men det vil gøre det klart, hvem der har ansvaret i forsvaret, nemlig den til enhver tid siddende forsvarsminister. Dermed kommer vi forhåbentlig ud af den situation, der har hersket de sidste år, hvor der er usikkerhed om, hvem der har ansvaret – om det er Forsvarskommandoen eller ministeriet.

Jeg synes, det er særlig positivt, at der med den her lov ikke bare sikres bedre demokratisk kontrol med forsvaret, men også, at der sikres parlamentarisk indsigt i den militærfaglige rådgivning. Dermed skaber den her lov et lille hul i det mørke, som offentlighedsloven ellers kommer til at sænke over den danske centraladministration, når regeringspartierne, Venstre og De Konservative i morgen ventes at vedtage offentlighedsloven. For Enhedslisten er det helt afgørende, og vi glæder os over den videre indsigt. I den sammenhæng

kan det også undre, at Liberal Alliance, som jo deler vores kritik af offentlighedsloven, og som aldrig holder sig tilbage fra nedskæringer i det offentlige, nu stejler, når det er oberster og generaler, som står for skud.

Generelt må jeg sige, at jeg synes, det er bemærkelsesværdigt, at VKO-flertallet eller det tidligere VKO-flertal er imod den her lov, for VKO har jo heldigvis ikke flertal længere. Det havde de på et tidspunkt, og der brugte de det smalle flertal til at sende Danmark ind i Irakkrigen. Det var under VKO-flertallet, at der sad en forsvarsminister, mens den ene skandale efter den anden væltede frem. Nu kæmper de partier imod bedre politisk kontrol med næb og kløer. Jeg synes ærlig talt, det er tankevækkende, og jeg tror, at rigtig, rigtig mange danskere har svært ved at følge logikken i VKO's ageren her i Folketingssalen i dag.

Ligeledes tror jeg, at der er mange ansatte i forsvaret, som undrer sig over VKO's og LA's ageren i dag. Det er partier, som med forsvarsforliget medvirker til at fyre mekanikere, rengøringsfolk og sergenter, men som siger fra, når man vil fjerne overskydende fedt fra landets oberster og generaler. I Enhedslisten er vi glade for at medvirke til en ændring af ledelsen af Danmarks forsvar i en bedre retning, og derfor er det positivt, at der i dag bliver brugt det progressive flertal, som findes i Folketingssalen, og som danskerne stemte ind ved sidste folketingsvalg. Derfor vil jeg gerne benytte lejligheden til at takke forsvarsministeren for et rigtig godt samarbejde omkring den her lov, og jeg vil opfordre regeringen, forsvarsministeren og udenrigsministeren til fremover at huske, at det her flertal, som bliver brugt i dag, findes, og at det kan bruges. Og det kan bruges, hvis man ønsker en anden forsvarspolitik og en anden udenrigspolitik for Danmark.

Kl. 11:30

Formanden :

Der er en kort bemærkning fra fru Gitte Lillelund Bech.

Kl. 11:30

Gitte Lillelund Bech (V):

Tak. Først vil jeg bare konstatere, at Enhedslistens ordfører ikke har læst svaret på spørgsmål 72, hvoraf det fremgår, at der ikke er nogen sammenhæng mellem det, Enhedslisten er blevet lovet med det her lovforslag, og L 144, som er offentlighedsloven. Og så vil jeg gerne vide, om der ligger en underhåndsaftale mellem Enhedslisten og regeringen, med hensyn til at man skal lave en fuld integration af Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen.

Kl. 11:30

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:30

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Jeg har læst besvarelsen på spørgsmål 72, og der er egentlig ikke noget odiøst i det, der står der. Det er klart, at det, som vi får med den her videre indsigt i den militærfaglige rådgivning, er i forhold til parlamentarisk indsigt, men som alle i Folketinget ved, er det jo også sådan, at svar, der gives til folketingsmedlemmer, fremgår af Folketingets hjemmeside osv. og kan derfor komme offentligheden til gode.

Enhedslisten har ikke nogen onde, underlige, mystiske underhåndsaftaler med forsvarsministeren. Det ser vi ikke nogen grund til, tværtimod har vi optrykt en række svar i betænkningen, som selvfølgelig har lovkraft, og derfor er vi positive over for det i forhold til indsigt i den militærfaglige rådgivning.

I forhold til nedlæggelsen af Forsvarskommandoen vil jeg sige, at det er en klar opfordring fra Enhedslisten, at det bliver resultatet. Vi

ser frem til den drøftelse, der skal være med Folketingets partier, og der håber vi, at forsvarsministeren vil vælge vores indstilling.

Kl. 11:31

Formanden :

Fru Gitte Lillelund Bech.

Kl. 11:31

Gitte Lillelund Bech (V):

Ligger der allerede en aftale mellem Enhedslisten og regeringen om at integrere Forsvarskommandoen og departementet?

Kl. 11:32

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:32

Nikolaj Villumsen (EL):

Nej, det gør der ikke, men jeg har da bemærket, at det er det, som forsvarsministeren har udtrykt at han ønsker. Og det er det samme, som Enhedslisten ønsker, og derfor håber jeg da, at det vil blive en realitet. Og i dag, lige om lidt, vil vi se, at der er et flertal i Folketinget, der støtter op om den lov, der gør det muligt, så det synes jeg er positivt. Det var det flertal, danskerne stemte ind i Folketinget ved sidste valg, og det er et flertal, der også kan bruges til at ændre ledelsen af Danmarks forsvar.

Kl. 11:32

Formanden :

Hr. Troels Lund Poulsen for en kort bemærkning.

Kl. 11:32

Troels Lund Poulsen (V):

Er der overhovedet brug for nogen militærfaglig rådgivning i et land, der ikke skal have en hær?

Kl. 11:32

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:32

Nikolaj Villumsen (EL):

Selvfølgelig er der brug for militærfaglig rådgivning, og selvfølgelig er det helt afgørende, at der er en parlamentarisk indsigt i den militærfaglige rådgivning. Derfor er vi også glade for, at vi med den her ændring får sparket et lille hul i den mørke offentlighedslov.

Det er rigtigt, at Enhedslisten ønsker en forandring af forsvaret. Nu er vi med til at ændre forsvarets ledelse, og det håber jeg vil være starten på, at Enhedslisten kan få langt mere indflydelse på dansk forsvarspolitik. Vi har i hvert fald vist i dag, at det er en mulighed, og det takker vi ministeren for.

Kl. 11:33

Formanden :

Hr. Troels Lund Poulsen.

Kl. 11:33

Troels Lund Poulsen (V):

Hvor stor skal den enhed, som kommer til at give militærfaglig rådgivning, være efter Enhedslistens skøn? Skal det kun være en forsvarschef, eller skal han have noget personale omkring sig? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Hvordan kan hr. Nikolaj Villumsen være så sikker på, at han nu, om man så må sige, får et eller andet fra forsvarsministeren? Sidst hr. Nikolaj Villumsen troede, at han havde fået en stor gave af forsvarsministeren, var dengang, hr. Nikolaj Vil-

lumsen fik at vide, at man havde oversendt alle beredskabsnotater om de afghanske tolke, hvorefter ministeren så kom til at mene stik det modsatte. Der kan man så sige, at det ikke er noget, som hr. Nikolaj Villumsen på nogen måde har reageret på. Så er det ikke bare den samme finte igen?

Kl. 11:33

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:33

Nikolaj Villumsen (EL):

Jeg vil gerne sige tusind tak til hr. Troels Lund Poulsen for den ros, han har givet mig og Enhedslisten i dag, og også for den bekymring, som han udtrykker. Det er rigtig glædeligt, at Venstre bekymrer sig for Enhedslisten. Det takker vi for.

Nej, jeg er egentlig ikke så bekymret. Jeg har bemærket, at forsvarsministeren har sagt, at han ønsker en nedlæggelse af Forsvarskommandoen. Det ønske deler vi i Enhedslisten. Vi har fået en lang række svar om den indsigt, der vil være i den militærfaglige rådgivning, som er meget tilfredsstillende. Det synes jeg er positivt, og derfor er vi rigtig tilfredse med det her lovforslag.

Det undrer mig meget, at ordføreren, hr. Troels Lund Poulsen, i dag har afvist, at der tidligere skulle have været nogen som helst problemer i det danske forsvar. Det tror jeg at et klart flertal af danskerne er uenige i. Vi har set den ene skandale efter den anden vælte frem, og derfor er det på tide at prøve noget nyt, og det gør vi med den her lov.

Kl. 11:34

Formanden :

Hr. Tom Behnke, en kort bemærkning.

Kl. 11:34

Tom Behnke (KF):

Det er ikke helt ligegyldigt, hvilket ordvalg man bruger, så jeg skal blot høre, om ordføreren er bevidst om, at der er forskel på, om ministeren har ansvaret *for* forsvaret, eller om ministeren har ansvaret *i* forsvaret.

Kl. 11:34

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:34

Nikolaj Villumsen (EL):

Jeg er da helt bevidst om, at der er en helt afgørende forskel her, men det, som jeg synes er vigtigt, og som vi gør muligt med den her lov, er at styrke den politiske styring af forsvaret. Det synes jeg er rigtig, rigtig positivt. Vi har set den ene skandale efter den anden vælte frem. Nu gør vi det muligt at prøve noget nyt, lave en mere politisk styring.

Det er helt grundlæggende for et demokratisk samfund, at der skal være en klar demokratisk styring af lige præcis forsvaret. Forsvaret skal ikke gøre ting, som Folketinget ikke ønsker de skal foretage sig, eller som den til enhver tid siddende ansvarlige minister ikke ønsker de skal foretage sig. Derfor er den her lov positiv.

Kl. 11:35

Formanden :

Hr. Tom Behnke.

Kl. 11:35

Tom Behnke (KF):

Med det kendte, anstrengte forhold, som Enhedslisten har til forsvaret og for så vidt også til vores politi, vil jeg bare høre, om det her

sådan ligesom er en trædesten til næste led i Enhedslistens kampagne. Vil det næste blive, at vi får at se, at man også stiller forslag om og bliver enige med regeringen om, at rigspolitichefen skal rykke ind i Justitsministeriet, så vi er helt sikre på, at justitsministeren har fuldstændig hånd om en enhver politifaglig disposition i politiet?

Kl. 11:36

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:36

Nikolaj Villumsen (EL):

Jeg tror, at alle i den her sal er bekendt med, at der er en meget stor forskel på tredelingen af magten – altså den lovgivende, udøvende og dømmende magt, som er helt central, når vi snakker om politi og domstole – og styringen af et forsvar. Det er klart, at et forsvar jo aldrig nogen sinde skal indlede en krig eller foretage sig noget, som der ikke er et klart politisk ønske om at forsvaret skal gøre. Derfor er det at sammenligne pærer og bananer, når man sammenligner rigspolitichefen med forsvarschefen. Det er ganske enkelt ikke sammenligneligt.

Tværtimod er jeg glad for – og jeg håber, det sker – at det her vil kunne føre til en nedlæggelse af Forsvarskommandoen og give en klart større politisk kontrol med forsvaret, så vi kan få ryddet op efter de mange skandaler, der har været. Derfor er Enhedslisten også rigtig positive over for det her forslag.

Det vil sige, at jeg da vil håbe, at Venstre og Konservative i fremtiden melder sig lige så meget ud af forhandlingerne på forsvarsområdet, som de har gjort i den her sammenhæng. Så står Enhedslisten parat til at være med til at ændre dansk forsvarspolitik, og det glæder vi os til, hvis det bliver muligt.

Kl. 11:37

Formanden :
Fru Pia Adelsteen, kort bemærkning.

Kl. 11:37

Pia Adelsteen (DF):

Tak for det. Jeg vil spørge lidt ind til det, som ordføreren helt åbenbart mener er en undtagelse i offentlighedsloven. Sådan som jeg har forstået den aftale, Enhedslisten har lavet om lige det her punkt, går det ud på, at man får lov til at se rådgivningen i dens endelige form. Det er vel egentlig også tilfældet på mange andre områder. Jeg kunne dog godt tænke mig at høre, hvori den undtagelse består. Altså, man får jo ikke al rådgivningen, hvilket af uransagelige årsager også bekymrer Venstre og Konservative, og det forstår jeg så ikke, når man stemmer for en offentlighedslov.

Men Enhedslisten stemmer trods alt imod, så på hvilken måde har man sikret sig den her undtagelse, og hvad er det, man får mere her frem for i andre ministerier?

Kl. 11:37

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:38

Nikolaj Villumsen (EL):

I det notat, som er blevet lavet i forbindelse med det her lovforslag, og som også, som jeg har forstået, bliver optrykt i forbindelse med offentlighedsloven, står der jo, at der er en særlig ordning, der gælder. Vi har også fået en lang række svar fra ministeren, som er optrykt i betænkningen, og det er klart, at de jo har retskraft.

Det, der er positivt, er, at vi får en parlamentarisk indsigt i den endelige militærfaglige rådgivning, lige meget om det er ministeren, der har bedt om at få den, eller forsvarschefen, der selv har taget ini-

tativ til den. Derudover har vi en opfordring fra et flertal af Folketingets partier – de partier, der bærer den her lov igennem, og sjovt nok ikke Dansk Folkeparti – som opfordrer forsvarschefen til at medtage underliggende myndigheders anbefalinger, såfremt de skulle afvige fra det, som han selv giver af rådgivning til ministeren. Det er en klar ændring, i forhold til hvad der ellers sker med offentlighedsloven, og det synes vi er enormt positivt.

Det er også underligt, at Dansk Folkeparti og Liberal Alliance, der deler vores kritik af offentlighedsloven, ikke er med til at føre det her ind og dermed sikre en videre indsigt, end der ellers ville have været tilfældet på forsvarsområdet.

Kl. 11:39

Formanden :
Fru Pia Adelsteen.

Kl. 11:39

Pia Adelsteen (DF):

Nu er det jo ikke altid, opfordringer bliver fulgt. Så er man fuldstændig sikker på, at det her sker, og at også den underliggende rådgivning, som måske kan være modstridende rådgivning, kommer med? Jeg synes, det er ret væsentligt.

Det sidste spørgsmål er: Vil Enhedslisten så også i andre forhold, nu når man er parlamentarisk grundlag for den siddende regering, prøve at få sådan nogle undtagelser ind i forhold til offentlighedsloven?

Kl. 11:39

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:39

Nikolaj Villumsen (EL):

Som jeg sagde før, er det jo sådan, at når de her svar bliver optrykt i betænkningen, har de retskraft. Det vil sige, at ministeren er forpligtet til at følge dem. Fru Pia Adelsteen spørger om, hvad der så sker, hvis han ikke gør det – hvad, hvis den til enhver tid siddende forsvarsminister ikke følger det, som flertallet i Folketingssalen vedtager i dag? – og svaret er, at så er det klart, at det jo ikke er at leve op til ministeransvaret, og så får det en konsekvens. Sådan gælder det jo for alle ministre. Og sådan vil det komme til at gælde for den til enhver tid siddende forsvarsminister.

Jeg tror måske også, det er derfor, at VKO har så meget imod at være med til at ændre den her lovgivning. Man så, at skandalerne væltede frem, da det var VKO, der havde flertallet i Folketinget og med et meget, meget smalt flertal førte Danmark i krig i Irak. Så det er klart, at der er vi fra Enhedslistens side glade for, at det kommer til at være gældende i dag, og vi vil da prøve at arbejde for hvert eneste lille hul, vi kan få, i offentlighedsloven, som der desværre ser ud til at være et flertal, der vedtager i morgen. Men jeg må sige, at på baggrund af de bekymringer, som Venstre er kommet med i dag, vil jeg da opfordre dem til at genoverveje, om de skal stemme for forslaget om offentlighedsloven i morgen. Hvis det kun er forsvarsordføreren, der er bekymret, er det selvfølgelig én ting, men hvis det er hele Venstre, der er bekymret, er der jo ikke flertal for forslaget om offentlighedsloven i morgen.

Kl. 11:40

Formanden :
Tak til ordføreren. Er der flere, der ønsker ordet?

Det synes ikke at være tilfældet, og vi går til afstemning. Undskyld, det er forsvarsministeren.

Kl. 11:41

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

Tak for det. Jeg vil gerne starte med at takke for støtten til regeringens lovforslag om ændring af forsvarsloven, som skal gøre det muligt – for det er jo en bemyndigelseslov – løbende at tilpasse organisationen af ledelsen af forsvaret til de aktuelle behov.

Lovændringen betyder, at den til enhver tid siddende forsvarsminister – i videre omfang end tilfældet er i dag med den gældende lovgivning – administrativt kan fastlægge den nærmere organisering af ledelsen af forsvaret i forhold til de aktuelle behov.

Der er nogle, der har sagt, at så er der jo ingen begrænsninger på det. Jo, for det skal ske inden for de rammer, som er angivet i lovforslaget, hvilket er vigtigt at være opmærksom på. For det er noget af det, som vi har brugt meget tid på at diskutere os igennem undervejs i forslagens behandling i lovgivningsprocessen.

Jeg havde gerne set, at der var et bredere flertal bag ændringen af lovforslaget, det vil jeg ikke lægge skjul på. Men i den her sammenhæng, hvor det drejer sig om at lave en bemyndigelseslov, så er et flertal i flertal.

Baggrunden for lovforslaget – Dansk Folkeparti var inde på, hvad det skulle gøre godt for – er jo bl.a., at den sikkerhedspolitiske udvikling har betydet, at behovene for politisk, militær og civil kontakt og koordination i den interne beslutningsproces og styring af forsvaret er langt større end tidligere.

Lovforslaget vil gøre det muligt at omorganisere ledelsen af forsvaret, så den i højere grad er tilpasset de aktuelle behov. I lyset af den løbende tilpasning og rationalisering af forsvaret i øvrigt er det efter regeringens opfattelse også på tide at sikre, at den øverste ledelse af forsvaret ikke er beskyttet mod tilpasninger og rationaliseringer gennem lovbestemmelser, som hører til i den kolde krigs tid, en organisering, som blev fastlagt under den kolde krig.

Regeringen ønsker at integrere den øverste ledelse af forsvaret. Det er, som om der i dag er nogle, der i dag har spurgt: Kan det nu passe? Ja, det kan passe. Har vi sagt det hele tiden? Ja, det har vi sagt. Det er sådan set en del af regeringsgrundlaget, at vi gerne vil gøre det. Så det med, at det skulle komme som et lyn fra en klar himmel, at det er den vej, vi vil, må stoppe. Det har vi sagt hele tiden.

Men vi har også sagt, at når vi så skal lave en konkret model, ønsker vi at drøfte det med alle Folketingets partier for at finde det bredest mulige grundlag for den integration, som i langt højere grad vil tilfredsstille behovene for hurtigere og smidigere beslutningsprocesser, hvor både militære og ikkemilitære aspekter kan sammenstilles. En sådan omorganisering vil også betyde kortere beslutningsveje og dermed jo en endnu mere effektiv ressourceudnyttelse og opgavevaretagelse, ligesom det vil understøtte samarbejdet med vores andre internationale samarbejdspartnere. Endelig vil der være en betydelig besparelse at hente i forhold til den nuværende normering af forsvarrets øverste ledelse. Det er ikke mindst vigtigt i en situation, hvor forsvaret gennemgår omfattende rationaliseringer.

Modstandernes argumenter har været mangeartede, men de har ikke, og det mener jeg er værd at bemærke her, altid været lige konsekvente. Senest har den nye offentlighedslov, som de pågældende partier i øvrigt agter at stemme for, været brugt som skyts i en til tider noget indædt, men altså ikke særlig sammenhængende argumentation. Modstandernes argumentation er i øvrigt – som de er optrykt i betænkningen – langt hen ad vejen baseret på misforståelser og påstande, der er uden hold i den proces og den virkelighed, som forslaget er udtryk for.

Mindretallet påstår i sin udtalelse i betænkningen, at lovforslaget undergraver forsvarets kvalitet. Synspunktet underbygges ikke, og det er da også uden hold i virkeligheden. Forslaget går tværtimod ud på at give forsvaret en mere tidssvarende ledelse og dermed også gøre forsvaret bedre. Mindretallet anfører også, at den nye § 11 i of-

fentlighedsloven »... vil betyde, at forsvarsministeren administrativt kan fastlægge forsvarschefens ansvar og placering«. Jamen har partierne ikke læst lovforslaget eller flertallets udtalelse?

Af lovforslaget, besvarelsenerne og betænkningen fremgår det med flammeskrift, at centrale aspekter af forsvarschefens grundlæggende opgaver og ansvar netop er lovbestemte og ikke kan ændres uden i forbindelse med en lovændring.

Mindretallet påstår også, at det vil være forligsbrud, hvis ministeren udnytter sin bemyndigelse i lovforslaget sammen med Enhedslisten uden om den eksisterende forligskreds. Det er også forkert. Spørgsmålet om organiseringen og ledelsen af forsvaret er netop ikke en del af det forsvarsforlig, vi indgik i efteråret.

Mindretallet påstår også, at integration betyder, at Folketinget og den danske offentlighed ikke længere får aktindsigt i den militærfaglige rådgivning, og at det vil være en markant svækkelse af den demokratiske kontrol. Den sidste del af det er forkert og stærkt misvisende, og det kunne tyde på, at man slet ikke har læst det notat af 27. maj 2013 om Folketingets og dermed offentlighedens adgang til som led i den parlamentariske kontrol ved en integration af Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriets departement at blive orienteret om forsvarschefens endelige militærfaglige indstilling.

Kl. 11:46

Rådgivningen til forsvarsministeren i alle sager af væsentlig betydning, den endelige indsigt, som gives, vil jo være en videre adgang til aktindsigt, der følger af det af justitsministeren fremsatte lovforslag til den nye offentlighedslov jævnfør besvarelse af udvalsspørgsmål 62. Så mindretallets påstand er i den sammenhæng uforståelig.

Mindretallet påstår også, at integrationen vil betyde, at Folketinget og offentligheden ikke længere kan være sikre på at få rent militærfaglige råd, men derimod en politisk renset udgave af rådene. Den påstand kan kun forstås på den måde, at forsvarsministeren, som det siges, skal rense ud i forsvarschefens militærfaglige rådgivning ...

Kl. 11:47

Formanden :

Lige et øjeblik; der er lidt for meget støj fra sidegangen.

Værsgo.

Kl. 11:47

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

Det er noget af en beskyldning, der da også helt og aldeles kan tilbagevises. Jeg har fuld tillid til, at skiftende forsvarschefers vil give og holde fast i den militærfaglige rådgivning, som de anser for den rette. Og så er der vel ingen forsvarsminister, der kan være interesseret i at få råd, der er dårlige eller forkerte; jeg er det i hvert fald ikke. Det siger også sig selv, at de medarbejdere, der bistår forsvarschefen med at udforme den militærfaglige rådgivning, også i et integreret departement, alene modtager instrukser m.v. fra forsvarschefen. Så mindretallets påstand er igen uforståelig.

Mindretallet antyder også, at en integration ultimativt vil forøge risikoen for det interne personel. Men kan man f.eks. påstå, at den britiske regering svækker britiske soldaters sikkerhed, fordi de har en integreret model? Mindretallet skriver også, at de er enige om det politiske mål, at der skal ske rationaliseringer af toppen af forsvaret med et antal årsværk svarende til niveauet for rationaliseringer blandt resten af forsvarets ansatte. Men hvordan vil man rationalisere ledelsen af forsvaret, når man ikke vil lave noget om? Det er ingen hemmelighed: Regeringen ønsker at integrere Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriet af de gode grunde, som jeg har redegjort for.

Men hvordan skal det ske? Det er det, som jeg er helt åben over for at drøfte med alle Folketingets partier. Det har jeg understreget

mange gange, og det fremgår også af mine svar til udvalget og af betænkningen. Jeg vil gerne have så mange partier med som muligt, men jeg vil ikke lade oppositionen stå i vejen for at gøre det, jeg efter meget grundige overvejelser, helt inde i mit inderste, mener er det rigtige for det danske forsvar. Jeg vil strække mig langt for at nå til enighed, men jeg vil ikke tabe målet af sigte.

Det er derfor mit håb, at alle partier, efter at loven er vedtaget, vil komme til drøftelser med fleksibilitet og nye ideer. Lad mig i den forbindelse også gentage, at den siddende minister efter lovforslaget ikke frit kan fastlægge rammerne for organiseringen af forsvaret.

Når alt det er sagt, så lad mig takke for den støtte, der er til lovforslaget. Jeg vil bruge den bemyndigelse, jeg får, med omhu og omtanke, men bruge den vil jeg, og naturligvis helst med den bredest mulige opbakning blandt Folketingets partier.

Kl. 11:49

Formanden :

Der er to, der har bedt om korte bemærkninger, og hvis det er antallet, kan vi jo også nå at stemme inden pausen, og derfor har vi ikke fjernet A'et fra tavlen.

Det er først fru Gitte Lillelund Bech med en kort bemærkning.

Kl. 11:50

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil indlede med at sige, at jeg med fare for, at ministeren har sagt noget, som jeg ikke har hørt, fordi det har været umuligt at høre, hvad det er, ministeren har sagt oppe fra talerstolen, så nu alligevel vil tillade mig at stille spørgsmålet som en opfølgning på det samråd, vi havde i morges, for for 2 ½ time siden kunne ministeren ikke svare på, om der lå økonomiske beregninger af besparelspotentialet ved den integrationsmodel, som ministeren ønsker. Nu er der så gået 2 ½ time, og jeg ved jo, at det er et meget effektivt embedsværk, der er ovre i Forsvarsministeriet, så jeg vil høre, om ministeren kan fortælle os nu: Ligger der økonomiske beregninger for, hvilken besparelse man kan lave, hvis man laver den integration af Forsvarskommandoen og departementet, som ministeren ønsker?

Kl. 11:50

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

Det er lidt pudsigt, at jeg får stillet præcis det spørgsmål, efter at jeg gang på gang har prøvet at afeske VKO bare en antydning af, hvordan det, når man ikke vil lave integration, men man alene vil placere Forsvarskommandoen og departementet ved siden af hinanden, skal give en besparelse, på, forstår jeg, i størrelsesordenen 15 pct. Det er helt uforståeligt, at der i sig selv, ved at man sætter det ved siden af hinanden, deraf skulle komme en besparelse.

Kl. 11:51

Formanden :

Fru Gitte Lillelund Bech.

Kl. 11:51

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg må jo, ligesom jeg gjorde i samrådet i morges, bare bede ministeren om at svare på det spørgsmål, jeg stiller. Jeg stiller ministeren et spørgsmål om, hvorvidt ministeren efter de seneste 2 ½ timer, som han har haft til at blive oplyst yderligere, kan svare på: Ligger der økonomiske beregninger på den integrationsmodel, som ministeren ønsker? Og det er meget simpelt: Ministeren kan svare ja, og så ved vi, at der ligger økonomiske beregninger, og ministeren kan svare nej, og så ved vi, at der ikke ligger økonomiske beregninger. Ja eller nej?

Kl. 11:51

**Formanden :
Ministeren.**

Kl. 11:51

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

Men fru Gitte Lillelund Bech ved udmærket godt, at der ikke foreligger en fuldt færdig, forkromet businessplan, al den stund at noget af det, vi skal, og som også er noget af det, jeg har rakt hånden frem om, bl.a. til Venstre, er det med, om vi ikke skulle prøve at drøfte, hvordan vi organiserer det her fremadrettet. Og det er klart; udkomet af de drøftelser vil selvfølgelig være af betydning for omfanget af de besparelser, som vi kan få. Så derfor foreligger der ikke nu sådan en forkromet 400-siders-beregning ned i detaljen om, hvordan det her kan lade sig gøre.

Kl. 11:52

Formanden :

Hr. Troels Lund Poulsen for en kort bemærkning.

Kl. 11:52

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for den samme tale, som blev læst op i samrådet. Men findes der økonomiske beregninger – og det er ikke en businesscase, fru Gitte Lillelund Bech spurgte om – for de tre modeller, ja eller nej?

Kl. 11:52

Formanden :

Ministeren.

Kl. 11:52

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

Findes der bare antydningen af et overslag over, hvor store beregninger Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti mener der kan komme ud af at sammensætte de to myndigheder, eller er det bare løs snak? Er det bare fugle på taget? Er det bare kapitaliseret lærkesang, når man siger, at man i virkeligheden gerne vil spare, men reelt er i den situation, at man har valgt at spare på folkene ude omkring i landet – man har valgt at spare på sergenterne, man har valgt at spare på korporalerne, man har valgt at spare på konstablerne, man har valgt at spare på mekanikerne – men når det kommer til forsvarets øverste ledelse, så siger Venstre stop?

Venstre, et parti, der har talt for nulvækst i den offentlige sektor, vil simpelt hen ikke være med til konkret at pege på, hvordan der kan spares i den øverste ledelse af det danske forsvar. Det er for sølle.

Kl. 11:53

Formanden :

Hr. Troels Lund Poulsen.

Kl. 11:53

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg vil sige til ministeren, at hvis der er noget, der er sølle, så er det, at ministeren ikke engang er i stand til at svare ja eller nej på et spørgsmål. Det er enormt svagt, det er enormt arrogant, og det beviser det jo desværre magtarrogance fra ministerens side.

Men findes der beregninger – ja eller nej? Vi har jo også stillet det spørgsmål på skrift, og ministeren har ikke været i stand til at svare på det endnu. Vi beder sådan set bare om et meget klart svar. Kan det gives?

Kl. 11:53

Formanden :

Ministeren.

Kl. 11:53 Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

Kan der gives bare en antydning af hvordan? Når Venstre siger nulvækst overalt i den offentlige sektor, vil man så i det mindste bare komme i nærheden af at antyde, hvordan det kan lade sig gøre? Eller er det ligesom så mange andre gange, at her siger man noget, og når det så kommer til stykket, er der i virkeligheden ikke hold i det?

Kl. 11:53

Formanden :

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 11:54

Afstemning

Formanden :

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Og jeg håber, at alle dem, der har generet både min hørelse og fru Gitte Lillelund Bechs hørelse ved at tale for højt ude i sidegangen, nu kan høre, at der er afstemning. Der stemmes nu.

Her slutter afstemningen.

For stemte 55 (S, RV, SF og EL), imod stemte 45 (V, DF og KF), hverken for eller imod stemte 5 (LA).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 3. behandling af lovforslag nr. L 214:

Forslag til lov om ændring af lov om kolonihaver. (Udlejning af arealer til kolonihaveformål under markedsprisen og efter venteliste og ændring af ikkevarige kolonihaveområder til varige m.v.).

Af miljøministeren (Ida Auken).

(Fremsættelse 25.04.2013. 1. behandling 02.05.2013. Betænkning 23.05.2013. 2. behandling 30.05.2013).

Kl. 11:55

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da dette ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 11:55

Afstemning

Formanden :

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse nu.

Her slutter afstemningen.

For stemte 69 (S, DF, RV, SF og EL), imod stemte 37 (V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 97:

Forslag til folketingsbeslutning om en konsekvent linje over for asylansøgere, der begår kriminalitet i Danmark.

Af Martin Henriksen (DF) m.fl.

(Fremsættelse 03.04.2013. 1. behandling 02.05.2013. Betænkning 30.05.2013).

Kl. 11:55

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og vi går til afstemning.

Kl. 11:56

Afstemning

Formanden :

Der stemmes om beslutningsforslagets endelige vedtagelse. Der kan stemmes nu.

Her slutter afstemningen.

For stemte 13 (DF), imod stemte 88 (V, S, RV, SF, EL, KF), hverken for eller imod stemte 5 (LA).

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre, at den nuværende frist for sletning af fingeraftryk i Danmark bibeholdes.

Af Peter Skaarup (DF) og Tom Behnke (KF) m.fl. (Omtrykt).

(Fremsættelse 19.02.2013. 1. behandling 23.04.2013. Betænkning 30.05.2013).

Kl. 11:56

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og vi går til afstemning.

Kl. 11:56

Afstemning

Formanden :

Der stemmes om forslagens endelige vedtagelse nu.

Her slutter afstemningen.

For stemte 45 (V, DF og KF), imod stemte 62 (S, RV, SF, EL og LA), hverken for eller imod stemte 0.

Kl. 11:58

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Afstemning

Formanden :

Vi stemmer om forslagens endelige vedtagelse nu.
Jeg slutter afstemningen.

For stemte 45 (V, DF og KF), imod stemte 62 (S, RV, SF, EL og LA), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

14) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 69: Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af forældelsesfri- sten i pædofilisager.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Fremsættelse 26.02.2013. 1. behandling 23.04.2013. Betænkning 07.05.2013).

Kl. 11:57

Forhandling

Formanden :

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Vi går til afstemning om forslagens endelige vedtagelse.

Kl. 11:57

Det næste punkt på dagsordenen er:

16) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 73: Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af rockerloven.

Af Peter Skaarup (DF) og Tom Behnke (KF) m.fl.

(Fremsættelse 12.03.2013. 1. behandling 21.05.2013. Betænkning 23.05.2013).

Kl. 11:58

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Vi går til afstemning om beslutningsforsla-gets endelige vedtagelse.

Kl. 11:58

Afstemning

Formanden :

Vi stemmer om forslagens endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 50 (V, DF, KF og LA), imod stemte 56 (S, RV, SF og EL), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Afstemning

Formanden :

Vi stemmer om forslagens endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 18 (DF og KF), imod stemte 89 (V, S, RV, SF, EL og LA), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

15) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 54: Forslag til folketingsbeslutning om forhøjelse af straffen i sager om ærekrænkelser.

Af Peter Skaarup (DF), Preben Bang Henriksen (V), Tom Behnke (KF) m.fl.

(Fremsættelse 25.01.2013. 1. behandling 07.05.2013. Betænkning 16.05.2013).

Kl. 11:57

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og vi går til afstemning om forslagens ende-lige vedtagelse.

Det næste punkt på dagsordenen er:

17) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 78: Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en undersøgelseskommission vedrørende Morten Storms aktiviteter for PET og andre vestlige efterretningstjenester.

Af Pernille Skipper (EL) m.fl.

(Fremsættelse 14.03.2013. 1. behandling 03.05.2013. Betænkning 30.05.2013).

Kl. 11:59

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Kl. 12:01

Det er ikke tilfældet. Så går vi til afstemning om forslagens endelige vedtagelse.

Kl. 11:59

Afstemning

Formanden :

Vi stemmer om forslagens endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 93 (V, S, DF, RV, SF og KF), hverken for eller imod stemte 5 (LA).

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

18) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 116: Forslag til folketingsbeslutning om fjernelse af transkønnede fra sygdomslisten over psykiske lidelser.

Af Stine Brix (EL) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL).

(Fremsættelse 10.04.2013. 1. behandling 17.05.2013. Betænkning 30.05.2013).

Kl. 12:00

Forhandling

Formanden :

Forhandlingen drejer sig i første omgang om de stillede ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen om ændringsforslagene sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 12:00

Afstemning

Formanden :

Der stemmes om ændringsforslag nr. 3 af et mindretal (EL).

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 12 (EL og LA), imod stemte 94 (V, S, DF, RV, SF og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 1 og 2 af et flertal, udvalget med undtagelse af Enhedslisten?

De er vedtaget.

Kl. 12:01

Forhandling

Formanden :

Forhandlingen drejer sig herefter om forslaget som helhed.

Ønsker nogen at udtale sig? Hr. Jørgen Arbo-Bæhr som Enhedslistens ordfører.

(Ordfører)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Vores ordfører på området, fru Stine Brix, kan ikke møde her i salen. Derfor vil jeg læse talen op for hende.

Vi har fremsat det her beslutningsforslag, for at Danmark skal kunne gå foran for at fjerne transkønnethed fra listen over psykiske sygdomme. Nu har et flertal her i Folketinget – alle andre partier end Enhedslisten – ændret forslaget fundamentalt, både hvad angår titel og indhold.

Derfor ønsker vi ikke at stå som dem, der har fremsat dette forslag, og vi trækker derfor forslaget.

Kl. 12:02

Formanden :

Forslagsstillerne har nu meddelt mig, at de ønsker at tage forslag til folketingsbeslutning nr. B 116 tilbage.

Ønsker nogen at optage forslaget? Ønsker nogen at optage forslaget?

Forslagsstillerne har bedt om, at forslaget trækkes tilbage, da indholdet er ændret fundamentalt efter forslagsstillerens mening.

Er der nogen, der ønsker at optage forslaget?

Da det ikke er tilfældet, er forslaget bortfaldet.

Jeg skal her udsætte mødet. Mødet genoptages kl. 13.00.

Mødet er udsat. (Kl. 12:02).

Det næste punkt på dagsordenen er:

19) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 133:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsordenen for Folketinget. (Spørgetime med statsministeren m.v.).

Af Udvalget for Forretningsordenen.

(Fremsættelse i betænkning fra Udvalget for Forretningsordenen 30.05.2013. Anmeldelse 31.05.2013).

Kl. 13:00

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Mødet er åbnet.

Beslutningsforslag nr. B 133 er fremsat af Udvalget for Forretningsordenen. Det vil sige, at forslaget er Folketingets ansvar, og på Præsidiets vegne vil jeg naturligvis følge debatten med henblik på den videre behandling, samtidig med at jeg er Venstres ordfører.

Forhandlingen er åbnet, og jeg skal spørge, om der er nogen, som ønsker ordet. Det gør fru Karen J. Klint, værsgo.

Kl. 13:01

(Ordfører)

Karen J. Klint (S):

Selv om vi står med en betænkning her og et beslutningsforslag, som har opbakning fra vores samlede Præsidi, synes jeg, det er vigtigt også lige at få sat almindelige ord på, hvad det er, vi går i gang med, og hvorfor. Det handler jo om, at når vi har politiske drøftelser her i Folketinget, så sker det på vilkår, hvor det er muligt for befolkningen at følge med, og helst også på en måde, så befolkningen synes,

det er interessant at følge med, og så vi får højnet interessen for demokratiet i Danmark.

Kl. 13:05

Derfor er vi som Socialdemokrater rigtig glade for, at der nu er enighed i Præsidiets om, at vi skal afprøve nogle nye metoder i samtaleform herinde, og at vi også afprøver en mere direkte dialog, en spørgetime mellem partilederne. Det tror jeg kan blive rigtig interessant. For i dag har vi det jo sådan, at man i vores åbne spørgetime og i spørgetiden nogle gange har statsministeren til besvarelse af spørgsmål, men vi har det jo ikke fast sådan, at det så er andre partiledere, som får ordet. Og vi synes faktisk, det er en styrkelse, at vi – vælgerne, hele befolkningen – kommer til at kende alle partiledere og ikke kun dem, der sidder på regeringsposterne. Så vi synes, den del er en udvidelse af måden at få landets befolkning til at kende sine politikere på.

Så er der nogle andre praktiske forslag, som også skal være med til at højne dialogen herinde og gøre det lidt mere rationelt, f.eks. at vi kan træffe beslutning om, at nogle beslutningsforslag kan gå direkte til udvalgsbehandling frem for at komme herved i Folketings-salen, hvor vi mange gange kun ser dem én gang, fordi de så ikke kommer til afstemning. Der synes jeg, det er rigtig fint, at vi får afprøvet nogle ny måder at tilrettelægge det på.

Så ved vi godt, at der jo også er nogle beslutningsforslag, som handler om måske at flytte holdninger som led i en proces, og det hindrer den nye regel her ikke. Den hindrer jo ikke, at man kan sige, at det forslag her ønsker vi først at få førstebehandlet i salen, vi ønsker ikke, at det går direkte til udvalget. Det hindrer heller ikke, at et beslutningsforslag, der har været fremsat i én periode, kan blive genfremsat i den næste periode og så stadig komme til debat i Folketings-salen. For nogle gange ser vi jo også, at folketingsgrupperne før og efter et valg repræsenterer nogle forskellige nuancer i nogle holdninger. Det har vi i hvert fald tydeligt set nogle gange i forhold til sager med lidt etiske elementer i eller med nogle andre holdningsmæssige elementer i.

Det må ikke opleves som en indskrænkning på den måde, at beslutningsprocesser omkring beslutningsforslag ikke skal være til stede, for de skal selvfølgelig være til stede. Og det skal også være på en måde, hvor man netop kan få tydeliggjort, at oppositionen til enhver tid, uanset hvilken farve regeringen har, jo også har mulighed for at starte nogle politiske debatter, uden at man skal formulere et konkret lovforslag. Så det er meget vigtigt, at vi ikke ødelægger muligheden for det.

Så er der nogle andre praktiske ting i forbindelse med forretningsordenen, som lidt mere har været sædvane, og nu bliver de skrevet direkte ind i forretningsordenen. Det kan være noget med, hvordan vi tilrettelægger hasteforespørgsler, også i de uger, hvor vi får den nye partiledertime med debat. Vi håber, det bliver alle de 15 gange om året, der ligesom er lagt op til, men vi ved jo godt, at både statsministeren og andre partiledere godt kan have nogle problemer med forlods at binde sig til X antal tirsdage om året. Men lad os prøve det og se frem til, at vi får en sjovere debat, en mere åben og mere direkte debat, der også involverer befolkningen omkring os.

Kl. 13:05

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:05

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det kan jo aldrig være skidt, hvis vi får en sjovere debat, som ordføreren valgte at formulere det. Jeg vil bare høre, hvordan Socialdemokraterne helt principielt stiller sig til, om et flertal i Folketinget kan bestemme, hvem en partigruppe skal lade sig repræsentere af i en given sag i salen.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:05

Karen J. Klint (S):

Det, som der er skabt enighed om i Præsidiets, er, at det er en partilederdebat, og jeg tror ikke, der er ret mange partier, der skifter partileder hyppigt. Så enten har vi en partilederdebat, eller også har vi en åben debat med statsministeren. Og det, vi lægger stemmer til i Socialdemokratiet nu, er, at det er en partilederdebat.

Kl. 13:06

Første næstformand (Bertel Haarder):
Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:06

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg har læst forslaget, så det var ikke for at få det gentaget. Det var et spørgsmål om, hvad Socialdemokraternes principielle holdning er til, at et flertal i Folketinget kan bestemme, hvem et mindretal skal lade sig repræsentere af.

Kl. 13:06

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:06

Karen J. Klint (S):

Jeg syntes også, det var det, jeg svarede på. Det her er ikke en gentagelse af den spørgetime, vi har med statsministeren en gang imellem i dag. Der kan alle jo tage ordet. Nu lægges der op til, at det laves om, men ikke til en åben spørgetime til statsministeren. Så kan man stille statsministeren nogle andre spørgsmål i spørgetiden, det er man stadig væk velkommen til. Men i den konkrete debat, der kommer om tirsdagen nu, er det en partilederrunde. Hvis man skifter partileder hver uge i Liberal Alliance, kan der jo komme en ny partileder på. Men det er en partilederrunde og ikke en åben spørgetime med statsministeren. Det har vi jo om onsdagen stadig væk.

Kl. 13:07

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Brian Mikkelsen har en kort bemærkning.

Kl. 13:07

Brian Mikkelsen (KF):

Et af elementerne i forslaget er jo, at det største oppositionsparti har mere taletid end de andre partier i Folketinget. Det er en uskik, som jeg ikke erindrer man har brugt i Folketinget før i forhold til taletid for ordførere. Der har været det i forhold til spørgsmål bagefter. Så det rent principielle er jo, om Socialdemokratiet er enig i, at der er forskel på partier, forstået på den måde, at nogle skal have mere taletid end andre, altså at det er den stærkeste knægt i skolegården, der skal have lov til at bestemme over de andre, eller i, at partierne i Folketinget selvfølgelig har lige ret til taletid i Folketinget.

Kl. 13:07

Karen J. Klint (S):

Hvad angår den almindelige taletid, er der stadig væk lige ret. Jeg forstod det sådan, at det er det kompromis, man er landet på i Præsidiets, og det synes jeg så skal have en chance, og så må vi jo evaluere, om det skævvrider debatten og magtbalancen. Men det skævvrider i hvert fald ikke på den måde, at det så er ét parti, som kan sige nogle ting. Hvis der er medspørgere på, kan de store partier jo også

komme med andre medspørgere. Men jeg kan godt forstå det, der bliver sagt.

Kl. 13:10

Kl. 13:08 (Ordfører)

Første næstformand (Bertel Haarder):
Brian Mikkelsen.

Kl. 13:08

Brian Mikkelsen (KF):

I Danmark har vi jo ikke et topartistyre, som man har i en del andre europæiske lande, hvor der måske kunne være en mening i det. Men her drejer det sig jo om en rent principiel tilgang til, om Socialdemokratiet er enig eller uenig i, at der skal være lige taletid for de partier, der er valgt ind i Folketinget. Der må det være rimeligt at få et svar fra den socialdemokratiske ordfører på, om man principielt er enig i, at alle partier selvfølgelig skal have den samme taletid.

Kl. 13:08

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:08

Karen J. Klint (S):

Jeg er enig i, at alle partier skal have taletid og grundlæggende også skal have ens taletid. Det, vi drøfter nu, er en forsøgsperiode med en særlig tilrettelagt partilederdebat, og der har jeg forstået det sådan, at for at det største oppositionsparti ville være med, skulle der være en positiv særbehandling af det. Det er så det, vi afprøver, og så må vi jo se på, om det skævvrider oppositionens rolle internt.

Kl. 13:09

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Anne Baastrup for en kort bemærkning.

Kl. 13:09

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil bare lige henlede fru Karen J. Klints opmærksomhed på bemærkningerne til den bestemmelse, som hr. Simon Emil Ammitzbøll er inde over, hvor det jo netop er præciseret, at man ikke har fundet det hensigtsmæssigt at definere i forretningsordenen, hvad der skal forstås ved en partileder. Det forudsættes dog, at de pågældende vil være medlemmer, som enten er partiformænd eller indtager en lignende politisk ledende og fremtrædende rolle i deres partier eller folketingsgrupper, og at hver folketingsgruppe fast er repræsenteret ved et medlem ved spørgetimer med statsministeren. Så det er bare for at dæmpe kritikken af forslaget lidt.

Kl. 13:09

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:09

Karen J. Klint (S):

Jeg er enig i det, og det var også derfor, jeg svarede, at vi jo ikke blander os i, hvis man skifter partileder de 15 gange om året, der bliver lejlighed til det. Det er jo op til Liberal Alliance at skifte partileder.

Kl. 13:10

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Socialdemokraternes ordfører. Så giver jeg ordet til Dansk Folkepartis ordfører, fru Pia Kjærsgaard.

Pia Kjærsgaard (DF):

Så springer vi over Venstres ordfører. Jeg kan jo godt forstå, at formanden ikke kan deltage, når formanden sidder i Folketingets formandsstol. Men det gør jeg jo ikke lige p.t., så derfor tager jeg selvfølgelig ordet til det her.

Jeg kan egentlig kun uden at gøre alt for meget ud af det erklære mig enig med den første ordfører. Jeg kender godt kritikpunkterne. Vi har drøftet dem i Udvalget for Forretningsordenen. Jeg tror ikke, at man røber noget fortroligt her ved at sige, at det faktisk har været et kildent punkt. Ja, man kan gøre meget anderledes, men min opfattelse er klart, at det var det, der kunne opnås, og så kan man så spørge: Kunne vi komme længere? Jeg er absolut tilbøjelig til at sige: Nej, det kunne vi ikke på det tidspunkt. Og vi har diskuteret det her spørgsmål igennem i ganske lang tid.

Man kan tage de bemærkninger, der allerede er kommet, og der vil nok komme nogle flere, men uanset hvad man mener om det, er der ingen tvivl om, at det vil give en mere livlig debat. Det tror jeg i hvert fald godt man kan konstatere, og det er jo i hvert fald det, vi har været meget interesseret i, nemlig at der bliver lidt mere interesse for Folketingets spørgetime, at der er flere, der vil følge lidt med, og det tror vi, indtil det modsatte er bevist, at det her forslag vil være medvirkende til.

Kl. 13:11

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:11

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg vil bare høre, om fru Pia Kjærsgaard kender til tidligere eksempler i folkestyrets historie, hvor det har været sådan, at et flertal har kunnet bestemme, hvem et mindretal skulle lade sig repræsentere af her i Folketingssalen.

Kl. 13:11

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:11

(Ordfører)

Pia Kjærsgaard (DF):

Det ved jeg ikke om jeg umiddelbart kender noget til, men jeg må altså sige, at det, jeg har set i forbindelse med det, som hr. Simon Emil Ammitzbøll har fremført, mener jeg absolut ikke der er noget grundlovsmæssigt eller andet forkert i.

Kl. 13:12

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:12

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det finder vi så på et eller andet tidspunkt måske ud af. Jeg forstår det sådan, at Dansk Folkeparti ikke har nogen som helst principielle indvendinger i forhold til, at et flertal af partier kan bestemme, hvem de øvrige partier skal lade sig repræsentere af i givne sager.

Kl. 13:12

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:12

Pia Kjærsgaard (DF):

Tak. Jeg skal også forholde mig til det, som fru Anne Bastrup lige har sagt, nemlig at der altså er mulighed for, at man kan ændre på det, hvis man vil. Jeg siger ikke, at det her, som debatten også klart har vist, er et forslag, der har været tilfredshed med i alle hjørner, jeg siger bare, at mig bekendt har det her forslag været ca. 3 år undervejs, og hvis ikke der var fundet den her løsning, var der ikke blevet noget forslag, og så var der ikke blevet nogen ændring.

Jeg vil helt klart sige, at det på et tidspunkt fortjener en evaluering. Vi evaluerer altid, når vi ændrer på taletid, når vi ændrer på Folketingets forretningsorden, fordi der altid, uanset hvordan vi gør det – vi ser det også i forbindelse med afslutningsdebatter – er indvendinger, hvad enten man gør det kort eller langt, eller hvad man gør. Hele tiden må vi evaluere, hvordan vi får den bedst mulige demokratiske proces ud af det, som kan tilfredsstille de danskere, der følger med og helst skulle følge endnu mere med efter det, vi gør nu. Jeg tror i hvert fald på, at det, vi gør nu, vil være en medvirkende årsag til det.

Kl. 13:13

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så giver jeg ordet til SF's ordfører, fru Anne Bastrup.

Kl. 13:13

(Ordfører)

Anne Bastrup (SF):

I den tid, jeg har siddet i Folketinget, har vi gang på gang beklaget os over, at der ikke var nok aktivitet, at der ikke sad nok folk i salen, at der ikke var nok udefra, der interesserede sig for vores forhandlinger, og derfor har vi lavet stribevis af ændringer i forsøget på at få en mere livlig debat. Det her er så endnu et af de forsøg.

I stedet for at tage det frem, som hr. Simon Emil Ammitzbøll har interesseret sig for, og som jeg nu nok mener vi kan håndtere, så synes jeg, at vi skal fokusere lidt på den der nyskabelse, der ligger i, at man kan få ½ minuts spørgsmål. Det tror jeg vil give en mere livlig debat, og det vil give flere medlemmer af Folketinget retten til at stille spørgsmål i de store debatter, og det synes jeg vi skal fokusere på.

Jeg tror i og for sig, at hvis statsministerens spørgetime skal blive til noget, skal der være bred opbakning, og så kan det godt være, at Liberal Alliance kommer med en ny politisk leder, det er vist 12 gange om året, det kan blive aktuelt. Men skal vi ikke tage det, når det kommer? Jeg tror, det bliver en måde at få en mere livlig debat på. Der er selvfølgelig altid nogle principielle overvejelser, det har der været, hver gang vi har lavet om på det, men jeg synes, vi skal prøve at se, om ikke det kan fungere.

Kl. 13:14

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:14

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg må sige, at jeg synes ikke, det klæder fru Anne Bastrup at gøre grin med dem, der prøver at varetage mindretallets interesser. Det var sådan set det, vi her var vidne til, men det er jo SF's eget valg. SF var jo en gang et parti, der gik meget op i det med demokratiet og sådan noget.

Vi har senest set det med offentlighedsloven, hvor man er helt ligeglad med sine medlemmer og med demokratiet, men bare stemmer sammen med regeringen. Nu ser vi det også her, hvor man ikke engang udviser en eller anden form for forståelse for vores synspunkt,

men bare prøver på at gøre sig morsom på vores bekostning. Vi prøver faktisk helt fundamentalt at spørge ind til, om det principielt er i orden, at et flertal vil bestemme, hvem et mindretal vil lade sig repræsentere af i en given sag her i salen.

Kl. 13:15

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:15

Anne Bastrup (SF):

Jeg mener, at vi med de bemærkninger, jeg læste op, rent faktisk har taget højde for den meget berettigede kritik, som hr. Simon Emil Ammitzbøll tidligere er kommet med. Og jeg synes også, at vi tager det meget seriøst. Det er op til Liberal Alliance at vælge den, de vil stille med i den her givne spørgetime.

Kl. 13:16

Første næstformand (Bertel Haarder):

Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:16

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg er da glad for, at fru Anne Bastrup mener, at Liberal Alliances kritik er meget berettiget. Det er jo så sikkert den eneste sejr, vi får i denne sag. Jeg vil dog sige, at jeg tror desværre, at ordføreren lidt har misforstået, hvad vores kritik egentlig går ud på.

Vi har sådan set ikke sagt, at vi ikke er villige til eller ikke ønsker, at Folketingets partier i enighed skal kunne finde frem til en eller anden debatform, som nogle måtte ønske. Det, vi siger, er, at flertallet vil påtvinge os, at den, vi lader os repræsentere af den første gang, skal vi lade os repræsentere af de 14 efterfølgende gange, og dermed vil flertallet bestemme, hvem vi skal lade os repræsentere af – jeg er lige ved at sige, uanset om Storebæltsbroen måtte gå i stykker eller blindtarmsbetændelser indtræde, eller hvad man kunne forestille sig, skal vi lade os repræsentere af en bestemt person, som vi har valgt på et tidspunkt, hvor vi ikke kunne forudsige, hvordan tingene ville gå.

Mener fru Anne Bastrup virkelig, at det principielt er demokratisk, at flertallet kan påtvinge mindretallet det?

Kl. 13:17

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:17

Anne Bastrup (SF):

Jeg synes, vi skal give det en chance. Jeg har lyttet til Liberal Alliances kritik. Og jeg synes, vi skal give det en chance. Vi får jo fastlagt, hvornår det i givet fald kommer på tale, at de her spørgetimer skal være, og det vil sige, at man et helt år forud helt præcist ved, hvornår det bliver, så jeg tror altså ikke, at problemet bliver så forfærdelig stort. Med alle de mange forskellige ændringer af forretningsordenen, som vi har lavet i et forsøg på ikke at få britiske tilstande, men alligevel få lidt mere liv, så synes jeg, at det her er en af metoderne.

Kl. 13:17

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører. Så giver jeg ordet til Enhedslistens ordfører, hr. Per Clausen.

Kl. 13:18

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Fra Enhedslistens side er vi i udgangspunktet positive over for en række af de tiltag, der foreslås her. Det, der fylder mest, er diskussi-

onen om det her topmøde, eller hvad man nu vil kalde det, hvor statsministeren kan møde partilederne. I udgangspunktet synes vi, at det i hvert fald er en god idé at erstatte den spørgetime, som man endnu har med skiftende ministre, med noget andet, for det har mildt sagt ofte været en tynd kop te, også fordi det ikke er altid, synes man, at statsministeren har held til at udpege den eller de ministre, det for tiden er mest interessant at spørge om noget. Det lykkes somme tider for statsministeren, og andre gange lykkes det ikke, og det kan også være svært, for det skal jo planlægges et stykke tid i forvejen, og hvem ved, hvilken minister der nu kommer til, måske uden for den planlagte skematik fra regeringens side, at bringe sig i offentlighedens søgelys. Det kan være vanskeligt at vurdere, hvorimod man vel kan være nogenlunde sikker på, at uanset hvornår man kalder statsministeren ind, så vil det vække en vis interesse og opmærksomhed. Så den del af det er vi fuldstændig enige i.

Vi har to kritiske bemærkninger til det. Den ene er den, som hr. Simon Emil Ammitzbøll har rejst. Et eller andet sted virker det måske lidt besynderligt, at det er Folketinget, som bestemmer, hvem partierne bør repræsenteres af i store debatter. Vi har jo bemærket, vil jeg sige, at de to store partier bruger en hel del energi på at diskutere med hinanden, hvem der burde have været der, og vi kan også bemærke, at også på det område er det sådan, at de skifter position, lidt afhængigt af om de er i opposition eller de er i regering. Derfor fylder det jo meget, det forstår vi godt. Et eller andet sted forstår vi godt, at det her handler om, at statsministeren vil være sikker på, at hvis hun møder op, så bliver hun også matchet på lige fod, eller hvad det nu hedder, ved at det er den såkaldte oppositionsleder, formanden for Venstre, der møder op.

Det kan jeg godt forstå. Jeg vil sådan set også være indstillet på, at vi jo kunne lave en aftale om, at sådan er det, og så burde man vel kunne overholde aftalen. Det er vel ikke så svært, vi er jo forholdsvis hæderlige mennesker, de fleste af os, der sidder i Folketinget, i hvert fald når det kommer til den slags formelle aftaler, så det burde vi vel kunne. På den anden side må jeg sige med hensyn til lige præcis den paragraf, at jeg jo også har læst, hvad der står, og jeg kan da se, at Enhedslisten med de formuleringer, der er, ikke vil have svært ved først at foretage det spændende valg om, hvem der nu for tiden er partileder, og derefter fastholde det så længe, som nu er fornuftigt og rimeligt og rigtigt at gøre, og så i givet fald træffe en anden beslutning efterfølgende. Pointen er jo den lidt banale, at hvis man er så heldig, at man i sine vedtægter ikke har indskrevet en partileder eller en partiformand, så er der jo en vis form for frihed, som jeg godt kan forstå at andre misunder os, men det skal man jo ikke lade sig slå ud af.

Jeg har nu alligevel også godt forstået både på Folketingets formand og på andre, at man ikke ville synes, det var passende, hvis Enhedslisten sådan sendte de 12 folketingsmedlemmer på skift. Det tror jeg heller ikke vi vil gøre. Jeg tror sådan set, at vi nok skal beslutte os til, hvem det skal være, og så prøve at overholde det. Men det er klart, at et eller andet sted taler det jo også os lidt imod, at man sådan beslutter sig til, hvordan det skal være, og pådutter os, at vi skal have en partileder, når vi nu ikke har en partileder. Og det er jo ikke ulovligt at have et parti, der sidder i Folketinget, som ikke har en partileder. Det er ikke skrevet ind i grundloven eller valgloven endnu i hvert fald. Men jeg har forstået, at det kan vi forhåbentlig finde en løsning på.

I virkeligheden synes jeg, at det andet problem er større, nemlig det, at de to største partier aftaler, at de kun vil lave det her, hvis de er sikre på, at de altid har dobbelt så lang taletid som de andre. Nu kunne man selvfølgelig diskutere, om Socialdemokraterne har nogen permanent sikkerhed for at være landets næststørste parti eller det største, men det er vel alligevel det, der lidt er udgangspunktet. Og det vil sige, at det jo er fuldstændig ude af trit med den måde, vi normalt tilrettelægger arbejdet på her i Folketinget, at man forlods giver

et enkelt parti dobbelt taletid. Jeg må indrømme, at når vi har de store debatter, så får de store partier jo i kraft af det mest taletid i spørgerunde osv. i praksis, men det er jo noget andet end at vedtage, at det skal være sådan, at det er den tilstand, der er den anerkendte, den eksisterende tilstand.

Så det synes jeg også nok vi kan få brug for at snakke lidt mere om i udvalget, men jeg vil da sige, at jeg synes, det ville være en dårlig ting, hvis vi ikke kunne ende med at få vedtaget den her omlægning af Folketingets arbejde, sådan at vi får de her debatter med statsministeren og repræsentanter for de partier, der ikke sidder i regering, som et alternativ til den nuværende struktur, så jeg håber på, at vi i løbet af de kommende ugers intensive udvalgsarbejde kan få løst de her ting på en tilfredsstillende måde.

Kl. 13:22

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører. Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll for Liberal Alliance.

Kl. 13:22

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Flertallet i Udvalget for Forretningsordenen har indstillet nærværende beslutningsforslag til vedtagelse, hvilket vil sige udvalget på nær Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti. I Liberal Alliance mener vi, at der primært er to problemer i det her, og de vedrører begge spørgsmålet om denne partilederdebat, som der har været så meget snak om. Helt fundamentalt handler de om: Hvem bestemmer, hvem en partigruppe vil lade sig repræsentere af? Der skal man vælge én bestemt person, som kan være der 14-15 gange på 1 år. Hvad, hvis pågældende ikke kan være til stede? Jo – har vi fået oplyst – så kan partiet desværre ikke være repræsenteret i debatten. Man må undre sig. Man må undre sig over, at et flertal i Folketinget på den måde vil tvinge noget ned over et mindretal. Man må undre sig over, at partigrupper kan være udelukket fra at deltage i bestemte debatter.

Jeg synes også, at vi som Folketing svækker os selv kollektivt. Jeg ved, at Liberal Alliance ikke er det eneste parti, der har haft indgående diskussioner med Danmarks Radio om, at de ikke skulle bestemme, hvem vi skulle lade os repræsentere af i bestemte debatter. Så kan man selvfølgelig, som SF siger, skifte partileder hist og her. Det kan hurtigt blive meget morsomt, desværre. Vi har selv eksperimenteret med det over for Danmarks Radio en gang – de valgte dog at aflyse debatten – hvor vi havde hr. Leif Mikkelsen som politisk leder et enkelt døgn for at få lov til at deltage i en debat. Men det er jo ikke en fremgangsmåde, som man vil foreslå nogen.

I virkeligheden synes vi, at man kommer til at gøre op med det helt fundamentale i, hvad det er et parlament egentlig laver. Et parlament skal udøve kontrol med landets regering, og et parlament skal stå for lovgivningen. Nu vil man konkurrere med Danmarks Radio og TV 2 og TV 2 News om at få de mest populære tv-udsendelser. Det skal blive sjovt, sagde den socialdemokratiske ordfører, og det bliver det da ganske givet også – så må vi håbe, det også bliver relevant. I virkeligheden kan man sige, hvis man ser tilbage på det gamle Rom, at det virker, som om man har ladet sig inspirere mere af Colosseum end af senatet: Det handler om at lave underholdning for befolkningen.

Der er også spørgsmålet om taletider. Man giver ekstra taletid til et særligt parti, som Enhedslistens ordfører så korrekt sagde det: i forventning om, at de to største partier i al evighed vil forblive de største partier. Men lur mig, om historien rammer disse, som de har ramt andre en gang imellem. Derudover må jeg også sige, at jeg faktisk synes, at Præsident har et stort ansvar i det her, og for Liberal Alliances vedkommende må jeg sige, at vi er utrolig skuffede over, at Folketingets formand har ageret mere partipolitiker end formand for hele Folketinget i den her sag. Vi er overhovedet ikke i nærheden

af at være tilfredse med den måde, som vi er blevet behandlet på af formanden.

Er vi så bare sådan nogle, der afviser alt og slet ikke vil gå i dialog? Nej, det er vi faktisk ikke. Vi har sagt, at vi tror godt, man kan lave det her på baggrund af en frivillig aftale mellem de otte partigrupper i Folketinget – nok ikke præcis, som modellen er endt, men så i en anden udgave. Er det, fordi vi ikke vil lade vores partiledere, hr. Anders Samuelsen, deltage i debatterne? Nej, det er det sådan set ikke, det vil vi gerne bestræbe os på at gøre, hvis det er det, man ønsker. Men kan det ikke lade sig gøre, er vi af den opfattelse, at vi stadig har ret til og krav på at deltage i enhver debat i denne sal? Vi har tænkt os at forfølge det i udvalgsarbejdet og om nødvendigt endnu længere, selv om et flertal skulle tromle det her forslag igennem Folketinget.

Så på den baggrund er vores indstilling, at vi på det foreliggende grundlag vil sige nej. Vi mener også, det er forkert at gøre det gennem en ændring af Folketingets Forretningsorden. Men hvis Præsidi- et og især formanden skulle bløde op og ønsker at tage en reel dia- log, også med de partier, der ikke er repræsenteret i Præsidi- et, om en frivillig aftale mellem Folketingets partier, er vi åbne over for det.

Kl. 13:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra fru Karen J. Klint.

Kl. 13:28

Karen J. Klint (S):

Det kan da godt være, at hr. Simon Emil Ammitzbøll er utilfreds med, at jeg brugte ordet sjov. Det var, fordi jeg også ligesom lægger det i det, at der skal være noget glæde i nogle af de debatter. Det tror jeg faktisk der vil være, når det er partilederne, der kommer til at være i hurtig konfrontation med hinanden. Det er ikke lange ordførertaler på ½ time, som statsministeren eller en minister typisk har i nogle store debatter. Det var derfor, jeg brugte ordet sjov. Det skal selvfølgelig også være interessant og spændende og relevant. Men jeg tror faktisk, at der nogle gange skal lidt mere glæde ind i også det politiske arbejde, så folk synes, at det er spændende at se på. Det er deri, demokratiet ligger.

Så har jeg jo hørt de kritikpunkter, der er, en gang mere. Mit spørgsmål går på: Er det ikke mest korrekt, at det, der sker her i sa- len, står i Folketingets Forretningsorden, og at det ikke bygger på frivillige aftaler i Udvalget for Forretningsordenen?

Kl. 13:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Værsgo.

Kl. 13:28

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Svaret på det sidste er nej. Jeg mener, at det er langt fra at være kor- rekt, for ikke at sige at det hverken er overhovedet rimeligt eller på sin plads, at et flertal i Folketinget kan pådutte mindre partigrupper eller de partigrupper, der er uden for – det kunne jo også have været et stort parti – at sende bestemte repræsentanter i bestemte debatter. Det er sådan set et principielt synspunkt. Så kan det da godt være, at vi kan lave nogle aftaler om, hvordan vi vil have tingene til at funge- re, men jeg mener, at det kræver enighed fra alle partier.

Fru Pia Kjærsgaard sagde i sin tale: Nu har det taget 3 år, og jeg tror ikke, at det var blevet til noget, hvis ikke man havde gjort det nu.

De, der var med i debatten for et år siden, vil vide, at det var det, Folketingets formand sagde sidste år, altså at hvis ikke vi sagde ja sidste år, ville det ikke blive til noget. Alligevel kommer man med en ny udgave, hvor det så igen lyder: Hvis ikke vi siger ja til det her, så bliver det ikke til noget.

Det er i virkeligheden en tom trussel.

Kl. 13:30

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så er det Karen J. Klint.

Kl. 13:30

Karen J. Klint (S):

Jamen for mig er det her ikke et utålmodighedsprojekt. Det er faktisk en service over for befolkningen. Mit spørgsmål gik ikke på en gen- tagelse, altså et ønske om at få gentaget svaret på, hvorfor Liberal Alliance ikke er for forslaget, men det gik på det med, at når vi laver noget om, hvad angår Folketingssalen, er det så ikke mest korrekt, at det, vi gør, og den måde, vi samarbejder på i Folketingssalen, er ind- skrevet i vores forretningsorden, frem for at det bygger på nogle fri- villige aftaler mellem partilederne?

Kl. 13:30

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:30

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg tror ikke, at man via et flertal i Folketinget kan lave noget, der så fundamentalt strider imod grundlæggende demokratiske principper, nemlig at en partigruppe ikke selv kan bestemme, hvem de lader sig repræsentere af. Det siger jeg ikke for at gentage et synspunkt. Og fru Karen J. Klint skal være velkommen til at komme op i en anden runde, hvis det er sådan, at jeg misforstår spørgsmålet. Jeg tror bare, at sagen er den, at argumentet for, at vi er imod, er det samme som argumentet for, at vi ikke vil have, at det skal stå i Folketingets for- retningsorden. De to ting hænger uløseligt sammen, fordi jeg ikke mener, at det er fru Karen J. Klints opgave at bestemme, at Liberal Alliance ikke kan være til stede i en enkelt debat, hvis det nu skulle forme sig sådan, at hr. Anders Samuelsen får forfald.

Kl. 13:31

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører. Og så tager vi til sidst den konser- vative ordfører, hr. Brian Mikkelsen.

Kl. 13:31

(Ordfører)

Brian Mikkelsen (KF):

Det er vigtigt, at debatten i Folketinget bliver interessant. Det er vig- tigt, at debatten i Folketinget også bliver vurderet som værende så givende, at man har lyst til at følge den. Det bør være de vigtigste og de mest principielle debatter, der føres i Folketinget, og også dem, der bliver overværet af flest mulige, og som tages for at være inte- ressante nok til, at man har lyst til at følge dem og referere fra dem og også se dem eksempelvis i tv fra Folketinget. Så derfor er vi for, at man også kigger på, om man kan gøre debatterne mere interessan- te, mere levende, men også sådan mere substantielle. Og derfor er det selvfølgelig også vigtigt, at man hele tiden kigger på, om man kan gøre tingene anderledes.

Men i det her tilfælde synes vi ikke at Præsidi- et har ramt rigtigt. Først og fremmest er vi ikke enige i at differentiere mellem partier- nes mulighed for at ytre sig. Det har altid været en god tradition i Folketinget, at Folketingets partier har lige ret til at ytre sig, lige ret til at tale, lige ret til at fremføre partiernes synspunkter. Og i det her tilfælde oplever man så, at Folketingets to største partier, S og V, la- ver sådan en bytte, bytte købmand-handel, og de tror så, at de i al evighed kan blive ved med at bytte rundt og så give hinanden nogle privilegier. Og det synes jeg er en uskik, det er en gigantisk uskik for vores demokrati og også en uskik for folkestyret. Og det er også ær-

gerligt, at man fra Folketingets formands side trumfer sådan en model her igennem.

Det er rigtigt, at politik også er det muliges kunst, også i forhold til procedurer og processer, men så må man måske bare tage en holmgang til for at få det på plads. For det her skaber jo en uheldig præcedens, i forhold til man også i andre debatter kan afgøre, at nogle partier skal have mere taletid end andre – og så kan et flertal altså bare afgøre, at nogle partier ikke skal have så meget taletid, og at andre partier så skal have mere taletid.

Nu er det jo heldigvis sådan, at politik ændrer sig, og hvem der er det største parti og det næststørste parti og det tredjestørste parti og fjerdestørste parti har også ændret sig meget i løbet af de sidste både 10, 15, 20 og 25 år. Så det kan sagtens være, at det ikke er S og V efter næste valg igen, der er de to største partier. Men det er det rent principielle, som vi må forholde os til, og det er, at partierne i Folketinget, i det her tilfælde de otte partier, selvfølgelig skal have lige mulighed for at ytre sig og også have lige lang taletid.

Det var den ene anke. Den anden anke er den, som Liberal Alliance også har fremført, altså at det er sådan, uanset hvordan formuleringen er i beretningen fra Udvalget for Forretningsordenen, at man lægger op til, at det er Folketinget, der bestemmer, hvem hvert enkelt parti skal lade sig repræsentere af. Det er en uskik. Så kan vi også gå ind og blande os i, hvem der f.eks. skal repræsentere partierne ved afslutningsdebatten. Den socialdemokratiske politiske ordfører repræsenterer Socialdemokratiet, men det kunne være, at et borgerligt flertal næste gang vurderede, at det ikke skulle være den politiske ordfører, der repræsenterede Socialdemokratiet, og derfor fastlagde, at det skulle være finansordføreren, der skulle deltage i afslutningsdebatten. Det er jo det samme princip. Man knæsetter et princip om, at det er nogle andre, der bestemmer, hvem man skal lade sig repræsentere af, og det er ikke rimeligt. Så derfor vil vi også være imod den del af forslaget.

Det betyder, at Det Konservative Folkeparti vil stemme imod forslaget, og jeg appellerer til, at den evaluering, som der heldigvis er lagt ind, vil betyde, at man tænker sig godt og grundigt om og vender tilbage til tidligere tiders normer om, at man i konsensus afgør, hvordan forretningsordenen skal være i det danske Folketing.

Kl. 13:35

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den konservative ordfører.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet.

Jeg har en begrundet fornemmelse af, at både Venstres ordfører og den radikale ordfører føler sig dækket ind af, hvad fru Karen Klint, fru Pia Kjærsgaard og fru Anne Baastrup sagde fra talerstolen. Det er nemlig et enigt Præsidium, der har fremsat forslaget.

Jeg tolker hr. Per Clausens og hr. Simon Emil Ammitzbølls indlæg sådan, at de ønsker en fornyet udvalgsbehandling, og forslaget går derfor tilbage til Udvalget for Forretningsordenen.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

20) 1. behandling af lovforslag nr. L 225:

Forslag til lov om ændring af SU-loven, lov om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser og lov om befordringsrabat til uddannelsessøgende i ungdomsuddannelser m.v. (Ændring af reglerne om støttetid, begrænsninger i adgangen til Statens Uddannelsesstøtte til ungdomsuddannelser, nye støtte-

satser for hjemmeboende, ændret satsregulering i perioden 2014-2021, øget støtte til befordringsgodtgørelse m.v.).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 28.05.2013).

Sammen med dette punkt foretages:

21) 1. behandling af lovforslag nr. L 226:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven, lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner, lov om maritime uddannelser og lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU). (Obligatorisk tilmelding til fag og prøver svarende til et fuldt studieår, afskaffelse af muligheden for at melde fra prøver, etablering af bedre rammer for merit ved studieophold på en anden institution eller studieskift og bedre overgange mellem bachelor- og kandidatuddannelser m.v.).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 28.05.2013).

Kl. 13:35

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet, og jeg giver først ordet til Venstres ordfører, hr. Mads Rørvig.

Kl. 13:37

(Ordfører)

Mads Rørvig (V):

Tak for det. I dag tager vi et skridt ind i fremtiden. For i dag indleder vi lovbehandlingen af de to forslag, der udmønter forårets aftale om en reform af SU-systemet. Det er en reform, der peger fremad og opad med højere ambitioner for vores uddannelsessystem, for vores studerende og for dansk økonomi.

Bag den historiske aftale om SU-reformen står et bredt flertal af Folketingets partier. Det er positivt, at opbakningen til et forbedret SU-system er så massiv. Det er positivt, at hele Folketinget på nær Enhedslisten bakker op om en aftale, der hæver niveauet i vores uddannelsessystem, og bakker op om en aftale, der skærper kravene til vores studerende og klæder dem på til et globalt arbejdsmarked.

Aftalen er blandt andet et resultat af, at Socialdemokraterne, SF og De Radikale har erkendt behovet for at tænke nyt. Og den er en konsekvens af, at regeringen med uddannelsesministeren i spidsen har indset, at en SU-reform er en forudsætning for holdbarheden i dansk økonomi, for vores konkurrenceevne og for vores velfærds-samfund.

Kort før julen 2011 afviste ministeren ellers klokkeklart, at der kunne reduceres i udgifterne til SU. Og tilbage i efteråret 2010 var afvisningen total, da Venstre sammen med vores regeringspartnere fremlagde et reformudspil. I dag står vi så og behandler en reform, der styrker de offentlige budgetter med mere end 2 mia. kr. i 2020. Det er det dobbelte af, hvad Venstre foreslog tilbage i 2010, og det var et forslag, som de nuværende regeringspartier dengang afviste blankt.

Uddannelsesministeren og regeringen har heldigvis skiftet holdning. De har erkendt, at der er en verden uden for Christiansborg og en verden uden for Danmark. Og i den verden afhænger danske arbejdspladser af Danmarks konkurrenceevne.

Det er derfor positivt, at Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og SF har accepteret behovet for at reformere uddannelsesstøtten, så vi kan få de studerende hurtigere gennem uddannelsessystemet og samtidig hente over 2 mia. kr. til at styrke vores konkurrenceevne.

Det er overordentlig positivt, at vi er syv ud af Folketingets otte partier, der fuldt ud står bag denne aftale; at vi i fællesskab er enige om at skærpe kravene til de studerende, og at vi over for både dem og universiteterne lægger vægt på, at normeret tid skal være normen for den faktiske uddannelsesetid – og ikke som i dag, hvor det på de fleste uddannelser lader til at være et oplæg til diskussion om muligheden for at holde orlov efter behag.

Undersøgelserne taler deres tydelige sprog. Danske studerende kommer senere i gang og er længere tid om at uddanne sig. Det retter vi som sagt op på ved at indføre langt skrappe krav til SU ud over normeret tid og ved at stille krav til universiteterne om at nedbringe den gennemsnitlige studietid med mere end 4 måneder. Hertil kommer obligatorisk tilmelding til fag og prøver svarende til et fuldt studieår, bedre rammer for merit ved studieophold og studieskift, bedre overgange mellem bachelor- og kandidatniveau samt øget brug af vinteroptag og vinterstart på uddannelserne. Endelig får universiteterne mulighed for at indføre studiestartsprøver for at sikre, at de studerende reelt er studieaktive.

Vi indfører et loft på maksimalt fem ungdomsuddannelser. Dermed undgår vi, at unge shopper rundt mellem en stribe uddannelser blot for at kunne modtage SU. Et opgør med dette snyderi har klart været en prioritet for Venstre.

Øget støtte til befordringsgodtgørelse er en anden af de klare Venstremerker i aftalen. Befordringsgodtgørelse gør det mere attraktivt at tage en uddannelse, selv om man bor langt fra uddannelsesstedet. Og samtidig bliver det mere attraktivt for de studerende at bo i yderområderne.

Endelig har det for Venstre været en klar prioritering at give de flittige studerende et klap på skulderen for derved at motivere dem og de øvrige studerende yderligere. Det gør vi med en kontant bonus til de studerende, der bliver hurtigere færdig end normeret, og ved at hæve fribeløbet, så de studerende i højere grad får glæde af at yde en ekstra indsats sideløbende med deres studier.

I Venstre er vi tilfredse med reformen, fordi den styrker vores SU-system. Vi er glade for uddannelsesstøtten, fordi den giver alle uanset baggrund mulighed for at tage en uddannelse, og dermed også mulighed for, at så mange som muligt kan bidrage til dansk økonomi. Et stærkt og målrettet SU-system er en forudsætning for et konkurrencedygtigt Danmark og dermed forudsætningen for, at vi også kan finansiere skoler og omsorg for vores svage om både 10, 20 og 30 år. Venstre kan af de her årsager støtte lovforslaget.

Kl. 13:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra fru Rosa Lund.

Kl. 13:42

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg kan forstå på hr. Mads Rørvig, at det er en god dag for Venstre med de her lovforslag, som sender Danmark ind i fremtiden. Jeg skal bare spørge hr. Mads Rørvig helt kort: Mener Venstre, at det her lovforslag sikrer kvaliteten af de danske uddannelser? Mener Venstre, at det her lovforslag betyder, at danske elever og studerende bliver dygtigere?

Kl. 13:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:43

Mads Rørvig (V):

Jeg tror faktisk ikke, at man bliver dygtigere at tage en 5-årig uddannelse på 6 år. Så jeg synes, at det her forslag er perfekt målrettet til det uddannelsessystem, som vi ønsker, nemlig hvor en universitets-

uddannelse som hovedregel tager 5 år og støtten bliver målrettet til ikke at have incitamenter til at trække uddannelsen i langdrag.

Kl. 13:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Rosa Lund.

Kl. 13:43

Rosa Lund (EL):

Hvis Venstre ikke mener, at man bliver dygtigere af den her reform, så har jeg meget svært ved at se, hvordan den her reform sender Danmark ind i fremtiden.

Jeg vil gerne spørge til noget lidt andet. Jeg kan forstå på Venstre, at man har et ønske om, at elever og studerende skal blive hurtigere færdig med deres uddannelser. Ser Venstre ikke en bekymring for, at når de studerende mister penge, som de gør med det her lovforslag, og samtidig får muligheden for at arbejde meget mere, så vil de rent faktisk blive langsommere, at der altså er nogle modsætninger i det her lovforslag?

Der er på den ene side nogle incitamenter til, at man skal blive hurtigere, og på den anden side nogle incitamenter til, at man skal blive langsommere, ved at fribeløbet hæves og man så at sige ikke længere skal være fuldtidsstuderende, men skal bruge meget tid på at arbejde ved siden af. Er det ikke modsigende i Venstres øjne?

Kl. 13:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:44

Mads Rørvig (V):

En ting, der i hvert fald ikke sender Danmark ind i fremtiden, er Enhedslistens forslag om at sikre, at SU'en bliver på 15.000 kr. til alle studerende – et forslag, vi i øvrigt ikke har set skyggen af finansiering til. Så det kan i hvert fald bombe dansk økonomi et stykke tilbage i tiden, kan man sige.

En vigtig ting at slå fast i forbindelse med det her forslag er jo, at provenuet går til en målrettet sikring af danske arbejdspladser. En bekymring, der er lige nu blandt de studerende, som ordføreren for Enhedslisten også bør bekymre sig om, er: Er der et arbejde til de studerende, når de er færdige? Det er der rigtig mange der bekymrer sig om. Og provenuet i den her reform går jo målrettet til at sikre, at der bliver skabt job i Danmark. Det er også en problemstilling, som jeg synes Enhedslisten skulle tage at overveje lidt.

Kl. 13:45

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Så går vi til Socialdemokraternes ordfører, fru Mette Reissmann.

Kl. 13:45

(Ordfører)

Mette Reissmann (S):

Uddannelse på alle niveauer står det socialdemokratiske hjerte nært. Det er regeringens ambitiøse mål, at vores børn og unge skal være den bedst uddannede generation i danmarkshistorien. Alle børn og unge skal have mulighed for at tage en uddannelse af høj kvalitet uanset social baggrund og opvækst. Danmark har brug for en veludannet arbejdsstyrke og et velfungerende uddannelsessystem, hvis vi skal sikre dansk økonomi og skabe job i fremtiden. Socialdemokraterne har viljen til at investere i uddannelse, og vi har modet til målrettet at prioritere.

Det danske SU-system styrker unges muligheder i livet. Det hjælper dem til at realisere deres drømme og til eventuelt at gå andre veje end dem, de kender fra deres familie eller omgangskreds. Tykkel-

sen på ens tegnebog må ikke afgøre, om man får en uddannelse. Sådan har det været, og sådan skal det forsat være.

Regeringen har ønsket en reform af SU-systemet, fordi vi står over for to overordnede udfordringer i forhold til vores SU-system, nemlig at de unge i Danmark kommer sent i gang og bliver sent færdige med deres uddannelser og dermed kommer sent ud på arbejdsmarkedet, og at SU-systemet på nogle områder er dyrere og mere gavmildt, end der reelt er behov for. De to udfordringer løser vi med de to lovforslag, vi sambehandler her i dag. Med vores løsning er det lykkedes os i en krisetid at bevare og udvikle vores enestående SU-system, så vi forsat værner om en af de mest værdifulde rettigheder, velfærdssamfundet giver os, nemlig gratis uddannelse til alle uanset social baggrund og økonomisk råderum. Samtidig får vi råd til SU til de mange flere unge, som vi i fremtiden ønsker skal stå med et eksamensbevis i hånden.

De to lovforslag, vi behandler i dag, udmønter aftalen mellem regeringen, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om en reform af SU-systemet. L 225 omfatter ti initiativer, der reformerer og målretter SU-systemet med det formål at bringe de studerende bedre igennem deres studier og tættere på normeret tid. Det sker bl.a. ved at sikre de studerende, som starter deres videregående uddannelse inden for 2 år efter adgangsgivende eksamen, SU i op til 12 måneder ud over normeret tid; ved at sætte en grænse for hvor mange ungdomsuddannelser, det er muligt at begynde på med SU; ved at dæmpe reguleringen af SU i perioden 2014-2021; og ved at stille en bonus i udsigt for de studerende, som bliver færdige på under normeret studietid.

L 226 omfatter fire initiativer, der skal skabe grundlag for en aktiv studiekultur med gode rammer og med færrest mulige barrierer for de studerende. For vi vil skabe de bedste forudsætninger for, at de studerende kan gennemføre deres studie inden for normeret tid. Det gør vi bl.a. ved at forslå obligatorisk tilmelding til fag og prøver svarende til et fuldt studieår; ved at skabe bedre rammer for merit for de studerende, som har et studieophold på en anden institution eller studieskift; og ved at give mulighed for vinteroptag, vinterstart og skabe bedre overgange mellem bachelor- og kandidatuddannelser. Og så stiller vi krav til universiteterne om, at de aktivt skal være med til at nedbringe den gennemsnitlige studietid med 4,3 måneder frem mod 2020.

Socialdemokraterne mener, at det er et udtryk for en fornuftig balance, når vi med reformen sikrer fremdrift og fleksibilitet i studierne ved at stille krav både til de studerende og til universiteterne. Det er derfor fornuftigt at bede universiteterne om at tage ansvar for at nedbringe den gennemsnitlige studietid markant. Det er et benspænd af bureaukratisk karakter, som de studerende har stået over for, så derfor er der også glæde blandt de studerende, når vi går ind og fjerner en del af disse benspænd.

Det er også fornuftigt at binde den studerendes fremdrift på studiet tættere sammen med SU. Det er fornuftigt at øremærke 12 måneders ekstra SU til alle, der starter mindst 2 år efter, de har taget deres ungdomsuddannelse. Starter man senere, men skifter studie, så beholder man også den ekstra SU. Bliver man syg eller stresset, har man som i dag selvfølgelig forsat mulighed for at få dispensation i SU-systemet, så man har en fair chance for at færdiggøre sin uddannelse. Det har været helt centralt for Socialdemokraterne at sikre en balance, så særlig de fagligt svage unge forsat kan afprøve forskellige uddannelser, inden de finder deres rette hylde, og derfor er vi rigtig glade for, at vi med lovforslaget har et maks. på fem ungdomsuddannelser med SU.

Unge uddannelser er topprioritet for regeringen, og vi investerer flere midler i uddannelse, end nogen anden regering har gjort. Op mod 50 mia. kr. forventer regeringen at bruge på uddannelse af unge i 2013. Det gør vi, fordi vi vil skabe grobund for, at vores børn og unge bliver den dygtigste generation i danmarkshistorien. Med SU-

reformen frigør vi ressourcer, hvilket er med til at styrke den danske økonomi, så vi kan udvikle flere nye job i den private sektor – også til glæde for de nyuddannede.

Målrætningen af SU-systemet ændrer ikke på, at man også fremover i Danmark vil have verdens mest generøse SU-system, eller på, at vi vil have et SU-system, der fremmer alle unges muligheder for at gennemføre en uddannelse.

Socialdemokraterne støtter derfor de to forslag.

Kl. 13:50

Første næstformand (Bertel Haarder):

Fru Rosa Lund for en kort bemærkning.

Kl. 13:50

Rosa Lund (EL):

Jeg tror ikke, det er nogen hemmelighed, at der i Enhedslistens optik er mange dårlige ting ved de lovforslag, som vi behandler i dag, men jeg vil alligevel sige til den socialdemokratiske ordfører, at det, som jeg er mest forundret over, er, at Socialdemokraterne med de her to lovforslag siger ja til at belønne eliten i ekstremt høj grad. Når man siger ja til at fastholde 1,08-reglen og man samtidig laver et SU-system, som straffer dem, der tager mere end 2 års pause, når man indfører en bonusordning til dem, der kan færdiggøre deres studier hurtigere end på normeret tid, og når man hæver fribeløbet, som jo gavner dem, der har overskud til at arbejde ved siden af, så belønner man i den grad eliten.

Kan fru Mette Reissmann ikke forklare mig, hvordan de her to lovforslag hjælper de børn, som kommer fra hjem, hvor der ikke er masser af penge og ikke er masser af bogreoler?

Kl. 13:51

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:51

Mette Reissmann (S):

Jeg vil starte med at sige i forhold til 1,08-reglen, som fastholdes, at det jo skulle skabe et mindre incitament til at gå hurtigere i gang. Der har været et fåtal af studerende, der har anvendt lige præcis muligheden for at gå i gang før på deres uddannelse. Det er ca. 500 ud af de knap 60.000, der blev optaget sidste år, som har anvendt den. Jeg synes ikke, det direkte bærer præg af noget, som handler om elite eller elitært optag på vores uddannelsesinstitutioner.

I forhold til SU vil jeg sige, at det jo lige præcis handler om, at vi ønsker at skabe en økonomisk baggrund, så alle unge mennesker, der ønsker at få en uddannelse, uanset deres sociale opvækst og uanset deres forældres økonomiske råderum er i stand til at få en uddannelse. Døren står åben, og vi har jo bl.a., som fru Rosa Lund nævner, gjort det muligt at kunne arbejde lidt mere. Nu er det jo ikke sådan, at det er tvangsudskrivning til at skulle arbejde mere. Tværtimod giver det mulighed for, at unge mennesker i løbet af deres ferier kan tage lige nøjagtig det ekstra arbejde, som opfylder det økonomiske behov, som de måtte have.

Kl. 13:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Rosa Lund.

Kl. 13:53

Rosa Lund (EL):

Jeg sætter da også stor pris på, at det her ikke er tvangsudskrivning til arbejde. Det ville jo kræve, at der var ledige studiejob i det her land, men det er der jo ikke.

Jeg vil gerne have et helt klart svar: Hvordan hjælper en reform, som fjerner 2 mia. kr. fra SU-systemet, de børn, de elever og de studerende, som ikke kan få økonomisk eller faglig hjælp derhjemme?

Kl. 13:53

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:53

Mette Reissmann (S):

I reformen og i selve aftalegrundlaget, hvilket fru Rosa Lund ved, hvis hun har læst det, er det bl.a. nævnt i flere af afsnittene, at der skal finde vejledning og rådgivning sted helt ned i grundskolen. Desuden er det også sådan, at man har ment, at det så er på alle niveauer, den brobygning er nødvendig, sådan at de børn, der måske ikke finder det naturligt qua deres forældres job og uddannelse selv at skulle søge en vej hen imod en videregående uddannelse, netop kan få bistand fra vejledere, både i folkeskolen, på ungdomsuddannelserne og helt op på universitetsniveau. Det er der, hvor det qua aftalens ordlyd er et tydeligt signal til uddannelsesinstitutionerne om at prioritere lige præcis den opgave.

Så derfor er jeg fuldstændig betrygget ved, at også børn, der kommer fra hjem, hvor forældrene ikke har en lang videregående uddannelse, er i stand til både at komme ind og i øvrigt at gennemføre på normeret tid.

Kl. 13:54

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Lars Dohn for en kort bemærkning.

Kl. 13:54

Lars Dohn (EL):

Jeg vil spørge, hvordan ordføreren har det med, at den her milliardbesparelse skal anvendes til at nedbringe beskatningen af de bedst aflagte selskaber i Danmark. Og jeg vil også gerne spørge, om det er en rigtig retorik at anvende at kalde vores uddannelsessystem for generøst. Hvad er det for en vogn, man skubber på, når man bruger den slags betegnelser om nødvendige bidrag til at afskaffe den sociale barriere, den sociale skævhed i uddannelsen, som jo netop ordføreren parti har været medvirkende til sammen med venstrefløjen at mindske?

Kl. 13:55

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:55

Mette Reissmann (S):

Når jeg har været rundt at tale med studerende i det forgangne år i forhold til at skulle etablere en sund studieøkonomi, og jeg har i øvrigt også talt med de studerendes organisationer, og når jeg har talt med andre, som allerede er kommet ud og har været heldige som dimittender at få et job, så er der én ting, de her unge mennesker er interesseret i, og det er at få et job. Derfor er der slet ikke tvivl hos mig om, at hvis vi netop ved at indgå aftaler i »Vækstplan DK«, på den måde som der lægges op til, kan medvirke til at skabe job, er det det, vi skal. Jeg ved ikke, hvorfor Enhedslisten har sådan en ubændig trang til med deres retorik hele tiden at skulle fastholde unge mennesker i en og anden form for ...

Kl. 13:56

Første næstformand (Bertel Haarder):
Et øjeblik.

Jeg må bede om, at denne transparent eller plakat bliver fjernet aldeles øjeblikkelig, ellers vil de pågældende blive bortvist fra Folketingssalen. Jeg beder om, at den bliver fjernet. Det er ikke tilladt at

demonstrere i Folketingssalen, og hvis ikke den fjernes frivilligt, vil de pågældende nu blive fjernet af Folketingets personale, som er på vej.

Vi kan ikke fortsætte debatten. Jeg beder virkelig om, at man fjerner skiltet. Det er i strid med Folketingets helt elementære regler, at man ikke retter sig efter, hvad der er besluttet. Det er en helt fast regel, at man ikke må demonstrere i salen, og derfor beder jeg om, at man nu fjerner sig frivilligt.

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:57

Mette Reissmann (S):

Jeg tror, at jeg afslutningsvis var ved at sige, at hvis der var noget, som de unge mennesker var interesseret i, var det at få et job i stedet for at blive kørt ind på den parkeringsplads, som Enhedslisten holder af, netop at skulle fastholde unge mennesker og folk generelt i passiv forsørgelse. Om det er SU eller det er andre former for overførselsindkomst, er det åbenbart der, hvor Enhedslisten holder mest af, at folk opholder sig. Det er ikke dér, Socialdemokraterne mener at folk skal være. Vi skal sætte folk i stand til ved at give dem nogle faste rammer at kunne komme ud og bl.a. være en del af et aktivt arbejdsmarked.

Med hensyn til generøsitet vil jeg sige, at hvis man sammenligner, og det er muligt, at hr. Lars Dohn har gjort det, med bare de omkringliggende lande, i forhold til hvad studerende får i SU der, så er Danmark faktisk i top. Hvis man sammenligner det med OECD-landene, er vi tilsvarende i top. Der er nogle af de nordiske lande, som tilbyder, at de unge mennesker, når de læser, skal have lån. Det gør vi ikke kun i Danmark. Vi giver dem faktisk et sikkerhedsnet, som trods alt er et vist afsæt økonomisk i forhold til at kunne leve et ganske almindeligt, sundt studieliv, også hvad angår det økonomiske råderum.

Kl. 13:58

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Lars Dohn.

Kl. 13:58

Lars Dohn (EL):

Jamen jeg konstaterer da også, at Danmark skal og bør ligge i top, og derfor undrer det mig, at det parti, som har været med til at bygge Statens Uddannelsessstøtte op, har den holdning. Jeg var i al beskedenhed medlem af Rådet for Statens Uddannelsessstøtte i 1969-70, da tingene blev etableret, så jeg har fulgt med hele vejen og er stolt over den udvikling, og der vil jeg da advare ordføreren mod at bruge en retorik, som de, der vil nedskære og ødelægge det her system, bruger.

Jeg vil også spørge, om det her så er sidste gang, at de uddannelsessøgende, som åbenbart ikke er helt så tilfredse, som ordføreren var i gang med at tilkendegive, eftersom nogle af dem demonstrerer herinde i dag, vil være udsat for, at Socialdemokraterne medvirker til nedskæringer i SU'en.

Når vi taler om job, er det jo sådan, at hvis man skulle skabe job til den kommende generation, skulle man netop ikke anvende nedskæringerne i SU'en til at lette skatten for de rigeste af selskaberne, fordi det giver netop ingen job. 4 mia. kr. til 600 job er en rigtig dårlig byttehandel.

Kl. 13:59

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:59

Mette Reissmann (S):

Jeg synes, at Enhedslisten optræder usolidarisk i forhold til kommende generationer af studerende. Jeg synes, at Enhedslisten og Enhedslistens repræsentant ved hr. Lars Dohn her giver udtryk for at skulle opfordre de studerende, der er i systemet nu, til at maksimere deres egen økonomiske indkomst til fordel for kommende generationer.

Det, som Socialdemokraterne og regeringen og de øvrige aftaleparter arbejder på, er faktisk at sikre, at der også er SU til dem, der i fremtiden, både om 5 år og om 10 år, også kan få en uddannelse uden at skulle til lommerne, sådan at lige præcis de grupper af socialt svage, såkaldte svage studerende, som Enhedslisten er meget interesseret i at beskytte, faktisk også i fremtiden har en mulighed for at kunne komme ind på en uddannelse, sådan at vi får den bedst uddannede generation også i fremtiden. Det kaldes bæredygtighed, det kaldes også økonomisk ansvarlighed, men det er ikke det, jeg hører, når Enhedslisten har ytret sig om de her ting.

Kl. 14:00

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Socialdemokraternes ordfører. Så går vi til Dansk Folkepartis ordfører, hr. Jens Henrik Thulesen Dahl.

Kl. 14:01

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak. Dansk Folkeparti indgik den 18. april en aftale med regeringen, Venstre, Konservative og Liberal Alliance om en reform af SU, og hvorfor gjorde vi nu det? Grundlæggende er vi med, fordi vi støtter det saglige formål med reformen, nemlig at understøtte, at de studerende kommer hurtigere igennem studierne.

Vi mener, det er rimeligt at forvente, at studerende som udgangspunkt gennemfører deres studier på normeret tid; at man naturligvis følger studiet og går til de eksaminer, som kommer; at man er reelt fuldtidsstuderende – det vil sige, at man ikke planlægger med at skulle bruge mere tid end normeret – og at man som udgangspunkt ikke skubber eksaminer. Det er alt sammen rimelige krav, og når man ser ud over uddannelsesverdenen, er det heldigvis også virkeligheden mange steder, men specielt på nogle universiteter har der været en kultur, som gør, at de studerende forlænger studierne. Det mener vi der skal ændres på, og her har specielt universitetsdelen af denne reform afgørende indflydelse på at skabe de kulturændringer.

Dansk Folkepartis udgangspunkt var og er, at denne kulturbearbejdning først og fremmest skulle foregå på uddannelsesinstitutionerne. Vi tror ikke på, at det kan skabes ved at skære i SU-systemet. I forhold til SU-reformen var Dansk Folkepartis udgangspunkt derfor, at vi egentlig gerne ville beholde SU-systemet, som det var. Andre ville gerne skære meget mere ved at fjerne det sjette SU-år og helt fjerne SU til hjemmeboende. Dansk Folkeparti gik med i forliget for at sikre en forbedring i forhold til regeringens udspil. Hvis Dansk Folkeparti ikke havde været med var det endt med større nedskæringer.

Hvad har Dansk Folkeparti så særligt fået i aftalen? Der faldt en dom ved EU-domstolen, som betyder, at studerende fra EU får ret til dansk SU, hvis de eksempelvis har noget, der svarer til en avisrute. Der er det aftalt, at hvis omkostningerne til SU til EU-studerende overstiger det afsatte, skal forligskredsen iværksætte værnsinitiativer. Hvis værnsinitiativerne støder på EU-regler, skal regeringen arbejde aktivt i EU for at ændre reglerne, og hvis det ikke kan lade sig gøre, kan vi blive nødt til i fællesskab at ændre SU-systemet.

Lakmusprøven på, hvordan regeringen vil leve op til det her, får vi allerede i forbindelse med de ansøgninger, der ligger nu, om oprettelse af nye uddannelser. Et af de værnsinitiativer, som ligger lige

for, er nemlig at sikre, at uddannelser som udgangspunkt udbydes på dansk, og at der selvfølgelig ikke oprettes engelsksprogede uddannelser med sigte på optagelse af udenlandske studerende, hvis de ikke retter sig mod et specifikt behov på det danske arbejdsmarked.

Den foreliggende liste over ansøgninger fra universiteterne på uddannelser viser, at kun 18 ud af 40 nye uddannelser udbydes på dansk. Her har jeg en forventning om, at ministeren gør en klar indsats for at sikre, at der ikke bliver godkendt uddannelser på engelsk, som ikke er absolut nødvendige af hensyn til det danske arbejdsmarked. Som et eksempel fra listen kan jeg nævne en kandidatuddannelse i skandinavisk kultur og samfundsstudier, som Aarhus Universitet gerne vil oprette på engelsk. Hvilket behov er der på det danske arbejdsmarked for en uddannelse som denne på engelsk?

Andre væsentlige punkter, som Dansk Folkeparti har fået med i reformen, er, at vi har fjernet afhængigheden af forældrenes indtægt for hjemmeboende – altså af den forældre, som man ikke bor sammen med – så det kun er husstandsindkomsten, der er afgørende for SU-niveauet. Og studerende, som på grund af deres handicap ikke kan leve op til 2-årsreglen, opretholder retten til det sjette SU-år.

Det er blevet diskuteret, om denne aftale er dårlig for studerende med handicap, ja, om den ligefrem strider mod handicapkonventionen. Her tror jeg, at det er meget vigtigt at have fokus på, at den her reform har som hovedsigte at fremme en hurtigere studie gennemførelse for alle. Den strammer op på en række forhold omkring studiefremdrift, som naturligvis som udgangspunkt rammer alle studerende, herunder principielt også studerende med handicap. Men der er stadig væk de samme regler for dispensationer m.v., som der var før. Så samlet set mener jeg faktisk ikke, at aftalen som sådan er skæv for studerende med handicap.

Det betyder ikke, at der ikke er behov for at gøre noget for at forbedre forholdene for studerende med handicap, men det er måske ikke specielt på SU-området, at den indsats skal gøres. Jeg vil gerne atter en gang opfordre regeringen til i forbindelse med den varslede handlingsplan på handicapområdet at tage forholdene for studerende med handicap op. Jeg har en vision om, at der kan skabes uddannelsesinstitutioner med det, man kunne kalde universelt design. Det betyder, at institutionerne er indrettet, så de på alle måder er tilgængelige. I mine øjne handler det om både den fysiske indretning og tilrettelæggelsen af undervisning og af de eventuelle fritids- og sociale aktiviteter, der foregår. Det handler også rigtig meget om at motivere uddannelsesinstitutionerne til at påtage sig deres ansvar for inklusion af alle studerende. Det kunne oplagt foregå bl.a. gennem de udviklingskontrakter, som ministeren løbende indgår.

Samlet set er Dansk Folkepartis vurdering, at den samlede pakke understøtter en bedre studiekultur til gavn for samfundet, uddannelsesinstitutionerne og ikke mindst til gavn for de studerende selv. Derfor støtter Dansk Folkeparti begge lovforslag. Tak.

Kl. 14:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

En kort bemærkning fra fru Rosa Lund.

Kl. 14:06

Rosa Lund (EL):

Tak, og tak for talen. Jeg har et enkelt spørgsmål til hr. Jens Henrik Thulesen Dahl. For et stykke tid siden, faktisk et ret kort stykke tid siden, nemlig i Politiken den 13. april 2013, udtalte ordføreren selv:

Vi tror grundlæggende ikke på, at man får de studerende hurtigere igennem ved at skære i deres SU. Derfor vil vi heller ikke støtte op om en reform, der forringer et SU-system, der efter vores mening er godt, sådan som det fungerer i dag.

Så vil jeg gerne spørge ordføreren for Dansk Folkeparti, hvorfor man så alligevel er gået med til at forringe SU-systemet, når ordføreren for 2 måneder siden sagde, at det ikke ville få de studerende hur-

tigere igennem at forringe det. Og nu siger man så, at de her forslag hjælper til at få de studerende hurtigere igennem.

Kl. 14:07

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:07

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak. Hvis fru Rosa Lund havde hørt efter, hvad jeg sagde i min ordførertale, ville hun have hørt, at jeg netop understregede, at vi støtter tiltag for at få de studerende hurtigere igennem, og det er i høj grad de tiltag, der ligger i forhold til universitetsloven. Vi har ikke en overbevisning om, at det at skære ned i SU'en får de studerende hurtigere igennem.

Men når vi er gået med i den her aftale, er det egentlig for – i modsætning til at sætte os på sidelinjen og ikke ville være med – at gå ind og sige, at vi gerne vil lave de her forhold bedre, end det var foreslået. Og vi er faktisk overbeviste om, at den her reform samlet set får de studerende hurtigere igennem. Det er ikke, fordi der nogle steder bliver skåret ned i SU'en, for det tror vi faktisk ikke på har den effekt, men det er så en del af den samlede aftale.

Kl. 14:08

Første næstformand (Bertel Haarder):
Rosa Lund.

Kl. 14:08

Rosa Lund (EL):

Jamen hvis man sidder med ved forhandlingsbordet, fordi man gerne vil undgå SU-forringelser, mener ordføreren så ikke, at Dansk Folkeparti har klaret det rimelig dårligt, eftersom de to lovforslag, vi diskuterer i dag, er værre, strammer mere op og forringer mere end det, regeringen først havde spillet ud med? Har man så ikke fejlet ved forhandlingsbordet?

Kl. 14:08

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:08

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Jeg er på ingen måde enig i, at det her forringer mere end regeringens udspil. Tværtimod, vil jeg sige. Forholdene for hjemmeboende er betydelig bedre. Forholdene for handicappede er bedre. Og vi støtter faktisk op om, at man som studerende forventes at gennemføre sine studier på normeret tid, så derfor er det jo for mig at se ikke noget seriøst problem for hovedparten af de studerende, at der bliver skåret lidt ned, så man ikke kan forlænge sit studium med et ekstra halvt eller helt år. Den grundlæggende SU er faktisk den samme, som den har været hele tiden.

Kl. 14:09

Første næstformand (Bertel Haarder):
Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så er det Det Radikale Venstres ordfører, hr. Uffe Elbæk.

Kl. 14:09

(Ordfører)

Uffe Elbæk (RV):

Ikke overraskende støtter Radikale Venstre regeringens to lovforslag, som vi diskuterer her i dag. Det, som de to lovforslag er svaret på, kan man sige, er jo to store udfordringer i samfundet.

Den ene er, at vi ser studerende tage for lang tid om at gennemføre deres uddannelse. Det vil sige, at de ikke gennemfører den på normeret tid, de gennemfører på langt mere end normeret tid. Det er den

ene udfordring, og den afspejler selvfølgelig problemer i studiemiljøet på de enkelte uddannelser, og det er det, som man har været inde at kigge på her, altså hvordan man kan gøre noget ved det, hvordan man kan sikre fremdriften i forhold til den tid, de studerende bruger på at gennemføre deres uddannelse.

Den anden store udfordring er: Er der jobs til de studerende, når de forlader deres studier? Derfor har vi været nødt til at gå ind og finde ud af at støtte op omkring erhvervslivet og dermed jobskabelsen i Danmark i kraft af den store »Vækstplan DK«, hvormed man bl.a. har skullet skaffe økonomiske ressourcer også til det her område. På den måde kan man sige, at de to lovforslaget er et udtryk for et ønske både om fremdrift i forhold til de studerendes studietid, gennemførelsestiden på studierne og fremdrift i forhold til jobmarkedet. Derfor synes vi jo af gode grunde i Det Radikale Venstre, at det på alle måder er lykkeligt, at vi har nået et så bredt forlig.

Jeg må også sige, at der i diskussionerne i forligskredsene er blevet diskuteret meget nuanceret, og jeg tror, at alle partier, der står bag forliget, kan se sig selv i det resultat, der ligger nu. Og det synes jeg på alle måder er prisværdigt. Det er vel at mærke, kan man sige, en kombinationsløsning, vi står med her. Det er et meget komplekst lovforslag, der ligger, og det er summen af de enkelte tiltag, der skaber det endelige resultat. De ordførere, der tidligere har været heroppe, har også meget fint gennemgået, hvad der ligger i de enkelte elementer i lovforslagene, så det skal jeg ikke gentage her.

Men Det Radikale Venstre støtter på alle måder lovforslagene, som de ligger, fordi de som sagt sikrer fremdrift i studiemiljøet og de sikrer, at der er job til de studerende, når de er færdige og forlader uddannelsen. Det er i hvert fald ambitionen.

Kl. 14:12

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Rosa Lund for en kort bemærkning.

Kl. 14:12

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg kan forstå og er utrolig glad for, at Det Radikale Venstre er meget optaget af, at vi har lige adgang til uddannelse i Danmark, og at Det Radikale Venstre med en radikal minister i spidsen er meget optaget af regeringens målsætning om, at 60 pct. af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse. Jeg vil gerne spørge hr. Uffe Elbæk: Giver de her to lovforslag en mere lige adgang til uddannelse, eller giver de en mere ulige adgang til uddannelse?

Kl. 14:12

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:12

Uffe Elbæk (RV):

Det er stadig væk sådan, at ambitionen for regeringen – og jeg tror for alle, der sidder i Folketinget – er, at det skal være sådan, at alle unge i Danmark kan få en uddannelse, uagtet hvilken social og økonomisk baggrund de har. Jeg vil også endnu en gang understrege, at vi altså har et rigtig, rigtig godt SU-system, også efter at de her reformer bliver gennemført. Det er sådan, at alle kan få SU til normeret tid, og det vil sige, at der er en meget flot både økonomisk, politisk og moralsk opbakning fra samfundets side til, at de studerende skal kunne gennemføre deres uddannelse, også uagtet hvilken social og økonomisk baggrund de kommer med – så ja.

Kl. 14:13

Første næstformand (Bertel Haarder):
Rosa Lund.

Kl. 14:13

Rosa Lund (EL):

Er det så et ja til, at det giver en mere ulige adgang, eller ja til, at det giver en mere lige adgang? Jeg er jo fuldstændig enig i regeringens målsætning om, at 60 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse. Derfor havde også håbet at se et SU-lovforslag fra regeringen, fra SU-forligskredsen, som sikrede en mere lige adgang til uddannelse og havde det som udgangspunkt og ikke det udgangspunkt, at de studerende skulle hurtigere igennem.

Jeg vil gerne spørge hr. Uffe Elbæk: Hvordan sikrer de her to lovforslag, vi behandler i dag, den lige adgang til uddannelse?

Kl. 14:14

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:14

Uffe Elbæk (RV):

For det første forstår jeg simpelt hen ikke Enhedslistens måde at se på den her problemstilling på, for ambitionen må da være, at man som studerende gennemfører sit studie inden for normeret tid. Så kan vi se, at der er rigtig, rigtig mange studerende, som ikke gør det. Til gengæld kan vi også se, at der er meget stor forskel på, på hvilke uddannelsessteder det lykkes at gennemføre på normeret tid, og på hvilke uddannelsessteder de studerende som sagt bruger betydelig mere tid på at gennemføre studiet. Så det er et spørgsmål om en uddannelseskultur, der nogle steder er uhensigtsmæssig.

Det er jo det, vi i den her sammenhæng forholder os til, og vi prøver at gøre noget ved nogle af de barrierer, der er i uddannelsessystemet. Så jeg synes, at vi inden for rammerne af den her lovgivning forholder os meget progressivt til problemerne. Og som sagt bakker vi regeringen op på det her område.

Kl. 14:15

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Lars Dohn for en kort bemærkning.

Kl. 14:15

Lars Dohn (EL):

Omkring det med job ved vi jo, at når man skærer drastisk i SU'en, milliardbeløb, så giver det et øget pres på de job, der er ude i Netto og andre steder. Det vil sige, at vi får en gøgeungeeffekt, og vi får et større frafald af studerende. Så det må vel betegnes som en negativ effekt.

Samtidig forstår jeg også, at ordføreren mener, at der i »Vækstplan DK« ligger i massevis af job. Jamen som jeg tidligere har nævnt her, viser en meget venlig beregning af sænkningen af selskabsskatteprocenten, at det er 600 job. Er det det værd for De Radikale, altså at skære i SU'en for at skabe 600 job i den private sektor?

Kl. 14:16

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:16

Uffe Elbæk (RV):

Altså, nu bliver der jo ikke på den måde skåret i SU'en. Det lyder meget dramatisk fra Enhedslistens side. Hvis man kom i en situation, hvor der virkelig var tale om drastiske ændringer, så ville jeg da være spændt på, hvad det var for et ordvalg. Enhedslisten så ville bruge, for i det her tilfælde er det jo sådan, at der sker en svagere stigning i SU'en. Der er selvfølgelig en verbal charme i at sige det på den måde fra Enhedslistens side. Så jeg ser ikke problemet, og det gør Det Radikale Venstre heller ikke.

Hvis man overhovedet skal kommentere en problemstilling, som jeg tror at Enhedslisten og Radikale Venstre har fælles interesse i, så er det jo at sikre, at vi gør det bedre i forbindelse med nogle af de unge, som har svært ved at blive fastholdt i uddannelsessystemet. Det er bare en problemstilling, som ligger ud over det, vi diskuterer i dag, og hvor man også kan diskutere socialpolitik og kulturpolitik på andre ministerielle områder. Men inden for rammen af det, vi diskuterer i dag, vil jeg sige, at vi som sagt bakker regeringen op.

Kl. 14:17

Første næstformand (Bertel Haarder):

Lars Dohn.

Kl. 14:17

Lars Dohn (EL):

Altså, grunden til, at vi måske er lidt ude med riven i forhold til De Radikale, er jo, at både uddannelsesministeren og ordføreren, fru Lotte Rod, har været ude at sige, at der ikke skulle skæres. Så derfor kunne man måske have andre forventninger til den politik, man vil føre.

De der 150.000 arbejdspladser, der tales om i »Vækstplan DK«, er jo altså blevet betegnet som en steg i himlen, som har nogle himmelske forudsætninger. Er det virkelig De Radikales ambition, at de 600 arbejdspladser, der skabes ved at sænke selskabsskatten, så skal finansieres af uddannelsessøgende?

Kl. 14:18

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:18

Uffe Elbæk (RV):

Altså, det, jeg kan sige, er, at vi også fra radikal side ønsker, at der bliver skabt flere job, og det er jo helt ambitionen bag »Vækstplan DK«. Til det formål har man så også fra det her område været i stand til at bidrage positivt. Så vi ønsker som sagt både fremdrift for de studerende i studierne, og vi ønsker fremdrift ude på arbejdsmarkedet. Og det synes Radikale Venstre at de to lovforslag, vi diskuterer i dag, er med til.

Kl. 14:18

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den radikale ordfører. Vi går videre til ordføreren for Socialistisk Folkeparti, fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 14:18

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

I Danmark har vi verdens bedste SU-system. Når man fortæller ude i verden, at vi har fri adgang til uddannelse og får SU oveni, vækker det ofte begejstring og misundelse. Men det har vi jo hovedsageligt af to grunde, nemlig for at få flest muligt til at tage en uddannelse og samtidig sikre, at alle har økonomisk mulighed for at uddanne sig. Vi ønsker ikke, det skal være størrelsen på forældrenes pengepung, der afgør, om man får en uddannelse. Det SU-system har vi bevaret, og alle har stadig økonomisk støtte, samtidig med at der er fundet 2 mia. kr. Flere og flere unge skal nemlig have en uddannelse, og det skal vi finde penge til. Med de reformer, vi behandler i dag, sikrer vi den store fælles kasse 2 mia. kr. årligt, som skal sikre, at der også er råd til uddannelse i fremtiden. Det har vi først og fremmest gjort ved at gøre det nemmere for de studerende at komme hurtigt igennem uddannelsessystemet.

Inden SF gik i gang med arbejdet om ændringer af universitetsloven og SU-loven havde vi – og det har vi stadig – tre sigtelinjer, og de er: Reformerne skal have en social balance, reformerne må ikke

forringe de studerendes mulighed for at gennemføre en uddannelse, og der skal være plads til forsinkelser. Alle kan jo – og det har vi også diskuteret meget i kredsen – opleve både negative og positive ting i deres liv, f.eks. graviditet, sygdom osv., og det skal der være plads til.

Med den her reform stiller vi højere krav til uddannelsesstederne, men det gør vi også til de studerende. Vi vender bøtten på den stærkt stigende brug af gymnasial supplerings, og der kommer et stærkere krav om fremdrift i studierne for at kunne modtage SU. Udgifterne til SU er stærkt stigende og tak for det, for det er jo netop et udtryk for, at flere uddanner sig, og vi skal uddanne endnu flere i fremtiden. Besparelserne skal da også ses i lyset af, at den her regering har brugt knap 6 mia. kr. ekstra på uddannelse end den tidligere regering, og vi bliver ved med at skulle bruge flere penge for at få uddannet langt flere i fremtiden.

Nu har den her debat jo handlet meget om folk, der læser på universitetet og akademikere, men det handler også rigtig meget om dem, der går på professionsuddannelserne, og dem, der går på en erhvervsuddannelse, de mange ufaglærte, vi skal have gjort til faglærte. Og jeg er også glad for, at når vi har taget de her diskussioner, har vi en gang imellem bredt det her uddannelsesperspektiv lidt mere ud, for vi skal have løftet langt flere.

På den baggrund er jeg tilfreds med, hvordan den her store og brede reform, er landet.

Kl. 14:21

Første næstformand (Bertel Haarder):

Fru Rosa Lund for en kort bemærkning.

Kl. 14:21

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg er utrolig glad for, at fru Lisbeth Bech Poulsen bemærker, at den her reform og de her to lovforslag også handler om dem, som tager en erhvervsuddannelse, og dem, som går på en professionshøjskole. Så vil jeg bare gerne spørge fru Lisbeth Bech Poulsen, hvorfor man så har lavet en reform, der tager udgangspunkt i, at man har gået i gymnasiet, og at man går på universitetet. Hvis man går på en professionsuddannelse, er uddannelsen skruet sådan sammen, at man ikke har mulighed for at gøre den færdig hurtigere end på normeret tid. Den er skruet sådan sammen, at det er svært at have et erhvervsarbejde ved siden af, fordi der er meget praktik. De her to lovforslag tager jo udgangspunkt i, at man er universitetsstuderende.

Det samme gælder jo for det her krav om maks. 2 sabbatar, hvis man skal have det ekstra SU-år. Nu er det jo sådan, at de fleste faglærte, som videreuddanner sig, gør det, efter at de har været et stykke tid på arbejdsmarkedet. Hvis man f.eks. er elektriker eller tømrer og så vil videreuddanne sig, når man har været et stykke tid på arbejdsmarkedet, altså når man har været på arbejdsmarkedet et par år, bliver man jo ramt af det her. Så mit spørgsmål er: Hvis man går op i, at professionshøjskolestuderende og erhvervsskoleelever også skal have glæde – i gåseøjne – af de her forslag, hvorfor har man så lavet dem sådan, at de tager udgangspunkt i gymnasieelever og universitetsstuderende?

Kl. 14:22

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:22

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Hvis vi skal sætte tingene lidt på spidsen her i dag, er det jo netop dem, der går på kandidatuddannelserne, som er – hvis man skal sige det firkantet – de langsomme i det her system. Det er der, forsinkelsen for alvor træder igennem. Det gælder jo ikke på professionsuddannelserne, og det gælder ikke mange andre steder, hvor der ikke er

mulighed for det, og hvor man ikke ser de her voldsomme forsinkelser. De er måske lidt ældre, når de starter, men de gør også tingene færdige på den tid, det skal tage.

Det er jo lidt den kultur nogle steder på universiteterne, som vi gerne vil gøre op med. Det har ikke en selvstændig værdi, at man bliver forsinket. Der kan være gode grunde til det, og det er der jo også plads til i dag – sygdom, graviditet osv. – men jeg tror, det er de færreste, som får et bedre speciale af, at det har taget 2-3 år, end at det har taget den normerede tid. Og derfor synes jeg også, vi skal se på, at når de kan blive færdig i ordentlig tid på professionsuddannelserne og mange andre steder, skal man også kunne gøre det på universitetet.

Kl. 14:23

Første næstformand (Bertel Haarder):

Fru Rosa Lund.

Kl. 14:23

Rosa Lund (EL):

Tak. Da SF i sin tid sagde ja til 1,08-reglen, var det med det udgangspunkt, at det var for at undgå SU-besparelser. Nu står vi så og behandler to lovforslag, som både indeholder 1,08-reglen og SU-besparelser. Jeg vil gerne spørge fru Lisbeth Bech Poulsen: Hvad kan elever og studerende i det her land ellers forvente af SF? Kommer der yderligere SU-besparelser, som SF lægger stemmer til?

Kl. 14:24

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:24

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg synes absolut ikke, der er nogen grund til, at der skal spares yderligere på SU. Jeg synes, vi har fået strikket noget sammen, som er langtidsholdbart nu. Der var nogle ting før, hvor man kunne sige: Hvorfor forskelsbehandler man de 19-årige i forhold til økonomisk støtte? Og man kunne sige: Hvorfor skal det være så svært at få merit nogle steder?

Der er mange ting, som enten ikke giver mening, eller som de studerende og eleverne selv har efterspurgt, hvor de siger: Jamen vi bliver ufrivilligt forsinket. Det drejer sig om bachelorhegn, merit, forskellige fag, praktikophold osv., og der synes jeg, at vi med det fokus, vi har haft på, hvor vi kan finde flest mulige penge for at løse flest mulige af de studerendes problemer, sådan som de opfatter dem, er kommer godt igennem med det.

Så er det rigtigt, at SU'en bliver reguleret mindre end før, og jeg synes, vi har fået skruet noget sammen, der er rigtig holdbart og fremtidssikret, så vi også har milliarder til i fremtiden at få endnu flere uddannet. For vi har et efterslæb blandt nogle af dem, der slet ikke får en uddannelse, og det er også det, jeg glæder mig til at vi skal diskutere, altså hvordan vi kan få uddannelse til alle dem, der ikke har nogen.

Kl. 14:25

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Lars Dohn for en kort bemærkning.

Kl. 14:25

Lars Dohn (EL):

Den 1. september 2011, 14 dage inden befolkningen gik til valg, sagde den daværende uddannelsesordfører, fru Nanna Westerby: Hvis man skærer i SU'en, er der selvfølgelig færre unge, der har mulighed for at tage en uddannelse, og hvis SF kommer i regering, vil vi ikke være med til at forringe SU'en.

Så var det jo, SF kom i regering, og nu sidder man fra en regeringsplads og accepterer at medvirke til SU-besparelser. Er der sket en ændring i SF's grundlæggende holdning, i forhold til at SU-besparelser har en social slagside i uddannelsessystemet?

Kl. 14:26

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:26

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Til lige det konkrete eksempel med den ordfører, som ikke er i Folketinget nu, vil jeg sige, at vores grundlæggende synspunkt om, at vi skal have et SU-system, der tager hånd om alle, så ingen får forringet deres muligheder for at tage en uddannelse i det her land, er bibeholdt med den her aftale, og derfor kan vi stå inde for den. Jeg vil godt herfra sige, at det da ikke var nogens første valg at gå ind og skære i SU'en. Det, vi startede med at se på, var, hvor vi kan løse flest mulige problemer og samtidig få så mange penge i kassen som muligt. Fordi der var rigtig mange barrierer i uddannelsessystemet, var der rigtig meget at tage af, og det er jeg rigtig glad for, og det er der, vores fokus til at starte med har været.

Så er det rigtigt, at SU'en er blevet reguleret på samme måde som de øvrige overførselsindkomster. Det er jo en lang diskussion, men nu kan man sige, der i det mindste er lighed, og at det samme princip gælder for alle overførselsindkomster, altså at de bliver reguleret på samme måde. Der er også nogle ting, som jeg synes der er en rimelighed i, og der vil jeg gerne fremhæve et eksempel. Når man bor hjemme, har man indtil nu fået SU i forhold til, om ens forældre var skilt, uanset at f.eks. moren er blevet gift igen og har fået en bedre økonomi end naboen inde ved siden af, hvor forældrene ikke er skilt, men måske er lavtlønnede. Sådan nogle ting er der også kommet ind i det. Så der er taget og givet lidt, og jeg synes, vi fint kan stå inde for det, der ligger på bordet i dag.

Kl. 14:27

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Lars Dohn.

Kl. 14:28

Lars Dohn (EL):

Det er jo rigtigt, som ordføreren siger, at den daværende ordfører er røget til højre. Det, jeg faktisk ville undersøge med mit spørgsmål, var, om SF som parti også er røget til højre. Nu har man så været med til det en gang, og man siger jo i andre sammenhænge, at første gang gør det ondt, så vil vi se SF medvirke til kommende nedskæringer på SU'en, mens SF er regeringsdeltager?

Kl. 14:28

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:28

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Nu har vi lavet så stor en reform med så mange deltagende parter, og jeg havde også gerne set, at Enhedslisten var en del af det, men det er en meget bred reform, den er stor, den tager højde for, at vi heldigvis har stærkt stigende udgifter til SU, for det er jo udtryk for, at mange flere tager en uddannelse, så den stigning ser vi gerne vi bibeholder. Derfor skal vi jo ikke stå og snakke om, hvornår vi skal lave det om igen. Det her skal være fremtidssikret, det skal være holdbart, det skal sikre, at der også i fremtiden er økonomi til at få uddannet endnu flere, end vi ser lige nu. Der har været meget fokus på de universitetsstuderende, og der er rekordoptag på universiteterne, men vi har også en kæmpe opgave i at få uddannet endnu flere

inden for de mellemlange uddannelser og i at få endnu flere igennem en ungdomsuddannelse, og der synes jeg den store opgave ligger nu. Så nej, vi har ikke nogen planer om at gå ind og skære noget sted, for det her skal holde i mange, mange år fremover.

Kl. 14:29

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, så vi går videre i ordførertalerækken. Den næste ordfører er fru Rosa Lund, Enhedslisten, værsgo.

Kl. 14:29

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg synes, det er en sørgelig dag i dag, selv om solen skinner udenfor. De foregående ordførere, der har været heroppe, har sådan set redegjort fint for, hvad de her to lovforslag indeholder, men jeg synes, vi skal være ærlige, når vi nu er her i Folketingssalen. De her to lovforslag forringer SU og presser elever og studerende igennem uddannelsessystemet. De her to lovforslag deler elever og studerende op i dem, der kan, og dem, der ikke kan.

Jeg synes, at i denne debat om de her to lovforslag og om SU generelt er det afgørende, at vi husker, at SU blev til for at sikre, at alle får en mulighed for at gennemføre en uddannelse. Den skal sørge for, at man bare har en lille smule at leve for, kan betale lidt husleje og få lidt pasta med ketchup til aftensmad, også selv om der ikke er penge at hente hjemme hos mor og far. Og den skal sikre, at man kan sidde med næsen i bøgerne i hvert fald i hovedparten af dagens vågne timer i stedet for at gå på arbejde. SU har et eneste formål, og det er ikke at presse elever og studerende hurtigere igennem. Formålet med SU er at skabe mere lighed i vores uddannelsessystem. Det er ikke et redskab til at få elever og studerende hurtigere igennem uddannelse. Når den bliver brugt til det, som jo er udgangspunktet for de lovforslag, vi behandler i dag, ender vi med et uddannelsessystem, der ikke er for alle. Det er i hvert fald det, vi er bekymrede for i Enhedslisten.

Når man skal beslutte, om man støtter de her to lovforslag, synes jeg, man skal overveje, hvad det er for et uddannelsessystem, man gerne vil have. Vil man gerne have et system, hvor det er de stærkeste, der overlever, og hvor det er dem, der er vokset op med bugnende checkhæfter og lange bogreoler, der kan gennemføre en uddannelse, eller mener man, som vi gør i Enhedslisten, at det er vigtigt, at uddannelsessystemet er til for alle, også lagerarbejderens og sosu-assistentens børn? Mener man det sidste, er det altså en meget dårlig idé at forringe SU, som man gør med de her to forslag.

Jeg tror ikke, at det kommer bag på nogen, at Enhedslisten ikke støtter de to lovforslag, vi behandler i dag. Lovforslagene mener vi heller ikke tager højde for bredden, der er i vores uddannelsessystem. Vi er jo heldige at have et uddannelsessystem med mange forskellige uddannelser. Det tager det her lovforslag ikke højde for. De her to lovforslag er lavet med udgangspunkt i universitetsstuderende og gymnasieelevers situation. Det synes jeg er meget, meget tydeligt og har også været det i den debat om SU, vi har haft tidligere.

I lovforslaget beskrives det, at hvis der er væsentlige grunde til, at det ikke er muligt at starte på en uddannelse inden for 2 år, kan der laves undtagelser. Men hvad er en væsentlig grund til ikke at kunne starte på ens uddannelse? Der er listet en række ting op i lovforslaget. Det er rigtig fint, men er det ikke også et væsentligt hensyn at tage, om man overhovedet er klar til at starte på en videregående uddannelse, eller om man er klar, men bare ikke er sikker på, hvilken uddannelse man skal vælge? Det er jo en stor beslutning at vælge videregående uddannelse, fordi det lægger retningen for, hvad man skal lave resten af sit liv.

I Enhedslisten mener vi, at der også skal være plads i vores uddannelsessystem til dem, der ikke vælger at gå den lige vej, og til

dem, der er i tvivl. Det her lovforslag betyder, at dem, der i forvejen har svært ved at finde vej igennem uddannelsessystemet, nu vil få endnu sværere ved det, eftersom 1 år af deres SU vil blive kappet, hvis de starter senere end efter 2 år.

Vi mener ikke, det nytter noget at straffe dem, der vælger forkert eller ender med slet ikke at vælge noget. Vi skal i stedet for hjælpe dem med at finde vej igennem uddannelsessystemet. Jeg hørte godt Socialdemokraternes og Dansk Folkepartis ordførere snakke om vejledning, men jeg savner de lovforslag, som følger de fine intentioner op. Jeg kan ikke se dem i de her to lovforslag.

En af de grunde, der listes op som væsentlig for at få dispensation, er, at man har et handicap. Det har vi også diskuteret meget her i salen. Man kan få dispensation, hvis det er i forværring, man skal i behandling, have hjælpemidler osv. Men hvad nu, hvis man har et handicap, der gør, at tingene bare er lidt sværere – at det er sværere at stå op om morgenen, sværere at læse, hvis det ikke er i forværring, men så at sige bare er der. Burde man så ikke få dispensation? Jeg synes, man bør lytte til Danske Handicaporganisationer, som foreslår, at folk automatisk får dispensation.

Lovforslaget indeholder også et element om, at man mister sin SU, hvis man bliver mere end et ½ år forsinket. Men igen vil jeg sige, at der er mange årsager til, at man kan blive forsinket. En af de ting, der er listet op i lovforslaget, som flere ordførere har været inde på, er handicap, som jeg lige har nævnt. Andre årsager til forsinkelse kan jo være faglige. Jeg går ud fra, at vi alle herinde er interesserede i at få nogle rigtig kloge hoveder. I Enhedslisten deler vi faktisk regeringens ambition om at få den dygtigste generation nogen sinde.

Kl. 14:34

Men det forudsætter altså, at der er tid til fordybelse, at der er tid til at gå til eksamen, når man er klar til det, så vi ikke skal se studerende efter studerende, som lider nederlag ved at gå til eksamen og dumpe og derfor ender med ikke at gøre uddannelsen færdig. Det ville jeg synes var rigtig ærgerligt. Derfor frygter vi i Enhedslisten, at lovforslaget også vil få den konsekvens, at der vil komme faglige forringelser.

Det samme frygter vi også i lovforslag L 226, som bestemt indeholder positive elementer som ny meritpraksis, bedre merit ved studieophold og mere fleksibilitet. Det er alle tiltag, der vil gøre det nemmere for de studerende og sikre, at de kommer bedre gennem uddannelsessystemet. Som følge af de her ting vil forligsparterne nok også nå den ønskede effekt, der er af reformen, nemlig at de studerende kommer hurtigere igennem.

Når vi alligevel ikke støtter forslaget, er det på grund af det øgede krav om at have 30 ECTS-point pr. halvår, altså automatisk tilmelding til eksamen. Her gælder det samme, som jeg sagde lige før. Vi frygter simpelt hen, at der er mange studerende, som vil knække halsen på det og gå op til eksaminer, som de ikke er fagligt rustede til. Vi synes i stedet for, at vi skulle fokusere på, at alle studerende er fagligt rustede, når de går til eksamen, i stedet for bare at smække nogle krav i hovedet på dem, som gør, at de vil få sværere ved tingene.

En vedtagelse af det her lovforslag vil også betyde, at man nu kun vil kunne få SU til de såkaldte turbokurser på GSK. Det synes jeg er meget problematisk. Hvis man skal supplere med flere niveauer i et fag, kan det være rigtig svært at opnå faglig progression i faget. Det kan altså være rigtig svært at få det faglige udbytte og blive fagligt rustet til at nå det hele, hvis man skal gøre det alt sammen med turbobehastighed. Jeg synes, at vi skal holde fast i, at det er det faglige og den faglige progression, der er det vigtigste i vores uddannelsessystem.

Suppleringskurserne betyder netop, at eleven skal have de rette faglige forudsætninger for at starte på den ønskede videregående uddannelse. Dernæst kommer spørgsmålet om, om det overhovedet kan lade sig gøre i praksis. Altså, hvordan skal en elev, der skal supplere

kemi, fysik og matematik, som det er krævet på f.eks. medicin, få det til at gå op, som det også bliver påpeget i høringssvarene? Hvordan skal det kunne lade sig gøre i praksis?

Så ændrer det her forslag jo også på SU for hjemmeboende. Den skal harmoniseres. Nu synes jeg, at vi bitter af erfaring har lært, at når den her regering skal harmonisere noget, er det ikke med udgangspunkt i virkeligheden. Sagen er jo den, at der er forskel i udgiftsniveau på at gå på en ungdomsuddannelse i forhold til at gå på en videregående uddannelse. Går man på en videregående uddannelse, skal man selv betale for alle sine studiematerialer. Det vil sige, at der er flere udgifter, brugerbetalingen er større.

Jeg tror på det bedste i regeringen, og derfor forventer jeg selvfølgelig, at det her lovforslag bliver fulgt op af en lov mod brugerbetaling, så udgiftsniveauet for elever og studerende bliver mindre, når de nu får et mindre levegrundlag. De får også et mindre levegrundlag som følge af den ændrede regulering, som flere ordførere også har været inde på. Det vil betyde, at elever og studerende får 300 kr. mindre om måneden, end de ellers ville have fået. Det lyder måske ikke af så meget for nogen, men det er mange penge, når man er studerende, som i forvejen ikke har særlig mange penge. På 1 år er det, hvad der svarer til 1 måneds husleje.

Jeg skal ærlig talt indrømme, at jeg har svært ved at forstå, hvorfor regeringen på den ene side beder elever og studerende om at betale regningen, når riget fattes penge, altså om at finansiere billige sodavand og skattelettelser til erhvervslivet, og på den anden side beder elever og studerende om at betale regningen for den krise, vi står i. Det har jeg meget, meget svært ved at forstå.

Til sidst vil jeg bare lige komme ind på, at det her er en SU-reform, som i den grad belønner de stærke studerende på bekostning af de studerende, som har det svært i vores uddannelsessystem, de studerende, som har svært ved at finde vej. Det synes jeg selvsagt også er en mærkelig prioritering. Når man f.eks. hæver fribeløbet og bruger kræfterne på det, belønner man de studerende, der har overskud til at have et arbejde ved siden af studierne, man belønner de studerende, der i forvejen har et arbejde, og det synes jeg er en vældig, vældig ærgerlig tendens.

Jeg vil bare understrege, at Enhedslisten ikke støtter de her to forslag.

Kl. 14:39

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er foreløbig fire kollegaer, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Den første er fru Mette Reissmann, Socialdemokraterne, værsgo.

Kl. 14:39

Mette Reissmann (S):

Tak til fru Rosa Lund for talen. Jeg hører nu igen, at fru Rosa Lund taler de såkaldt svage studerende ned i stedet for at tale dem op. Det synes jeg er rigtig ærgerligt, fordi der er simpelt hen ikke evidens for at fastslå, at SOSU-assistentens datter eller buschaufførens søn på grund af en dæmpet regulering af SU'en ikke kan fuldføre en uddannelse. Det er der ganske enkelt ikke dokumentation for.

Så derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge om noget i forhold til størrelsen af SU'en. Altså, hvornår har man nok SU? Enhedslisten vil jo gerne have en SU, man kan leve af uden at skulle arbejde ved siden af. Det kan selvfølgelig være, fordi Enhedslisten altid påstår, der ikke er nogen studiejob at få, så det derfor er meget let at sige sådan. Jeg skal ikke kunne sige det.

Men i hvert fald har det som konsekvens, at der kommer en mængde studerende ud på arbejdsmarkedet, der ikke har erhvervs erfaring og dermed måske ikke er arbejdsmarkedsparate til at tage en stilling. Så derfor vil jeg spørge fru Rosa Lund: Hvornår har man nok SU? Er det, som fru Rosa Lund selv foreslår, når man får 1.000

kr. mere om måneden, eller er det, som Enhedslistens hovedbestyrelse mener, 15.000 kr. mere om måneden?

Kl. 14:41

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 14:41

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg taler ikke om nogen svage studerende. Jeg taler om nogle unge mennesker, som har meget svært ved at finde vej igennem vores uddannelsessystem i dag. Det er sådan set dem, jeg taler om, og dem, jeg ville ønske regeringen tog udgangspunkt i, når regeringen med sin forligskreds laver politik.

Hvornår har man nok SU? I Enhedslisten mener vi, at SU'en skal hæves med 1.000 kr., og det gør vi ud fra det synspunkt, at vi ved fra undersøgelser, at det er det beløb, de studerende så at sige mangler for at kunne få tingene til at løbe rundt uden at få hjælp af enten deres forældre eller ved at have et arbejde ved siden af.

Derfor mener vi, at SU'en skal hæves med 1.000 kr., men vi kan da sagtens se, at det ikke lige er tiden til det lige nu. Men vi mener bestemt heller ikke, det er tiden til at indføre besparelser.

Kl. 14:42

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Jeg har ikke noteret, at fru Mette Reissmann ønsker anden korte bemærkning, og det kan nås. Jeg tror, vi giver Mette Reissmann anden korte bemærkning, værsgo.

Kl. 14:42

Mette Reissmann (S):

Det beklager jeg. Jeg var så optaget af, hvad ordføreren sagde, så derfor undgik det lige min opmærksomhed at få trykket på knappen.

Men jeg vil sige til fru Rosa Lund, at med 1.000 kr. mere om måneden oven i SU'en, som den er i dag, får man pludselig SU'en op på 6.753 kr. før skat. Nu har jeg beskæftiget mig en del med privatøkonomi og også studieøkonomi, og jeg kan bare oplyse fru Rosa Lund og Enhedslisten i øvrigt, at det altså ikke er tilstrækkeligt, med mindre man netop kun vil leve af pastaskruer, og bogudgifterne på jurastudiet og andre budgetmæssigt bogtunge studier er der altså ikke plads til. Så noget erhvervsarbejde skal der altså til, hvis man, som fru Rosa Lund antager, ikke har forældreopbakning hjemmefra også økonomisk.

Men jeg skal lige spørge: Hvis nu lønmodtagerne bliver dobbelt så produktive, har man sådan en rund antagelse om, at så får de også dobbelt så meget i løn. Og hvis man lægger det til grund, skal man så sige, at studerende også skal have dobbelt så meget i SU, såfremt produktiviteten stiger, selv om de ikke er produktive med det, de gør?

Kl. 14:43

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:43

Rosa Lund (EL):

Jeg vil sige til fru Mette Reissmann, at hvis Socialdemokraterne gerne vil være med til at give de studerende mere end 1.000 kr. mere i SU, skal hun være meget velkommen til at komme op og få en snak hos Enhedslisten om det.

Grunden til, vi mener, at SU'en skal hæves med lige præcis 1.000 kr., er, at det er det, de to undersøgelser, vi kender til fra Ungdommens Analyseenhed, viser, at man mangler.

Det er klart, at det ikke er et liv i luksus, man får af det. Det er det bestemt ikke, og det vil sikkert være nødvendigt med erhvervsar-

bejde ved siden af. Det skal jeg da gerne anerkende. Men i Enhedslisten har vi bare den holdning, at når man er studerende, skal man være fuldtidsstuderende, og man skal bruge sin tid på bøgerne og på at blive dygtigere og på at blive klogere, så man kan blive en styrke for den danske arbejdskraft.

Kl. 14:44

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Det næste medlem, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, er hr. Mads Rørvig fra Venstre. Værsgo.

Kl. 14:44

Mads Rørvig (V):

Når fru Mette Reissmann giver gode råd til fru Rosa Lund om privatøkonomi, er der jo grund til at holde ørerne stive. Enhedslisten foreslår at sætte overførselsindkomster op til 15.000 kr. om måneden. Det koster efter nogle sjusberegninger omkring 35 mia. kr. om året. Jeg vil bare lige høre Enhedslisten, hvor de penge skal komme fra.

Kl. 14:44

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:44

Rosa Lund (EL):

Når hr. Mads Rørvig spidser ørerne ekstra, når jeg får gode råd om privatøkonomi, så spidser jeg ørerne ekstra, når hr. Mads Rørvig taler om Enhedslistens politik. Sagen er den, at Enhedslisten mener, at SU'en skal hæves med 1.000 kr., uagtet hvad vi mener om de andre overførselsindkomster. Vi mener altså ikke, at SU'en skal hæves til at være 15.000 kr. Hvis man hæver SU'en med 1.000 kr., koster det 1,1 mia. kr., og den måde, vi ville finansiere det på, var at indføre en millionærskat.

Kl. 14:45

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Hr. Mads Rørvig for anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 14:45

Mads Rørvig (V):

Det er da mærkeligt. Så har man en anden holdning end Enhedslistens hovedbestyrelse, der har været ude med det her forslag om at forhøje den til 15.000 kr., som også har skabt internationale overskrifter rundt omkring i verden. Ved fru Rosa Lund, hvordan Enhedslistens hovedbestyrelse vil finansiere en ekstraregning på 35 mia. kr. til bl.a. at hæve SU'en til 15.000 kr. om måneden?

Kl. 14:45

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:45

Rosa Lund (EL):

Jeg må desværre igen rette hr. Mads Rørvig. Vi mener ikke, at SU'en skal hæves til at være 15.000 kr. Vi har en vedtaget politik i Enhedslisten, som jeg går stærkt ud fra at Enhedslistens hovedbestyrelse også er enig i, eftersom det er dem, der har lavet den. Vi mener, at SU'en skal hæves med 1.000 kr., ikke at den skal hæves til at være 15.000 kr.

Kl. 14:46

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Den næste, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, er fru Lisbeth Bech Poulsen fra SF. Værsgo.

Kl. 14:46

Kl. 14:49

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Det kan godt være, at vi er uenige om nogle ting, men vi er dog enige om, at SU-systemet og uddannelsessystemet skal have en social balance, og at det er vigtigt, at vi har nogle rammer, der sikrer, at det i mindst muligt omfang er din baggrund, der skal definere, hvor du ender henne, i hvert fald hvad angår den økonomiske side af sagen, og det er jo den, vi snakker om i dag. Og så vil vi jo gerne tage mere fat i det uddannelsesniveau, dine forældre har, og hvilken betydning det har.

Men fru Rosa Lund siger, at den her reform belønner de stærkeste, at vi presser unge hurtigere igennem, at det har en social slagside, og at bugnende checkhæfter og store bogreoler får en større betydning i forhold til det her. Nu er det virkelig ikke et polemisk spørgsmål, men jeg synes, det her er en vigtig diskussion. Når vi ser på Aalborg Universitet, kan vi se, at det er et universitet, hvor 84 pct. af de studerende kommer fra et ikkeakademisk hjem, men det er også det eneste universitet, hvor man gennemfører på normeret tid, nemlig på 5 år, i gennemsnit. Vil ordføreren kommentere det?

Kl. 14:47

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:47

Rosa Lund (EL):

Det vil jeg meget gerne kommentere, for lige præcis det bekræfter jo, at det ikke er ved at lave ændringer i SU-systemet, at man får de studerende hurtigere igennem. Det er ved at lave ændringer på uddannelsesinstitutionen, præcis som de har gjort på Aalborg Universitet. Jeg synes, at det er et meget imponerende arbejde, der foregår der. Jeg synes også, at det bekræfter, at SU'en ikke er det eneste, der sikrer lighed i det danske uddannelsessystem, men det er en hjørnesteen, som man ikke kan pille ved, hvis man altså ønsker mere lighed i det danske uddannelsessystem.

Kl. 14:48

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Fru Lisbeth Bech Poulsen for anden korte bemærkning.

Kl. 14:48

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg er glad for, at vi kan blive enige om at brede debatten lidt ud, for når man netop har et universitet, hvor så mange kommer fra ikkeakademiske hjem, men hvor man fuldfører på normeret tid, så er der i hvert fald ikke en klokkeklar sammenhæng mellem de to ting.

Men jeg synes også, at det er spændende at høre ordføreren tale om alle de andre ting, der skal til, og som bl.a. Aalborg Universitet gør, i forhold til studiemiljø, vejledning og at have lidt hånd i hanke med dem, der måske er på vej ud, og sikre, at de studerende tager de eksamener, de skal. Det er jo tiltag, som vi nu prøver at brede ud, når vi laver aftaler med de andre universiteter og de andre uddannelsesinstitutioner og siger: Nu forpligter I jer til at sikre, at de studerende kommer hurtigere igennem, og her er et idékatalog til, hvad man kan gøre for at sikre bedre vilkår for de studerende, så de ikke bliver ufrivilligt forsinket, og så de ikke i så høj grad falder fra. Det er jo nogle af de ting, som netop skal sikre, at de kommer til at gennemføre deres uddannelse hurtigere andre steder.

Kl. 14:49

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Rosa Lund (EL):

Vi er jo helt enige om, at forsinkelse og især ufrivillig forsinkelse er en meget ærgerlig ting. Min pointe er blot, at der kan være gode grunde til, at man bliver forsinket. Så glæder det mig da, at fru Lisbeth Bech Poulsen, som jo er repræsentant for et regeringsparti, gerne vil gøre mere af det, de gør på Aalborg Universitet; gerne vil have mere vejledning, flere indsatser og bedre studiemiljø. Jeg glæder mig rigtig meget til, at vi ser de lovforslag fra regeringen hernede i salen med penge til de stakkels uddannelsesinstitutioner.

En enkelt ting mere, som jeg tror vil gøre en forskel, er, at der er undervisning nok. Altså, hvis der er mange undervisningstimer, hvis der er en forpligtelse til at komme over på uddannelsesinstitutionen, så tror jeg faktisk, at vi vil få både dygtigere og hurtigere studerende. Altså, en pædagogstuderende har 10 timer i gennemsnit om ugen. Det er da ikke godt nok. Jeg tror også, at vi skal kigge på timetallene, hvis vi gerne vil have dygtigere studerende.

Kl. 14:50

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Den næste korte bemærkning er fra hr. Jens Henrik Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti, værsgo.

Kl. 14:50

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak. Fru Rosa Lund siger, at forsinkelse er en ærgerlig ting, og det synes jeg da også det er. Hvis vi nu kigger på de forskellige universiteter, kan vi se, som det lige er blevet nævnt, at de i Aalborg på trods af det, Enhedslisten nok ville kalde en skæv social balance, er rigtig gode til at få alle igennem på normeret tid. Det er man ikke andre steder.

For mig at se er det jo et rimeligt krav at stille til studerende, at de som udgangspunkt skal gennemføre deres studier på normeret tid. Og man kan sige, at det er det, vi gør her. Vi ændrer ikke SU for dem, der kan det. Vi stiller nogle skærpede krav til dem, og vi stiller også nogle skærpede krav til universiteterne, som jo så skal arbejde for at opnå det her. Og de kan da gerne skele til Aalborg. Det vil jeg da gå ud fra de gør, eller de kan skele til andre steder, hvor man gør det godt.

Men jeg vil gerne ganske enkelt spørge fru Rosa Lund: Mener Enhedslisten, at det er urimeligt at bede studerende om at gennemføre deres studier på normeret tid?

Kl. 14:51

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:51

Rosa Lund (EL):

Nej, det mener jeg bestemt ikke er urimeligt. Men jeg mener, at det er urimeligt, at man ikke anerkender, at der kan være mange grunde til, at studerende bliver forsinket; at der kan være mange grunde til, at folk ikke starter på deres videregående uddannelse, hvis man skal have sådan en, inden for 2 år efter endt ungdomsuddannelse. Jeg mener bestemt, det er rimeligt at sige til elever og studerende, at de skal gennemføre deres uddannelse på normeret tid, men jeg mener bestemt også, at det er mere end rimeligt at anerkende, at der kan være mange årsager til, at man bliver forsinket, og anerkende, at der er nogle studerende, faktisk mange studerende i det her land, som gerne vil fordybe sig i deres uddannelse, og som gerne vil blive dygtigere, og som gerne vil være helt fagligt klar, når de går op til eksamen.

Kl. 14:52

Kl. 14:54

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl for den anden korte bemærkning, værsgo.

Kl. 14:52

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

På den ene side siger fru Rosa Lund, at ja, det er rimeligt at stille krav om at gennemføre på normeret tid. På den anden side bliver der sagt, at jamen der kan være mange grunde til, at man bliver forsinket, og man skal også have mulighed for fordybelse, og det kan selvfølgelig godt tage nogle ekstra år. I mit hoved er studier normeret til en given tid, og det giver rammerne til, at der er mulighed for en rimelig fordybelse. Hvis man så skal fordybe sig yderligere, er der fortsatte uddannelsesforløb eller forskerforløb eller andet, hvor man har mulighed for det. Så grundlæggende vil jeg jo tale for, at det selvfølgelig er rimeligt at stille krav om, at man arbejder på normeret tid. Selvfølgelig er langt de fleste forsinkelser mulige at indhente i et studieforløb. Man har ferietid, som man kan bruge til at læse op i, og man har mulighed for at komme til reeksamination.

Er det ikke stadig væk grundlæggende og som udgangspunkt et rimeligt krav at sige: Vi kan se i Aalborg, at det kan lade sig gøre på normeret tid, godt, så de krav må vi altså kunne stille til alle studerende i det her land? Som udgangspunkt gør man det på normeret tid, og så må vi selvfølgelig stille det samme krav til uddannelsesinstitutionerne, nemlig at de skal støtte op om det. Det er også det, de gør.

Kl. 14:53

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:53

Rosa Lund (EL):

Jeg vil gerne sige, at jeg synes, det er helt rimeligt, at man stiller krav til studerende, både om, at de laver deres ting, at de møder velforberedt op til undervisningen, og selvfølgelig at de, hvis de er så heldige at have undervisning, gennemfører deres uddannelse på normeret tid. Men jeg synes også, vi er nødt til at tage hensyn til, at det ikke altid er muligt, og derfor er jeg modstander af, at man straffer de studerende, som går en anden vej end den lige vej gennem uddannelsessystemet.

Kl. 14:53

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Den foreløbig sidste, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, er fru Vivi Kier fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:54

Vivi Kier (KF):

Tak. Jeg hæftede mig lidt ved det i fru Rosa Lunds tale, hvor hun sagde, at det simpelt hen var så synd for de her unge mennesker, som havde svært ved at finde vej i uddannelsessystemet. Det kunne fru Rosa Lund måske lige begrunde med et par ord. Jeg er med på, at det godt kan være rigtig svært at være ung i dag, med hensyn til hvad det er, man godt kunne tænke sig at blive, men lidt mindre i SU end før ændrer vel ikke på, at det er svært at finde ud af, hvad man gerne vil være?

Kl. 14:54

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Rosa Lund (EL):

Nej, det gør det bestemt ikke. Det ændrer da bestemt ikke på, at det er svært at finde ud af, hvad man gerne vil være, men de her to lovforslag, som vi har på i dag, ændrer da netop på, at der ikke er plads til dem, som har svært ved at finde ud af, hvad de gerne vil være. For de har ikke til 1 år mere, altså til 1 år ud over normeret tid, hvis de tager mere end 2 sabbatår. Jeg synes sådan set ikke, at det er synd, at nogle elever og nogle studerende får lidt mindre i SU; jeg synes, det er meget uretfærdigt. Det, jeg synes er synd, er, at et flertal herinde parkerer regningen for krisen hos nogle af dem, som har haft mindst at gøre med at skabe den, nemlig elever og studerende. Det er det, der er synd.

Kl. 14:55

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Fru Vivi Kier for den anden korte bemærkning.

Kl. 14:55

Vivi Kier (KF):

Jeg synes, at ordføreren modsiger sig selv lidt. For et øjeblik siden var det rigtig, rigtig fint, når de på Aalborg Universitet faktisk var i stand til at få flertallet af de her studerende til at gennemføre på normeret tid, det var det, man rigtig gerne ville have, også i forhold til dem, der måske kom med svagere forudsætninger. Samtidig står ordføreren nu og siger, at det simpelt hen også er uretfærdigt, at vi ikke giver noget mere SU end blot til normeret tid. Så jeg synes jo, at ordføreren må holde fast i, om det er et rimeligt krav, at vi siger, at man kan få SU til den tid, et studium tager, eller om vi hele tiden bare skal brede viften ud og give mere og mere, som der blev spurgt om før. Jamen er det 1.000 kr. mere? Er det 15.000 kr. om måneden, man skal have, eller må vi godt stille krav til de studerende i dag?

Kl. 14:56

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:56

Rosa Lund (EL):

Jeg gentager gerne for fru Vivi Kier: Jeg synes, det er helt rimeligt at stille krav til studerende, men jeg synes ikke, det er rimeligt at straffe de studerende, som er mere end 2 år om at vælge, hvad for en videregående uddannelse de vil have. Hvis man har været i tvivl, man starter måske efter 3, 4 år, så kan man jo stadig væk have brug for 1 års ekstra SU, fordi man har behov for fordybelse, fordi man bliver forsinket af den ene eller den anden årsag.

Kl. 14:56

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Vi går videre i ordførertalerrækken, og den næste ordfører er hr. Villum Christensen for Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:56

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

I Liberal Alliance synes vi, det er positivt, at der i SU-systemet skabes nogle incitament til at komme hurtigere igennem uddannelsessystemet. Vi har et meget dyrt uddannelsessystem, og det er vigtigt for den samlede samfundsøkonomi, at arbejdskraftudbuddet blive så stort som muligt også blandt unge, for ellers kan vi slet ikke skabe grundlag for fortsat at have et gratis og meget generøst uddannelsessystem. Derfor er det for os at se en form for hjælp til selvhjælp for de unge, når der nu strammes en smule op. Vi synes også, at kravet

om at starte senest 2 år efter adgangsgivende eksamen tager de nødvendige sociale hensyn til handicappede, syge m.v.

Det er især værd at notere sig, at det er ganske betydelige besparelser, vi får på området, formentlig over 2 mia. kr., hvor også cafe-penge og en overgrænse for antallet af påbegyndte uddannelser m.v. kommer i spil. Det klinger godt i vores ører. Omvendt er det også vigtigt for os, at vi den anden vej rundt bruger 100 mio. kr. på at flytte fribeløbsgrænsen en tak op. Vi så den gerne helt afskaffet, så dynamiske unge kunne give den gas – lad mig sige det sådan – på arbejdsmarkedet så tidligt som overhovedet muligt. Det fik vi ikke med i denne omgang, men der er alt i alt rigtig mange fornuftige tiltag i de her lovforslag, som i virkeligheden også påvirker den lidt rigide struktur i uddannelsessystemet på en positiv måde.

Vi støtter begge forslag.

Kl. 14:58

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen, der har bedt om adgang til en kort bemærkning, så vi går videre i ordførertalerrækken. Den næste er fru Vivi Kier for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:58

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Mange unge i andre lande er dybt misundelige på danske unge, misundelige, ikke kun fordi man helt gratis kan få en uddannelse, men fordi man også får penge for at læse videre og tage en uddannelse.

Når vi så i dag behandler to lovforslag om en mere restriktiv udbetaling af statens uddannelsesstøtte, er det, fordi vi gerne sikre aktive studerende. Vi har ikke med de her to forslag forandret vilkårene for handicappede. Handicappede har stadig væk de samme muligheder og rettigheder som i dag, og handicappede er også med i forventningerne om, at man kan gennemføre på normeret tid.

Hvorfor gør vi så den her øvelse med at skærpe kravene til, hvor længe man kan få SU? I Det Konservative Folkeparti har vi længe ment, at kravene til at få SU burde skærpes, og nu, hvor vi så har en regering, der ikke længere er i opposition, er ønsket på vej til at blive en realitet. De to lovforslag, vi står med, er på en og samme tid både stærke og fremadrettede. De to forslag har tydelige konservative aftryk, i form af at vi nu hæver fribeløbet, der er en bonus til de studerende, der bliver hurtigere færdige, samt et transportfradrag for dem, der bor langt fra offentlige transportmidler. Som konservativ glæder det mig også, at det er lykkedes, at vi bibeholder 1,08-faktoren, og på samme måde har vi også været med til at sikre, at de unge hjemmeboende med en meget lav husstandsindkomst stadig kan få en lidt højere ydelse.

Alt i alt tager vi nu nogle lovtiltag, som giver 2 mia. kr. i statskassen, så vi kan være med til at skabe vækst og arbejdspladser, så der også er en arbejdsplads til de unge, der er i gang med uddannelse, når de bliver færdige med deres uddannelse.

Vi støtter begge forslag, som vi stadig væk mener gør, at vi også med de nye stramninger har et rigtig flot SU-system.

Kl. 15:00

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er et enkelt medlem, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Det er fru Rosa Lund fra Enhedslisten, værsgo.

Kl. 15:00

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg skal blot bede fru Vivi Kier om at bekræfte, at de her to lovforslag er nogle lovforslag, som belønner de dygtigste elever og studerende. Da aftalen om SU-reformen var færdigforhandlet, udtalte fru Vivi Kier:

»Jeg synes, det er o.k. at belønne eliten i det her land, og det gør vi med den her reform«.

Vil fru Vivi Kier bekræfte, at det her er en reform, som belønner eliten?

Kl. 15:01

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 15:01

Vivi Kier (KF):

Jeg kan bekræfte, at vi stadig væk har et fantastisk flot SU-system til alle. Og ja, jeg har været med til at sikre, at en ganske lille del af vores studerende, som vi nok må kalde elitestuderende, faktisk får en lille bonus for at være hurtigere færdig, både fordi jeg synes, at vi skal se på bredden, og fordi vi får flere og flere ind at studere. Det er, som om man ikke må være en dygtig studerende i det her land, men jeg vil gerne også belønne studerende, der ligger i eliten.

Kl. 15:01

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Fru Rosa Lund, anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 15:01

Rosa Lund (EL):

Man må så gerne være dygtig i det her land. Der er faktisk ikke noget, man hellere må, og derfor er vi i Enhedslisten også meget optaget af, at der er tid til fordybelse på studiet.

Jeg skal blot lige her til sidst spørge fru Vivi Kier, om den belønning, vi så med de her to lovforslag giver eliten, ikke sker på bekostning af de andre studerende, de hjemmeboende, som får forringet deres SU.

Kl. 15:02

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 15:02

Vivi Kier (KF):

Jeg er overhovedet ikke enig. Jeg må sige, at det lillelillebitte hjørne, vi laver med en bonus til dem, som er ekstremt hurtigt færdige, er en meget, meget lille del af hele det her forslag. For mig er det rigtig vigtigt, at uanset hvem vi er, så kan vi alle sammen, når vi er færdige med folkeskolen, komme videre i uddannelsessystemet, og at vi får fuldstændig de samme muligheder, hvis vi har evnerne for at læse videre, og at vi får den samme SU.

Jeg synes faktisk, at vi har et generøst system. Vi kan tage en gratis uddannelse, og vi får oven i købet penge for at læse videre. Så jeg synes, at der både er tid til fordybelse og tid til at tage et studiejob ved siden af sin uddannelse.

Kl. 15:03

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er yderligere et medlem, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, og det er hr. Lars Dohn fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 15:03

Lars Dohn (EL):

Ordføreren er citeret for i forbindelse med indgåelsen af aftalen at skulle have sagt, at det er helt o.k. at styrke eliten. Og det er jo helt legitimt og i orden at sige det – så får vi da også set, hvilken forskel der kan være på de politiske partier.

I dag har det jo været et tema, at det her gør man ikke af ondskab, men for at skaffe arbejdspladser, og det er der vist ikke rigtig nogen som kan argumentere imod; det er der rigtig god brug for. Men lige fra SF og helt over til De Konservative – hvis der egentlig er så langt

– har man argumenteret for de her arbejdspladser. Nu har jeg jo spurgt nogle gange undervejs, men jeg synes ikke, at jeg har fået svar endnu, men det kan være, at den konservative ordfører kan belyse, hvad det er for nogle arbejdspladser, man får for de 2 mia. kr., som beskæres på området for de unge under uddannelse.

Kl. 15:04

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 15:04

Vivi Kier (KF):

De mere end 2 mia. kr., der nu er fundet, når det her lovforslag bliver vedtaget, er jo alle sammen penge, som skal bruges på vækstinitiativer – mange forskellige vækstinitiativer – som tilsammen gør, at vi i det her land får skabt nogle vilkår, så der kommer nogle flere private arbejdspladser. Det mangler vi i den grad, altså så der er nogle arbejdspladser til de unge, der bliver færdige med deres uddannelse.

Ja, som konservativ har jeg et stort socialt hjerte, og vi har sikret os, at alle unge kan få SU. Og vi siger så, at der er en lille gruppe, som er eliten, og at dem må vi også godt forkæle i det her land. For vi skal ikke bare konkurrere i Danmark, vi skal konkurrere med hele verden, så selvfølgelig skal vi også gøre noget helt særligt for den gruppe studerende.

Kl. 15:04

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Jeg har ikke noteret hr. Lars Dohn for anden korte bemærkning ... men den vil hr. Lars Dohn gerne have. Værsgo.

Kl. 15:04

Lars Dohn (EL):

Jeg ville egentlig gerne have, at det kunne konkretiseres lidt mere. Altså, for en konservativ er der måske ikke noget galt i at sige: fra danske uddannelsessteder til de mest velaflagte selskaber i Danmark.

Lad os nu prøve at sige tingene, som de hænger sammen. Er det det, der ligger bag de her initiativer? Er det det, der også er De Konservatives motivation for at indgå i den sammenhæng med bl.a. vækstpakken, som hedder vækstpakken, selv om der ikke er vækst i den? Der er heller ikke hund i hundekiks, så ting kan godt hedde noget andet end det, det giver sig ud for at være. Er det det, der er sammenhængen?

Kl. 15:05

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 15:05

Vivi Kier (KF):

Jeg står meget gerne sammen med alle de øvrige partier ved, at vi med den her SU-reform er med til at finde lidt mere end 2 mia. kr., som alle sammen bliver brugt på forskellige vækstinitiativer, bl.a. også en lempelse af selskabsskatten – det har hr. Lars Dohn helt ret i.

Alle de forskellige tiltag, vi gør, er jo for at få gang i væksten herhjemme, for at få skabt nogle nye arbejdspladser i det private erhvervsliv, for det er der, vi har brug for arbejdspladser, så vi stadig væk kan have et velfærdssystem, så vi stadig væk om nogle år har råd til at give SU, altså også i fremtiden. Jeg synes, det er rigtig vigtigt, at vi også tør stå ved, at vi skal finde nogle arbejdspladser, altså at vi ikke bare kan stå og dele ud med rund hånd.

Kl. 15:06

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste på talerlisten er ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser. Værsgo.

Kl. 15:06

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Jeg vil starte med at sige tak for den gode debat ikke kun her i Folketingssalen i dag, men også undervejs i forhandlingerne. Jeg synes, vi er kommet i mål med en flot reform. Reformen skal understøtte regeringens målsætning om, at vi får danmarkshistoriens dygtigste og bedst uddannede generation.

Vores uddannelser skal sikre, at virksomhederne har adgang til dygtige, veluddannede medarbejdere. I virksomhederne bidrager den veluddannede arbejdskraft til vækst og innovation, og dermed får vi en stærkere konkurrenceevne, der gør det mere attraktivt at investere og skabe arbejdspladser i Danmark. Vores uddannelser skal desuden sikre højt kvalificerede medarbejdere til en velfungerende og effektiv offentlig sektor, som fremmer udviklingen af det danske samfund.

SU-systemet er fundamentet for, at unge har mulighed for at tage en uddannelse, uanset deres opvækst, sociale baggrund og forældrenes økonomiske situation. Men tiden er kommet til, at vi målretter vores SU-system i forhold til de udfordringer, vi står med. Målsætningen skal bidrage til, at vi får frigjort ressourcer til at styrke dansk økonomi og Danmarks konkurrenceevne, så vi kan få genskabt økonomisk vækst og udvikle flere nye job i den private sektor, ikke mindst til glæde for de nyuddannede.

Vi har i dag et SU-system, som på nogle områder er dyrere, end der er behov for, for at nå vores uddannelsespolitiske målsætninger. På samme tid står vi altså i en økonomisk virkelighed, hvor det er vigtigt at foretage klare prioriteringer.

Desuden bliver de unge i Danmark for sent færdige med deres uddannelser og kommer dermed senere ud på arbejdsmarkedet, i hvert fald set i forhold til andre europæiske landes unge. Forsinkelsen skyldes bl.a., at mange studerende for sent påbegynder deres videregående uddannelse, og at mange, særlig universitetsstuderende, overskrider den normerede studietid, ligesom barrierer og blindgyder i uddannelsessystemet desværre alt for ofte forsinker de studerende.

Med de to lovforslag har vi samlet et rigtig godt udgangspunkt for at sikre, at de studerende kommer bedre igennem de videregående uddannelser. Det bliver således nemmere både at få merit og skifte mellem forskellige studier, uden at den studerende af den grund bliver forsinket. Det bliver lettere for de studerende på bacheloruddannelsen at tage fag på en kandidatuddannelse i overgangen mellem de to uddannelser. Samtidig har institutionerne fået de nødvendige redskaber til at hjælpe de studerende med at komme bedre igennem. De har eksempelvis fået pligt til at sikre, at samtlige studerende hvert år bliver tilmeldt uddannelsens fag og prøver, svarende til de årlige 60 ECTS-point.

Jeg mener, at den her del af reformen vil medvirke til at fremme en mere aktiv studiekultur på de videregående uddannelsesinstitutioner, og vi skal gøre op med den forsinkelseskultur, der visse steder har hersket. Der er ikke nogen selvstændig værdi i, at man gennemfører sit studie på mere end normeret tid. Fordybelsen skal derimod komme, ved at den studerende er fuldtidsstuderende. Et intensivt og krævende fuldtidsstudium sikrer, at vi fremadrettet får en veluddannet arbejdskraft af en kvalitet, som er attraktiv for arbejdsgiverne, og det er en helt uomgængelig ressource for udviklingen af vores samfund.

Formålet er bestemt ikke at forringe vores generøse og i øvrigt velfungerende system, så unge ikke længere har økonomisk mulig-

hed for at tage den uddannelse, de her lyst og evner til. Tværtimod balancerer reformen mellem at tage de nødvendige tiltag og i størst muligt omfang at bibeholde SU-systemet, som vi kender det. Og jeg synes, at vi med de to lovforslag rammer den rigtige balance, en balance, som tager højde både for de studerendes muligheder og for samfundets behov.

De studerende vil fortsat have mulighed for at få SU til hele den normerede studietid. Studerende, der følger studiet som tilrettelagt, vil således ikke opleve væsentlige ændringer i deres muligheder for at få SU. For studerende, der påbegynder deres uddannelse inden 2 år efter deres adgangsgivende eksamen, er der endvidere fortsat mulighed for at få 12 ekstra klip ud over normeret tid.

Kl. 15:10

Der er i høringsprocessen udtrykt bekymring for, om handicappede studerendes vilkår forringes med de lovforslag, vi behandler i dag. Der ændres med reformen her ikke ved princippet om, at det forudsættes, at studerende med handicap på almindelige studieforløb skal kunne være fuldtidsstuderende og studieaktive efter de almindelige regler. Og der findes allerede i dag en række støtteordninger, som studerende med handicap kan søge, f.eks. specialpædagogisk støtte, SPS, til bl.a. it-hjælpemidler. Der er handicaptillæg for studerende, der på grund af en funktionsnedsættelse ikke er i stand til at tage et erhvervsarbejde ved siden af studiet, og der er Studenterrådgivningen, hvor studerende med psykiske problemer, som på den ene eller anden måde kan gribe forstyrrende ind i forhold til uddannelsen, kan søge hjælp.

Hvis man har en funktionsnedsættelse, som gør, at man er ringere stillet end sine medstuderende i eksamensøjemed, så har uddannelsesinstitutionerne mulighed for at give dispensation fra de fastsatte eksamensbestemmelser i studieordningen. Det kan f.eks. være forlænget eksamenstid, brug af særlige hjælpemidler eller lignende. Støtten kompenserer for handicappet eller funktionsnedsættelsen, så de studerende kan gennemføre deres uddannelse på almindelige SU-vilkår.

Vi skal selvfølgelig løbende være åbne for at overveje, om ordningerne er skruet rigtigt sammen, og være opmærksomme på, om de kompenserende ordninger virker efter hensigten. Jeg er meget enig med Dansk Folkepartis ordfører i, at der er mange andre elementer i det end blot SU'en. Det har altså ikke været en del af SU-reformen at kigge på handicapområdet, og dermed er det jo altså også oplagt i det videre at se på, om der er behov for at gentænke den måde, vi skaber et inkluderende uddannelsessystem på, så også de kommende studerende med funktionsnedsættelse kan bidrage til, at vi når vores målsætninger på uddannelsesområdet.

De studerende får desuden mulighed for at tjene lidt mere, mens de får SU. Ordningen med befordringsgodtgørelse for uddannelsessøgende, der ikke kan tage offentlig transport til deres uddannelsessted, har også fået et løft. Og alt i alt bidrager reformen til at frigøre ressourcer til at styrke dansk økonomi og Danmarks konkurrenceevne; og dette uden at vi ændrer ved, at Danmark fortsat har verdens mest gavmilde SU-system.

Kl. 15:12

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er foreløbig et enkelt medlem, der har bedt om adgang til en kort bemærkning, og det er fru Rosa Lund fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 15:12

Rosa Lund (EL):

Tak. Dygtige og veluddannede medarbejdere er vigtigt – så langt er jeg enig med ministeren. Bliver man dygtigere af at være hurtig? Ministeren siger, at det ikke kan være en selvstændig målsætning at være langsommere, altså at læse i mere end normeret tid. Det er jeg fuldstændig enig med ministeren i, men kan det være en selvstændig

målsætning, at man er hurtig? Er det det, der skaber dygtige medarbejdere?

Kl. 15:13

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ministeren.

Kl. 15:13

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Det, vi har givet vores reform som overskrift, er jo »Bedre igennem uddannelserne – Reform af SU-systemet«, fordi vi oplever forsinkelse som et udtryk for, at uddannelsen ikke fungerer, som den var tiltænkt, fordi den var tiltænkt at kunne gennemføres på normeret tid. Og det oplever jeg sådan set ikke nødvendigvis er noget, vi er uenige med Enhedslisten om, særlig fordi Enhedslisten jo også selv på et tidspunkt præsenterede et udspil med overskriften »Hurtigere igennem – uden faglig eller social slagside«.

Så vi er tilsyneladende enige om, at der er noget at komme efter, og at det kan gøres bedre, end det sker i dag. Og der er det jo så bare sådan – og det har vi så tilladt os at regne på – at hvis vi får reduceret forsinkelsen ikke mindst på universiteternes kandidatuddannelser, så betyder det altså, at vi får mere ud af den arbejdskraft, fordi den kommer tidligere ind på arbejdsmarkedet. Det forbedrer samfundsøkonomien, og de ressourcer kunne vi så investere i noget andet.

Kl. 15:13

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Fru Rosa Lund til anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 15:14

Rosa Lund (EL):

Tak. Jamen hvis ministeren er så enig med Enhedslisten i det forslag, som vi præsenterede, hvorfor er de elementer så ikke med? Der er nogle af dem med, men de er jo ikke alle sammen med. Det kan jeg jo da undre mig over at de ikke er, hvis vi er så enige.

Jeg vil gerne spørge ministeren: Skaber det en bedre og mere veluddannet arbejdskraft, at vi forringer den lige adgang til uddannelse? Den her SU-reform betyder jo, at de elever og studerende, som har svært ved at finde vej igennem uddannelsessystemet, som har brug for lidt mere tid – enten til fordybelse eller til at tænke sig om i forhold til hvad for en vej, de skal – bliver straffet. Altså, de får SU i kortere tid, og alle studerende får sådan set udbetalt mindre SU. Og så bliver det sværere at klare sig.

Nu kan jeg oplyse ministeren om, at det jo ikke er alle studerende, der kan hente økonomisk hjælp hjemme hos mor og far.

Kl. 15:15

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ministeren.

Kl. 15:15

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Det er sådan set derfor, vi har et SU-system, hvor der er et meget højt niveau for understøttelse og i øvrigt mulighed for at supplere med lån, ligesom man har mulighed for at supplere SU'en med erhvervsarbejde. For vi ønsker ikke, at det skal være ens økonomiske formlen eller sociale baggrund, der afgør, om man kan få en uddannelse i Danmark eller ej.

Men det, som fru Rosa Lund ikke forholder sig til, er, at når udgangspunktet er, at man altså også i Enhedslistens optik godt kan arbejde med at få de studerende hurtigere igennem, uden at det har en faglig og social slagside, så udelukker det jo ikke, at vi andre kunne

få nogle ideer, som kunne bidrage til det, ud over dem, Enhedslisten har fået.

Vi har taget en del af det, som Enhedslisten har foreslået, med i vores udspil, men det, som er kernen, og som i øvrigt adskiller den her reform fra den, vores forgængere foreslog, er jo, at alle dem, der kan få SU i dag, også vil kunne få det fremover.

Det er jo ikke rigtigt, når fru Rosa Lund siger, at alle kommer til at opleve at få mindre i SU. Vi reducerer lidt i de hjemmeboendes SU, men ellers kommer SU'en til at vokse – ikke i samme takt, som det tidligere var bestemt, men den kommer jo til at vokse. Og derfor er det her jo et spørgsmål om, at reformen primært finder sin finansiering, ved at de studerende ikke bliver forsinket samme grad. Og det forbedrer altså samfundsøkonomien. Det er vi ikke ked af; det er vi glade for, for så kan de ressourcer investeres i noget andet.

Kl. 15:16

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen hermed sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

22) 1. behandling af lovforslag nr. L 222:

Forslag til lov om ændring af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningselskaber m.v. (Betalingsstruktur for vandafledningsbidrag, bemyndigelse til opgørelse af særbidrag for behandling af særlig forurenede spildevand m.v.).

Af miljøministeren (Pia Olsen Dyrhøj fg.).

(Fremsættelse 28.05.2013).

Kl. 15:16

Forhandling

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Forhandlingen er åbnet, og første mand på talerstolen er hr. Mads Rørvig fra Venstre.

Kl. 15:17

(Ordfører)

Mads Rørvig (V):

Da hr. Henrik Høegh ikke kan være til stede her i salen, har jeg lovet at læse følgende op:

Regeringen har fremsat det længe ventede lovforslag omhandlende en ny trappemodel for spildevand. Trappemodellens overordnede formål er at skabe bedre konkurrencevilkår for store vandforbrugende virksomheder. Det ligger fast, at trappemodellen er degressiv i sin udmøntning, og det skal forstås på den måde, at den kubikmeter-takst, der betales efter, bliver lavere, jo højere vandforbruget er. Takst 1 gælder for vandforbrug op til 500 m³, takst 2 gælder for vandforbrug mellem 500 og 20.000 m³, og den tredje og sidste takst gælder for vandforbrug på over 20.000 m³.

Venstre finder det glædeligt, at regeringen fremsætter et lovforslag, som har til hensigt at forbedre vilkårene for produktion i danske vandforbrugende virksomheder. I Venstre er vi optaget af at realisere det vækst- og beskæftigelsespotential, der ligger i denne sek-

tor. Flere af regeringens arbejdsgrupper har påpeget dette potentiale over for flere arbejdspladser, og det er op til os at skabe de anbefalede rammer, for at det kan udnyttes. Overordnet set vil lovforslaget skabe en mere fair balance, hvor både virksomheder og borgere nu vil komme til at betale en mere kosttægte pris som anbefalet af regeringens green team.

I Venstre vil vi gerne understrege, at gennemførelsen af trappemodellen stadig indeholder et rigtig godt incitament til vandbesparelser for den enkelte vandforbruger. Prisen på vand vil stadig være en synlig post, både i en virksomhed og hos den enkelte familie.

Venstre er overordnet positive over for lovforslaget, som indeholder mange gode elementer. Vi har dog bedt om en teknisk gennemgang af lovforslaget, som vil finde sted under Miljøudvalgets behandling af lovforslaget, hvor vi vil spørge ind til ministerens mange beføjelser. Under Miljøudvalgets behandling af lovforslaget vil Venstre ligeledes stille spørgsmål til konsekvenserne for små og mellemstore virksomheder i fødevarersektoren.

Jeg skal også på vegne af De Konservative dække dem ind under det, som netop er blevet læst op.

Kl. 15:19

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ingen, der har bedt om korte bemærkninger, så vi går videre til næste ordfører i talerrækken. Det er hr. Torben Hansen fra Socialdemokraterne, værsgo.

Kl. 15:19

(Ordfører)

Torben Hansen (S):

I regeringens vækstplan fra marts her i 2013, »Vækstplan for vand, bio & miljøløsninger«, fremgår det, at spildevandsbetaling for store vandforbrugere skal lettes, samt at særbidraget for særlig forurenede spildevand ændres, således at det skal beregnes mere kosttægte. Begge dele er basis for det her lovforslag, og det er Socialdemokratiet tilfredse med. Det er en udmøntning af de brede vækstplaner og aftaler, som regeringen indgik i slutningen af april for at sikre og skabe danske arbejdspladser.

Både ændringen af spildevandsbetalingen og særbidraget skal gerne skabe vækst og sikre danske arbejdspladser i danske produktionsvirksomheder. Fokus på og mål for danske arbejdspladser er meget vigtigt for Socialdemokratiet. Trappemodellen vil samlet set efter 2018 betyde lettelse for op til ca. 700 mio. kr. for store vandforbrugere. Det er lettelse, der betales af de store muligheder, der er for effektiviseringer. Det er effektiviseringer, der af flere er beregnet til godt og vel 1 mia. kr. For Socialdemokratiet er det vigtigt, at effektiviseringerne og lettelserne følges ad.

Prisstrukturen, der er gældende i dag, betyder jo også, at store vandforbrugere inden for produktionsområdet betaler en uforholdsmæssigt stor del af regningen i de enkelte vandforsyninger. Det bliver nu lavet om. Begge dele af lovforslaget, både trappemodellen, der gavner store producenter, og særbidraget, betyder også mere kosttægte afregninger. De store vandforbrugere har betalt for meget, og dem med særlig forurenede spildevand har måske af og til betalt for lidt. Med gennemsigtigheden i opgørelsen af særbidraget er der også gode muligheder for, at rensløsninger på den enkelte virksomhed øges. Det er også til gavn for både miljø og beskæftigelse.

Socialdemokratiet støtter forslaget og synes, at det er vigtigt, at kosttægheden, således at der er sammenhæng mellem ydelse og pris, er et bærende princip.

Kl. 15:21

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er en enkelt kort bemærkning, og det er fra hr. Per Clausen, Enhedslisten, værsgo.

Kl. 15:21

Per Clausen (EL):

Inden begejstringen breder sig alt for meget omkring det her forslag, synes jeg da, at Socialdemokraternes ordfører, hr. Torben Hansen, skal erkende, at den lettelse, som de store virksomheder får, betales af almindelige forbrugere, og den betales af mindre virksomheder. Det var det første.

Det andet, som vel også er værd at tage med, er, at det, der jo reelt sker, er, at når man lempet betalingen for de store vandforbrugere, reduceres deres motiv til at begrænse deres vandforbrug. Det er jo det, som bl.a. virksomheder, der arbejder inden for miljøteknologi, påpeger, nemlig at det faktisk bremser den teknologiske udvikling og derfor bremser beskæftigelsesmulighederne og udviklingen inden for den grønne del af industrien. Så måske er det her ikke så godt for miljøet og heller ikke så godt for beskæftigelsen, som hr. Torben Hansen siger.

Kl. 15:22

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 15:22

Torben Hansen (S):

Jeg er meget overbevist om, at det her er rigtig godt for beskæftigelsen. Det er også derfor, det fremgår af regeringens vækstplan for vand-, bio- og miljøløsninger.

I forhold til betalingen vil jeg sige, at samlet, under et for landet, vil den betaling, der er for de private forbrugere, være det samme. Men det er klart, at der er nogle af dem, der er forbrugere i en kommune, hvor der har været nogle ganske få og meget store vandforbrugere, der vil kunne mærke en lille stigning. Men så kan man sige, at de jo så i tidligere år har betalt for lidt i forhold til det, de reelt skulle. Men samlet set, under et på landsplan, vil regningen for den enkelte være den samme.

Kl. 15:23

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Per Clausen for den anden korte bemærkning, værsgo.

Kl. 15:23

Per Clausen (EL):

Altså, nu kan man jo altid påstå, at nogle har betalt for lidt, og at nogle har betalt for meget. Hvis man nu havde gennemført et seriøst stykke arbejde med at ændre satserne, kunne man jo have ændret på den faste betaling f.eks., som måske kunne have givet et rimeligt udgangspunkt.

Men er realiteten ikke bare, at her har man haft behov for at demonstrere, at man vil gøre noget for nogle ganske få meget vandforbrugende virksomheder? Prisen betales så af mindre virksomheder, og prisen betales af den almindelige forbruger, f.eks. som slagtermestre påpeger i deres høringsvar, hvor de jo meget præcist beskriver, hvad det her betyder for konkurrencen inden for fødevarerproduktion i Danmark, nemlig at nogle få store virksomheder stilles meget bedre i konkurrencen mod de små virksomheder. Det kan også få negative konsekvenser for beskæftigelsen, at konkurrenceforholdene ændres til ugunst for små virksomheder.

Kl. 15:24

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 15:24

Torben Hansen (S):

Jeg tror ikke, at det her kommer til at være til ugunst for beskæftigelsen, tværtimod. Noget af det, som jeg også sagde i min ordførertale,

og noget af det, der gennemsyrrer hele vækstplanen, er jo rent faktisk, at vi skal sikre, at der kommer vækst og beskæftigelse ud af det her.

Jeg vil også sige, at når det gælder eksempelvis Danske Slagtermestre og så nogle af de meget store vandforbrugere, der vil få en lettelse, så tror jeg reelt ikke, de konkurrerer om de samme kunder. Den slagtermester, jeg går ned og køber pølser ved lørdag formiddag, konkurrerer altså ikke på salg af pølser i detailledet med eksempelvis Tican eller Danish Crown. Det har jeg meget svært ved at se for mig.

Kl. 15:24

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, og derfor går vi videre til næste ordfører i talerrækken, og det er hr. Jørn Dohrmann fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:25

(Ordfører)

Jørn Dohrmann (DF):

Tak for det. Dansk Folkeparti kan også hilse velkommen, at man nu faktisk laver det, som vi egentlig har efterlyst i lang tid, altså en trapemodel for, hvor meget det skal koste at komme af med sit spildevand. Derfor hilser vi det velkommen, og vi ser det jo også som en effektivisering. Vi har fået at vide af regeringen, at det kan lade sig gøre at finde de her 700 mio. kr., og vi vil gerne hænge regeringen op på, at de her penge kan findes.

Vi har jo før hørt en lille sang om, at man kunne finde en besparelse på en milliard på vandsektoren ved at selskabsføre det. Den milliard er der ikke rigtig nogen der kan finde i dag, i hvert fald siger man bare, at vi ikke har fået de prisstigninger, som der ellers ville have været. Jeg vil jo gerne have, at det er rigtige penge, vi går ud og får fat i her. Så jeg er glad ved, at vi på den her måde er enige om at tro på, at den her model vil gøre, at der kan skabes flere arbejdspladser i Danmark. Dem, der er med til at skabe arbejdspladser, er måske ikke dem, der belaster meget i forbindelse med rensningsanlægget – nu tænker jeg på omkostninger ved at etablere det – så de får en rabat, ved at de er store kunder. Det er selvfølgelig også godt, at man en gang om året i kommunalbestyrelsen skal godkende de her priser, så det ikke bare er noget, man sidder og beslutter i et eller andet selskab et eller andet sted, og at der også bliver holdt øje med det. Det skal nemlig helst ikke være sådan, at det er alle mulige andre forbrugere, der kommer til at betale for det her, og det tror vi heller ikke det ender med, for vi håber på, at vi, når vi engang får evalueret hele vandsektorloven, så finder nogle steder, der skal justeres lidt, så man kan justere priserne nedad for den almindelige forbruger, også for de store forbrugere, så alle kommer til at mærke, at vandprisen og vandafledningsprisen bliver lavere. Så det, vi har sagt vi gerne vil være med til, er som sagt ikke alene at have den her effektivisering, men også, at det ikke er forbrugerne, der skal stå med den egentlige regning, og altså at man kan finde de her millioner, 700 mio. kr., netop i effektivisering.

Så trappemodellen er vi enige i, og vi håber, at det her kommer hurtigt igennem, så vi kan se, at arbejdspladserne bliver i Danmark, og ikke, som vi har set det sidste stykke tid, at der er nogle, der er forsvundet ud af landet. Vi kan jo også konstatere, at nogle af de store slagterier har problemer med at holde omkostninger nede, så derfor kigger de også efter, hvor de kan spare henne.

Så alt i alt har vi en forpligtelse til at sørge for, at priserne er på et konkurrencemæssigt niveau, og det vil vi i Dansk Folkeparti i hvert fald gerne være med til.

Kl. 15:28

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er en enkelt, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, og det er hr. Per Clausen, Enhedslisten, værsgo.

Kl. 15:28

Kl. 15:30

Per Clausen (EL):

Der er en enkelt sætning, som hr. Jørn Dohrmann siger, som jeg faktisk ikke forstår meningen med, og det er, når hr. Jørn Dohrmann siger, at han vil forhindre, at det bliver de andre forbrugere, der kommer til at betale. Hvem skal så betale?

Kl. 15:28

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 15:28

Jørn Dohrmann (DF):

Det er jo sådan, at vi skal kigge på hele det her område under et, kan man sige, og derfor er vi også nødt til at forholde os til det, når regeringen har sagt, at de her penge kan findes ved effektiviseringer, og så holde regeringen op på det. Det vil altså i min verden sige, at når det er effektiviseringer, finder man de penge, der skal bruges til det, et andet sted. Jeg kan jo ikke lige stå og sige, hvor det er henne, for det er noget, man har regnet sig frem til. Jeg siger bare, at jeg ikke ønsker, at vi kommer i samme situation, som vi gjorde, dengang vi vedtog hele vandsektorloven, hvor man jo sagde vidt og bredt, at der var 1 mio. kr., man kunne effektivisere for, som man kunne finde og spare her. Så derfor lader jeg det være op til regeringen at finde de 700 mio. kr.

Kl. 15:29

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Hr. Per Clausen for den anden korte bemærkning.

Kl. 15:29

Per Clausen (EL):

Det er jo rigtigt, at vi snakker om at skaffe 700 mio. kr. ved hjælp af effektiviseringer. De 700 mio. kr. kan man jo dele ud på forbrugerne, så alle får deres andel, eller også kan man vælge at give dem udelukkende til de store virksomheder. Jeg siger bare, at når hr. Jørn Dohrmann støtter, at de effektiviseringer udelukkende går til de store virksomheder, så er det jo forbrugeren, der betaler; så er det den almindelige forbruger, der betaler, fordi man så kommer til at betale en større andel af vandregningen. Det er vel kendsgerningen, uanset hvordan man vender og drejer det her.

Kl. 15:29

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 15:29

Jørn Dohrmann (DF):

Jamen det giver jeg ikke hr. Per Clausen ret i, for man skal også se det sådan: Hvor dyrt har det været at anlægge det? Altså, vi ved jo alle sammen godt, at hvis du skal lægge ét rør ned til én virksomhed, koster det en eller anden sum, men hvis du derimod skal ud at lægge 600 rør ned, for at komme hen til mange flere forbrugere og for at få den samme mængde, så er det et dyrere anlæg. Så derfor kan man sige: Hvad kom først, hønen eller ægget? Hvem er det egentlig, der så skal have gevinsten af det her? Derfor mener jeg, at det, der er målet her, er at finde frem til, at prisen ikke bliver dyrere for den enkelte forbruger, men at vi finder nogle penge, som er effektiviseringer, et eller andet sted, som gør, at den her regning kan blive betalt, så den enkelte forbruger ikke mærker, at det er blevet dyrere. For det skulle det ikke ende med, det skulle jo gerne ende med, at det blev billigere.

Så det er vigtigt for Dansk Folkeparti at sige, at det her helst skulle kunne måles på, at den enkelte forbruger ikke har fået en dyrere regning.

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, så vi går videre i talerrekken. Den næste ordfører er fru Lone Loklindt fra Radikale Venstre, værsgo.

Kl. 15:31

(Ordfører)

Lone Loklindt (RV):

Tak for det. I Danmark er vi så privilegerede, at vi har så rent drikkevand, at vi kan drikke det ubehandlet, og spildevandet renses vi så godt, at badevandskvaliteten bliver bedre år efter år. Betalingsreglerne er skruet sådan sammen, at det kan betale sig at spare på vandet, og det skal det fortsat kunne, for det rene drikkevand skal vi passe på.

Formålet med lovforslaget er at fastholde arbejdspladser og om muligt at forbedre vilkårene for at skabe vækst og nye arbejdspladser. Med »Vækstplan DK« imødekommer aftaleparterne ønsket om en ny prismodel, så de virksomheder med de meget store forbrug kan opnå mængderabat ved den såkaldte trappemodel svarende til 700 mio. kr., dog indfaset over 5 år.

I vandsektorforligskredsen – som jo ikke er helt den samme som partierne bag vækstplanen – er der enighed om, at vi skal finde pengene gennem effektiviseringer i vandsektoren. Vi er imidlertid også i gang med en grundig evaluering af vandsektorloven, og det er derfor vigtigt, at vi ikke lægger os fast på den endelige effektiviseringsmodel, før vi har resultatet af evalueringen. Ud over at sænke prisen for de virksomheder, der konkurrerer på markedsvilkår, er det også vigtigt, at priserne bliver mere kostgætte i forhold til rensningsbehovet.

Det er for Radikale Venstre vigtigt, at der ved effektiviseringsmodellen også bliver taget hensyn til spildevandsselskabernes behov for investeringer og innovation. Når engang evalueringen er færdig, skal vi med åbne øjne kunne overveje ikke blot spørgsmål om særbidrag, men også de faste bidrag, tilslutningsafgifter, regnvandsafledning, og hvad der ellers måtte komme frem ved evalueringen.

Med L 222 er det hensigten at imødekomme et gammelt ønske fra erhvervene om en trappemodel til gavn for de lokale virksomheder og arbejdspladser. VK-regeringen formåede ikke at løfte opgaven, nu bliver det en del af »Vækstplan DK«, og det bakker vi op om i Radikale Venstre.

Kl. 15:33

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er en enkelt kort bemærkning. Det er fra hr. Per Clausen, Enhedslisten, værsgo.

Kl. 15:33

Per Clausen (EL):

Der er en enkelt ting, der undrer mig en lille smule her, og det er, at det nu også er blevet et radikalt standpunkt, at den måde, vi skal sikre erhvervsudviklingen på i Danmark, er ved at gøre det billigere at bruge ressourcerne, sådan at der spares mindre på ressourcerne, og så tager vi det lidt afslappet med, at de virksomheder, der måske lever af at udvikle løsninger, hvor man kan klare sig med mindre vand, så kommer til at lide skade. For konsekvensen af det her er jo, at man har valgt at lette muligheden for at bruge løs af ressourcerne, det gør man billigere, og til gengæld gør man det mindre attraktivt at spare på vandet. Jeg forstår bare ikke, at det kan være Det Radikale Venstres bud på, hvordan vi skal udvikle beskæftigelsen i Danmark.

Kl. 15:34

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 15:34

Lone Lokindt (RV):

Nu er det ikke sådan, at vand bliver gratis fra i morgen. Det vil stadig være dyrt at bruge vand i Danmark eller relativt dyrt at bruge meget vand, og derfor er det også med den bagklogskab, at vi har en vandsektor, som er meget, meget dygtig herhjemme i forhold til effektivisering af forbruget. At effektivisere forbruget af vand er som i forhold til andre ressourcer noget af det, vores miljøteknologi er dygtig til, og det skal vi selvfølgelig ikke forsinke med det her. Men det er også meget vigtigt lige nu, at nogle af de erhverv, især fødevarerhvervene, men også andre store vandforbrugere faktisk fastholder produktionen i Danmark og fastholder arbejdspladser i Danmark og måske endda kunne komme så vidt, at de skaber nye arbejdspladser, og derfor er det sådan set med åbne øjne, og vi støtter jo så i øvrigt vandteknologien og udviklingen på den front ad andre kanaler. Som jeg også var inde på i min tale, er det også vigtigt, at vi i vandsektorforligskredsen tager flere elementer med i spil, når vi til næste år skal vurdere evalueringen.

Kl. 15:35

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Hr. Per Clausen, anden korte bemærkning.

Kl. 15:35

Per Clausen (EL):

Jeg er ikke i tvivl om, at når der skal ryddes op, kan Enhedslisten godt få lov til at være med, og det ser vi selvfølgelig frem til. Sådan er det jo. Men jeg vil bare spørge fru Lone Lokindt: Hvordan hænger det, man gør her, sammen med regeringsgrundlaget, der taler om, at man godt ved, at man ikke kan fortsætte ad en vej, hvor man bliver ved med at bruge løs af jordens ressourcer, og at man skal begrænse ressourceforbruget, og at det er den måde, man skal udvikle Dansk Industri på, når man så lige præcis sætter prisen ned på en vigtig ressource? Jeg forstår ikke sammenhængen imellem det, regeringen gør her, og det, regeringen siger der skal gøres for at skabe udvikling og beskæftigelse og grøn omstilling i Danmark.

Kl. 15:36

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 15:36

Lone Lokindt (RV):

Som jeg sagde i mit tidligere svar, er der jo allerede meget teknologi for at spare på vandet. Faktisk er man kommet så vidt i nogle brancher, at man ikke kan skrue længere ned. Jeg ved, at i øl- og sodavandsbranchen er man nede på så lavt et vandforbrug, at man af sundhedsmæssige årsager ikke kan skrue mere ned for det. Det betyder jo ikke, at man ikke i alle andre sektorer, hvor man måske også bruger vand, men ikke nær så meget vand, vil få en tilskyndelse til at spare på en omkostning, som alt andet lige fortsat vil være relativt høj. Det svarer til, at man ikke nødvendigvis ændrer sit kørselsforbrug, bare fordi benzinen falder en krone eller stiger en krone inden for en kort periode.

Kl. 15:36

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Vi går videre i talerrækken, og den næste ordfører er hr. Eigil Andersen fra SF. Værsgo.

Kl. 15:37

(Ordfører)

Eigil Andersen (SF):

Det er altid en stor kunst at finde ud af, hvem der skal betale for noget, når der er flere parter, som udgifterne kan fordeles imellem. Det

gælder også for spildevandstakster, og det vækker naturligvis altid debat. En vigtig opgave i denne arbejdsløshedstid og krisetid er at skaffe nye job, men det er også en vigtig opgave at sikre, at arbejdspladser så vidt muligt ikke flytter ud af Danmark og gør endnu flere arbejdsløse, og det er på den baggrund, man skal se det lovforslag, vi behandler nu, hvor store vandforbrugere, visse virksomheder, der bruger meget vand, fremover kommer til at slippe billigere.

I SF mener vi, at det er godt, at der samtidig er aftalt den nævnte effektivisering på vandområdet, som i gennemsnit neutraliserer prisstigningen for almindelige husholdninger. Det er så en gennemsnitsbetragtning, og det er på landsplan, så afhængigt af forholdene i de enkelte kommuner kan der være tale om prisstigninger også for almindelige husholdninger.

Sluttelig vil jeg sige, at forliget om vækstplanen er udtryk for et kompromis mellem de forskellige partiers holdninger, og jeg kan fortælle, at SF vil stemme for forslaget.

Kl. 15:38

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen, der har bedt om korte bemærkninger, så vi går videre i ordførertalerrækken. Den næste ordfører er hr. Per Clausen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 15:38

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Sjældent har man set så stor enighed i det danske Folketing om et forslag, som med stor sikkerhed udmærker sig ved én ting, nemlig at det nu bliver dyrere at være dansker. Selv Venstre er begejstret for et lovforslag, der har det indhold, og det kan vel i grunden overraske. Så forsøger man at trøste sig med, at den der nedsættelse af taksterne, som de store virksomheder får gavn af, klares ved hjælp af nogle besparelser. Den besparelse på de 700 mio. kr. er vel mest af alt udtryk for tænk på et tal-tankegangen, nemlig at når man bruger 700 mio. kr. det ene sted, tænker man sig til en effektivisering på det tilsvarende beløb et andet sted. Det er da rigtigt, at forligspartierne bag ved forliget har indgået en aftale om at finde de 700 mio. kr. Herregud, tidligere havde vi en målsætning om at finde 1 mia. kr. Det er så blevet reduceret lidt, og det er måske meget fornuftigt.

Pointen er bare, at de penge ikke er fundet endnu, og uanset om de bliver fundet eller ej, ændrer det jo ingenting ved, at man her lader almindelige forbrugere betale for, at store virksomheder slipper billigere med hensyn til vandregningen. På den måde kan man jo sige, at det her sådan i miniformat er en god illustration af de vækstfalter, som regeringen har indgået med højrefløjen i dansk politik, nemlig at almindelige mennesker skal betale for, at der skabes bedre vilkår for erhvervslivet. Det er det her så også meget præcist udtryk for.

Det er også udtryk for en anden tankegang, som gennemsyrrer alle vækstfalterne, nemlig det interessante og spændende synspunkt, at man ikke skal tage det særlig tungt eller særlig alvorligt, når regeringen i regeringsgrundlaget skriver, at den godt er klar over, at vi ikke kan blive ved med at have en udvikling, som er baseret på et stadig stigende ressourceforbrug og en stadig stigende forurening. For i stedet for at gå ind og give rabatter og støtte til virksomheder, som havde udnyttet deres besparelspotentiale eller som ville udnytte besparelspotentialet inden for vand, så gives der bare en helt almindelig lettelse, som går ud på, at jo mere vand man bruger, jo mere får man ud af det. Det er jo præcis det modsatte af det, man selv siger er en fornuftig og klog og miljøbevidst satsning på erhvervsudvikling.

Det får jo også nogle konsekvenser, for hvem er det, der er glade for det her? Det er klart, at det er de store producenter, som nu får billigere vand. Hvem er kede af det inden for erhvervslivet? Det er bl.a. de virksomheder, som skal leve af at lave teknologiske projekter, som kan reducere vandforbruget, sørge for genanvendelse af

vand osv. Det er også dem, der skriver høringssvar, hvor de gør opmærksom på, at de opfatter det her som et klart tilbageslag for deres mulighed for at udvikle en god og sund forretning. Det vil sige, at den grønne del af erhvervslivet, de grønne virksomheder, lider skade, mens der er andre, der vinder. Også på den måde udtrykker det her forslag mønstergyldigt klart den filosofi, der ligger bag vækstplanerne, nemlig en sort opfattelse af, hvordan man skaber økonomisk udvikling og beskæftigelse i Danmark.

Så indeholder det som det allersidste noget, som også er karakteristisk for de vækstplaner, der er lavet, nemlig at de retter sig ensidigt og målrettet imod at skabe bedre vilkår for de store virksomheder – f.eks. i form af selskabsskattenedsættelser og andre ting på området for energiafgifter, hvor det er helt indlysende, at store virksomheder får det største udbytte. Det gør de også her. Til gengæld kan mindre virksomheder være med til at betale.

Så kan man selvfølgelig godt skabe en virkelighed, hvor man ikke mener der eksisterer noget som helst konkurrenceforhold eller nogen som helst relation på fødevaremarkedet, når vi ser på de produkter, som mindre virksomheder producerer. Det er ofte produkter, som er baseret på økologisk produktion, som er baseret på en produktion, som er tæt på der, hvor selve råvarerne produceres, og ofte en produktion, som er baseret på kvalitet, på ekstra værditilvækst osv. Dem stiller man så relativt set dårligere i forhold til store virksomheder, i virkeligheden relativt få store virksomheder, og det påvirker selvfølgelig også udviklingen og markedet i Danmark.

Så alt i alt må man sige, at det her er socialt skævt og efter Enhedslistens opfattelse udtryk for en fuldstændig forfejlet erhvervs politik. På en venlig dag kan man sige, at det sådan set også strider imod det, regeringen siger, når den udtrykker sig sådan mere officielt om, hvad den gerne vil. Endelig er det i hvert fald også en udvikling, som entydigt ikke går i den grønne retning, som regeringen siger at den vil.

Men kan man ikke sige andet godt om det her lovforslag, kan man sige, at det med enestående tydelighed udstiller det indhold, der er i de vækstpakker, som regeringen har lavet sammen med højrefløjen. Man kunne ikke have fået en tydeligere illustration af, hvad der er problemet med de vækstpakker, end ved at kigge på det her lovforslag.

Kl. 15:43

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører på talerlisten er hr. Villum Christensen fra Liberal Alliance, værsgo.

Kl. 15:43

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Der skal ikke være tvivl om, at vi støtter dette lovforslag, hvor der sikres en langt mere retfærdig sammenhæng mellem pris og omkostninger, ikke mindst henset til, at omkring 80 pct. af omkostningerne i spildevandsforsyningerne er faste. Så siger det sig selv, at de store slagterier, mejerier m.v. på denne baggrund er med til at betale for de øvrige forbrugere i et såkaldt hvile i sig selv-system, som vi har med at gøre her.

Man kan anskue forslaget på mange måder, men vi ser det som en forbedring af konkurrenceevnen på i hvert fald potentielt 700 mio. kr., og vi håber meget, at miljøministeren vil være i stand til på en ubureaukratisk måde at udskille de erhverv, der drives på markeds mæssige vilkår. Det kan lyde nemt, men nu må der ikke gå bureaukrati i det, for skal vi være helt ærlige, så virker denne vandsektorlov slet ikke efter hensigten efter vores opfattelse. Der er gået alt for meget djøfisering og bureaukrati i prissystemet, og selskaberne bruger alt for mange uproduktive timer til at dokumentere og benchmarke.

Man kan ikke gå to skridt ude i denne sektor uden for de her tykke mure uden at høre om, hvordan de forhindres i at bruge den sunde fornuft, fordi de styres af en meget rigid form for administration og en styring, som jeg tror gammelkommunisterne i det hedengangne Sovjetunionen ville slikke sig om munden over. Der er masser af socialisme i det her.

Vandsektorloven skulle sikre større effektivitet og besparelser i milliardklassen, men vi har desværre fået det modsatte med konstant stigende afgifter. Det er særdeles veldokumenteret, at de selskaber, der hører under lovens jerngreb, har udviklet sig meget dårligere end de mindre og private, som står uden for. Det er jo trist, når det omvendt skulle være basis for betydelige stordriftsfordele. Jeg synes, det er ærgerligt, at vi skal vente så uendelig lang tid på den her evaluering, som allerede har været omtalt. Vi kender jo alle sammen resultaterne i forvejen, og jeg synes, det er ærgerligt, at vi skal fortsætte bureaukratiseringen på området, som koster millioner hver eneste dag. Det er jeg ikke et sekund i tvivl om.

Den her lovjustering går i den rigtige retning til trods for det, jeg lige har sagt, men der er rigtig langt til, at vi igen får fornuft ind i denne sektor, hvor mange ansvarlige og højt motiverede bestyrelser i eksempelvis vandværkerne er ved at hive de sidste hår ud af hovedbunden og med god grund er ved at miste gejsten. Men vi kan støtte lovforslaget, for vi går et par skridt i den rigtige retning.

Kl. 15:46

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Den næste på talerlisten er den fungerende miljøminister, værsgo.

Kl. 15:46

(Miljøministeren (fg.))

Pia Olsen Dyhr (fg.):

Jeg vil gerne starte med at takke ordførerne for indlæggene og den brede opbakning i Folketinget. Formålet med lovforslaget er at forbedre vilkårene for at skabe vækst og for at beholde danske arbejdspladser. Det skal vi sikre, men vi skal samtidig sørge for at tænke os godt om. Betalingsreglerne for spildevand er et kompliceret område. Vi har her at gøre med en af samfundets mest vitale infrastrukturer, og der er mange faktorer, der skal tages i betragtning. Vi kan derfor ikke bare lave snupagsløsninger. Regeringen ser et klart behov for en model, der kommer tættere på, at vi som vandforbrugere, store som små, betaler, hvad det koster at få rensset vores spildevand. Det er i tråd med forbrugeren betaler-princippet og bidrager samtidig til at skabe et konkurrencedygtigt erhvervsliv.

De nuværende betalingsregler bygger på, at omkostninger til kloakering og rensning af spildevand bliver betalt af forbrugeren efter en fast kubikmetertakst. Princippet er enkelt, men har haft den konsekvens, at der ikke altid er fuldstændig sammenhæng mellem det, der betales for at komme af med spildevandet, og de omkostninger, man som forbruger rent faktisk påfører spildevandsselskabet. I realiteten går helt op til 80 pct. af udgifterne i en spildevandsforsyning til at lægge rør i jorden og holde rensningsanlægget kørende. Det skaber et gode for alle vandforbrugere, men som betalingsreglerne er indrettet i dag, vil en stor vandforbrugende virksomhed skulle betale flere tusind gange mere for det fælles gode end den almindelige boligejer.

Det kan betale sig at rette op på nogle af skævhederne, som har været kendt i mange år, fordi det skaber vækst og beskæftigelse. Vi indfører en såkaldt trappemodel med tre trin, så taksten bliver mindre for den sidste kubikmeter vand. Konkret bliver taksten lavere ved et forbrug på mere end 500 m³ om året og endnu lavere for et vandforbrug over 20.000 m³ om året. Det betyder, at nogle af omkostningerne flyttes over på husholdningerne og andre mindre vandforbrugere, men samtidig gennemfører spildevandsforsyningerne ef-

fektiviseringer, som på landsplan neutraliserer stigningerne for de mindre vandforbrugere.

Vi kan selvfølgelig ikke lave om på betalingsstrukturen, uden at det kan mærkes. Nogle forbrugere vil opleve en prisstigning, mens andre alt andet lige vil opleve et prisfald. I de kommuner, hvor der er mange af de store vandforbrugere, f.eks. slagterier og medicinalvirksomheder, har de små husholdninger betalt mindre for afledning af deres spildevand end i resten af landet. Det giver god mening, at vi styrker de lokale virksomheders konkurrenceevne og fastholder lokale arbejdspladser.

Vi indfaser trappemodellen over 5 år, så omfordelingerne sker gradvis. Det er derudover regeringens ambition, at trappemodellen alene skal gælde for virksomheder, hvor indsatsen gør en forskel i form af vækst og beskæftigelse til gavn for samfundet. Det er derfor, lovforslaget retter sig mod virksomheder, der konkurrerer på markedsvilkår. Jeg er glad for, at partierne bag vandsektorforliget her i maj har aftalt at finde effektiviseringer for 700 mio. kr. Lige nu bliver vandsektorloven evalueret, og hvordan effektiviseringsmodellen bliver herefter, ved vi endnu ikke. Det skal vi finde ud af, når vi har resultatet af evalueringen.

Jeg er glad for, at vi allerede nu er enige om at finde en model, der også tager hensyn til spildevandsforsyningernes behov for investeringer og innovation. Med lovforslaget bidrager vi til at skabe rammerne for en god og sund dansk økonomi og er med til at sikre de lokale arbejdspladser rundtomkring i landet.

Ingen af os har en interesse i at sætte miljøet over styr. Jeg vil gerne understrege, at der også efter indførelsen af trappemodellen stadig er et stort incitament til vandbesparelser på tværs af landets forbrugere. Derfor giver lovforslaget også mulighed for at sikre en mere kostægte betaling for virksomheder, der afleder spildevand, som er mere forurenset end spildevand fra f.eks. et parcelhus. Det er det, vi kalder særbidraget. Det kan f.eks. være en fiskemelsfabrik, der skyller resterne fra produktionen ud i kloakken. Det betyder, at spildevandsselskabet skal bruge ekstra penge på at rense vandet fra lige netop den virksomhed.

Regeringens vækstteam for vand, bio og miljø har peget på, at der er nogle udviklingsmuligheder i beregningen af særbidraget. Med lovforslaget lægger vi op til, at virksomhederne skal kunne følge med i, hvad de betaler for at skylle forskellige restprodukter ud i kloakken. På den måde kan man se, præcis hvilke rester der er dyre for rensningsanlægget at rense. Det sætter fokus på udvikling af nye og alternative renseløsninger i virksomhederne. Det er både bedre for miljøet og billigere for virksomhederne og spildevandsselskabet. Vi har med den nuværende betalingsstruktur skabt en solid platform for innovation og teknologiudvikling i Danmark, og med den nye beregning af særbidraget vil vi øge opmærksomheden på at udvikle nye alternative rensemetoder.

Vi er rigtig gode til vand i Danmark, men vi kan blive endnu bedre, og vi kan hjælpe andre lande med at blive bedre for miljøets og samfundets skyld. Vi ønsker som regering at skabe de bedst mulige rammer for dansk erhvervslivs vækst og konkurrenceevne, samtidig med at vi holder fokus på vores miljø og ressourcer. Jeg er overbevist om, at vores arbejde med betalingsreglerne for spildevand vil skabe værdi for det danske samfund fremadrettet. Vand kan blive Danmarks nye væksteventyr, og det skal vi udnytte til gavn for borgere og virksomheder, til gavn for beskæftigelsen herhjemme og til gavn for væksten.

Med de ord vil jeg ønske en god viderebehandling af forslaget i udvalget.

Kl. 15:51

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er en enkelt, der har bedt om adgang til en kort bemærkning. Det er hr. Per Clausen fra Enhedslisten, værsgo.

Kl. 15:52

Per Clausen (EL):

Jeg deler jo ministerens opfattelse af, at man skal holde sig væk fra snuptagsløsninger, særlig når man selv skal skaffe pengene efterfølgende, som andre har soldet op, og det er jo blevet Enhedslistens rolle her. Jeg vil bare spørge ministeren: Hvis man kigger på den trappemodell, man nu har valgt, er det så ikke rigtigt, at den trappemodell er betydelig strengere end den, man tidligere har undersøgt, og at der i grunden ingen analyser foreligger af, hvilke konsekvenser den her trappemodell får socialt set, hvilke konsekvenser den får i forhold til miljø og miljøløsninger og for så vidt heller ikke nogen seriøse analyser af, hvad den betyder for Danmarks konkurrenceevne og beskæftigelse?

Kl. 15:52

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ministeren.

Kl. 15:52

(Miljøministeren (fg.))

Pia Olsen Dyhr (fg.):

Som ordføreren selv er opmærksom på, har vi tidligere talt om, at der er mulighed for effektiviseringer i vandsektoren for op til 1 mia. kr. Nu diskuterer vi 700 mio. kr., og noget af det, der ligger i lovforslaget, og som ordføreren kan læse i bemærkningerne til lovforslaget, er jo netop også, at man kan bruge særbidraget til at sikre noget innovation. Grunden til, at jeg nævner det her med snuptagsløsninger, er jo – og det ved ordføreren ganske glimrende – at vi netop kommer til i vandsektorforligskredsen at diskutere det her problem eller den her udfordring med, hvordan man skærper den her effektivisering for 700 mio. kr. på baggrund af en evaluering, altså ikke før evalueringen, men netop fordi vi skal have tallene frem fra evalueringen. Så derfor er det ikke en snuptagsmodell.

Kl. 15:53

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Hr. Per Clausen, anden korte bemærkning.

Kl. 15:53

Per Clausen (EL):

Jeg er enig i, at vi er nogle, der får et hårdt arbejde med at skaffe de penge, som allerede er brugt. Det forstår jeg godt. Det er en rolle, vi selvfølgelig tager på os. Men jeg vil bare gerne spørge ministeren, om hun ikke er enig med mig i, at den måde, man har valgt lige præcis den her betalingsmodell på, måske godt af nogle kunne opfattes som en snuptagsløsning, fordi man tager en modell, som er analyseret tidligere, gør den sådan noget stejlere, end den ellers har været, og så siger man: Det er rigtig godt, for nu får vi skaffet et dejligt stort beløb, vi kan prale af over for nogle erhvervsaktiviteter. Det er jo realiteten i den modell, man finder her. Og så er det oven i købet gratis, fordi man kunne påstå, at man skaffede det ved hjælp af nogle besparelser efterfølgende.

Kl. 15:54

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ministeren.

Kl. 15:54

(Miljøministeren (fg.))

Pia Olsen Dyhr (fg.):

Det er rigtigt, at trappemodellen er mere skarp, eller at stigningskurven i trappemodellen er mere skarp, men ordføreren er også opmærksom på, at vi snakker om en indfasningsperiode på 5 år, og det tror jeg sådan set er vigtigt, hvis vi skal være sikre på, at virksomhe-

derne udvikler innovative løsninger, så vi får mindre spildevand ud i systemet eller i hvert fald mindre forurenede spildevand ud i systemet.

Et af de elementer, som ordføreren ganske udmærket kender, er, at vi skal diskutere med virksomhederne fremadrettet, også i forbindelse med ressourcestrategien, så det her lovforslag står jo ikke alene. Der vil jo komme andet, ligesom der også ligger EU-lovgivning på området, som vil sørge for, at det ikke er alt spildevand, vi hælder direkte i spildevandsafløbet. Jeg er sådan set grundlæggende enig med ordføreren i, at vi også skal sikre innovationen, vi skal også sikre miljøet i en løsning på lige præcis spildevandsområdet, og derfor skal det her ikke ses isoleret.

Kl. 15:55

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljøudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

23) 1. behandling af lovforslag nr. L 227:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. (Ændring af rammerne for almene medicinske ydelser m.v. i praksissektoren, herunder styrkelse af regionernes planlægnings- og styringsmuligheder, ensartet kvalitet, systematisk patientinddragelse, erstatningspligt m.v.).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag).

(Fremsættelse 28.05.2013).

Kl. 15:55

Forhandling

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Forhandlingen er åbnet, og første ordfører er fru Sophie Løhde fra Venstre.

Kl. 15:55

(Ordfører)

Sophie Løhde (V):

Først og fremmest skal der ikke være nogen tvivl om, at Venstre allerhelst havde set, at regionerne og Praktiserende Lægers Organisation, PLO, var nået til enighed om en ny samarbejdsaftale i forhandlingerne om en ny overenskomst. Det lykkedes som bekendt desværre ikke, og som opfølgning på sammenbruddet i forhandlingerne og regionernes efterfølgende opsigelse af aftalen har regeringen altså truffet det valg at fremsætte et lovforslag om en justering af de fremtidige rammer for almen praksis. Det er et lovforslag, der bl.a. har til formål at skabe bedre muligheder for, at alle danskere kan få adgang til læge, uanset hvor i landet de bor, sikre en bedre sammenhæng i sundhedsvæsenet, samtidig med at den gældende overenskomst foreslås forlænget, indtil der foreligger en ny aftale om en ny overenskomst.

Venstre støtter en modernisering af de styringsmæssige rammer for almen praksis, og vi vil gerne være med til at påtage os et ansvar for at tilvejebringe de lovgivningsmæssige rammer, der kan være med til at udvikle og fremtidssikre almen praksis i det samlede sund-

hedsvæsen. Det har vi sådan set gentaget flere gange, men vi har samtidig heller ikke lagt skjul på, at vi mente, at der var plads til en række ændringer eller forbedringer i det udkast til lovforslag, som sundhedsministeren nu har haft igennem en grundig høringsproces, og som man vist rolig kan sige har givet anledning til en livlig debat samt både ris og ros.

For Venstre har det været afgørende, at lovforslaget respekterede de praktiserende læger som selvstændige erhvervsdrivende, og dermed at praktiserende læger selvfølgelig også skal have indflydelse på de opgaver, som almen praksis varetager i dag såvel som fremadrettet, og herunder at nye opgaver qua f.eks. sundhedsaftaler eller forløbsprogrammer vil kræve en særskilt aftale mellem parterne på området i forhold til implementering og spørgsmålet om økonomi.

Så har det været afgørende, at vi i lovforslaget fik indhegnet omfanget af ministerbemyndigelser og dermed opstillet nogle tydelige begrænsninger i adgangen til at kunne detailregulere arbejdstilrettelæggelsen i almen praksis. Vi mener ganske enkelt ikke, at det er en opgave for 179 folketingsmedlemmer at detailstyre, hvor ofte og i hvilke tilfælde en læge skal tage på hjemmebesøg. For det første fordi den slags altid bør bero på et lægefagligt skøn, og for det andet fordi den slags detailregulering bør og skal aftales mellem de relevante parter frem for af Folketinget.

Samtidig har det været væsentligt, at de praktiserende læger med lovforslaget ikke skulle pålægges et eller andet nyt og omfattende registreringsarbejde, men at der tværtom er tale om data, som de praktiserende læger allerede i dag er forpligtet til at registrere, og herunder at data, der deles, ikke på nogen måde må kunne identificere den enkelte patient, sådan at der ikke kan rejses tvivl om fortroligheden mellem læge og patient i forhold til netop personfølsomme data.

Endelig har det været afgørende, at regionerne med lovforslaget ikke fik adgang til at kunne tvangsopkøbe eller tvangsflytte praksiser.

I forhold til det fremsatte lovforslag, altså det lovforslag, som vi nu i dag førstebehandler her i Folketinget, glæder vi os i Venstre dermed også over, at regeringen har valgt at lytte til de mange bekymringer, som har været rejst fra forskellig side, og som altså nu foreslås konkret udmøntet via konkrete ændringer, præciseringer m.v. i lovforslaget sammenholdt med det, som blev udsendt i høringsudkastet.

Det er rigtig godt, at regeringen lytter, også til Venstre – ja, det sidste må man jo sige at regeringen faktisk gerne måtte gøre til en vane og gøre noget oftere. Lovforslaget, som det ligger nu, er på en række punkter ændret, præciseret og tydeliggjort efter høringen – ikke bare i forhold til et enkelt komma eller nogle smådele, men i forhold til en række elementer. Det synes jeg er svært ikke at anerkende, uanset om man så ikke måtte være hundrede procent tilfreds med det fulde indhold, og det kan dermed forhåbentlig også danne grundlag for, at man igen kan mødes om forhandlingsbordet.

Dermed ikke sagt, at der ikke kan være enkelte elementer, som vi i den videre udvalgsbehandling kan forbedre yderligere eller præcisere yderligere via svar på udvalsspørgsmål m.v. – det er jo netop hele formålet med den proces, som vi nu skal igennem. Og jeg kan da i hvert fald bl.a. se af nogle af de breve, jeg har modtaget her de seneste dage, at der stadig på nogle punkter er en vis usikkerhed i forhold til enkeltelementer i lovforslaget, og som jeg da synes at vi i den videre udvalgsbehandling skal have afklaret og boret ud, sådan at der er en helt klar forståelse af, hvad lovforslaget indebærer, og lige så meget af, hvad det ikke indebærer.

Men lovforslaget, sådan som det ligger nu, kan vi altså bakke op om. Det skal sikre en bedre sammenhæng, bedre rammer for lægedækning i hele landet, samtidig med at nye organisationsformer kan afprøves under hensyntagen til lokale forhold, udfordringer og behov.

Vi ser frem til den videre udvalgsbehandling.

Kl. 16:01

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er et enkelt medlem, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Det er fru Benedikte Kiær fra Det Konservative Folkeparti, værsgo.

Kl. 16:01

Benedikte Kiær (KF):

Jeg kan forstå, at Venstre ikke er hundrede procent tilfreds, men er klar til at mødes igen om forhandlingsbordet. Nu er det jo ikke alle, der er blevet inviteret til forhandlinger. Det var faktisk ret mange partier, der ikke var opmærksomme på, at der var forhandlinger på det her område, men vi kan forstå af medierne, at der åbenbart har været forhandlinger i gang i flere uger, før ministeren fremsatte det her lovforslag.

Med hensyn til ikke at være hundrede procent tilfreds vil jeg høre, hvad ordføreren egentlig siger til det her om udbud, og at en læge kan have op til seks ydernumre. Er det et af de områder, hvor ordføreren ikke er helt tilfreds, hvis man ser i forhold til de krav, der bliver stillet til uddannelse og kompetencer – eller hvad? For det fremgår jo kun, at der skal være en eller anden form for ensartethed.

Kl. 16:02

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 16:02

Sophie Løhde (V):

Nu skal jeg jo i forhold til den første del af bemærkningerne ikke kunne sige på vegne af en regering, som jeg for det første ikke er medlem af, og som jeg for det andet heller ikke har en ambition om at blive medlem af, hvad den har gjort sig af overvejelser. Men det ville da have været en lille smule underligt – undskyld mig udtrykket – hvis ikke man som regering havde gjort sig den overvejelse og stillet sig selv spørgsmålet: Hvis nu de forhandlinger, der har ligget stille siden november måned, måtte føre til, at den ene part opsagde aftalen, hvad var det så, man skulle stille op? Hvad var det så, man ville gøre fremadrettet? Det har man selvfølgelig et ansvar for at gøre sig nogle overvejelser om.

Så er det, vi siger fra Venstres side, at vi ikke lægger skjul på, at vi synes, at der har været behov for nogle ændringer, præciseringer, forbedringer fra det høringsudkast, som har været igennem en grundig høring nu her, og frem til det lovforslag, som vi så førstebehandler i Folketinget i dag.

Lige til spørgsmålet om adgangen til et antal ydernumre, altså at man skal kunne eje op til seks ydernumre som praktiserende læge, vil jeg sige, at det jo netop er et af de punkter, hvor der rent faktisk er sket en imødekommelse i forhold til bl.a. nogle af de synspunkter, som høringsparterne har givet udtryk for, bl.a. i forhold til hvad det er for nogle krav, der skal stilles til den virksomhedsansvarlige læge om uddannelse, så det ikke bare er hvem som helst, men at man skal være praktiserende læge for at kunne eje et ydernummer.

Kl. 16:03

Formanden :

Fru Benedikte Kiær.

Kl. 16:03

Benedikte Kiær (KF):

Altså, nu tænkte jeg på, at der har været forhandlinger – eller en eller anden form for diskussion mellem Venstre og regeringen – før ministeren fremsatte forslaget. Jeg tænkte ikke på høringsprocessen, hvilket egentlig også fremgik af, at da ministeren fremsatte det her lov-

forslag, påpegede Venstre netop, at det her med udbud var en af de ting, som Venstre havde fået for at støtte forslaget.

Men finder ordføreren ikke, at det er et problem, hvis bemandingen, altså de læger, der er på nogle af de her klinikker, praksisser, som så bliver ejet af en kapitalfond eller nogle andre, ikke er almene medicinere, men at der kun er én, der er almen mediciner, altså at ikke alle er almene medicinere, som man ellers stiller krav om, når de praktiserende læger i dag skal have et ydernummer? Er der ikke en eller anden form for diskrepans, i forhold til hvad det er for nogle uddannelseskrav, man stiller, når det er en praktiserende læge, der gerne vil have en praksis, og når det sker via udbud? Mener ordføreren virkelig ikke, at der er et problem dér?

Kl. 16:04

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:04

Sophie Løhde (V):

Jamen jeg er nødt til at korrigere den konservative ordfører, for hvis man læser lovforslaget, er det sådan set fuldstændig klart og tydeligt, at netop eksempelvis en kapitalfond ikke kan eje et ydernummer.

Det fremgår fuldstændig klart. Jeg er godt klar over, at det har været fremme i debatten fra mange forskellige sider, men en kapitalfond eller en anden virksomhed kan ikke eje et ydernummer, punktum.

Så har vi det sådan generelle, principielle synspunkt i Venstre, at lige så vel som vi ikke synes, at offentlige monopoler er særlig fremmende og en god ting, så synes vi heller ikke, at private monopoler er fremmende for udviklingen af en sektor. Derfor har vi ikke noget imod, at man de steder, hvor man har en udfordring i forhold til lægedækning, nu kan få lejlighed til at afprøve nogle nye organisationsformer, altså dér, hvor ingen praktiserende læge selv måtte være interesseret i at købe et ydernummer. For det er jo det, der er betingelse nr. 1 i den trappemodel, der er, nemlig at et ledigt ydernummer først skal bydes ud, for at se om der er en praktiserende læge, som eksempelvis godt vil købe det. Er der ikke det, kan regionen lade ydernummeret gå i udbud.

Her er det helt klart i lovforslaget, at en kapitalfond eller andre ikke kan eje et ydernummer, punktum.

Kl. 16:05

Formanden :

Fru Liselott Blixt for en kort bemærkning.

Kl. 16:05

Liselott Blixt (DF):

Tak. Fru Sophie Løhde nævnte, at det er selvstændigt erhvervsdrivende, vi her taler om. Og der kunne jeg godt tænke mig at spørge ordføreren til den problemstilling, der var med praksisplanudvalget, hvor der i første omgang ikke skulle sidde læger. Så har Venstre været inde at sige, at nu skulle der sidde læger i praksisplanudvalget, og at der nu kommer et mindretal.

Mener fru Sophie Løhde, at det er det, der skal til, for at selvstændigt erhvervsdrivende kan være med til at sætte fokus på deres arbejdsplads og få lov til at bestemme på deres område, altså at der nu sidder et mindretal i et praksisplanudvalg?

Kl. 16:06

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:06

Sophie Løhde (V):

Først og fremmest skal jeg da ikke lægge skjul på, at vi netop lægger vægt på, at praktiserende læger i dag er en privat virksomhed og og-

så skal være det fremadrettet. Og derfor har vi jo også taget afstand fra dem, der har haft så meget fantasi – det gælder visse partier her i Folketingssalen, jeg behøver ikke at afsløre, i hvilken side af salen de befinder sig, men der er tale om deres regionskollegaer – at de har sagt, at hvis de ikke de praktiserende læger nu makker ret, skal vi bare til at lave nogle regionsdrevne klinikker, og så skal vi overtage det hele. Det er ikke den form for udvikling, vi forestiller os i Venstre, og den har vi bestemt heller ikke lyst til at deltage i.

Men i forhold til om man nu får et mindre antal pladser i et praksisplanudvalg, synes jeg, det er svært at tale om et mindretal, når det er sådan, at lovforslaget som det, der er fremsat i dag, og som vi førstebehandler her i Folketinget, jo sådan set giver tre pladser i praksisplanudvalget til de praktiserende læger. Det er nøjagtig det samme antal pladser, der bliver stillet til rådighed for regionerne. Det vil sige, at hver gruppe har tre pladser – det er ikke et mindretal, det er et lige antal. Og så får kommunerne fem pladser.

Kl. 16:07

Formanden :

Fru Liselott Blixt.

Kl. 16:07

Liselott Blixt (DF):

Er vi enige om, at det er regionerne, der har det sidste ord, hvis man er uenige? For det står også i aftalen. Og det er det, jeg gerne vil høre fru Sophie Løhde om: om det er tilfredsstillende, i forhold til hvad man har haft i dag.

Man har sagt, at der skal være det her mindretal, fordi de praktiserende læger har spændt ben for, hvor man placerede nogle klinikker. Der kunne jeg godt tænke mig at høre nogle konkrete eksempler på, hvor man har spændt ben for, at der kunne oprettes nogle regionsklinikker eller noget andet.

Kl. 16:08

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:08

Sophie Løhde (V):

Med den sidste bemærkning formoder jeg, at ordføreren hentyder til rigsrevisors beretning. Jeg har i hvert fald ikke selv brugt rigsrevisors beretning som argumentation for noget i det, jeg har sagt fra talerstolen her i dag. Så den del vil jeg ikke skulle forklare og forsvare, altså for noget, jeg i udgangspunktet ikke selv har brugt.

Men jeg mener grundlæggende, at det er tilfredsstillende, at myndigheds- og finansieringsansvaret følges ad. Det plejer faktisk at være et synspunkt, som langt, langt de fleste partier, herunder også ordførerens eget, normalt synes er en god idé på stort set alle områder inden for den offentlige sektor.

Jeg synes, det er en misforståelse, hvis man fra starten lægger op til, at praksisplanudvalget skal være sådan et kampudvalg, hvor man skal sidde og stemme sig frem til alle fremtidige løsninger, for så vidt angår almen praksis. Det skal være et samarbejdsudvalg, hvor man i en god tone kan samarbejde om den fremtidige udvikling, og det er jo også derfor, at det nu er præciseret i lovforslaget fra sundhedsministeren, at for så vidt angår andre aftaler, som måtte ligge herudover – via sundhedsaftaler, forløbsprogrammer eller andet – skal det kunne forudsætte en underliggende aftale.

Kl. 16:09

Formanden :

Tak til Venstres ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger, og så er det den socialdemokratiske ordfører, hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:09

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Lovforslaget her i dag handler om sundhedsloven, lovforslaget handler om de praktiserende læger, almen praksis. Lovforslaget handler om, at der skal sikres en mulighed for, at almen praksis kan blive moderniseret, moderniseret til glæde for alle, der i fremtiden får brug for almen praksis, den praktiserende læge. Det er mig en stor glæde, at lovforslaget, som det ligger her, bliver positivt bakket op af de store patientorganisationer, også af kommunerne og regionerne.

Har vi brug for en modernisering af almen praksis? Ja, det har vi. Vi har nogle velkendte udfordringer, som berører de praktiserende læger. Lad mig blot nævne to udfordringer. Vi har desværre egne af Danmark, hvor der er stor mangel på praktiserende læger i dag, og når vi kigger ind i krystalkuglen, kan vi se, at problemet ikke umiddelbart og hurtigt bliver mindre eller løst. For mig som socialdemokrat er det afgørende vigtigt, at vi gør alt, hvad vi kan, for at sikre, at alle hjørner af Danmark har praktiserende læger nok. Jeg bor selv i Nordjylland, et af de hjørner, hvor vi meget tydeligt oplever problemet. Lad mig nævne en anden udfordring i forhold til de praktiserende læger. Som socialdemokrat er jeg rigtig stolt af vores sundhedsvæsen. Vi har fri og lige adgang, vi har dygtige og engagerede medarbejdere, men vi har en udfordring i, at mange patienter for ofte føler, at de forskellige dele af sundhedsvæsenet ikke arbejder godt nok sammen, at der ikke er en o.k. sammenhæng mellem f.eks. sygehus og kommune. Det gør vi også noget ved i forhold til det ændringsforslag til sundhedsloven, der er til debat her i dag.

Som sagt betyder det rigtig meget for mig som socialdemokrat, at vi har fået balanceret lovforslaget sådan, at de store patientorganisationer bakker op om det her lovforslag, men også at de, der bærer det helt store ansvar i hverdagen, regionerne og kommunerne, også synes, man har ramt rigtigt i forhold til den måde, hvorpå de ser udfordringerne.

Men hvorfor er det nu Folketinget, der skal tage sig af det her og ikke de parter, som vanligt har det overordnede ansvar, altså de fem regioner og Praktiserende Lægers Organisation, PLO, som den er betegnet og forkortet? Desværre er de her to parter ikke i deres forsøg på en ny aftale nået i mål. Forhandlingerne har været frugtesløse, de brugte meget lang tid på det, uden at de kom hinanden nærmere. Regeringen har følt sig forpligtet til herefter at sikre en overordnet lovgivningsramme for almen praksis, sådan at almen praksis kan udvikle sig i takt med de øvrige dele af sundhedsvæsenet. Patienterne skal nemlig opleve kvalitet og sammenhæng i alle dele af sundhedsvæsenet, og vi skal hver især som borger i Danmark føle tryk ved den praktiserende læge, når der opstår spørgsmål om sundhed eller mistanke om sygdom.

Socialdemokraterne ønsker og kæmper for, at almen praksis' rolle i sundhedsvæsenet skal styrkes, og vi ønsker, at almen praksis også i fremtiden skal være et privat ejerskab, hvor der forhandles en aftale på plads mellem regionerne og Praktiserende Lægers Organisation. I øjeblikket har de fem regioner og kommunerne ikke den nødvendige mulighed for at realisere deres ønsker og idealer om en modernisering af almen praksis, bl.a. som følge af, at Praktiserende Lægers Organisation har en veto, som de en gang imellem bruger, selv om der er et politisk ønske om forandring. Det problem fjerner ændringen af sundhedsloven her også.

Kl. 16:14

Meget er sagt om udfordringerne vedrørende almen praksis frem mod den her førstebehandling. Der har været en høringsperiode, som har givet rigtig mange saglige og utrolig konstruktive forslag til forbedringer og justeringer i det forslag, der var fremlagt til høring. Sundhedsministeren har nu lavet justeringer og præciseringer, og vi synes fra socialdemokratisk side, der ligger et rigtig velbalanceret lovforslag nu. Jeg vil gerne udtrykke min glæde over dem, der har

arbejdet meget sagligt og konstruktivt i høringsperioden. Det er også Socialdemokraternes ønske og mål, at forløbet frem til tredjebehandlingen må blive konstruktivt, og jeg vil gerne give udtryk for, at vi håber, at lovforslaget vil få bred opbakning.

Almen praksis og sundhedsvæsenet som helhed skal løbende moderniseres. Lovforslaget her vil sikre, at de praktiserende læger kommer ud i alle hjørner af Danmark, at vi alle sammen kan have vores egen praktiserende læge. Lovforslaget vil også sikre en ny og bedre sammenhæng i vores rigtig gode offentlige sundhedsvæsen. Vi *skal* have muligheden for at føle en helt reel tryghed og tillid til alle dele af vores sundhedsvæsen. Det er og bliver et ufravigeligt socialdemokratisk krav og mål.

Socialdemokraterne støtter selvsagt lovforslaget, og vi ønsker, at vi må få et godt udvalgsarbejde frem mod tredjebehandlingen.

Kl. 16:15

Formanden :

Der er to korte bemærkninger. Først er det fru Benedikte Kiær.

Kl. 16:15

Benedikte Kiær (KF):

Ordføreren siger, det er afgørende, at der kommer praktiserende læger ud i alle hjørner af landet. Det er vi jo fuldstændig enige i. Så er det bare et spørgsmål om, hvordan man gør det. Og en af de ting, der ligger i det her forslag, er, at man har mulighed for at lave udbud.

Nu fik jeg ikke svar fra den foregående ordfører for Venstre, men nu vil jeg høre, om den socialdemokratiske ordfører ikke mener, der er et problem med, at der ikke er de samme krav for alle i forhold til uddannelse.

Der kan være tale om en praktiserende læge, der køber et ydernummer og har sin egen praksis eller måske går sammen med flere om at skabe et lægehus. Men hvis det er en privat aktør – og nu vil jeg ikke sige noget som helst andet end en privat aktør – som køber nogle af de her ydernumre eller vinder dem i et udbud, så er der ikke de samme krav til uddannelse.

Mener ordføreren ikke, at det kan være et problem? For der er jo kun krav om, at der skal være én med speciallægeuddannelse i almen medicin.

Kl. 16:17

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:17

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg vil takke fru Benedikte Kiær rigtig meget for spørgsmålet, for det her må da være sidste chance for at prøve at aflive nogle af de myter, der er. Andre private end alment praktiserende læger kan ikke købe et ydernummer. Og jeg ved, at min kollega fra Venstre, fru Sophie Løhde, forsøgte at præcisere nøjagtig det samme.

De eneste, der kan eje ydernumre og praktisere, er privatpraktiserende speciallæger i almen medicin, som køber deres eget ydernummer. De får til gengæld mulighed for at eje op til seks ydernumre fremover. Hvis der er noget, der skal i udbud, sendes det i udbud i en 4-års-periode af regionerne. Det er det, der ligger i det.

Det er også sådan, at regionerne – og det er måske det, der mere er sandheden – kan drive et ydernummer i 4 år, hvis det er sidste chance for at få læger ud i et område.

Kl. 16:18

Formanden :

Fru Benedikte Kiær.

Kl. 16:18

Benedikte Kiær (KF):

Det er ikke det, jeg spørger om. Jeg spørger til, når man sender noget i udbud, og der er nogle andre private aktører, der skal drive det her sted. Nu vil jeg ikke sige andet, end at der er andre aktører, der skal drive det her sted. Så står der altså i lovforslaget, at der skal sikres en bemanding med én læge med specialuddannelse i almen medicin. Det vil sige, at man kun lægger vægt på, at der skal være en vis ensartethed.

Nu må ordføreren forholde sig til det, jeg siger: Der stilles ikke de samme uddannelseskrav, hvis man har noget i udbud, som skal drives af en anden privat aktør, i forhold til hvordan det ellers skal drives af en praktiserende læge. Mener ordføreren ikke, der er et problem i den forskel? Jeg taler om speciallægeuddannelsen; jeg taler om de praktiserende læger og hvad de kan, i forhold til at vi har vores egen praktiserende læge, hvad ordføreren lagde meget vægt på i sin ordførertale.

Kl. 16:18

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:18

Flemming Møller Mortensen (S):

Specialet i almen medicin er grundlaget for at drive almen praksis. Kigger man på, hvordan en almen praksis bliver drevet i dag, vil man se, at der også er yngre læger, der kommer ind og arbejder. Men udgangspunktet er, at den, der står i spidsen for det, er speciallæge i almen medicin, og det ændres der ikke på i forhold til det her lovforslag.

Kl. 16:19

Formanden :

Fru Liselott Blixt for en kort bemærkning.

Kl. 16:19

Liselott Blixt (DF):

Tak. Hr. Flemming Møller Mortensen nævnte, at lægerne tidligere havde haft vetoret – et lidet flatterende ord. Jeg tænkte på, om ordføreren har nogle konkrete eksempler på, at lægerne har brugt den her form for spænden ben for nedsættelse af en praksis.

Kl. 16:19

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:19

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg vil også gerne takke fru Liselott Blixt for spørgsmålet, for ja, der er eksempler på, at amtsrådspolitikere og regionsrådspolitikere har ønsket at flytte ydernumre til bestemte steder, hvor organisationer og praktiserende læger har nedlagt veto.

Kl. 16:20

Formanden :

Fru Liselott Blixt.

Kl. 16:20

Liselott Blixt (DF):

Kunne vi så ikke til anden behandling få de her konkrete eksempler? Én ting er, at man siger det, men jeg vil gerne have nogle konkrete eksempler, så jeg kan efterprøve dem.

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 16:20

Regionerne vil sikre læger ved at opføre regionsklinikker eller sætte private investorer til at komme ind på markedet. Jeg underer mig så over, hvad det er for læger, vi skal få til at passe klinikkerne. Igen er det et dårligt tiltag for at få ulighed væk i sundhed, for med den afgørelse vil det jo ikke være danske almenmedicinske læger, der kommer til at forestå opgaven.

Kl. 16:20

Flemming Møller Mortensen (S):

[Lyddudfald] ... ministeren her i dag eller på skrift, og jeg vil da også glæde mig til at se oversigten.

Kl. 16:20

Formanden :

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Så er det fru Liselott Blixt som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 16:20

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

Mine børn er i dag 18 og 22 år. I hele deres liv, ja, fra før de blev født, er de blevet fulgt af den samme praktiserende læge. Hun har fulgt dem gennem livet, har set dem vokse op: de er kommet, når de skulle vaccineres; hun har været der, når vi som forældre kom rådvilde og ængstelige, fordi en af dem havde høj feber; hun har talt med dem om deres seksualitet; hun har givet dem råd og vejledning og lyttet til deres fysiske og psykiske problemer, som de ved man kan tale åbent om, for det forlader aldrig lægens kontor. Mine børns læge, som også er min, ved måske ting om mine børn, som ikke engang jeg, deres mor, ved.

Jeg værdsætter vores praktiserende læger i Danmark højt, og jeg synes, de gør et fremragende stykke arbejde. Derfor forstår jeg ikke den måde, man har behandlet dem på. OECD's undersøgelser viser, at vi er det land, hvor flest mennesker er tilfredse med de praktiserende læger. Samtidig har vi faktisk et system, som fungerer, og som faktisk ikke koster mere end 4 kr. pr. borger pr. dag.

Der sker en udvikling i samfundet, og det er naturligt. Det er også naturligt, at lægerne skal følge med i udviklingen. Og jeg tror heller ikke, at der er nogen, der er i tvivl om, at vi er enige om det samlede resultat, bare ikke om måden, det nås på. Ingen er jo imod, at vi skal fremme sundhed i befolkningen, samt at vi skal sikre, at alle har adgang til en læge og man får den behandling, man har brug for. Mange læger er jo netop fulgt med tiden og har indrettet lægeklinikker, som samarbejder med regionerne om laboratorieprøver, samarbejder med kommunerne om medicingennemgang og hjemmebesøg, implementerer ny it og datafangst. De er godt i gang.

Man forstår måske også de læger, som ikke har lyst til at ændre for meget ved deres praksis, da de er nået pensionsalderen. Over 15 pct. af de praktiserende læger er over 65 år. Jeg frygter, at de drejer nøglen om, hvis man stiller for mange krav her og nu.

I Dansk Folkeparti er der specielt tre ting i lovforslaget, som vi sætter spørgsmålstegn ved, og som vi ikke direkte kan støtte.

Det første er hele fremgangsmåden. Lærerne bliver sat uden for døren. Man havde en plan fra starten, da overenskomstforhandlingerne gik i gang. Da man ikke kunne få den igennem, opsagde man aftalen med PLO. Ministeren kom med lovforslaget, og det vil sige, at de er blevet sat uden for døren fra starten; de er blevet sat uden for døren i forhandlingerne, behandlingerne og den fremtidige planlægning af arbejdet.

Vi mener, at familielægen skal have en direkte indflydelse på arbejdstilrettelæggelsen. At påstå, at regionerne skal kunne stå for det mener jeg er utopi, for de har svært ved at styre deres eget. Vi ønsker, at man får det system, som man kender, hvor der er en ligestilling, så der ikke er nogen, der blokerer. Derfor har jeg også udtrykt ønske om, at hvis der har været blokeringer, vil jeg gerne have en liste over dem.

En anden ting, som vi er bekymret over, er 15-kilometersgrænsen. Hvad sker der med udkantslægen, der mister erhvervsaktive patienter, hvis de fleste søger væk? I Dansk Folkeparti ønsker vi at stille nogle spørgsmål til netop 15-kilometersgrænsen. Vi synes, at det er rigtig godt, at man kan gå ud over grænsen, hvis lægen har nok patienter, hvis der er fyldt op og man kan få en, der ligger tættere på. Men hvad sker der så, den dag man går på pension, hvor vi også ved, at man forlanger, at lægen skal kunne komme på hjemmebesøg, hvis man har været indlagt osv.? Hvordan ser man den overgang? Det er nogle af de spørgsmål, jeg vil stille til sagen.

Den tredje ting, vi vil spørge ind til, er den dataoverførsel, der skal ske til regionerne. Vi skal sikre, at det ikke sker på cpr-nummerniveau, og vi skal sikre, at der er den tavshedspligt, som man oplever og altid har vidst der er hos ens læge.

I Dansk Folkeparti kan vi ikke tilslutte os lovforslaget, som det er udformet. Vi synes, at det er rigtig godt, at man forlænger det 1 år. Derfor foreslår vi, at man opdeler lovforslaget, så man tager kravene i den ene del, og i den anden del kan vi så stemme om forlængelsen, for den ser vi gerne i Dansk Folkeparti, og den vil vi gerne stemme for.

Kl. 16:26

Formanden :

Der er en kort bemærkning fra hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:26

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det, og tak til fru Liselott Blixt. Ordføreren nævner OECD, som giver udtryk for, at vi har en god almen praksis i Danmark, men kan fru Liselott Blixt ikke også bekræfte, at OECD faktisk også løfter pegefingeren, at OECD for det første siger, at der er behov for reformer og modernisering af almen praksis, for det andet, at man har behov for, at der er noget, der kommer til at understøtte kvaliteten og sammenhængen i behandlingen, og for det tredje, at der ikke er tilstrækkelig viden om kvaliteten i almen praksis?

Kl. 16:27

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:27

Liselott Blixt (DF):

Det er fuldstændig korrekt, og det er vi også enige i. Vi går alle sammen ind for kvalitet, samt at man skal styre, og det er lægerne jo også i gang med. Vi ser flere og flere og lægeklinikker, der netop har lavet al den her datafangst, og som har ansat personale, og som har samarbejde med kommuner og regioner. Nogle af dem vil jo mildest talt blive chokeret over, at man er kommet med en lov, man nærmest trækker ned over hovedet på dem uden at forklare, hvad det her drejer sig om. Da jeg spurgte en rådgiver på et tidspunkt, fik jeg også at vide, at de klinikker jo ikke skal noget, de gør jo det, vi beder dem om. Hvorfor så komme med en plan, der trækker noget ned over hovedet på nogle andre, når det er den fremgangsmåde, man har?

Kl. 16:27

Formanden :

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:27

Flemming Møller Mortensen (S):

Kan fru Liselott Blixt bekræfte, at der i lovforslaget står, at de data, som den almenpraktiserende læge skal dele med f.eks. regionen, skal være anonymiseret? Kan fru Liselott Blixt bekræfte, at det, der blev sagt i ordførertalen, lige nøjagtig er det, der vil ske i lovforslaget?

Jeg også gerne spørge ordføreren: Ønsker ordføreren, at de praktiserende læger skal bibeholde deres vetoret, sådan at det ikke er det, som de store patientorganisationer, Danske Regioner og organisationen af kommuner i Danmark bakker op om, der skal være fremtiden, altså det, som sikrer patienterne en bedre dækning af praktiserende læger i fremtiden? Er det virkelig det, der er Dansk Folkepartis holdning? Kalder man det modernisering?

Kl. 16:28

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:28

Liselott Blixt (DF):

Jeg kan så godt lide, når ordføreren kommer op i det hjørne. Med hensyn til anonymisering vil jeg sige, ja, det står der i lovforslaget, men teknisk vil jeg gerne se, hvordan det bliver håndteret. Vi har set alt for mange tilfælde ude i regionerne, hvor cpr-numre og journaler har ligget og flydt rundt omkring, hvor andre har kunnet se dem, så derfor er jeg da interesseret i, hvordan det kan gøres.

Hvad angår it, har vi ikke været heldige på det her område. Der tror jeg vist vi kan få mange ting frem. Når det drejer sig om det med at være ligeværdig, mener jeg, at lægerne skal være ligeværdige i de forhandlinger, og at de er ligeværdige forhandlingspartnere, og det er de ikke, hvis de ikke får et eneste ord at skulle have sagt. Det er også derfor, jeg siger, at jeg skal have nogle konkrete eksempler på, hvor det er, man mener, at lægernes – som hr. Flemming Møller Mortensen kalder det – vetoret har været.

Kl. 16:29

Formanden :

Tak til ordføreren. Fru Özlem Sara Cekic som SF's ordfører.

Kl. 16:29

(Ordfører)

Özlem Sara Cekic (SF):

Tak. Jeg vil rigtig gerne starte med at sige, at jeg også tror, at de fleste anerkender det kæmpe stykke arbejde, som familielægen derude laver. Det her er mere et spørgsmål om, at alle skal have adgang til lige præcis det, som den tidligere ordfører fortalte om, nemlig at man har en familielæge, som man har en ret stor tillid til, fordi man også ved, at familielægen er den, man henvender sig til, hvis man selv eller ens børn har problemer, og derfor ønsker vi også, at alle borgere i Danmark skal have den adgang.

Desværre er det jo sådan i dag, at vi ved, at der er områder i Danmark, hvor der ikke er lægedækning, og det mener vi er dybt bekymrende. For på den måde, som almen praksis fungerer på i dag, fungerer det rigtig godt, og derfor skal der også være mulighed for, at man kan få adgang til en læge.

Samtidig siger vi også, at det bliver utrolig vigtigt, at der er en sammenhæng i den behandling, man får. Så når nogen er syg, skal det også være muligt, at man som læge i langt højere grad kan gå ind og samarbejde med kommunen eller med hospitalet, hvis det er det, der kræves. Vi siger som det sidste også, at alle familielæger selvfølgelig skal følge de kvalitetsretningslinjer, der er i forhold til en behandling. Det er nogle af de her ting, som vi ikke opgiver med lovforslaget.

Så har der jo i forbindelse med den her debat været sagt og skrevet en masse ting. Der har været underskriftsindsamlinger, der gik ud på, at nu lukker man den ene praksis efter den anden, der har været underskriftsindsamlinger, der gik ud på, at nu tvangsflytter man de privatpraktiserende læger, og en masse andre ting; der var faktisk også nogle myter, der nærmest gik hen og blev til sandheder. Derfor vil jeg også sige fra talerstolen: Nej, vi kommer med det her lovforslag ikke til at tvangsflytte familielægen; nej, vi kommer heller ikke til at lukke familielægens klinik; og nej, vi kommer heller ikke til at detailstyre, hvor meget man skal gå på sygebesøg, og opfølgning af udskrivinger. Så bliver det også sådan, at vi heller ikke kommer til at pådutte en læge nye opgaver, uden at lægen har aftalt det med regionerne, og uden der følger nogle penge med. Der kan jeg så forstå at det, der har optaget PLO utrolig meget, er, hvordan taksterne skal være i forhold til de her ydelser, og om det skal være markedspriser, og der vil jeg bare sige at det må de så aftale videre med regionerne. De kommer også til at sidde i et udvalg, hvor de kan få lov til at forhandle, hvad de har på hjerte.

Men samtidig vil jeg også gerne stå frem og sige, at det bliver sådan, at man ikke kommer til at få vetoret. Jeg synes, det er helt utroligt, at der i et land som Danmark, som ikke er særlig stort, er områder, hvor man ikke har kontakt til en læge. Altså, jeg kunne godt forstå det, hvis det var i Tyrkiet, for det er bare et megamonsterstort land, men ikke, at vi i et land som Danmark sidder og diskuterer, hvorvidt den mulighed skal være der eller ej. Indtil videre har det jo været sådan, at PLO har haft muligheden for selv at kunne tage et ansvar. Men det ansvar har de ikke løftet. Der bliver vi bare nødt til at anerkende, at når der er områder i Danmark, hvor borgerne ikke har adgang til en læge, så må vi som ansvarlige politikere da også tage ansvaret på os. Vi må sige, at hvis man ikke kan finde ud af det, selv om man har siddet og forhandlet i over et år, så må vi så gøre det. Og det har jeg overhovedet ikke noget problem med at man gør. For jeg synes, og SF synes, at det allervigtigste er, at vi ser det her ud fra borgerens synspunkt: Hvad er det, der er godt for borgeren? Der vil jeg til enhver tid mene at det bedste for borgeren er at have adgang til en læge, og at lægen også i langt højere grad er i stand til at kommunikere med kommunen og hospitalet, og at man følger nogle retningslinjer, som også sikrer en høj kvalitet.

Derfor glæder jeg mig til, at vi i fællesskab skal snakke videre om det her lovforslag i udvalget. Jeg kan forstå ud fra høringsbidragene, at der er rigtig mange, der faktisk bakker op om det her. PLO har haft en række indvendinger, og dem har ministeriet faktisk også imødekommet. Jeg har også hørt, at nogle få læger – det er ikke mange – har kvitteret for det. Men sådan er det altid; når man går ind og sikrer en principiel adgang, altså en principiel lighed i sundhed, så vil der altid være nogle, der er sure. Sådan er det. Men jeg er faktisk rigtig glad for, at der bliver lægedækning alle steder.

Kl. 16:34

Formanden :

Der er tre medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger, først fru Liselott Blixt.

Kl. 16:34

Liselott Blixt (DF):

Jeg kunne da godt tænke mig at se nogle af de der tilfredse læger, for den sidste mail, jeg har modtaget, var faktisk fra en, som havde været tilfreds i starten, indtil man fik en jurist til at kigge på lovforslaget. Så var vedkommende ikke så tilfreds med det mere.

Ordføreren nævner også, at nu skal vi sørge for, at der kommer læger ud i yderområderne, og det har vi jo gjort i lang tid. Man har fra regionernes side kunnet oprette regionsklinikker, og det er åbentbart også det, man vil blive ved med. Spørgsmålet er bare: Er det den vej, vi skal gå? Ender vi så ikke bare med ikke så mange prakti-

serende læger, men med nogle regionsklinikker, som har læger on and off i et stykke tid, som man kan læse her. En læge skriver:

Lige ringet op af en patient, som er tilmeldt regionsklinikken i Nykøbing Falster. Han har forsøgt at få genordineret en recept på epilepsimedicin, men der er ingen læge dér før på mandag. Han har det seneste år haft ni forskellige læger, og altså indimellem er der ikke nogen til stede, da de åbenbart ikke kan skaffes.

Det er forholdene i Nykøbing Falster. Hvordan bliver de bedre af det her forslag?

Kl. 16:35

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 16:35

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg sagde ikke, at der var mange læger, der var tilfredse. Jeg sagde, at der var nogle få, der var tilfredse, og nogle af dem har også udtalt sig rundtomkring.

Som jeg kan forstå det, er logikken hos Dansk Folkeparti, at der er nogle steder, hvor regionale klinikker ikke fungerer, fordi man ikke har formået at skabe en høj kvalitet og sikre kontinuitet og sikre, at det er de dygtigste læger, der sidder på de poster – og så må vi hellere lade være.

Altså, den logik køber jeg desværre ikke, for jeg synes, at målet hele tiden må være, at vi sørger for, at der er lægedækning. Og hvis det er, at PLO ikke selv vil løfte den opgave, kan jeg forstå, at det ligger i aftalen, at det kommer i udbud. Og hvis det ikke lykkes, er det regionen, der opretter en klinik, og det er jeg faktisk ret tilfreds med.

Samtidig skal vi selvfølgelig blive ved med at holde fast i, at når de driver de her klinikker, skal der være en høj kvalitet. Det kommer man bare ikke uden om, og det skal vi da i fællesskab være rigtig gode til at holde øje med for på den måde at se, om de lever op til lovens intentioner.

Kl. 16:36

Formanden :
Fru Liselott Blixt.

Kl. 16:36

Liselott Blixt (DF):

Men jeg kan da godt fortælle, at logikken for Dansk Folkeparti er, at hvis man, når man ønsker at blive privatpraktiserende læge, investerer et par millioner kroner i en klinik og kommer ud og skal agere selvstændigt, så er det jo ikke rart, hvis man overhovedet ikke har noget at skulle have sagt. Det vil jo gøre, at vi får færre og færre, der søger ind på almen medicin og kommer ud som praktiserende læger, og så ender det med, at vi får regionsklinikker med læger, der kun kommer en gang imellem og derfor ikke kan dække behovet. Så når man gør tilværelsen sværere for de praktiserende læger, er det måske ikke derhen, de søger, og det er det, der er problemet.

Det er vores logik.

Kl. 16:37

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 16:37

Özlem Sara Cekic (SF):

Som jeg har svært ved at dele. Fru Liselott Blixt siger, at det jo ikke er rart, at de privatpraktiserende læger ikke har noget at skulle have sagt. Over 8 mia. kr. får de for ydelser til regionerne. Den største kunde er regionerne. Det svarer lidt til, at man sagde til en grønt-handler: Vi vil rigtig gerne have, at du skal levere grønsager, men

det er op til dig, om det skal være tomater eller pærer eller agurker, og hvordan de skal være, hvilken størrelse, hvor stor en mængde.

Alle andre steder har man da en forventning om, at det, man køber, også lever op til det, man gerne vil have. Derfor synes jeg, det er rigtig vigtigt også at understrege, at når privatpraktiserende læger går på barrikaderne på den måde, har jeg enormt svært ved at forstå logikken, for vi bruger over 8 mia. kr. på det her. Det mindste, man kan gøre, er at prøve at holde en lille smule øje med, at de penge, man bruger til det, faktisk også reelt går til det.

Kl. 16:38

Formanden :

Fru Benedikte Kiær for en kort bemærkning.

Kl. 16:38

Benedikte Kiær (KF):

Når man lytter til ordføreren, lyder det nærmest, som om det er sådan en omgang wild west derude, hvor man bare har en masse praktiserende læger, der slet ikke gør det, som de egentlig er sat i verden for, nemlig at tage sig af patienterne og sørge for deres ve og vel, og at de overhovedet ikke gider at arbejde sammen med regionerne. Sådan opfatter jeg nu ikke det, der foregår derude uden for de tykke mure på Christiansborg.

Ordføreren siger jo, at PLO ikke har løftet opgaven, og at det her forslag sikrer læger i hele landet, og så vil jeg lige spørge ordføreren: Vil det sige, at ordføreren mener, at det ikke har kunnet ske i dag, at man faktisk har kunnet etablere de her regionsklinikker, hvorefter man har haft drøftelser med PLO? Vil det sige, at PLO har stoppet det, hver gang man gerne har villet have en regionsklinik?

Kl. 16:39

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 16:39

Özlem Sara Cekic (SF):

Altså, hvis det lyder, som om jeg siger, at der ikke er nogen læger, der løfter den her opgave rent kvalitetsmæssigt, så tror jeg, at jeg enten har formuleret mig ekstremt forkert, eller også er det blevet opfattet forkert. Ligesom alle andre har jeg også en familielæge, som jeg gerne vil hilse herfra, og som jeg er dybt, dybt taknemmelig for at jeg har. Jeg tror, de fleste danskere har det på den måde.

Men når jeg står her på talerstolen, er det jo ikke for at tale PLO's sag eller for at tale regionernes sag. Jeg vil rigtig gerne være med til at tale borgernes sag, og jeg synes, at alle skal have ret til at have adgang til en læge. Det er det mindste, vi kan gøre i et lille land som Danmark. Og den læge samarbejder i høj grad både med kommune og hospital, og der er en høj faglighed.

Fru Benedikte Kiær spørger så ind til, om der er nogen steder, hvor man har de her regionsklinikker, men vi ved jo bare, at virkeligheden i dag er, at den måde, PLO har brugt deres veto på, har gjort, at vi ikke har kunnet opfylde det mål, der hedder, at alle skal have adgang til en læge.

Kl. 16:40

Formanden :

Fru Benedikte Kiær.

Kl. 16:40

Benedikte Kiær (KF):

Nu har jeg selv siddet i et regionsråd og har også oplevet, at der var udfordringer med at få læger til et område, men det kunne faktisk godt lade sig gøre ad samtalen vej til sidst at få lavet en regionsklinik, før man fik indført undtagelsesbestemmelsen. Så PLO og sam-

arbejdsudvalgene og lægerne i samarbejdsudvalgene har jo ikke været fuldstændig umulige at tale med.

Men ordføreren taler jo om de her praksisudvalg, nu hvor lægerne kommer med, og om det der med, at lægerne er bange for, at de skal lave nogle ting, uden at de overhovedet er med på den eller har mulighed for at finansiere det, fordi det selvfølgelig kræver nogle ekstra ydelser fra dem, og siger, at det ikke kommer til at ske, fordi lægerne er med i beslutningen.

Vil ordføreren ikke give mig ret i, at det faktisk fremgår af lovforslaget, at selv om der tilstræbes en vis enighed, er det regionerne, der har muligheden for at overrule til sidst, og at de faktisk egentlig har en vetomulighed, hvis nu man ikke kan blive enige? Det vil sige, at man har ophævet vetoet, og det vil sige, at man faktisk godt kan overrule lægerne i praksisudvalgene.

Kl. 16:41

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 16:41

Özlem Sara Cekic (SF):

Der er sikkert mange, der sidder og følger med i den her debat, og jeg vil starte med at sige, at vi forlænger overenskomsten med 1 år. Så vi håber selvfølgelig, at samtalen vej er den rigtige vej, og at man i fællesskab kan beslutte nogle ting. Så siger vi også, at det med lovforslaget bliver sådan, at alle de her ekstra ting, om det så er ekstra sygebesøg eller det ene eller det andet, skal der samarbejdes med regionerne om, og man skal i fællesskab finde en aftale, også i forhold til finansiering.

Men i forhold til om man kan sidde og have vetoet over, hvor der skal være læger, siger vi nej. Altså, ad den vej går vi ikke længe. Det skal være muligt for alle at have adgang til en læge.

Kl. 16:42

Formanden :

Fru Sophie Løhde for en kort bemærkning.

Kl. 16:42

Sophie Løhde (V):

Hvad angår de indledende bemærkninger fra min konservative kollega, må jeg da sige, at jeg havde svært ved at nikke genkendende til det billede, som ordføreren tegnede af almen praksis og af, at der overhovedet ikke er indsigt i, hvad pengene bliver brugt til på området m.v. Det var måske sådan en lille smule generaliserende.

Men jeg hæftede mig ved en ting, som ordføreren sagde i sin tale, nemlig at praktiserende læger ikke har løftet deres ansvar for at sikre lægedækning i hele landet. Jeg vil bare høre, om ordføreren er helt sikker på, at ordføreren mener, hvad ordføreren siger i Folketingssalen. Er det ikke regionerne, som ikke har kunnet løfte deres myndighedsansvar og myndighedsforpligtelse, eller hvem er det, der ifølge SF's ordfører i dag har forsyningsforpligtelsen med henblik på at sikre lægedækning i alle egne af landet og efter ordførerens opfattelse også bør have det fremadrettet?

Kl. 16:43

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 16:43

Özlem Sara Cekic (SF):

Der er noget, jeg synes at ordføreren fra Venstre er ekstremt dygtig til. Det har jeg altid ment. Det er i forhold til de der ord.

Det, jeg mener, er, at det er fuldstændig rigtigt, at det er regionerne, der skal løfte ansvaret, men hvis man sidder som PLO og siger nej og har vetoet, har det jo heller ikke været muligt at sige, at vi så

skulle have lægedækning alle steder. Det er jo det, der er baggrunden for, at vi laver det her lovforslag.

Kl. 16:43

Formanden :

Fru Sophie Løhde.

Kl. 16:43

Sophie Løhde (V):

Jeg takker for de første bemærkninger, som jeg vælger at tage som en ros. Men for lige at stille helt skarpt på det vil jeg sige, at jeg synes, at der er et eller andet galt, hvis man i dag tager det udgangspunkt, at man bebrejder de praktiserende læger for, at vi i dag ikke har lægedækning i hele landet.

Altså, forsyningsforpligtelsen ligger i regionerne. Det, som det her lovforslag bl.a. handler om, når vi taler lægedækning, er, hvilke instrumenter, redskaber i værktøjsskassen, man kan kalde det, som man vil, der skal være fremadrettet, for at regionerne netop kan leve op til deres forsyningsforpligtelse. Det håber jeg da at ordføreren anerkender, nemlig at man er med til at forbedre det med lovforslaget her og ikke peger fingre ad de praktiserende læger og siger, at det er dem, der ikke har løftet ansvaret, for det er jeg sådan set ikke enig med ordføreren i.

Kl. 16:44

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:44

Özlem Sara Cekic (SF):

Det er jo sådan, at hvis der f.eks. skulle en læge ud til Mjølnerparken eller de her udsatte boligområder, har man jo kunnet sidde i PLO, i det her udvalg hos regionerne, og sige nej. Det er jo det, der er sket hidtil, fordi man har haft et system, der har gjort, at PLO har haft vetoet, så man ikke har kunnet lave den lægedækning.

Selvfølgelig er ansvaret i sidste ende altid regionernes, men hvis man har et aftalesystem, der gør, at den ene part kan nedlægge veto, er det jo lidt svært at komme videre. Og det er jo derfor, at jeg synes, at det bedste ved det her lovforslag er, at man går ind og siger, at vi vil have lægedækning alle steder. Det er et politisk mål, at alle skal have adgang til en læge. Det synes jeg faktisk er rigtig, rigtig positivt.

Kl. 16:45

Formanden :

Tak til SF's ordfører. Fru Stine Brix som Enhedslistens ordfører.

Kl. 16:45

(Ordfører)

Stine Brix (EL):

Jeg bor selv i København. Fra min bopæl er der omkring 50 m til den nærmeste læge og 100 m til den næste. Men jeg er opstillet og valgt til Folketinget i Nordjylland. Nu har Socialdemokraternes ordfører allerede været inde på Nordjylland tidligere i debatten. Det er sådan, at i Nordjylland er betingelserne ganske, ganske anderledes, i hvert fald hvis man bor uden for Aalborg eller nogle af de andre større byer, for så kan der desværre være rigtig, rigtig langt til den nærmeste praktiserende læge. Region Nordjylland er nemlig det område i landet, hvor lægemanglen er størst. Kort før jul sidste år så jeg en opgørelse, der viste, at der på det tidspunkt manglede 47 læger i det nordjyske. Det betyder, at nogle af de læger, der i dag arbejder i Nordjylland, har flere end 3.000 patienter tilknyttet. Og det siger sig selv, at det kan være rigtig svært at levere en ordentlig kvalitet, når man er læge for så mange patienter.

I Danmark har vi heldigvis ret til gratis lægehjælp. Men uden for byerne og også i de socialt belastede bydele i nogle af de større byer er det vanskeligt at rekruttere læger. Derfor er det selvfølgelig en fuldstændig central opgave at sikre, at alle danskere får adgang til en praktiserende læge, som har tid til at levere et godt stykke arbejde, når man kommer ind ad døren. Som flere har været inde på, er et af hovedformålene med dette lovforslag netop at sikre, at alle danskere får adgang til en god og dygtig praktiserende læge, uanset hvor de bor. Det formål bakker vi fra Enhedslistens side fuldt op om.

Til gengæld er vi ikke enige i, at problemet skal løses med udbud og nye private aktører i sundhedsvæsenet. Løsningen bør i stedet være, at man bruger regioner eller alternativt kommuner til at drive lægeklinikker under mere stabile vilkår, end de har haft mulighed for indtil i dag. Det ville dog være en klar forbedring af lovforslaget, hvis regeringen lyttede til Dansk Sygeplejeråd, Danske Patienter og Kræftens Bekæmpelse, som alle skriver i deres høringssvar, at regionerne ikke bør forpligtes til at gennemføre udbud, men at de i stedet selv kan vælge, om de vil drive dem selv eller udbyde dem. Man kan også sige, at det ville være at fastholde status quo.

Et andet hovedformål med lovforslaget er at sikre en bedre sammenhæng for patienterne, når de har brug for vores sundhedsvæsen, ikke mindst for de patienter, som har en kronisk sygdom. Det er en meget, meget stor udfordring, når vi har et sundhedsvæsen med så mange forskellige aktører: regioner, som driver sygehuse, kommuner, som står for forebyggelse, pleje og genoptræning og så de praktiserende læger, som har ansvaret for medicin og behandling i dagligdagen.

Jeg synes derfor, at det er rigtig positivt, at lovforslaget nu lægger op til at integrere almen praksis fuldt i sundhedsloven og sikre mere koordination med det nye praksisplanudvalg. Vi bakker op om, at alle parter – kommuner, regioner og almenpraktiserende læger – nu bliver repræsenteret i det her nye praksisplanudvalg. Det betyder, som flere før jeg har sagt, at lægerne mister deres vetoret i spørgsmålet om, hvor nye praksisser skal placeres. Men det betyder ikke, at lægerne står tilbage uden nogen form for indflydelse. Lægerne sidder med om bordet og sidder med, når diskussioner og beslutninger skal træffes, både når det gælder sikring af fremtidens lagedækning, og også når det gælder beslutning om, hvilke opgaver almen praksis skal løse i samspil med sygehuse, plejehjem og sundhedshuse.

Det tredje større tema, som loven indeholder, handler om adgang til data. Der har fra flere sider været rejst en bekymring om, hvorvidt det ville ødelægge det fortrolige rum mellem patient og læge, hvis andre fik adgang til data om patienten. Jeg synes derfor, at det er helt centralt, at det understreges i loven, at data ikke må kunne føres tilbage til en given person. Det er også vigtigt at understrege, at de data, som regionerne i fremtiden skal have adgang til, er oplysninger, som lægerne allerede registrerer i dag. Det er vigtigt for os, at der ikke er tale om en masse nye dokumentationsopgaver, som tager tid fra patienterne.

Til gengæld er jeg betænkelig ved at bruge data til kontrol af den enkelte læge. Det er helt centralt, at vi kan stole på de data, der kommer ud af almen praksis, så de netop kan bruges til at sikre sammenhæng i patientforløbene. Her vil jeg gerne i udvalgsarbejdet spørge ind til, hvordan de her data konkret skal bruges. Ikke mindst er vi bekymrede for, hvis det bruges til kontrol af den enkelte læge, at det går ud over kvaliteten af de data, som produceres.

Som opsummering vil jeg sige, at vi fra Enhedslistens side samlet set bakker op om intentionerne bag lovforslaget. Det er intentioner om at sikre alle danskere adgang til en praktiserende læge og om at sikre et mere sammenhængende sundhedsvæsen. Jeg tror også, at det er de to formål, der gør, at så mange patientforeninger er positive over for lovforslaget.

Jeg mener ikke, at der er behov for mere privat sundhed. Jeg mener tværtimod, at der er behov for mere offentlig sundhed. Derfor vil

vi i udvalgsarbejdet ud over det her spørgsmål om data især interessere os for reglerne vedrørende udbud af almen praksis, og jeg tror også, at jeg allerede nu kan varsle, at der kommer et ændringsforslag fra vores side til denne del af lovforslaget.

Så har jeg lyst til at tilføje en enkelt ting til sidst: Jeg synes ikke, at det billede, der bliver tegnet af lægerne i medierne, altid er helt rimeligt. Det er mit indtryk, at langt, langt de fleste læger knokler, arbejder samvittighedsfuldt, loyalt og engageret for at sikre patienterne den bedst mulige behandling. Jeg håber, at de vil blive ved med det. Jeg tror, at både vi og især deres patienter har brug for dem, så jeg håber, vi kommer ud på den anden side af lovforslaget med en stærkere almen praksis, end vi har i dag.

Kl. 16:51

Formanden :

Tak til ordføreren. Så er det hr. Joachim B. Olsen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 16:51

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Tak. I dag behandler vi L 227, forslag til lov om ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. Regeringen betegner lovforslaget som en modernisering af sundhedsvæsenet. De praktiserende læger betegner modsat lovforslaget som et opgør med familielægen og et angreb på krumtappen i det danske sundhedsvæsen, nemlig almen praksis.

Fra begge sider er det helt store spinapparat sat i gang, og det er nærmest umuligt for almindelige borgere at komme til bunds i, hvad sagen drejer sig om. Præcis som i lærerkonflikten bliver almindelige borgere taget som gidsler i en retorisk kamp mellem to magtfulde parter. Denne kamp er ganske uskøn.

De praktiserende læger beskriver deres virksomhed som et liberalt erhverv. Det er delvis også rigtigt, men deres samlede indtægter stammer fra de offentlige kasser, og det er ganske gode indtægter, også når man tager højde for de udgifter, de har til personale, husleje, edb, medicinsk udstyr osv. Sandheden er dog den, at hverken jeg eller andre ved, om de praktiserende læger tjener for meget eller for lidt, for den eneste mulige målestok, det frie marked, er sat ud af funktion.

Dette lovforslag åbner dog op for, at der kan komme en lille smule konkurrence, idet der åbnes op for, at private aktører kan drive almene praksisklinikker, og at regionerne kan benytte sig af udbud, ganske vist under særlige forhold, men alligevel. Der åbnes også op for, at borgerne kan vælge en læge, som ligger længere væk end 15 km fra deres bopæl. Dette er lægerne modstandere af.

Det er direkte selvmodsigende at kalde sig liberale erhvervsdrivende og samtidig være for sådan en regel, som i den grad er en indskrænkning af det frie valg. Hvis lægerne oprigtigt mener, at de er liberale erhvervsdrivende, så burde det ikke give anledning til modstand. De burde faktisk hilse konkurrencen velkommen, men præcis som med lærerne eller apotekerne eller andre aktører, som får deres privilegier udfordret, værger man for sig med argumenter om, at det naturligvis er for børnenes, borgernes eller patienternes skyld, at man ikke ønsker forandringer. Det virker dog ikke helt troværdigt.

I Liberal Alliance er vi meget positive over for de dele af lovforslaget, som øger konkurrencen og styrker borgernes frie valg. Vi er også positive over for, at en læge kan eje op til seks ydernumre. På en række områder er der altså tale om en liberalisering. Fra LA's side havde vi gerne set, at man var gået endnu længere. Men de praktiserende læger har også nogle rigtig gode pointer, når de påpeger, at dette lovforslag stærkt indskrænker lægernes medindflydelse på, hvilke opgaver de skal løse. Det er ikke acceptabelt.

Selv om det er en klar forbedring, at de praktiserende læger får sæder i de nye praksisplanudvalg, så er det efter vores opfattelse pro-

blematisk, at regionsrådet har den endelige beslutningsret. De forhold, mennesker arbejder under, skal være genstand for en forhandling. Er de ikke det, så er mennesker ikke frie. Det er også helt centralt for os, at det bliver indskrevet i loven, at sundhedsdata ikke kan føres tilbage til den enkelte patient. Derudover rejser høringssvarene en række spørgsmål, som vi ønsker afklaret, inden vi kan tage endelig stilling til dette lovforslag.

Kl. 16:54

Formanden :

Tak til ordføreren. Fru Benedikte Kiær som konservativ ordfører.

Kl. 16:55

(Ordfører)

Benedikte Kiær (KF):

De praktiserende læger har en meget vigtig rolle i det danske sundhedsvæsen. Som speciallæger i almen medicin kan de favne bredere og har en mere helhedsorienteret tilgang til deres patienter. Vi kan i dag se, at godt ni ud af ti henvendelser i almen praksis bliver afsluttet med behandling i almen praksis. Og en af de helt store styrker ved familielægerne er de langvarige patient-læge-forhold. Det skaber detaljeret kendskab og sammenhæng og tryk i behandlingen.

Rigtig mange danskere lægger vægt på og en meget stor værdi i, at de netop har deres egen læge, der både kender dem og familien rigtig godt. Netop den tillid er afgørende i særlig den forebyggende indsats og i behandlingen af patienter med kroniske sygdomme. Men netop denne styrke mener jeg kan blive udvandet med det her lovforslag. Med lovforslaget vil regionerne kunne afhænde ydernumre, der ikke kan sælges på normal vis mellem læger på andre måder. De kan lade en læge have op til seks ydernumre eller foretage udbud til andre private aktører, der så kan virke inden for overenskomsten.

I Det Konservative Folkeparti er vi imidlertid bekymret over disse tiltag, fordi vi er bekymret for kvaliteten. I bemærkningerne fremgår det, at der skal være tale om »en vis ensartethed i borgernes adgang til og kvaliteten i almen medicinsk lægehjælp, uanset leverandør«. Det er altså en vis ensartethed, ikke den samme kvalitet eller en bedre kvalitet, bare en vis ensartethed. Samtidig bliver der ikke stillet de samme uddannelsesmæssige krav til lægerne hos de private aktører som til de alment praktiserende læger. Det finder vi et problem. Det fremgår bl.a. af bemærkningerne, at når en privat aktør driver en klinik, skal der i hvert fald være en med en almen medicinsk speciallægeuddannelse. Her mener vi at der egentlig burde være helt de samme krav.

Alt i alt mener vi, at der er det problem, at vi ser noget af et opgør med familielægeinstitutionen, som vi kender den. For vi ved jo fra nogle af de regionsklinikker, der er rundtomkring i landet, at der er en stor udskiftning af lægerne, og derved kommer man jo væk fra det, der netop er styrken i de langvarige patient-læge-forhold, og vi ser faktisk, at de kan blive udvandet, ved at man har det her flow og ikke får den her kontinuitet. Især det sidste er meget bekymrende, da vi sådan set mener, at det er styrken, plus vi mener, at det er et problem, at der ikke er de samme krav, da netop speciallæger i almen medicin er specialister i at kunne henvise korrekt videre og er oplært i at kunne tage sig af alt lige fra psykiatriske lidelser til at kunne opspore kræftsygdomme. Så derfor er vi bekymrede for kvaliteten.

Når det gælder de nye praksisudvalg, vil vi gerne kvittere for, at ministeren erkender, at det var forkert fuldstændig at udelukke lægerne. Ministeren vil nu give lægerne pladser i udvalgene, og der skal tilstræbes en vis enighed om praksisplanerne i de enkelte regioner.

Jeg kan forstå, at det har været meget magtpåliggende for ministeren, aftalepartneren Venstre og regionerne at gøre op med den ligeværdige tilgang til samarbejdet mellem regioner og almen praksis. Men hvorfor give regionerne en form for vetoet? Og hvorfor foretage et opgør med det ligeværdige samarbejde i stedet for at styrke

det? De problemer, der har været på området, og som bl.a. Statsrevisorerne har beskrevet, kunne nemt være løst på anden vis. Man kunne have indhegnet lægernes vetoet f.eks. i sager om snyd, og man kunne have givet regionerne kompetence til at løse lægemanglen der, hvor der ikke kan findes en praktiserende læge til et ydernummer.

Aftaler, der er resultatet af forhandlinger og enighed, har en høj værdi, da alle parter har medejerskab og dermed medansvar for at virkeliggøre aftalen. Derfor havde vi hellere set princippet om ligeværdighed i de nye praksisudvalg med ovenstående undtagelser, og at man kunne hente hjælp fra nogle faglige eksperter til at fremme enigheden i de sager, hvor det var svært at finde fælles fodslag. Et ligeværdigt samarbejde i udvalgene ville bane vejen for et stærkere samarbejde mellem hospital, kommune og praktiserende læge til glæde for patienterne – især dem, der har kroniske lidelser.

Alt i alt kan vi ikke støtte forslaget. Jeg har nævnt to af de væsentlige bekymringer, vi har, nemlig det med kvaliteten og også det her med, at man ikke får skabt en ordentlig sammenhæng i sundhedsvæsenet, hvis der ikke er det ligeværdige samarbejde. Men vi frygter også, at lovforslaget kan føre til for meget registrering. Vi frygter også, at lovforslaget kan føre til, at færre læger har lyst til at uddanne sig til speciallæger i almen medicin, hvilket vil være katastrofalt, da vi netop på grund af demografien, og på grund af at flere vil leve længere med kroniske sygdomme, virkelig vil få brug for endnu flere speciallæger i almen medicin de kommende år.

Alt i alt mener vi, at ministeren burde pille lovforslaget af bordet og i stedet tvinge regionerne og PLO til forhandlingsbordet under ledelse af en neutral opmand og finde en forhandlingsløsning, hvor nogle af ministerens forslag også kunne indgå, i stedet for at hastvedtage dette lovforslag, som kan få store konsekvenser. Lægerne er meget faste i kødet, når de siger, at de ikke vil samarbejde under de vilkår, som forslaget lægger op til. Derfor havde vi hellere set en forhandlingsløsning end det her lovforslag, og det er baggrunden for, at vi ikke kan støtte det.

Kl. 17:00

Formanden :

Der er en enkelt kort bemærkning fra fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 17:00

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg kan forstå, at der er mange herinde i dag, der gerne havde set, at der var blevet fundet en forhandlingsløsning – det tror jeg vi alle sammen er enige om. Men når nu det skulle være, undrer det mig lidt, at De Konservative sådan er hoppet med op på den høje hest. Jeg forstår det simpelt hen ikke. De regionsklinikker, som er oprettet rundtomkring i landet, er jo netop blevet til, fordi man ikke har kunnet nå til enighed med lægerne om at få nogen til at overtage et ydernummer f.eks. i Region Sjælland eller i Region Nordjylland. Det jo lige præcis det, der er udfordringen.

Jeg er da helt enig med ordføreren i, at man selvfølgelig altid skal sørge for, at der er kontinuerlighed i det, patienterne oplever. Jeg har også godt set, at der f.eks. i Region Sjælland har været utilfredshed, men det skyldes jo lige præcis det problem, at de praktiserende læger ikke har medvirket til at sikre, at en af deres gode kolleger ville bosætte sig i lige præcis det område. Hvad vil De Konservative dog gøre ved det, hvis ikke de vil være med til det her lovforslag?

Kl. 17:01

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 17:01

Kl. 17:04

Benedikte Kiær (KF):

Jamen nu fik vi jo sådan set undtagelsesbestemmelsen, som blev vedtaget sidste år, i februar 2012, som netop skulle sikre, at man, de steder, hvor der ikke kunne findes en praktiserende læge, kunne lave en regionsklinik, så man altid kunne sørge for, at der var en praktiserende læge til borgerne i det område.

Vi har jo ikke set det her virke ordentligt endnu. Jeg har også stillet spørgsmål om, hvor mange gange det egentlig har været bragt i anvendelse, og jeg glæder mig til at få et svar på det, for det er faktisk noget af det, der kunne have løst problemet. Så jeg kan ikke forstå, hvorfor man ikke lige ser, hvordan det virker, og evaluerer, om der yderligere er brug for noget.

Det kan godt være, at man siger, at baggrunden for de nye regler – også for, at man f.eks. kan bruge udbud – er, at det kan være svært at blive dækket ind med læger over hele landet, og at det her så skal afhjælpe lægemangelen. Men som lovforslaget ligger lige nu, kan jeg blive bekymret for, om en region faktisk kan bruge mulighederne, uden at der egentlig foreligger en lægemangel, og det er noget af det, som jeg har tænkt mig at spørge ind til.

Kl. 17:02

Formanden :

Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 17:02

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det sidste kan jeg slet ikke forstå, for sådan som lovforslaget ligger, skal regionen jo først afsøge mulighederne for at sælge et ydernummer videre til en anden praktiserende læge, inden man foretager sig yderligere. Der er jo netop sat et hegn op om, at man kan lave regionsklinikker eller udbyde regionsklinikker til private i maks. 4 år, fordi målet hele tiden er at få en praktiserende læge til at tage et ydernummer, købe det og være der og praktisere, sådan at der kommer den kontinuitet for patienterne, som man ønsker. Men jeg kan stadig væk ikke forstå: Synes fru Benedikte Kiær, at det var o.k., sådan som det f.eks. foregik oppe i Helsingør, hvor de praktiserende læger sammen med PLO-Hovedstaden nægtede at flytte ind i en ny sundhedsklinik og dermed medvirke til, at borgerne i Helsingør kunne få adgang til en vagtlæge?

Kl. 17:03

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 17:03

Benedikte Kiær (KF):

Nu bor jeg i Helsingør, så jeg ved nok lidt mere om, hvordan det var, end ordføreren ved, og det kan jeg også høre. De praktiserende læger var faktisk i huset i forvejen, og så kom regionen ind med deres sundhedstilbud i samme hus. Det, som de praktiserende læger ikke ville, var at arbejde under de vilkår. De mente, at bemandingen i sundhedshuset ikke stemte overens med det, som sundhedshuset egentlig skulle lave, hvilket ville betyde, at de ville blive belastet. Det viste sig også efterfølgende, at regionen ikke havde bemandet sundhedshuset med læger, der havde de rette kompetencer til at tage sig af alle de mennesker, der kom i sundhedsklinikken, hvilket betød, at man havde lavet om på lægedækningen i sundhedshuset. Så lægerne havde faktisk ret i deres bekymringer. Det er bare så ærgerligt, at man ikke anerkender, at de egentlig havde ret i de anker, de havde, og så sørgede for at få sat et samarbejde op igen.

Formanden :

Hr. Flemming Møller Mortensen, en kort bemærkning.

Kl. 17:04

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det. Det er korrekt, som ordføreren siger, at lægerne måske nok virker lidt faste i kødet, men jeg vil da sige som socialdemokrat, at hvis der er nogen, som jeg også oplever være meget faste i kødet er det Det Konservative Folkeparti i deres forsvar for konservatisme i sundhedsvæsenet. Jeg vil gerne spørge ordføreren, for ordføreren taler rigtig meget om ligeværdigheden i praksisplanudvalget: Hvis vi nu forestiller os, at der er ligeværdighed og der er lighed i, hvem der synes hvad, hvor bevæger vi er så hen?

Kl. 17:05

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 17:05

Benedikte Kiær (KF):

Jeg synes, at det var et lidt mærkeligt spørgsmål, jeg lige fik fra ordføreren. Jeg sagde, at man jo kunne hegne det ind, sådan at i de tilfælde, hvor man ikke kunne finde en læge til et område og havde problemer med at lave en lægedækning, kunne man bruge de her muligheder, der var. Man kunne have brugt undtagelsesbestemmelsen, og der havde lægerne så ikke deres veto, eller når det var i sager, hvor man egentlig havde mistanke om, at der var sket noget, der ikke var hensigtsmæssig hos en praktiserende læge, så havde man heller ikke den veto, man har i dag i samarbejdsudvalgene. Det var sådan set noget, man kunne hegne ind.

Så mener jeg faktisk, at det er vigtigt, at læger og region og kommune er enige om, hvordan man skal tilrettelægge samarbejdet, for jeg mener faktisk, at det er væsentligt med et ligeværdigt samarbejde, hvor man er enige om, hvilken retning man egentlig skal henimod. Jeg mener faktisk, at det er til gavn for patienterne, at man alle er med i beslutningen, at man alle kan tage et medejerskab.

Kl. 17:06

Formanden :

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 17:06

Flemming Møller Mortensen (S):

Min pointe er, at hvis der er to parter, der har lige stor magt, og de ikke er enige, så bevæger de sig ikke. Så flytter man sig ikke, så moderniserer man ikke, så står man stille, og så risikerer man lige nøjagtig, at der sker det for mig og mine medborgere i Nordjylland, at vi kommer til at stå med idealer om et sundhedsvæsen, som vi ikke kan efterleve, fordi den ene part har en veto, til at man ikke vil udvikle.

I forhold til bekymringen om at afhænde ydernumre ved udbud og regionsdrift vil jeg gerne spørge ordføreren, om det ikke er korrekt, at det er sådan, at som aftalen er i øjeblikket, kan regionsklinikkerne kun se 2 år frem, og det er ligesom den mulighed, man har. Deri ligger der vel en barriere, en forhindring til at prøve at lave noget, der på sigt også er attraktivt for de læger, man gerne vil lokke ud til et område. Men altså i kraft af at Det Konservative Folkeparti ikke ønsker noget ændret, hvordan er det så, at De Konservative vil skaffe de her læger til de mange områder i min region, hvor der ikke er praktiserende læger i dag, hvis ikke ordføreren vil være med til at give politikerne i regionsrådet det mandat til at gøre, som de gerne vil?

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 17:07

Benedikte Kiær (KF):

Nu er det jo ikke sådan, at fordi vi ikke støtter alt det, der ligger her, så vil vi ikke udvikling. Selvfølgelig vil vi det. Jeg tror ikke lige, at ordføreren hørte helt præcis, hvad det var, jeg sagde. Jeg sagde faktisk, at man ikke skulle have vetoet der, hvor man skulle sikre en lægedækning, hvor man ikke kunne afhænde, som man ellers plejer at gøre. Det synes jeg egentlig at jeg sagde ret tydeligt, og jeg sagde også, at når man ikke kunne blive enige – og nu vil jeg lige sige, at det jo ikke kun er to parter, men tre parter, hvor man får kommunerne med – så jeg gerne, at man fremmede muligheden for at kunne få fælles fodslag, ved at man kunne få hjælp udefra.

Nu lyder det sådan set egentlig på ordføreren, som om lægerne ikke vil være med til at udvikle. Det er altså ikke det, jeg oplever. Jeg oplever, at både læger og regioner og egentlig også kommuner, nu hvor de skal på banen, har lyst til at være med til at udvikle den primære sundhedssektor, for vi ved bare, at det er der behov for. Og ja, det er 2 år med den undtagelsesbestemmelse, vi har i dag, men vi aner jo ikke noget om, hvordan det fungerer, for der jo ikke engang er gået 2 år, siden reglen blev vedtaget.

Kl. 17:07

Formanden :

Tak til den konservative ordfører. Så er det med en lille forsinkelse fru Camilla Hersom som radikal ordfører.

Kl. 17:08

Kl. 17:08

(Ordfører)

Camilla Hersom (RV):

Tak, fordi det kunne lade sig gøre at ændre på rækkefølgen i ordførertalerne. Det er et væsentligt lovforslag, vi behandler i dag. Det skyldes ikke alene, at sundhed er et afgørende velfærdsområde, men også, at den reaktion, der kommer på lovforslaget, vil have betydning for fremtiden for almen praksis.

Baggrunden for, at regeringen fremsætter lovforslaget, er de kuldelede forhandlinger mellem de praktiserende lægers organisation, PLO, og Danske Regioner. Det stod klart, at parterne ikke kunne nå hinanden, og regionerne endte da også med at opsigte den gældende aftale. Men på så væsentligt et område som den basale sundhedsdækning kan regeringen ikke tage nogen chancer. Borgerne skal kunne få lægehjælp, og derfor er der dette lovforslag.

Med lovforslaget styrkes de praktiserende lægers rolle og placering i sundhedssystemet, bl.a. ved at etablere en stærkere sammenhæng med kommuner og regioner. Lovforslaget sikrer lægedækning i hele landet, og lovforslaget etablerer rammer, der kan give større ensartethed og kvalitet i behandlingen af en række folkesygdomme. Det bliver klart, at praktiserende læger skal følge nationale retningslinjer og pakkeforløb, idet der fortsat vil være den fornødne respekt for det lægefaglige skøn i det konkrete tilfælde.

Regionerne har som bekendt ansvaret for at sikre lægehjælp over hele landet. Lovforslaget skaber en balance ved at give regionerne mulighed for at etablere nye praksis de steder, hvor der i dag ingen er, men samtidig beskytte de allerede etablerede lægers investering, da ingen praksis vil blive opkøbt mod lægens vilje, ligesom det ikke vil være muligt at ekspropriere praksis.

Endelig forlænger lovforslaget den eksisterende økonomiske aftale med 1 år, så parterne har en fornyet mulighed for at nå til enighed. Lovforslaget træder ikke som helhed i kraft, før en aftale er indgået, idet dette dog skal ske senest den 1. september 2014. Ellers vil vi have en ny situation.

Lovforslaget har været i høring, og der er indgivet en lang række høringssvar. Lovforslaget er efterfølgende blevet justeret på en række punkter. Radikale Venstre hilser det velkommen, at lægerne får plads i praksisplanudvalget, for det letter nu engang samarbejdet, hvis man sidder sammen. Det reviderede lovforslag er endvidere præciseret på en række områder, hvor særlig PLO har rejst bekymringer. Det fremgår således klart, at data, der fremover skal udveksles mellem almen praksis og regionerne, ikke vil kunne spores tilbage til den enkelte patient. Det bliver som allerede nævnt klargjort, på hvilke vilkår eksisterende praksis kan købes og ny praksis etableres. Og endelig klargøres det, at de praktiserende læger ikke kan påføres nye opgaver, uden at det bliver en del af økonomiaftalerne.

I Radikale Venstre mener vi, det er et godt lovforslag. Det er for os at se helt nødvendigt, at almen praksis bliver bedre integreret i det øvrige sundhedsvæsen, hvis det skal lykkes at løfte den ambition om forebyggelse, kvalitet og sammenhæng, som vi alle deler. Jeg håber derfor også, at de justeringer og præciseringer, der er foretaget, kan imødekomme de bekymringer, der er blevet rejst fra de praktiserende lægers side. Jeg vil synes, det er en ulykke, hvis det ikke er muligt at nå til en aftale om økonomien inden for de 15 måneder, der er til rådighed, ligesom jeg synes, det er meget svært at vurdere de langsigtede konsekvenser, hvis lægerne over en bred kam vælger at deponere deres ydernumre.

Radikale Venstre mener, at de praktiserende læger er det helt centrale omdrejningspunkt i det danske sundhedsvæsen. Det gælder ikke bare nu, men også fremover, hvor der bliver behov for et stærkere bindeled mellem den kommunale forebyggende indsats og den behandlende regionale indsats. Det er familielægen, der kender patienterne og deres familier bedst, og som bedst kan bedømme, hvilke videre skridt der er behov for. Den nærhed skal vi bevare.

Vi har i Danmark et forholdsvist billigt og velfungerende primært sundhedssystem, hvor der er fri og lige adgang for borgerne, og det skal vi værne om. Men almen praksis må også forny sig i takt med resten af sundhedssystemet, og det formål er lovforslaget med til at løfte.

Radikale Venstre kan derfor støtte lovforslaget.

Kl. 17:12

Formanden :

Tak til ordføreren. Så er det ministeren for sundhed og forebyggelse.

Kl. 17:12

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Tak for det, og tak for bemærkningerne og den gode modtagelse af lovforslaget her. Det har jo været en meget engageret debat, ikke mindst i tiden op til i dag. Og vi har været rundt om rigtig mange spørgsmål. Det er også en meget vigtig sag, vi har med at gøre, nemlig udviklingen af almen praksis.

Jeg vil godt sige det så klart, jeg overhovedet kan: Regeringen ønsker ikke et opgør med den model for almen praksis, vi har i dag. Vi vil almen praksis, og vi ønsker at udvikle almen praksis, så man kan tage bedre hånd om de sundhedsproblemer, danskerne slås med her i starten af det 21. århundrede.

Jeg vil også gerne sige, at jeg genkender billedet fra fru Stine Brix. Jeg kender også de praktiserende læger som samvittighedsfulde, hårdtarbejdende mennesker, der hver dag knokler for at gøre en forskel for deres patienter.

Men her i begyndelsen af det nye årtusinde står vi jo med en situation, hvor der bliver flere, der lever længere med kroniske sygdomme, flere, der overlever alvorlige sygdomme og lever med følgerne af det, og flere, der lever med større eller mindre skavanker i en periode alene i kraft af, at man lever længere.

Vi er jo i gang med grundlæggende at udvikle vores sundhedsvæsen til at håndtere det, så vi har færre sygehuse, der så har en høj

faglig specialisering, og så vi har kommuner, der påtager sig en stadig større rolle som en del af sundhedsvæsenet.

Vi har et voksende pres på vores sundhedsbudgetter, som stiller krav om en høj kvalitet i behandlingen, som gerne må foregå så tæt på borgernes hverdagsliv som muligt, fordi det koster mindre, og vigtigst af alt fordi det øger livskvaliteten for borgerne.

Det betyder, at der er behov for et nyt grundlag for den aftale, som har været, og som også fortsat skal være mellem det offentlige og Praktiserende Lægers Organisation. Det er den sammenhæng, lovforslaget skal ses i.

Lovforslaget er det grundlag, som Danske Regioner og Praktiserende Lægers Organisation skal stå på, når de – noget, som jeg er sikker på vil ske – forhandler en ny aftale på plads i løbet af de næste knap 15 måneder.

Lovforslaget skal sikre, at vi har redskaberne til at tage hånd om nogle helt grundlæggende udfordringer i vores sundhedssystem. Flere af ordførerne har været rigtig godt inde på det heroppefra.

Alle danskere skal have adgang til en læge, uanset hvor de bor. Behandlingen skal være ensartet god med udgangspunkt i den nyeste viden og lægefaglige vurderinger. Og så skal vi sikre en bedre sammenhæng i sundhedsvæsenet. Det må ikke ligge patienterne hertilands til last, hvis den gode behandling for dem kræver både bidrag fra deres praktiserende læge, fra den kommunale sygepleje og fra regionssygehuse.

Vejen til at nå de mål er at give folkevalgte i kommuner og regioner nye redskaber og bedre rammer til at foretage den overordnede sundhedsplanlægning. Det sikrer vi med lovforslaget. Men det kan ikke lade sig gøre uden et tæt samarbejde med de privatpraktiserende læger. Der skal være et tæt samarbejde mellem dem, personalet på sygehuse og de dygtige medarbejdere på det kommunale sundhedsområde. Alle skal høres, og alle skal bidrage, hvis vi skal nå i mål.

Der har jo gennem længere tid været en meget intens offentlig debat om hele den her sag, først om de strandede forhandlinger mellem parterne, og, efter at vi sendte lovforslaget i høring, så også om, hvad der rent faktisk står i lovforslaget. Der er også sat spørgsmålstegn ved, hvad intentionerne overhovedet er med lovforslaget.

Det er en usikkerhed, som utvivlsomt bunder i et meget langstrakt forløb med hårde og fastkørte forhandlinger, forud for at lovforslaget blev lagt frem. Det har været hårdt, det synes jeg er tydeligt at mærke.

Den usikkerhed, der var rejst, har regeringen ønsket at fjerne. Derfor er vi også gået så langt, som det overhovedet er muligt, for at imødekomme de bekymringer og kritikpunkter, som bl.a. Praktiserende Lægers Organisation er kommet med, uden at gå på kompromis med de afgørende nybrud i lovgivningen.

Jeg har allerede i debatten i dag været rundt om en del af de bekymringer, der har været rejst, og om, hvordan vi i lovforslaget har taget højde for det, men lad mig alligevel kort opsummere.

Det fremgår nu soleklart – meget, meget tydeligt – af lovforslaget, at regionerne ikke kan tvinge en læge til at sælge sin praksis; at en lægepraksis skal bemandes af en speciallæge i almen medicin; at sundhedsministeren ikke kan bestemme, hvor ofte eller i hvilke tilfælde en læge skal tage på hjemmebesøg, det afgøres efter et lægefagligt skøn og efter aftale mellem relevante parter; at 15-kilometergrænsen ikke kan ændres af sundhedsministeren, men at borgeren kan vælge en læge længere væk, hvis man samtidig frasiger sig retten til hjemmebesøg af den valgte læge; at vi ikke detailstyrer åbningstider og regler for telefonpasning fra Christiansborg, men at vi sørger for, at der er de rette strukturer til at indgå aftaler og træffe beslutninger om bedre adgang til lægen lokalt, og det på en måde, som forpligter alle læger; at de data, som de praktiserende læger fremover skal dele med regionen, er de data, de i forvejen er forpligtede til at registrere; at det, hvis der skal registreres på en anden

måde end i dag, og det bliver der jo nok behov for på et tidspunkt, for ikke bare samfundet, men også sundhedsvæsenet og vores sygdomsbilleder udvikler sig, så er det noget, man aftaler sig til; og at de oplysninger, der deles mellem praksis og regioner, ikke må være på personniveau, så man kan identificere den enkelte patient.

Kl. 17:18

Fra mange sider har der også været peget på, at sammensætningen af praksisplanudvalget med fordel kunne udvides til at omfatte de praktiserende læger. Det har vi lyttet til, så de nu bliver repræsenteret med tre medlemmer helt på linje med regionerne.

Når man så sidder i sådan et udvalg, og når man har et fælles ansvar for at lave en plan for sundhedsdækningen i området, prøver man selvfølgelig at blive enig. Det tror jeg også vi vil se ske. Men hvis det ikke lykkes i enkelte tilfælde, ja, så er det regionen, som jo også bærer pligten til at sikre danskerne lægedækning, som har retten til det sidste ord. Det holder vi fast i.

En anden vigtig diskussion i de sidste uger har været, om sundhedsministeren og regionerne fik mulighed for at udskrive en masse nye arbejdsopgaver uden betaling eller uden indflydelse til de praktiserende læger. Problemstillingen om ministerens beføjelser til at blande sig i praksislægens hverdag har vi taget hånd om ved at tydeliggøre og tydeligt afgrænse og i et enkelt tilfælde helt fjerne bemyndigelsesbestemmelsen fra lovforslaget.

Når en opgave beskrives som en opgave for de praktiserende læger i praksisplanen, ja, så kræver det efterfølgende en aftale med lægerne om, hvordan det skal implementeres, om der skal tilføres ressourcer til opgaverne, og om andre opgaver eventuelt udgår.

Når der så er indgået en aftale, ja, så vil alle lægerne være forpligtet til at følge den, når det er relevant i den konkrete behandling af patienterne.

Endelig har vi også lyttet til Praktiserende Lægers Organisations bekymringer, når vi har besluttet at holde fast i det nugældende system, hvor tvister om enkelte lægers overholdelse af overenskomsten skal afgøres i samarbejdsudvalget mellem PLO og Danske Regioner.

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at jeg og i øvrigt resten af regeringen ønsker, at de almenpraktiserende læger fortsat vil føle ejerskab. Vi håber, at familielægerne med deres engagement og deres uundværlige faglighed fortsat vil være med til at udvikle sektoren og vores fælles sundhedsvæsen.

Jeg ser frem til udvalgsbehandlingen, hvor vi helt sikkert vil få lejlighed til at vende en række af de spørgsmål og temaer, der kan tåle at blive belyst yderligere efter i dag og efter debatten under høringsfasen. Og jeg besvarer selvfølgelig gerne alle de spørgsmål, udvalget måtte have. Tak.

Kl. 17:20

Formanden :

Der er tre medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Først fru Benedikte Kiær.

Kl. 17:20

Benedikte Kiær (KF):

Vi kunne jo alle sammen godt have tænkt os, at de havde fundet en forhandlingsløsning i stedet for, for det er jo rigtig ærgerligt, at vi har den her meget opkørte situation. Jeg er glad for, at ministeren sådan fik blødt lidt op på nogle af de ting, som SF-ordføreren kom til at sige om almen praksis. For min opfattelse er også, at der er rigtig mange dygtige praktiserende læger rundt om i landet, som virkelig gør et hårdt stykke arbejde, og som meget, meget gerne vil udvikle deres praksis og gerne vil tage ansvar.

Det, jeg vil høre, er om de her tilfælde, hvor man ikke kan finde en praktiserende læge lige her og nu og lave den sædvanlige overgang fra den ene praktiserende læge til den anden praktiserende læge, men hvor man laver udbud. Kommer der til at være forskel på de krav til uddannelse og kvalitet, som hvis det havde været praktise-

rende læger, speciallæger i almen medicin, der havde overtaget et område, i forhold til at det nu er en privat aktør, der skal drive praksissen? For som det fremgår lige nu, står der, at der blot skal sikres en bemanning med én læge med en speciallægeuddannelse.

Kl. 17:21

Formanden :
Ministeren.

Kl. 17:21

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Nu skulle jeg lige til at finde lovforslaget frem og læse på side 23, hvor det står. Nu står der jo ikke en med streg over e'et, men ellers så var det meget korrekt læst højt af den konservative ordfører.

Altså, det er jo en parallelitet til almen praksis, hvor den praktiserende læge jo også har klinikpersonale, det være sig sygeplejerske eller bioanalytiker, som det jo typisk er, og som laver opgaver på lægelig delegation. Det vil selvfølgelig også være muligt i et udbud, men der skal jo være en speciallæge i almen medicin tilknyttet et ydernummer. Så kan der være opgaver på lægelig delegation, men det er jo en fuldstændig parallelitet til systemet inden for overenskomsten, som det gælder i dag.

Kl. 17:22

Formanden :
Fru Benedikte Kiær.

Kl. 17:22

Benedikte Kiær (KF):

Det lyder interessant, og det vil jeg så spørge ind til i udvalget, for det fremgår af bemærkningerne, at der skal sikres en vis ensartethed. Der vil jeg så sikre mig, at det er fuldstændig de samme krav til de lægefaglige kompetencer, der skal være i de her praksisser, der bliver sendt i udbud, som der skal være, hvis det ellers foregår normalt. Det vil jeg meget gerne have sikret mig.

Men vi taler om, at der skal være et stærkt samarbejde mellem hospitaler, mellem kommuner og praktiserende læger, ellers løser vi simpelt hen ikke fremtidens udfordring. Kunne vi ikke have sikret, at der var en vis ligestilling i praksisudvalgene (*taleren får et hoste-anfald*), ved at man skulle være enige om beslutningerne, frem for som det fremgår nu, at regionerne så har den endelige beslutningskompetence?

Jeg håber, at ministeren forstod mit spørgsmål, for nu kan jeg virkelig ikke sige mere.

Kl. 17:23

Formanden :
Ministeren.

Kl. 17:23

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Ja, den konservative ordfører må hellere få et glas vand; nu begynder resten af salen at sidde at hoste med i sympati.

Jamen først vil jeg bare sige, at det er klart, at der skal selvfølgelig være kvalitet. Det er ikke sådan, at skal man sikre lægedækningen i en egn af landet gennem udbud, kan man se stort på kvaliteten. Det synes jeg nu også fremgår af bemærkningerne, men kan vi tydeliggøre det yderligere, så stil endelig spørgsmålet, så får vi gjort det tydeligere.

Til det sidste vil jeg jo sige, at jeg forestiller mig sådan set, at man kan blive enig om langt det meste. Det afgørende er, at vi nu får et praksisplanudvalg, så vi undgår de situationer, man jo indimellem støder på, hvor der går sport i at sende aben videre og sige: Jamen det er også sygehusene, der ikke sender beskederne rigtigt; og det er

også kommunerne, der ikke har de rigtige it-systemer til at modtage beskeden; eller det er også lægerne, der ikke rykker ud.

Nu sidder parterne rundt om bordet og skal finde ud af, hvordan de håndterer de patienter, de er fælles om. Og det vil være stadig flere patienter i fremtiden, man er fælles om, i kommune, sygehus og almen praksis.

Jeg ser, at formanden beredvilligt giver ordføreren en låkerol – der er virkelig, synes jeg, en god fællesskabsånd her i eftermiddag.

Nej, det tror jeg jo vil gøre, at vi slipper for rigtig mange af de situationer i fremtiden. Jeg tror faktisk også, at man vil kunne nå til enighed i langt de fleste tilfælde, men det er klart, at i sidste ende er det regionerne, der har myndighedsansvaret for at sikre alle danskere en læge og i øvrigt at finansiere det. Derfor fastholder vi altså, at kan man i sidste ende ikke blive enig, er det regionerne, der har det endelige ansvar og dermed også den endelige myndighedsbestemmelse.

Kl. 17:24

Formanden :

Fru Liselott Blixt for en kort bemærkning.

Kl. 17:25

Liselott Blixt (DF):

Der er nogle ting, der undrer mig i de her debatter om hele vores sundhedsvæsen i forbindelse med sundhedsministerens plan for, hvordan sundhedsvæsenet skal se ud fremover, hvor det her vil være en stor del af selve planen. Da jeg læste planen, tænkte jeg: Hvor får vi alle de her læger fra? Ministeren og regionsformanden vil meget gerne have, at patienterne rykkes ud af sygehusene, og derfor nedlægges der sengepladser en masse i øjeblikket, mens patienterne ligger på gangene rundt omkring, men så skal der jo være en praktiserende læge, der tager sig af dem, når de kommer hjem, og i forvejen har vi for få praktiserende læger ude omkring, som så nu skal til at have endnu flere opgaver. Jeg tænker ikke på økonomien her, jeg tænker på mandskabet, personalet, altså hvor er lægerne henne?

Når man samtidig siger, at vi nu laver den her plan, for så kommer der flere læger til, tænker jeg: Hvor kommer lægerne fra? Kommer der flere almenpraktiserende læger med det her forslag, eller er det ikke de samme almenpraktiserende læger, vi har? Jeg tænker: Hvor får vi alle de her læger fra? Og kan de klare den her arbejdsopgave?

Kl. 17:26

Formanden :

Ministeren.

Kl. 17:26

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

For at tage det sidste først vil jeg sige, at det her lovforslag ikke går ind og gør noget ved dimensioneringen af lægers uddannelse, og som jeg husker den, men det kan vi jo oversende, kommer vi til at få flere almene medicinere i fremtiden. Der bliver nikket nede fra embedsmandslogen. Så det helt faktuelle er, at ja, der kommer til at være flere almene medicinere i Danmark i fremtiden.

Så vil jeg sige, at det spørgsmål handlede om rigtig mange ting, og det viser jo, hvor afhængige delene i vores sundhedsvæsen er af hinanden, for man kan ikke bare tale om, at der nu skal nedlægges senge på hospitalerne, og så må folk hjem og i øvrigt hænge i telefonen til deres praktiserende læge. Nej, der er tale om, at vi skal have et meget bedre system opbygget, hvor den ældre borger, der er for syg til at være hos sig selv, som det vurderes af egen læge, men ikke er så syg, at borgeren har behov for at ligge på en hospitalsafdeling, skal have andre muligheder. Det er jo det, man ser kommunerne er i gang med at opbygge rundt omkring. Man er rigtig langt nogle steder, mens man andre steder ikke er så langt, men er i gang med akutpladser, aflastningspladser og andet. Det system, den treenighed, al-

men praksis, den kommunale sygepleje og sygehusafdelingerne, kan jo kun fungere, hvis de tre tænker sammen, arbejder sammen og har forpligtende fællesaftaler, og man skal have en sikkerhed for, at alle spiller med på den, altså kommune, praktiserende læge og sygehusafdelinger. Det er jo det, det her lovforslag sikrer.

Kl. 17:27

Formanden :

Fru Liselott Blixt.

Kl. 17:27

Liselott Blixt (DF):

Nu ved jeg, at der jo er mange kommuner, der netop har lavet de her ting, og stadig væk mangler der pladser rundtomkring, så jeg tror aldrig nogen sinde vi når så langt.

En anden ting, som jeg vil spørge ind til – nu har vi jo kun to spørgsmål her i salen – er: Når de praktiserende læger her den 1. september afleverer de her ydernumre, vil ministeren så sikre, at man som borger kan komme til en praktiserende læge eller til en læge uden at skulle betale for det, eller vil man skulle betale for det bagefter?

Kl. 17:27

Formanden :

Ministeren.

Kl. 17:27

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Altså, først vil jeg sige til den der korte kommentar om, at vi aldrig når så langt i forhold til at få kommunerne oprustet, så de kan hjælpe de ældre borgere, der er for syge til at være hos sig selv, men ikke skal på sygehuset, at det da skal være ambitionen. Det handlede sidste års økonomiaftale om, hvor vi sikrede kommunerne 300 mio. kr. til det her. Kommunerne er optaget af, at det her skal lykkes, for selvfølgelig skal vi da nå så langt. Når op mod hver femte ældre borger, der ligger på en medicinsk afdeling, slet ikke bør være på et sygehus, så skal vi da nå så langt, at de kan være tættere på deres eget hjem, og at de ikke ligger og optager en hospitalsseng for en, der har behov for at være på hospitalet. Så det kan godt være, at det er svært, og det er jeg enig med Dansk Folkepartis ordfører i, men det er da en bunden opgave at komme så langt.

I forhold til den sidste del af spørgsmålet må jeg jo med skam melde, at det er undsluppet min opmærksomhed, så hvis formanden lige vil lade fru Liselott Blixt gentage det, så skal jeg nok svare kort.

Kl. 17:28

Formanden :

O.k. da. Hvad var den sidste del af spørgsmålet?

Kl. 17:28

Liselott Blixt (DF):

Det var om betaling den 1. september.

Kl. 17:28

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Jamen det kan jeg svare meget kort på, for det er for mig stadig væk en hypotetisk situation, at det kommer så vidt. Men det er klart, at jeg er ansvarlig for, at der er fri og lige adgang til sundhed i Danmark, så jeg har selvfølgelig også ansvaret for, at danskerne kan få den lægehjælp, de har brug for, uden selv at skulle afholde udgifter-ne.

Kl. 17:29

Formanden :

Fru Sophie Løhde for en kort bemærkning.

Kl. 17:29

Sophie Løhde (V):

Tak. Jeg vil også gerne spørge ministeren om den debat og den bekymring, der har været, i forhold til hvorvidt der kan udskrives opgaver uden indflydelse af og aftale med de praktiserende læger i forhold til implementering og eventuelle økonomiske ressourcer m.v. Det har vi jo også været meget optaget af. Nu så jeg i det seneste notat fra de praktiserende lægers organisation et af de hovedpunkter i deres kritik af det reviderede lovforslag. Her skriver de:

»De praktiserende læger tillægges tilsyneladende ikke aftaleret i forhold til alle de opgaver, som sundhedsaftalerne måtte påføre almen praksis. Alene forløbsprogrammer er omtalt i lovforslaget som et område, hvor der skal indgås aftaler med de praktiserende læger.«

Mener ministeren, at det er i overensstemmelse med, hvad der faktisk står i lovforslaget? For i bemærkningerne til lovforslaget på side 14 fremgår det netop sort på hvidt:

De opgaver, som f.eks. i et forløbsprogram er rammen om de praktiserende lægers forpligtelse, vil for læger, som virker inden for overenskomsten, skulle følges op af en underliggende aftale om vilkårene for at følge denne forpligtelse.

Så kan ministeren dermed bekræfte, at med ordvalget »f.eks.« er der ikke tale om en udtømmende liste, så det ikke kun omfatter forløbsprogrammer, men også omfatter eksempelvis sundhedsaftaler?

Kl. 17:30

Formanden :

Ministeren.

Kl. 17:30

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Jamen det er helt rigtigt, at når man indgår overordnede aftaler, så skal de implementeres sammen med lægerne – det skal de – og kan de ikke det, må man jo vende tilbage og finde en anden løsning. Så det er rigtigt forstået, at det her lovforslag ikke giver mulighed for, at man kan tvangsudskrive arbejde til de praktiserende læger, som det er blevet kaldt i den offentlige debat. Der vil altid skulle en konkret forhandling til om, hvorvidt der skal øgede ressourcer til, om der skal ske opgaveglidning i forhold til andre opgaver, eller om, hvad det nu kan være.

Det skønne ved det her lovforslag er jo, at dem, der skal få det her til at gå op i forhold til patienterne, nu kommer til at sidde sammen rundt om bordet. Så vi kommer til både at få syn for sagen og at få taget snakken om de steder, hvor der er nogle svære overgange, og også om der, hvor vi vil komme til at se, at opgaver flytter sig. Det vil vi se i fremtiden, opgaver vil flytte sig i fremtiden, og det er ikke kun gjort med det her lovforslag, og så står vores sundhedsvæsen stille. Derfor er det også klargjort, at aftalesystemet lever videre, og at de konkrete planer, der lægges, jo selvfølgelig skal udmøntes og implementeres sammen med de praktiserende læger.

Kl. 17:31

Formanden :

Fru Sophie Løhde.

Kl. 17:31

Sophie Løhde (V):

Tak for besvarelsen fra ministeren. Måske vil ministeren også blive bare en lille smule mere konkret i forhold til det specifikke spørgsmål om sundhedsaftaler. Det er noget af det, der også har optaget os i Venstre – i forhold til netop hele den her debat om, om man kan aftale noget uden indflydelse fra de praktiserende læger selv i forhold til implementering og spørgsmålet om økonomiske ressourcer.

Er det sådan med lovforslaget her – nu citerede jeg før fra side 14 – at hvis man via en sundhedsaftale, som indgås mellem kommuner,

regioner m.v., aftaler noget, som f.eks. påfører de praktiserende læger nogle nye opgaver, så vil det også specifikt forudsætte en særskilt, hvad der i lovforslaget omtales som en underliggende aftale om vilkårene for at følge denne forpligtelse? Kan ministeren bekræfte, at det også gælder for sundhedsaftaler, og at det dermed, når der f.eks. bruges betegnelsen forløbsprogrammer, ikke er udtømmende, sådan som man umiddelbart kan læse det af de praktiserende lægers notat, eller hvordan skal man forstå det?

Kl. 17:32

Formanden :
Ministeren.

Kl. 17:32

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Det er rigtigt forstået af Venstres ordfører, at aftalesystemet lever videre på ryggen af det her lovforslag, og derfor skal aftaler om nye opgaver, når de er aftalt på myndighedsplan, jo implementeres sammen med de praktiserende læger.

Så det er rigtigt forstået af Venstres ordfører, og hvis det kan gøres tydeligere, end det står i bemærkningerne til lovforslaget nu, så stil endelig spørgsmål om det i udvalgsbehandlingen. Så kigger vi på, om man kan formulere det endnu tydeligere, altså så vi går med livrem og seler, eller hvad det hedder populært.

Kl. 17:33

Formanden :
Fru Karina Adsbøl, en kort bemærkning.

Kl. 17:33

Karina Adsbøl (DF):

Tak til ministeren. Jeg kunne godt tænke mig at høre om de forhandlingsmetoder, regeringen bruger. Er regeringen af den holdning, at det at blive enig er lig med, at man skal sige ja til det, der ligger på bordet, ligesom det skete ved trepartsforhandlingerne og med lærerne? Nu er det så lægernes tur.

Det kunne jeg egentlig godt tænke mig at spørge ind til, for jeg synes, det er lidt mærkeligt, fordi statsministeren tidligere har været ude at sige: Vi lytter. Men det virker bare ikke, som om regeringen lytter særlig meget.

Kl. 17:33

Formanden :
Ministeren.

Kl. 17:33

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Nu tror jeg ikke helt, at jeg er enig i paralleliteten mellem trepartsforhandlingerne, lærerforhandlingerne og så den her situation. Jeg vil sådan set egentlig gerne sige, hvis jeg ikke har fået sagt det klart endnu, at ligesom de fleste andre ordførere har udtrykt det heroppefra, så havde jeg jo også meget gerne set, at man havde kunne indgå en forhandlet aftale. Det havde været det bedste, og jeg ønsker, at aftalesystemet lever videre på ryggen af det her lovforslag.

Jeg må sige, at jeg er ikke sikker på, at jeg forstår, hvad det er, spørgeren sigter til. Altså, kan man ikke indgå en aftale om at implementere en konkret praksisplan fra et praksisudvalg, så må parterne jo tage det til efterretning og gå tilbage og finde ud af, hvad man så kan gøre, hvis de praktiserende læger f.eks. ikke ønsker at spille en rolle i forhold til de ældre medicinske patienter.

Men jeg vil nu bare sige, at om noget har de sidste ugers debat også bekræftet mig i, at de praktiserende læger *ønsker* at spille en rolle i det sammenhængende sundhedsvæsen. Og de praktiserende læger deler ligesom regeringen ambitionen om, at familielægen også

i fremtiden skal være langt de fleste danskernes indgang til sundhedsvæsenet.

Kl. 17:34

Formanden :
Fru Karina Adsbøl.

Kl. 17:34

Karina Adsbøl (DF):

Det, jeg gør, er, at jeg drager en parallel til de forhandlinger. Det er, ligesom om man skal tage det, der ligger på bordet – ellers er der ikke rigtig nogen reelle forhandlinger. Det er det, jeg hentyder til.

Men jeg kunne godt tænke mig at høre, om ministeren kan redegøre for, hvor mange regioner der er startet på at oprette de her regionsklinikker, og hvor mange der er oprettet nu. Har ministeren nogle tal på det?

Kl. 17:35

Formanden :
Ministeren.

Kl. 17:35

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Jamen det har jeg tal på, og jeg har også tal på, hvor mange ledige ydernumre, altså vakante kapaciteter, der ligger rundt omkring, dels på praktiserende lægehånd og dels på regionshånd, og dem sender jeg gerne over.

Men jeg bliver nødt til at sige noget, som måske ikke er blevet sagt tydeligt nok her i dag til spørgsmålet om regionsklinikkerne. Der er jo den grundlæggende forskel, at regionsklinikkerne hidtil med den gældende sundhedslovgivning har været begrænset af et 2-årigt loft for, hvor længe de kan eksistere. Det bliver nu udvidet til 4 år. Det betyder noget for muligheden for at drive et stabilt tilbud i den periode, hvor man har brug for at drive en regionsklinik, fordi man ikke ad anden vej har kunnet sikre lægedækningen. Det vil gøre en forskel, også i forhold til den kvalitet, borgerne oplever.

Det har ikke været tydeligt i debatten her og i de spørgsmål, der er stillet, men der er altså den forandring, som også betyder, at det vil være et andet tilbud i fremtiden end det, vi kender i dag.

Kl. 17:36

Formanden :
Fru Stine Brix for den sidste korte bemærkning, jeg har noteret.

Kl. 17:36

Stine Brix (EL):

Tak. Der er allerede blevet stillet mange interessante spørgsmål, og jeg har et nyt, som vedrører § 227, stk. 3, altså det her, der vedrører udbud til private. Jeg har bemærket, at PLO i deres høringssvar skriver, at det ikke er egnet tilstrækkeligt ind, hvornår det kan bruges. De skriver, at de mener, at en region kan vælge at sætte drift og praksis i udbud når som helst, altså som en generel betingelse.

Jeg har tidligere hørt ministeren sige, at det skal være, når man ikke kan afhænde et ydernummer ad den normale vej så at sige, altså til en praktiserende læge. Så kan ministeren opklare, hvad der er den korrekte fortolkning af loven her? Altså, kan man altid bruge muligheden for at udbyde praksis til private, eller skal man altid have forsøgt ad anden vej, både når det gælder eksisterende numre, oprettelse af nye numre og andre muligheder, der er, for at få fat i et ydernummer?

Kl. 17:37

Formanden :
Ministeren.

Kl. 17:37

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Jeg synes egentlig, at det står meget tydeligt i paragraffen og i bemærkningerne, men vi kan jo gerne uddybe det yderligere. Altså, regionen kan udbyde drift af praksis i de tilfælde, hvor regionen har fået overdraget ydernummeret. Det vil jo typisk være, fordi en praktiserende læge med PLO-overenskomst forgæves har forsøgt at afsætte sit ydernummer til en anden PLO-læge, men at der ikke er nogen, der er interesseret i at overtage det. Så kan man udbyde nye ydernumre i de tilfælde, man opretter nye ydernumre. Og endelig kan regionen som led i praksisplanen opkøbe eksisterende ydernumre fra læger, som har ønsket at sælge og ønsker at sælge til regionen, og dem kan man vælge at udbyde.

Men man kan sige, at det jo på den led er et politisk valg, og der bliver jo med lovgivningen her – ud over at der bliver åbnet op for udbudsmulighederne – også åbnet op for at kunne sikre lægedækning inden for PLO-systemet bedre end i dag, fordi der bliver åbnet op for, at en PLO-læge kan eje mere end et ydernummer, nemlig op til seks ydernumre. Det er jo også en ny mulighed, vi ikke har set før end i dag.

Derfor er der jo også flere, der har spurgt, hvordan det egentlig er, at det her lovforslag sikrer bedre mulighed for at sikre lægedækning. Jamen der er forskellige nye praksisformer, man så kan prøve at gøre brug af for at sikre danskerne lægedækning.

Kl. 17:38

Formanden :

Fru Stine Brix.

Kl. 17:38

Stine Brix (EL):

Når ministeren siger, at det er et politisk valg, vil det så sige, at man i regionen selv vælger, i hvilken rækkefølge man benytter sig af de her forskellige muligheder, altså PLO-systemet, udbud, regionsklinikker, eller ligger der nogle krav om, at man skal forsøge at afhænde både et eksisterende ydernummer, som en eksisterende læge, der stopper, ikke kan afhænde, og nye ydernumre? Skal man forsøge at afhænde dem først til en PLO-læge, eller kan man selv træffe et valg om, hvilken af de her modeller man bruger i en given region?

Kl. 17:39

Formanden :

Ministeren.

Kl. 17:39

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Man kan sige, at i rigtig mange af de tilfælde, hvor regionen får overdraget et ydernummer af en læge, er det jo, fordi det ikke har kunnet afsættes til en anden PLO-læge efter den klassiske model: 1 til 1.

Der kan man jo så vælge enten at prøve at udbyde det i det, vi kunne kalde for en PLO-kæde, altså at en PLO-læge kan eje mere end et ydernummer, nemlig op til seks, og ansætte andre praktiserende læger, eller man kan vælge et udbud. Regionsklinik bliver jo først relevant, hvis udbuddet er for dyrt, kan man sige. Det er en overbetalingsklausul, som er vigtig at have, al den stund at det her jo ikke handler om at bygge et privat marked op for det private markedes skyld. Det her handler om at give flere muligheder for at sikre alle danskere adgang til læge ved også give mulighed for nogle nye organisationsformer, vi ikke kender i dag.

Men jeg kan ikke forestille mig andet, end at PLO-læger, som har deres praksis i dag, i mange og langt de fleste tilfælde jo vil forsøge at afsætte deres ydernummer til en PLO-læge, som vi også ser det er tilfældet i dag. Når man ender med at overdrage sit nummer til re-

gionen, er det altså, fordi man ikke har kunnet afsætte det på anden vis. Der får regionen så med det her lovforslag nogle flere forskellige muligheder, end den har i dag.

Kl. 17:40

Formanden :

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ministeren

Der er i øvrigt heller ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 17:40

Meddelelser fra formanden**Formanden :**

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, tirsdag den 4. juni 2013, kl. 9.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 17:40).